

Budapest,
2000. június 17.,
szombat

59. szám

Ára: 880,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

		Oldal
2000: XLV. tv.	A mezőgazdasági üzemi balesetek esetén járó kártérítésről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1921. évi 3. ülészakán elfogadott 12. számú Egyezmény kihirdetéséről	3375
2000: XLVI. tv.	Az ólomfehérnek a festőiparban való alkalmazásáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1921. évi 3. ülészakán elfogadott 13. számú Egyezmény kihirdetéséről	3376
2000: XLVII. tv.	Az ipari üzemekben biztosított heti pihenőnapról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1921. évi 3. ülészakán elfogadott 14. számú Egyezmény kihirdetéséről	3378
2000: XLVIII. tv.	A kényszer- vagy kötelező munkáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1930. évi 14. ülészakán elfogadott 29. számú Egyezmény kihirdetéséről	3380
2000: XLIX. tv.	A gyermekek és fiatalok ipari munkára való alkalmasságát megállapító orvosi vizsgálatról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1946. évi 29. ülészakán elfogadott 77. számú Egyezmény kihirdetéséről	3387
2000: L. tv.	A gyermekek és fiatalok nem-ipari munkára való alkalmasságát megállapító orvosi vizsgálatról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1946. évi 29. ülészakán elfogadott 78. számú Egyezmény kihirdetéséről	3390
2000: LI. tv.	Az iparban és a kereskedelemben történő munkaügyi ellenőrzésről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1947. évi 30. ülészakán elfogadott 81. számú Egyezmény kihirdetéséről	3393
2000: LII. tv.	Az egyesületi szabadság és a szervezkedési jog védelméről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1948. évi 31. ülészakán elfogadott 87. számú Egyezmény kihirdetéséről	3399
2000: LIII. tv.	A munkaerőpiaci szolgáltatás szervezetről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1948. évi 31. ülészakán elfogadott 88. számú Egyezmény kihirdetéséről	3403
2000: LIV. tv.	A munkabér védelméről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1949. évi 32. ülészakán elfogadott 95. számú Egyezmény kihirdetéséről	3406
2000: LV. tv.	A szervezkedési jog és a kollektív tárgyalási jog elveinek alkalmazásáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1949. évi 32. ülészakán elfogadott 98. számú Egyezmény kihirdetéséről	3411
2000: LVI. tv.	A mezőgazdasági minimálberek megállapításáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1951. évi 34. ülészakán elfogadott 99. számú Egyezmény kihirdetéséről	3413
2000: LVII. tv.	A férfi és a női munkaerőnek egyenlő értékű munka esetén járó egyenlő díjazásáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1951. évi 34. ülészakán elfogadott 100. számú Egyezmény kihirdetéséről	3416
2000: LVIII. tv.	Az anyaság védelméről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1952. évi 35. ülészakán elfogadott 103. számú Egyezmény kihirdetéséről	3419
2000: LIX. tv.	A kényszermunka felszámolásáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1957. évi 40. ülészakán elfogadott 105. számú Egyezmény kihirdetéséről	3422
2000: LX. tv.	A foglalkoztatásból és a foglalkozásból eredő hátrányos megkülönböztetésről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1958. évi 42. ülészakán elfogadott 111. számú Egyezmény kihirdetéséről	3424

TARTALOMJEGYZÉK		Oldal
2000: LXI. tv.	A munkavállalók ionizáló sugárzás elleni védelméről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1960. évi 44. ülészakán elfogadott 115. számú Egyezmény kihirdetéséről	3426
2000: LXII. tv.	A foglalkoztatáspolitikáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1964. évi 48. ülészakán elfogadott 122. számú Egyezmény kihirdetéséről	3429
2000: LXIII. tv.	A föld alatti bányamunkában foglalkoztatott fiatalok orvosi alkalmassági vizsgálatáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1965. évi 49. ülészakán elfogadott 124. számú Egyezmény kihirdetéséről	3431
2000: LXIV. tv.	A munkavállaló által hordozható legnagyobb megengedett teherről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1967. évi 51. ülészakán elfogadott 127. számú Egyezmény kihirdetéséről	3434
2000: LXV. tv.	A mezőgazdasági munkaügyi ellenőrzésről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1969. évi 53. ülészakán elfogadott 129. számú Egyezmény kihirdetéséről	3436
2000: LXVI. tv.	A fizetett éves szabadságról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1970. évi 54. ülészakán elfogadott 132. számú Egyezmény kihirdetéséről	3442
2000: LXVII. tv.	A munkavállalók üzemi képviselőinek védelméről és kedvezményeiről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1971. évi 56. ülészakán elfogadott 135. számú Egyezmény kihirdetéséről	3445
2000: LXVIII. tv.	A benzolártalmak elleni védekezésről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1971. évi 56. ülészakán elfogadott 136. számú Egyezmény kihirdetéséről	3447
2000: LXIX. tv.	A foglalkoztatás alsó korhatáráról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1973. évi 58. ülészakán elfogadott 138. számú Egyezmény kihirdetéséről	3450
2000: LXX. tv.	A mezőgazdasági munkavállalók szervezeteiről és a gazdasági és társadalmi fejlődésben betöltött szerepükről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1975. évi 60. ülészakán elfogadott 141. számú Egyezmény kihirdetéséről	3455
2000: LXXI. tv.	A nemzetközi munkaügyi normák alkalmazásának előmozdítása érdekében folytatott háromoldalú tanácskozásokról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1976. évi 61. ülészakán elfogadott 144. számú Egyezmény kihirdetéséről	3457
2000: LXXII. tv.	A munkavállalóknak a munkahelyi levegőszennyeződés, a zaj és rezgés által okozott foglalkozási veszélyek elleni védelméről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1977. évi 63. ülészakán elfogadott 148. számú Egyezmény kihirdetéséről	3460
2000: LXXIII. tv.	A közszolgálatban foglalkoztatottak szervezkedési szabadságának védelméről és a foglalkoztatási feltételeik megállapításával kapcsolatos eljárásokról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1978. évi 64. ülészakán elfogadott 151. számú Egyezmény kihirdetéséről	3464
2000: LXXIV. tv.	A kollektív tárgyalások előmozdításáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1981. évi 67. ülészakán elfogadott 154. számú Egyezmény kihirdetéséről	3467
2000: LXXV. tv.	A munkavállalók biztonságáról, egészségéről és a munkakörnyezetről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1981. évi 67. ülészakán elfogadott 155. számú Egyezmény kihirdetéséről	3469
2000: LXXVI. tv.	A tengerészek tengeren és kikötőben való jóléti ellátásáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1987. évi 74. ülészakán elfogadott 163. számú Egyezmény kihirdetéséről ...	3474
2000: LXXVII. tv.	A tengerészek egészségvédelméről és orvosi ellátásáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1987. évi 74. ülészakán elfogadott 164. számú Egyezmény kihirdetéséről	3476
2000: LXXVIII. tv.	A tengerészek szociális biztonságáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1987. évi 74. ülészakán elfogadott 165. számú Egyezmény kihirdetéséről	3481
2000: LXXIX. tv.	A tengerészek repatriálásáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1987. évi 74. ülészakán elfogadott 166. számú Egyezmény kihirdetéséről	3488
2000: LXXX. tv.	Az építkezéssel kapcsolatos biztonsági és egészségügyi kérdésekről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1988. évi 75. ülészakán elfogadott 167. számú Egyezmény kihirdetéséről	3491

II. rész JOGSZABÁLYOK

Törvények

2000. évi XLV. törvény

a mezőgazdasági üzemi balesetek esetén járó kártérítésről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1921. évi 3. ülészakán elfogadott 12. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a mezőgazdasági üzemi balesetek esetén járó kártérítésről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1921. évi 3. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Népköztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1956. június hó 8. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1956. június hó 8. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„12. számú Egyezmény a mezőgazdasági üzemi balesetek esetén járó kártérítésről

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1921. október 25-én harmadik ülészakára ült össze, és

miután úgy határozott, hogy elfogad a mezőgazdasági munkavállalók baleset elleni védelmére vonatkozó különböző javaslatokat, — amely kérdés az ülészak napirendjének negyedik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a munkavállalók kártérítéséről (mezőgazdaság) szóló 1921. évi Egyezmény” néven idézhető, és amely a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának rendelkezései szerint a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai által ratifikálandó:

1. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden tagállama, amely a jelen Egyezményt ratifikálja, kötelezi magát, hogy az összes, bér ellenében foglalkoztatott mezőgazdasági munkavállalóra kiterjeszti azon törvények és rendeletek hatályát, amelyek a munka következtében vagy a munka végzése közben bekövetkezett balesetek okozta személyi sérülések áldozatainak kártérítéséről rendelkeznek.

2. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányában közzétett feltételek szerint, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

3. cikk

1. A jelen Egyezmény azon a napon lép hatályba, amelyen a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet két tagállamának ratifikációját a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény csak azon tagállamokra nézve hatályos, melyeknek ratifikációját a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve azon a napon lép hatályba, melyen ratifikációját nyilvántartásba vették.

4. cikk

Amint a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet két tagállamának ratifikációját nyilvántartásba vette, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni. Ugyancsak értesítenie kell a tagállamokat a Szervezet más tagjai által vele később közölt ratifikációk nyilvántartásba vételéről.

5. cikk

Minden, a jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a 3. cikk rendelkezéseinek fenntartásával kötelezi magát arra, hogy az Egyezmény 1. cikkének rendelkezéseit legkésőbb 1924. január 1-jéig életbe lépteti, és megteszi ezen rendelkezések hatályát biztosító szükséges lépéseket.

6. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden, a jelen Egyezményt ratifikáló tagállama kötelezi magát arra, hogy

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

annak rendelkezéseit alkalmazza gyarmataira, védnöksége alatt álló területeire és birtokaira, összhangban a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmánya 35. cikkének rendelkezéseivel.

7. cikk

A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

8. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

9. cikk

Jelen Egyezménynek francia és angol szövegei mind hitelesek.”

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1956. június 8. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi XLVI. törvény

az ólomfehérnek a festőiparban való alkalmazásáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1921. évi 3. ülészakán elfogadott 13. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés az ólomfehérnek a festőiparban való alkalmazásáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1921. évi 3. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Népköztársaság megerősítő okiratának letétben helyezése a Nemzetközi

Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1956. június hó 8. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1956. június hó 8. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„13. számú Egyezmény az ólomfehérnek a festőiparban való alkalmazásáról

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1921. október 25-én harmadik ülészakára ült össze, és

miután úgy határozott, hogy elfogad az ólomfehérnek a festőiparban való betiltására vonatkozó különböző javaslatokat, mely kérdés az ülészak napirendjének hatodik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „az ólomfehérről (festőipar) szóló 1921. évi Egyezmény néven idézhető, és amely a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának rendelkezései szerint a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai által ratifikálandó:

1. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden tagállama, amely a jelen Egyezményt ratifikálja, köteles megtiltani, a 2. cikkben foglalt kivételek fenntartásával, az ólomfehérnek, az ólomszulfátnak és az ilyen pigmenteket tartalmazó készítményeknek az épületek belső festési munkálatainál történő alkalmazását, kivéve a vasúti pályaudvarokat, vasútállomásokat és az olyan ipari épületeket, ahol ólomfehér, az ólomszulfát és az ilyen pigmenteket tartalmazó készítmények használatát az illetékes hatóságok, az érintett munkaadói és a munkavállalói szervezetekkel folytatott konzultáció után, szükségesnek nyilvánították.

2. A fémólmomban kifejezve legfeljebb két százalék ólmot tartalmazó fehér pigmentek használata mindazonáltal továbbra is megengedett.

2. cikk

1. Az 1. cikk rendelkezései nem alkalmazhatók a díszítő festésre, valamint az erezési és alakkiemelő festésre.

2. A kormányok állapítsák meg a határvonalat a különböző festési módzatok között, és a jelen Egyezmény 5, 6. és 7. cikkének rendelkezéseivel összhangban szabályozzák az ólomfehér, az ólomszulfát és az ilyen pigmenteket tar-

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

talmazó valamennyi készítmény használatát az említett munkálatok körében.

3. cikk

1. Tilos tizenhét éven aluli személyeket és a nőket olyan festőipari munkákra alkalmazni, amelyek során ólomfehér, ólomszulfátot vagy ilyen pigmenteket tartalmazó készítményeket használnak.

2. Az illetékes hatóságok, az érintett munkaadói és a munkavállalói szervezetekkel folytatott konzultáció után, engedélyezhetik, hogy festőipari tanulókat szakmai kiképzésük érdekében az előző bekezdésben eltiltott munkákra alkalmazzanak.

4. cikk

Az 1. és 3. cikkben foglalt tilalmak a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia harmadik ülészakájának berekesztésétől számított hat év múlva lépnek hatályba.

5. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi szervezet minden tagállama, amely a jelen Egyezményt ratifikálja, köteles az ólomfehér, az ólomszulfát, és az ilyen pigmenteket tartalmazó valamennyi készítmény használatát az olyan munkák keretében, amelyeknél ez a használat nincs megtiltva, a következő elvek alapján szabályozni.

(1) (a) Az ólomfehér, az ólomszulfátot, és az ilyen pigmenteket tartalmazó készítményeket a festési munkálatok során csak pép vagy felhasználásra kész festék alakjában lehet használni;

(b) intézkedéseket kell tenni a festékszóró eljárással járó veszély elhárítására;

(c) amennyiben lehetséges, intézkedéseket kell tenni a szárazon történő ledörzsölés és lekaparás során keletkező porral járó veszély elhárítására.

(2) (a) Rendszabályokat kell foganatosítani annak érdekében, hogy a festők a munka folyamán és annak végétével megfelelően tisztálkodhassanak;

(b) a festő munkavállalóknak a munka egész tartama alatt munkaruhát kell viselniük;

(c) megfelelő intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy a munkaidő alatt levett ruhákat a festés során felhasznált anyagok ne szennyezhessek be.

(3) (a) Az ólommérgezési és a feltételezett ólommérgezési eseteket be kell jelenteni, és azokat az illetékes hatóság által kijelölt orvos utólag köteles ellenőrizni;

(b) az illetékes hatóság, ha szükségesnek tartja, elrendelheti a munkavállalók orvosi vizsgálatát.

(4) A festők között foglalkozásukkal kapcsolatos különleges egészségügyi óvintézkedésekről szóló tájékoztatókat kell szétosztani.

6. cikk

Az illetékes hatóság, az érintett munkaadói és a munkavállalói szervezetekkel folytatott konzultáció után, minden szükséges intézkedést megtesz az előző cikkekben foglalt rendelkezések tiszteletben tartása biztosításának érdekében.

7. cikk

Statisztikát kell vezetni a festők körében fellépő ólommérgezési esetek vonatkozásában

(a) a megbetegedésekről, az összes ólommérgezési eset bejelentése és ellenőrzése alapján;

(b) az elhalálozásokról, az egyes országok hivatalos statisztikai szolgálata által jóváhagyott módszer szerint.

8. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányában közzétett feltételek szerint, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

9. cikk

1. A jelen Egyezmény azon a napon lép hatályba, amelyen a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet két tagállamának ratifikációját a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény csak azon tagállamokra nézve hatályos, melyeknek ratifikációját a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve azon a napon lép hatályba, melyen ratifikációját nyilvántartásba vették.

10. cikk

Amint a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet két tagállamának ratifikációját nyilvántartásba vette, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni. Ugyancsak értesítenie kell a tagállamokat a Szervezet más tagjai által vele később közölt ratifikációk nyilvántartásba vételéről.

11. cikk

Minden, a jelen Egyezményt ratifikáló tagállam kötelezi magát arra, hogy az Egyezmény 1., 2., 3., 4., 5., 6. és 7. cikkeinek rendelkezéseit legkésőbb 1924. január 1-jéig életbe lépteti, és megteszi ezen rendelkezések hatályát biztosító szükséges lépéseket.

12. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden, a jelen Egyezményt ratifikáló tagállama kötelezi magát arra, hogy annak rendelkezéseit alkalmazza gyarmataira, védnöksége alatt álló területeire és birtokaira, összhangban a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmánya 35. cikkének rendelkezéseivel.

13. cikk

A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

14. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

15. cikk

Jelen Egyezménynek francia és angol szövegei mind hitelesek³

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1956. június hó 8. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi XLVII. törvény

az ipari üzemekben biztosított heti pihenőnapról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1921. évi 3. ülészakán elfogadott 14. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés az ipari üzemekben biztosított heti pihenőnapról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1921. évi 3. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Népköztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1956. június hó 8. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1956. június hó 8. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„14. számú Egyezmény az ipari üzemekben biztosított heti pihenőnapról

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1921. október 25-én harmadik ülészakára ült össze, és

miután úgy határozott, hogy elfogad az ipari üzemekben biztosítandó heti pihenőnapra vonatkozó különböző javaslatokat, amely kérdés az ülészak napirendjének hetedik bekezdéseként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a heti pihenőnapról (ipar) szóló 1921. évi Egyezmény” néven idézhető, és amely a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának rendelkezései szerint a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai által ratifikálandó:

1. cikk

1. A jelen Egyezmény szempontjából „ipari üzemnek” kell tekinteni:

(a) a bányákat, kőbányákat, és a föld ásványkincseinek kitermelésére szolgáló egyéb vállalatokat;

(b) azokat a vállalatokat, amelyekben termékeket készítenek, átalakítanak, tisztítanak, javítanak, díszítenek, dolgoznak fel, eladásra tesznek alkalmassá, lebontanak vagy megsemmisítenek, továbbá az olyan vállalatokat, amelyekben anyagokat alakítanak át; beleértve a hajóépítő vállalatokat, valamint az elektromos áram vagy bármilyen más hajtóerő előállítását, átalakítását és továbbítását;

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

(c) mindennemű épületek és építmények, továbbá vasutak, közúti vasutak, kikötők, dokkok, kőgátak, csatornák, behajózási víziutak, utak, alagutak, hidak, völgyhidak, gyűjtőcsatornák, közönséges levezetőcsatornák, kutak, távbeszélő és távíró-berendezések, villanyművek, gázművek és vízművek építését, újraépítését, karbantartását, tartozását, átalakítását vagy lebontását, és más építési munkákat, valamint az ilyen munka, vagy szerkezet elkészítésére történő előkészületet, vagy elkészítéséhez szükség alapozó munkálatokat;

(d) személyek és áruk szállítását úton, vasúton vagy behajózási víziutakon, ideértve az áruknak kikötőkben, rakpartokon, lerakodóhelyeken és raktárakban való kezelését, kivéve a kézi erővel történő szállítást.

2. A fenti meghatározás a munkaórák számát az ipari üzemekben napi nyolc órára, illetve heti negyvennyolc órára korlátozó Washingtoni Egyezményben az egyes országok esetében megállapított különleges kivételek fenntartásával érvényes, amennyiben ezek a kivételek a jelen Egyezményre alkalmazhatók.

3. A fenti felsoroláson túlmenően szükség esetén minden tagállam megállapíthatja a határvonalat egyrészt az ipar, másrészt a kereskedelem és a mezőgazdaság között.

2. cikk

1. Az állami vagy magántulajdonban levő ipari üzemekben, valamint azok melléküzemeiben foglalkoztatott teljes személyzetnek, a következő cikkekben foglalt kivételek fenntartásával, minden hétnapos időszak folyamán legalább huszonnégyórás megszakítás nélküli pihenőt kell élveznie.

2. Ezt a pihenőt minden üzem teljes személyzetének lehetőleg ugyanabban az időben kell biztosítani.

3. A pihenőnap lehetőség szerint essék egybe a hagyományos vagy az ország, illetve a vidék szokásaiban már e célra kialakult napokkal.

3. cikk

Minden tagállam kizárhatja a 2. cikk rendelkezéseinek alkalmazását az olyan üzemekben foglalkoztatott személyekre nézve, amelyekben csak ugyanannak a családnak a tagjai dolgoznak.

4. cikk

1. Valamennyi méltányolható gazdasági és emberiességi szempont messzemenő figyelembevételével, valamint az illetékes munkaadói és munkavállalói szervezetekkel folytatott konzultáció után, ahol ilyen szervezetek léteznek,

minden tagállam teljes vagy részleges kivételeket engedélyezhet a 2. cikk rendelkezései alól (ideértve a pihenőnap felfüggesztését és lerövidítését is).

2. Nincs szükség az említett szervezetekkel történő konzultáció lefolytatására olyan kivételek esetén, amelyeket a hatályban lévő jogszabályok már biztosítanak.

5. cikk

Minden tagállam köteles a lehetőség szerint olyan rendelkezéseket hozni, amelyek a 4. cikk alapján felfüggesztett vagy a lerövidített pihenőnapok pótlására más pihenőt biztosítanak, kivéve, ha arról megállapodások vagy helyi szokások rendelkeznek.

6. cikk

1. Minden tagállam foglalja jegyzékbe a jelen Egyezmény 3. és 4. cikke alapján engedélyezett kivételeket és juttassa el azt a Nemzetközi Munkaügyi Hivatalhoz, azon túl minden tagállam kétévenként közölje mindazokat a módosításokat, amelyeket a szóban forgó jegyzékben alkalmazott.

2. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal erről a kérdésről jelentést tesz a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciájának.

7. cikk

A jelen Egyezményben foglalt rendelkezések végrehajtásának megkönnyítése érdekében minden munkáltatót, igazgatót vagy ügyvezetőt kötelezni kell, hogy

(a) az üzemben vagy bármilyen más alkalmas helyen feltűnő módon elhelyezett hirdetmény útján vagy a Kormány által jóváhagyott bármilyen más módon hozza tudomásra a kollektív pihenőnapokat és órákat abban az esetben, ha a heti pihenőidő a teljes személyzet számára egyidejűleg kerül kiadásra;

(b) ha a teljes személyzet részére a heti pihenőidő kiadása egyidejűleg nem biztosított, az ország törvényeinek, vagy az illetékes hatóság rendeletének megfelelően összeállított jegyzékben sorolja fel, és értesítse azokat a munkásokat vagy alkalmazottakat, akikre a heti pihenőnap szempontjából különleges szabályok vonatkoznak, és ismertesse ezeket a különleges szabályokat.

8. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányában közzétett feltételek szerint, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

9. cikk

1. A jelen Egyezmény azon a napon lép hatályba, amelyen a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet két tagállamának ratifikációját a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény csak azon tagállamokra nézve hatályos, melyeknek ratifikációját a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve azon a napon lép hatályba, melyen ratifikációját nyilvántartásba vették.

10. cikk

Amint a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet két tagállamának ratifikációját nyilvántartásba vette, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni. Ugyancsak értesítenie kell a tagállamokat a Szervezet más tagjai által vele később közölt ratifikációk nyilvántartásba vételéről.

11. cikk

Minden, a jelen Egyezményt ratifikáló tagállam kötelezi magát arra, hogy az Egyezmény 1—7. cikkeinek rendelkezéseit legkésőbb 1924. január 1-jéig életbe lépteti, és megteszi ezen rendelkezések hatályát biztosító szükséges lépéseket.

12. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden, a jelen Egyezményt ratifikáló tagállama kötelezi magát arra, hogy annak rendelkezéseit alkalmazza gyarmataira, védnöksége alatt álló területeire és birtokaira, összhangban a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmánya 35. cikkének rendelkezéseivel.

13. cikk

A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő év elteltével válik hatályossá.

14. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről,

és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

15. cikk

Jelen Egyezménynek francia és angol szövegei mind hitelesek.”

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1956. június hó 8. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi XLVIII. törvény

a kényszer- vagy kötelező munkáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1930. évi 14. ülészakán elfogadott 29. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés kényszer- vagy kötelező munkáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1930. évi 14. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Népköztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1956. június hó 8. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1957. június hó 8. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„29. számú Egyezmény a kényszer- vagy kötelező munka tárgyában

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1930. június 10-én tizennegyedik ülészakára ült össze, és

miután úgy határozott, hogy elfogad kényszer- vagy kötelező munkára vonatkozó különböző javaslatokat, amely kérdés az ülészak napirendjének első pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

a mai napon, 1930. június 28-án elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a kényszer munkáról szóló 1930. évi Egyezmény” néven idézhető, és amely a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának rendelkezései szerint a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai által ratifikálandó:

1. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden tagállama, amely a jelen Egyezményt ratifikálja, kötelezi magát, hogy a lehető legrövidebb időn belül minden formájában megszünteti a kényszer- vagy kötelező munka alkalmazását.

2. Kényszer- vagy kötelező munkának, annak teljes eltörlése előtt, az átmeneti időszakban, kizárólag közcélok érdekében és kivételesen lehet helye, az alábbi cikkekben meghatározott feltételek és biztosítékok mellett.

3. A jelen Egyezmény hatálybalépésétől számított öt-éves határidő elteltével és az alábbi 31. cikkben említett jelentéstétel alkalmával a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa meg fogja vizsgálni, hogy újabb haladék nélkül minden formájában el lehet-e törölni a kényszer- vagy kötelező munkát, és annak szükségességét, hogy ezt a kérdést az Konferencia napirendjére kell-e tűzni.

2. cikk

1. A jelen Egyezmény szempontjából a „kényszer- vagy kötelező munka” kifejezés vonatkozik minden olyan munkára vagy szolgálatra, amit valamilyen büntetés terhe alatt valakitől követeltek, és amire a munkára kötelezett személy nem szabad akaratából vállalkozott.

2. A jelen Egyezmény szempontjából azonban a „kényszer- vagy kötelező munka” kifejezés nem vonatkozik

(a) a kötelező katonai szolgálatra vonatkozó törvények alapján elrendelt és tisztán katonai jellegű bármilyen munkára vagy szolgálatra;

(b) bármilyen munkára vagy szolgálatra, amely egy független kormányzattal rendelkező ország polgárainak szokásos állampolgári kötelességeinek körébe tartozik;

(c) bármilyen munkára vagy szolgálatra, amit bírói ítélet alapján követelnek valakitől, feltéve, hogy a munkát vagy szolgálatot a hatóságok felügyelete és ellenőrzése alatt kell végezni, és, hogy a munkára kötelezett személyt nem bocsátják magánszemélyek, vállalatok vagy egyesületek rendelkezésére;

(d) bármilyen munkára vagy szolgálatra, amit vészhelyzetben rendelnek el, úgymint háború, természeti csapások, vagy ilyen csapások veszélye esetén, például tűzvész, árvíz, éhínség, földrengés, járványos betegség és állatjárvány, állatok, rovarok vagy a növényzetben károkat okozó élősdiek elterjedése esetén és általában olyan körülmények között, amelyek veszélyeztetik, vagy veszélyeztethetik a lakosság egészének vagy egy részének életét, vagy rendes életkörülményeit;

(e) a kisebb közösségi munkára, vagyis a közösség tagjai által közvetlenül a közösség érdekében végzett munkákra, amelyeket éppen ezért úgy lehet tekinteni, mint a közösség tagjait terhelő rendes állampolgári kötelességet, feltéve, hogy a lakosság egészének vagy a lakosság közvetlen képviselőinek jogukban áll e munkálatok indokoltsága kérdésében állást foglalni.

3. cikk

A jelen Egyezmény szempontjából az „illetékes hatóságok” kifejezés vagy az anyaországbeli hatóságokat, vagy az érintett terület legfelsőbb központi hatóságait jelenti.

4. cikk

1. Az illetékes hatóságok nem rendelhetik el, és nem engedélyezhetik a kényszer- vagy kötelező munkát magánszemélyek, vállalatok vagy egyesületek érdekében.

2. Ha abban az időpontban, amikor a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a jelen Egyezmény valamely tagállam részéről történt ratifikálását beiktatja, magánszemélyek, vállalatok vagy egyesületek érdekében kényszer- vagy kötelező munkát végeznek, a szóban forgó tagállam köteles az ilyen kényszer- vagy kötelező munkát teljesen megszüntetni, mielőtt a jelen Egyezmény az adott tagállam vonatkozásában hatályba lép.

5. cikk

1. A magánszemélyeknek, vállalatoknak vagy egyesületeknek adott engedélyek egyike sem járhat a kényszer- vagy kötelező munka bármely formájának alkalmazásával az adott magánszemélyek, társaságok vagy egyesületek által használt vagy forgalmazott termékek előállítására vagy begyűjtésére céljából, vagy az ilyenekkel folytatott kereskedelem során.

2. Ha a fennálló engedélyek olyan rendelkezéseket tartalmaznak, amelyek kényszer- vagy kötelező munka elrendelését vonják maguk után, az ilyen rendelkezéseket, mielőtt lehetséges, hatályon kívül kell helyezni a jelen Egyezmény 1. cikkében foglalt előírások érvényesítése céljából.

6. cikk

A közigazgatási tisztviselőknek még akkor sem szabad kollektív vagy egyéni kényszert alkalmazniuk annak érdekében, hogy a lakosság magánszemélyek, vállalatok vagy egyesületek részére dolgozzék, ha egyébként feladatuk részét képezi a gondjaikra bízott lakosság ösztönzése valamely munka végzésére.

7. cikk

1. Azon előljárók, akik közigazgatási hatósági jogkört nem gyakorolnak, nem vehetnek igénybe kényszer- vagy kötelező munkát.

2. Azon előljárók, akik közigazgatási hatósági jogkört gyakorolnak, az illetékes hatóságok kifejezett engedélyével, a jelen Egyezmény 10. cikkében említett feltételek mellett, végeztethetnek kényszerszolgálatot vagy kötelező munkát.

3. Azon előljárók, akik más formában nem jutnak kellő javadalmazáshoz, személyi szolgáltatásokban részesülhetnek, amennyiben ezek megfelelő szabályok szerint történnek, illetve, ha minden szükséges intézkedés megtörtént a visszaélések elkerülésére.

8. cikk

1. Minden olyan engedély kiadásáért, amely kényszer- vagy kötelező munka elrendelésére irányul az érintett terület legfelsőbb polgári hatósága felelős.

2. Ez a hatóság mindazonáltal felhatalmazhatja a legfelső helyi hatóságokat kényszer- vagy kötelező munka elrendelésére, ha ez nem teszi szükségessé a munkavállalóknak lakóhelyüktől való tartós távollétét. E hatóság, a jelen Egyezmény 23. cikkében említett szabályzatban meghatározandó időszakokra, és a szabályzatban meghatározandó feltételek mellett, olyan kényszer- vagy kötelező munka elrendelésére is felhatalmazhatják a felsőbb helyi hatóságokat, amely szükségessé teszi a munkavállalóknak állandó lakóhelyüktől való tartós távollétét, ha az így elrendelt munka a közigazgatási tisztviselők hivatásuk gyakorlása körében való utazását vagy a közigazgatási dologi szükségletek szállítását hivatott megkönnyíteni.

9. cikk

A kényszer- vagy kötelező munka elrendelésére jogosult hatóság, a jelen Egyezmény 10. cikkében foglalt rendelkezésektől eltekintve, csak akkor engedélyezheti kényszer- vagy kötelező munka igénybevételét, ha előzetesen megbizonyosodott a felől,

(a) hogy az elvégzendő munka vagy szolgálat az annak elvégzésére hivatott közösség fontos és közvetlen érdekét szolgálja;

(b) hogy ez a munka vagy szolgálat időszerű vagy nem tűr halasztást;

(c) hogy a munka vagy szolgálat elvégzésére nem lehetett önkéntes munkaerőt biztosítani olyan bérek és munkafeltételek mellett, amelyek legalább is egyenértékűek a kérdéses területen hasonló munkáknál vagy szolgálatoknál szokásos bérekkel és munkafeltételekkel; végül

(d) hogy a rendelkezésre álló munkaerőt és annak a kérdéses munkára való alkalmasságát figyelembe véve a szóban forgó munka vagy szolgálat nem jelent túlságosan nagy megterhelést a lakosságra nézve.

10. cikk

1. Az adó címén megkövetelt kényszer- vagy kötelező munkát, úgyszintén az olyan kényszer- vagy kötelező munkát, amit a közigazgatási hatósági jogkört gyakorló előljárók közérdekű feladatok céljaira rendelnek el, fokozatosan meg kell szüntetni.

2. Addig is, amíg az ilyen kényszer- vagy kötelező munkát el nem törlik, valahányszor adó címén vesznek igénybe kényszer- vagy kötelező munkát, vagy a közigazgatási tevékenységet végző lakossági vezetők rendelik azt el közérdekű feladatok elvégzése céljából, az érintett hatóságoknak előzetesen meg kell bizonyosodniuk a felől,

(a) hogy az elvégzendő munka vagy szolgálat az annak elvégzésére hivatott közösség fontos és közvetlen érdekét szolgálja;

(b) hogy ez a munka vagy szolgálat időszerű vagy nem tűr halasztást;

(c) hogy a rendelkezésre álló munkaerőt és annak a kérdéses munkára való alkalmasságát figyelembe véve a szóban forgó munka vagy szolgálat nem jelent túlságosan nagy megterhelést a lakosságra nézve;

(d) hogy a munka vagy szolgálat elvégzése nem teszi szükségessé a munkavállalóknak állandó lakóhelyüktől való tartós távollétét;

(e) hogy a munka vagy szolgálat elvégzését a vallás, a társadalmi élet és a mezőgazdaság követelményeinek megfelelően irányítják.

11. cikk

1. Kizárólag olyan munkaképes felnőtt férfiakat szabad kényszer- vagy kötelező munkára kirendelni, akiknek feltételezhető életkora 18 évnél nem kevesebb és 45 évnél nem több. A jelen Egyezmény 10. cikkében említett munkanemek kivételével minden munkánál meg kell tartani az alábbi korlátozásokat és feltételeket

(a) minden esetben, amikor erre lehetőség van, a közigazgatás által kijelölt orvosnak kell előzetesen megállapítania, hogy az érintett személyek körében nincs semmilyen fertőző vagy járványos betegség, úgyszintén, hogy az érintettek testileg alkalmasak az elrendelt munkára és megfelelnek a munkahelyen fennálló életkörülményeknek;

(b) az iskolák tanárait és tanulóit, valamint általában a közigazgatási személyzetet mentesíteni kell;

(c) minden közösségben meg kell hagyni annyi felnőtt és munkaképes férfit, amennyi a családi és társadalmi élethez nélkülözhetetlen;

(d) a házastársi és családi kapcsolatokat tiszteletben kell tartani.

2. A jelen Egyezmény 23. cikkében említett szabályzatban az előző bekezdés (c) albekezdésében megjelölt célból meg kell határozni az állandó munkaképes férfilakosságnak azt a hányadát, amely meghatározott munkákra kirendelhető. Ez az arány semmi esetre sem haladhatja meg a lakosság 25 százalékát. A hányad megállapítása során az illetékes hatóságoknak tekintetbe kell venniük a népsűrűséget, a lakosság társadalmi és fizikai fejlettségét, az évszakot és az olyan munkák előrehaladását, amelyeket az érintetteknek a helyszínen, saját részükre kell végezniük; a hatóságoknak általában figyelembe kell venniük a kérdéses közösség mindennapi életének gazdasági és társadalmi követelményeit.

12. cikk

1. Az a leghosszabb időtartam, amelyre valakit bármilyen formában kényszer- vagy kötelező munkára kirendelhetnek, tizenkét havi időszakonként nem haladhatja meg a hatvan napot. A munkahely eléréséhez és a hazatéréshez szükséges napok beleszámítanak az említett hatvan napba.

2. Minden munkavállalót, akit kényszer- vagy kötelező munkára rendelnek ki, igazolvánnyal kell ellátni, amelyben feltüntetik az elvégzett kényszer- vagy kötelező munka időtartamát.

13. cikk

1. Minden kényszer- vagy kötelező munkára kirendelt személy rendes munkaidejét ugyanannyi munkaórában kell megállapítani, mint ahány munkaóra az önkéntes munkánál szokásos, és a túlórákat ugyanúgy kell díjazni, mint ahogy az önkéntes munkavállalók túlórái esetében szokásos.

2. Minden olyan személynek, akit bármilyen kényszer- vagy kötelező munkára vesznek igénybe, heti egy pihenőnapot kell engedélyezni. A pihenőnapnak lehetőség szerint egybe kell esnie a hagyomány, illetőleg az ország vagy a vidék szokásai szerinti pihenő nappal.

14. cikk

1. A jelen Egyezmény 10. cikkében szabályozott munka kivételével minden kényszer- vagy kötelező munkát készpénzben kell díjazni, olyan bértételek szerint, amelyek, azonos természetű munka esetén, nem alacsonyabbak azoknál a bértételeknél, amelyeket azon a vidéken fizetnek, ahol a munkavállalókat alkalmazták, vagy ahol a munkavállalókat toborozták. E bértételek eltérése esetén a magasabb bértétel alapján kell a kényszer- vagy a kötelező munkát díjazni.

2. Mihelyt lehetséges, be kell vezetni az előző bekezdésben megállapított feltételek mellett történő bérfizetést az olyan munkákra nézve is, amelyeket a lakosság vezetői közigazgatási tevékenységük gyakorlása során rendelnek el.

3. A béreket minden munkavállalónak egyénileg kell kifizetni, nem pedig a lakosság vezetőjén vagy bármely más hatóságon keresztül.

4. A munkahely eléréséhez és a visszatéréshez szükséges utazási napokat a bérfizetés szempontjából mint munkanapokat kell elszámolni.

5. A jelen cikk nem zárja ki, hogy a munkavállalóknak a bér egy része fejében szokásos étellemezési adagokat nyújtsanak, de az adagoknak legalább is egyenértékűnek kell lenni azzal a pénzüsszeggel, amit helyettesítenek; a bérből semmiféle levonásnak helye nincs, sem adófizetés, sem speciális étellemezés, ruházat biztosítása vagy szállás nyújtása címén, amit azért biztosítanak a munkavállalók számára, hogy bármely munka különleges feltételei mellett is képesek legyenek munkájukat elvégezni. Nincs helye levonásnak a munkaeszközök rendelkezésre bocsátása címén sem.

15. cikk

1. A munkabalesetekkel és foglalkozási betegségekkel kapcsolatos kártalanításra, valamint az elhalt vagy megrokkant munkavállalók által eltartott személyek kártalanítására vonatkozó minden jogszabály, amely az adott területen hatályban van, vagy ezután hatályba lép, az önként vállalt munkát végzőkkel egyenlő feltételek mellett alkalmazandó a kényszer- vagy kötelező munkára rendelt személyekre is.

2. Az a hatóság, amely a munkavállalót kényszer- vagy kötelező munkára alkalmazza, minden esetben köteles a munkavállaló létfenntartását biztosítani, ha munkabaleset vagy foglalkozási betegség folytán teljesen vagy részben képtelenné válik arra, hogy önmagát eltartsa. A hatóságot terheli az a kötelezettség is, hogy biztosítsa a kérdéses munkavállaló által eltartott személyek ellátását is, ha a munkavállaló munkájából kifolyólag munkaképtelenné vált, vagy meghalt.

16. cikk

1. Szükséghelyzetektől eltekintve nem szabad a kényszer- vagy kötelező munkára igénybe vett személyeket olyan vidékekre szállítani, ahol az étellemezési és éghajlati viszonyok annyira eltérnek a munkavállalók megszokott életkörülményeitől, hogy egészségüket veszélyeztetnék.

2. A munkavállalók elszállítása csak olyan esetben engedélyezhető, ha szigorúan megtartják mindazokat az egészségügyi és elszállítási rendszabályokat, amelyek a

munkavállalók megfelelő elhelyezését és egészségvédelmét szolgálják.

3. Ha a munkavállalók illetén elszállítása elkerülhetetlen, az illetékes egészségügyi szerv véleményének meghallgatása után megfelelő rendszabályokat kell fogantatni annak biztosítására, hogy a munkavállalókat fokozatosan szoktassák hozzá az új élelmezési és éghajlati viszonyokhoz.

4. Ha ezeknek a munkavállalóknak rendszeresen olyan munkát kell végezniük, amelyenhez nincsenek hozzászokva, megfelelő intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy az ilyen természetű munkára alkalmassá váljanak; ezek az intézkedések elsősorban a fokozatos begyakorlásra, a munkaidőre, a munkaszünetek rendjére, valamint az élelmezési adagok esetleg szükséges feljavítására és felemelésére vonatkoznak.

17. cikk

Építkezési vagy karbantartási munkálatokkal kapcsolatos kényszer- vagy kötelező munka esetén, amikor is a munkavállaló huzamos ideig kénytelen a munkahelyen tartózkodni, az illetékes hatóságoknak a kényszer- vagy kötelező munka engedélyezése előtt meg kell bizonyosodniuk afelől, hogy

(1) minden szükséges intézkedést megtettek a munkavállalók egészségvédelme szempontjából, és biztosították a megfelelő orvosi ellátást a munkavállalóknak, így különösen

(a) gondoskodtak arról, hogy a munkavállalók a munkálatok megkezdése előtt orvosi vizsgálatban, és alkalmazásuk ideje alatt meghatározott időszakonként újabb orvosi vizsgálatban részesültek;

(b) gondoskodtak kellő számú orvosi személyzetről, valamint gyógyszerterről, gyengélkedőről, kórházról és minden szükséges berendezésről;

(c) biztosították a munkahelyek megfelelő egészségügyi feltételeit, kielégítő módon gondoskodtak a munkavállalók vízzel, élelmiszerekkel, tüzelőanyaggal és konyhafelszereléssel való ellátásáról, és szükség esetén megfelelő ruházatot és elszállásolást is biztosítottak a munkavállalóknak;

(2) határozott intézkedéseket tettek a munkavállaló családja eltartásának biztosítására, nevezetesen lehetővé tették, hogy a munkavállaló beleegyezésével, vagy kérésére, a munkabér egy részét biztonságos módon el lehessen küldeni a család részére;

(3) a közigazgatás saját felelősségére és költségére biztosítja a munkavállalóknak a munkahelyre való utazását és visszautazását, valamint, hogy a közigazgatás minden rendelkezésre álló közlekedési eszköz lehető legmesszebbmennyő felhasználásával megkönnyíti az utazást;

(4) a közigazgatás saját költségére biztosítja a munkavállaló hazaszállítását, ha betegség vagy baleset következtében huzamosabb időre munkaképtelenné válik;

(5) minden munkavállaló, aki a kényszer- vagy kötelező munka elvégzése után mint önként munkát vállaló személy a helyszínen kíván maradni, megteheti ezt anélkül, hogy két éven belül elvesztené a számára ingyenes hazaszállítás-hoz való jogát.

18. cikk

1. A személyek vagy áruk szállításával, például teherhordással vagy vízi szállítással kapcsolatos kényszer- vagy kötelező munkát a lehető legrövidebb időn belül el kell törölni. Az illetékes hatóságoknak addig is rendelkezéseket kell kibocsátaniuk, amelyek egyebek között,

(a) úgy rendelkeznek, hogy ilyen kényszer- vagy kötelező munkát csak a hivatásuk gyakorlása körében utazó közigazgatási tisztviselők helyváltoztatásának vagy a közigazgatási dologi szükségletek szállításának megkönnyítésére, illetőleg sürgős szükség esetén, a közigazgatási személyzet-hez nem tartozó személyek szállításának megkönnyítésére szabad igénybe venni,

(b) úgy rendelkeznek, hogy ilyen szállításokra csak férfiakat szabad alkalmazni, akiknek a kérdéses munkára való testi alkalmasságát előzetes orvosi vizsgálat állapította meg, ha az ilyen vizsgálat elvégzése lehetséges; amennyiben az orvosi vizsgálat nem lehetséges, a munkaerőt igénybe vevő személynek saját felelősségére kell meg bizonyosodnia afelől, hogy a foglalkoztatott munkavállalók a megkívánt testi erővel rendelkeznek, és nem szenvednek fertőző betegségben,

(c) megszabják a munkavállalók által hordozandó teher súlyhatárát,

(d) megszabják azt a legnagyobb távolságot, amelyre a munkavállalók otthonuktól eltávolodni kötelezhetők,

(e) megszabhatják, hogy a kérdéses munkavállalókat havonként vagy más időszakonként legfeljebb hány napra lehet kirendelni, beszámítva a visszautazáshoz szükséges napok számát is,

(f) meghatározzák azokat a személyeket, akiknek jogában áll az ilyen természetű kényszer- vagy kötelező munkát igénybe venni, valamint azt is, hogy a kérdéses személyek milyen mértékben élhetnek ezzel a joggal.

2. Az előző bekezdés (c), (d) és (e) albekezdéseiben tárgyalt korlátozások szabályozása során az illetékes hatóságoknak figyelembe kell venniük a különböző adottságokat, mint például az ilyen munka céljaira rendelkezésre álló lakosság testi alkalmasságát, a kijelölt útvonal természetét és az éghajlati viszonyokat.

3. Az illetékes hatóságoknak továbbá olyan rendelkezéseket kell hozniuk, hogy a teherhordók rendes napi teljesítménye ne haladja meg azt a távolságot, ami megfelel egy nyolcórás munkanap átlagos munkaidejének. E távolság

meghatározásánál nemcsak a teher nagyságát és az út hosszát, hanem az út állapotát, az évszakot és minden más befolyásoló tényezőt is figyelembe kell venni; ha a teherhordókat túlórára kell kötelezni, a rendes bértételeknél magasabb bértételek szerint kell számukra díjazást megállapítani.

19. cikk

1. Az illetékes hatóságoknak nem szabad engedélyezniük kötelező mezőgazdasági munka igénybevételét, kivéve, ha az éhínség vagy élelmiszerhiány megelőzése céljából történik, és akkor is csak azzal a feltétellel, hogy az így nyert élelmiszerek vagy termények a termelők vagy a termelők közösségének tulajdonában maradnak.

2. A jelen cikk nem jelenti azt, hogy a közösség tagjai mentesülnek munkakötelezettségük alól abban az esetben, ha az a termelés törvény vagy szokások értelmében, közösségi alapon van megszervezve, és a termények vagy a termények eladásából eredő jövedelem a közösség tulajdonában maradnak.

20. cikk

Azok a jogszabályok, amelyek értelmében az egész közösséggel szemben kollektív büntetést lehet alkalmazni a közösség egyes tagjai által elkövetett bűncselekmények esetén, nem írhatják elő a büntetés módjaként azt, hogy a közösségnek kényszer- vagy kötelező munkát kell végeznie.

21. cikk

Kényszer- vagy kötelező munkát nem szabad föld alatt végzendő bányamunkára igénybe venni.

22. cikk

A jelen Egyezmény végrehajtásának biztosítása érdekében foganatosított intézkedésekről szóló éves jelentésekben, amelyeknek a Nemzetközi Munkaügyi Hivatalhoz való előterjesztésére a jelen Egyezményt ratifikáló tagállamok a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmánya 22. cikkének rendelkezései értelmében kötelezettséget vállalnak, a lehető legteljesebb tájékoztatást kell nyújtani minden, az Egyezmény által érintett egyes területekre vonatkozólag arról, hogy milyen mértékben vettek igénybe kényszermunkát, milyen célok érdekében végeztek kényszer- vagy kötelező munkát; milyen volt a megbetegedési és elhalálozási arány; hány munkaórát teljesítettek; milyen bérfizetési módokat és a bértételeket alkalmaz-

tak. A jelentésekben ki kell térni továbbá minden egyéb, az ügygel kapcsolatos tájékoztató adatra is.

23. cikk

1. A jelen Egyezmény rendelkezéseinek érvényesítése érdekében az illetékes hatóságoknak mindenre kiterjedő, pontos szabályokat kell meghozniuk a kényszer- vagy kötelező munka igénybevételéről.

2. E szabályoknak tartalmazniuk kell — egyebek között — olyan rendelkezéseket is, amelyek értelmében a kényszer- vagy kötelező munkára kirendelt személy panasszal élhet a hatóságok felé a munkafeltételek miatt. A szabályokban biztosítani kell, hogy a panaszokat kivizsgálják és figyelembe veszik.

24. cikk

Megfelelő intézkedéseket kell foganatosítani annak érdekében, hogy a kényszer- vagy kötelező munka igénybevételére vonatkozó rendelkezéseket szigorúan megtartsák. Ebből a célból vagy ki kell terjeszteni a kényszer- vagy kötelező munkára azoknak a felügyeleti szerveknek a hatáskörét, amelyek az önként vállalt munka felügyeletéről gondoskodnak, vagy más megfelelő ellenőrzési rendszert kell létrehozni. Intézkedni kell az iránt is, hogy az említett szabályzatok a kényszer- vagy kötelező munkára igénybe vett személyek tudomására jussanak.

25. cikk

A kényszer- vagy kötelező munka jogtalan igénybevétele büntetendő cselekmény, és a jelen Egyezményt ratifikáló minden tagállam köteles megbizonyosodni afelől, hogy a törvényben megszabott büntetéseket ténylegesen és szigorúan alkalmazzák.

26. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden tagállama, amely a jelen Egyezményt ratifikálja, kötelezi magát, hogy azt a szuverenitása, joghatósága, védnöksége, fennhatósága, gyámsága vagy felügyelete alatt álló területeken alkalmazni fogja, amennyiben jogában áll a nemzeti törvényeinek hatálya alá tartozó kérdésekben kötelezettséget vállalni. Amennyiben egy tagállam élni kíván a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmánya 35. cikkének rendelkezéseiben biztosított jogával, a ratifikáláshoz nyilatkozatot kell csatolnia, amelyben megjelöli:

(1) azokat a területeket, ahol a jelen Egyezmény rendelkezéseit maradéktalanul alkalmazni fogja;

(2) azokat a területeket, ahol a jelen Egyezmény rendelkezéseit módosításokkal fogja alkalmazni; ez esetben közölnie kell a módosítások tartalmát is;

(3) azokat a területeket, amelyekre vonatkozólag a tagállam fenntartja döntési jogát.

2. Az említett nyilatkozat a ratifikálás kiegészítő részének tekintendő és annak hatályával bír. Minden tagállam, amely ilyen nyilatkozatot tett, újabb nyilatkozattal teljesen vagy részben lemondhat azokról a fenntartásokról, amelyeket a jelen cikk 2. és 3. bekezdése alapján tett korábbi nyilatkozata tartalmazott.

27. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányában közzétett feltételek szerint, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

28. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

29. cikk

Amint a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet két tagállamának ratifikációját nyilvántartásba vette, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni. Ugyancsak értesítenie kell a tagállamokat a Szervezet más tagjai által vele később közölt ratifikációk nyilvántartásba vételéről.

30. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejárta utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb ötéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden öt év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

31. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

32. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 30. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

2. Az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

3. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

33. cikk

Jelen Egyezménynek francia és angol szövegei mind hitelesek.”

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1957. június hó 8. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi XLIX. törvény

a gyermekek és fiatalok ipari munkára való alkalmasságát megállapító orvosi vizsgálatról szóló, a Nemzetközi Munkügyi Konferencia 1946. évi 29. ülészakán elfogadott 77. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a gyermekek és fiatalok ipari munkára való alkalmasságát megállapító orvosi vizsgálatról szóló, a Nemzetközi Munkügyi Konferencia 1946. évi 29. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Népköztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkügyi Hivatal főigazgatójánál 1956. évi június hó 8. napján megtörtént. Az Egyezmény 1957. évi június hó 8. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„77. számú Egyezmény a gyermekek és fiatalok ipari munkára való alkalmasságát megállapító orvosi vizsgálatról

A Nemzetközi Munkügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Montrealban, és amely 1946. szeptember 19-én huszonkilencedik ülészakára ült össze, és

miután úgy határozott, hogy elfogad a gyermekek és fiatalok ipari munkára való alkalmasságát megállapító orvosi vizsgálatra vonatkozó különböző javaslatokat, — amely kérdés az ülészak napirendjének harmadik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1946. október 9-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a fiatalok orvosi vizsgálatáról (ipar) szóló 1946. évi Egyezmény” néven idézhető:

I. Rész

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

1. A jelen Egyezmény alkalmazandó az állami és magántulajdonban lévő iparvállalatokra, vagy az ilyen vállalatok működésével kapcsolatban foglalkoztatott, vagy ott dolgozó gyermekekre és fiatalokra.

2. A jelen Egyezmény szempontjából „ipari vállalatnak” kell tekinteni többek között:

(a) a bányákat, kőbányákat és a föld kincseinek kiaknázására szolgáló egyéb üzemeket;

(b) azokat a vállalatokat, amelyekben termékeket készítenek, átalakítanak, tisztítanak, javítanak, díszítenek, dolgoznak fel, vagy eladásra tesznek alkalmassá, illetve bontanak le, vagy semmisítenek meg, továbbá az olyan vállalatokat, amelyekben anyagokat alakítanak át, ideértve az anyagok lebontásával foglalkozó vállalatokat, ideértve a hajóépítő, valamint az elektromos áram vagy bármilyen más hajtóerő előállításával, átalakításával és továbbításával foglalkozó vállalatokat;

(c) az építkezési és polgári műszaki munkálatokkal foglalkozó vállalatokat, ideértve az építési, tatarozási, karbantartási, átalakítási és bontási munkálatokat;

(d) a közúti, vasúti, belvízi és légi személy- vagy áruszállítással foglalkozó vállalatokat, ideértve az áruknak kikötőkben, rakpartokon, lerakodóhelyeken, raktárakban vagy légi kikötőkben való kezelését intéző vállalatokat is.

3. Az illetékes hatóság állapítja meg a határvonalat egyrészt az ipar, másrészt a mezőgazdaság, a kereskedelem és az egyéb, nem ipari jellegű munkák között.

2. cikk

1. Gyermekeket és tizennyolc éven aluli fiatalokat valamely iparvállalat csak akkor foglalkoztathat, ha alapos orvosi vizsgálat alkalmasnak találta őket a tervezett munkakörre.

2. A munkaköri alkalmasságot megállapító orvosi vizsgálatot az illetékes hatóság által elismert, képesített orvosnak kell végeznie, és a vizsgálat eredményét vagy orvosi bizonyítvánnyal, vagy a munkavállalási engedélyre vagy a munkakönyvbe bevezetett záradékkal kell tanúsítani.

3. A munkaköri alkalmasságot tanúsító okmány:

(a) meghatározott munkafeltételek esetében bocsátható ki,

(b) kiállítható egy meghatározott munkakörre vagy több olyan munkakörre, illetőleg foglalkozási csoportra, amelyek az egészség szempontjából hasonló kockázattal járnak, feltéve, hogy ezeket a foglalkozásokat, illetőleg foglalkozási csoportokat az a hatóság határozta meg, amelynek hatáskörébe a munkaköri alkalmasságot megállapító orvosi vizsgálatról szóló nemzeti jogalkotás végrehajtása tartozik.

4. Az ország jogalkotása határozza meg a munkaköri alkalmasságot tanúsító okmány kiállítására illetékes hatóságot, és szabályozza a szóban forgó okmány kiállításának és kiszolgáltatásának módozatait.

3. cikk

1. A gyermekeknek és fiataloknak az általuk végzett munkára való alkalmasságát tizennyolc éves korukig orvosi szempontból ellenőrizni kell.

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

2. A gyermek vagy fiatalok további foglalkoztatására csak egy évnél nem hosszabb időszakonként megismételt orvosi vizsgálat alapján kerülhet sor.

3. Az egyes országok jogalkotásában

(a) szabályozni kell azokat a különleges körülményeket, amikor az orvosi vizsgálatot az évi vizsgálaton felül, vagy annál rövidebb időszakonként meg kell ismételni annak érdekében, hogy az orvosi ellenőrzés hatékonysága biztosítva legyen, figyelembe véve a munkával járó kockázatot, illetőleg a gyermeknek vagy fiatalokéknak az előző vizsgálatok alkalmával észlelt egészségi állapotát; vagy

(b) fel kell hatalmazni az illetékes hatóságot arra, hogy kivételes esetekben újabb orvosi vizsgálatot rendelhessen el.

4. cikk

1. Olyan munkák esetén, amelyek az egészség szempontjából fokozott kockázattal járnak, a munkaköri alkalmasságot megállapító orvosi vizsgálatot és az újabb időszaki orvosi vizsgálatokat legalább huszonegy éves korig meg kell követelni.

2. A nemzeti jogalkotásban meg kell határozni azokat a foglalkozásokat, illetőleg foglalkozási csoportokat, amelyekre nézve az alkalmasságot megállapító orvosi vizsgálat legalább huszonegy éves korig kötelező, vagy megfelelő hatóságot kell felhatalmazni az ilyen foglalkozások, illetőleg foglalkozási csoportok meghatározására.

5. cikk

Az előző cikkelyekben megkövetelt orvosi vizsgálatok semmilyen költséggel sem járhatnak a gyermek, a fiatalokéknak vagy szülei terhére.

6. cikk

1. Az illetékes hatóságnak megfelelő intézkedéseket kell foganatosítani az olyan gyermekek és fiatalokéknak más pályára való irányítása, illetőleg fizikai és szakmai rehabilitációjának biztosítása érdekében, akiknél az orvosi vizsgálat bizonyos típusú munkára való alkalmatlanságot, testi fogyatékoságot vagy korlátozottságot állapított meg.

2. Az illetékes hatóság határozza meg a fenti intézkedések jellegét és kiterjedését; e célból együttműködést kell kialakítani, és hatékony kapcsolatokat kell fenntartani a munkaügyi, egészségügyi, oktatásügyi és népjóléti szervek között, hogy a kérdéses rendszabályok végrehajtása biztosítható legyen.

3. Az ország jogalkotása előírhatja, hogy az olyan gyermekeknek és fiatalokéknak, akiknek a kérdéses munka-

körre való alkalmasságát nem ismerték el kétséget kizáró módon

(a) ideiglenes, korlátozott időtartamra érvényes munkavállalási engedélyt vagy orvosi bizonyítványt adjanak, amelynek lejártakor a fiatal munkavállaló köteles újabb vizsgálatnak alávetni magát,

(b) olyan engedélyt vagy bizonyítványt adjanak ki, amely különleges munkafeltételeket ír elő.

7. cikk

1. A munkaadó köteles a munkaköri alkalmasságot tanúsító orvosi bizonyítványt, illetőleg a munkavállalási engedélyt vagy munkakönyvet, amely azt bizonyítja, hogy a kérdéses munkakörrel szemben nem áll fenn orvosi ellenjavallat, megőrizni és a munkaügyi felügyeleti szervek rendelkezésére bocsátani úgy, ahogy azt az ország jogalkotása előírja.

2. Az ország jogalkotása határozza meg azokat az egyéb felügyeleti módszereket, amelyek alkalmasak a jelen Egyezmény szigorú végrehajtásának biztosítására.

II. Rész

BIZONYOS ORSZÁGOKRA VONATKOZÓ KÜLÖNLEGES RENDELKEZÉSEK

8. cikk

1. Ha valamely tagállam területe nagy kiterjedésű olyan vidékeket foglal magában, ahol az alacsony népsűrűség vagy a fejlettség szintje miatt a jelen Egyezmény rendelkezései az illetékes hatóság megítélése szerint nem alkalmazhatók, a hatóság kizárhatja az Egyezmény alkalmazását az említett vidékekre, akár általánosságban, akár olyan kivételekkel, amelyeket bizonyos vállalatokra vagy foglalkozásokra indokoltnak tart.

2. Minden tagállam köteles a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 22. cikkelye értelmében a jelen Egyezmény végrehajtásáról előterjesztendő első éves jelentésében megjelölni mindazokat a vidékeket, amelyekre nézve alkalmazza a jelen cikkely rendelkezéseit. Azontúl egy tagállam sem veheti igénybe a jelen cikkely rendelkezéseit más vidékekre nézve, mint amelyeket ily módon bejelentett.

3. Minden tagállam, amely a jelen cikkely rendelkezéseit alkalmazza, köteles későbbi éves jelentéseiben megjelölni azokat a vidékeket, amelyekre nézve lemond arról a jogáról, hogy a szóban forgó rendelkezéseket igénybe vegye.

9. cikk

1. Minden tagállam, amely a jelen Egyezmény ratifikálásáról intézkedő törvény vagy rendelet meghozatala előtt még nem alkotott jogszabályt a gyermekek és fiatalok ipari munkára való alkalmasságát megállapító orvosi vizsgálatról, a ratifikáláshoz csatolt nyilatkozattal a 2. és 3. cikkelyben előírt tizenhét éves életkor helyett tizenhét évesnél alacsonyabb, de tizenhat évesnél semmi esetre sem alacsonyabb életkort, a 4. cikkelyben előírt huszonegy éves életkor helyett pedig huszonegy évesnél alacsonyabb, de tizenkilenc évesnél semmi esetre sem alacsonyabb életkort írhat elő.

2. Minden tagállam, amely ilyen nyilatkozatot tett, azt újabb nyilatkozattal bármikor hatályon kívül helyezheti.

3. Minden tagállam, amelyre nézve a jelen cikkely 1. bekezdése alapján tett nyilatkozat van hatályban, a jelen Egyezmény végrehajtására vonatkozó jelentésében minden évben közölni fogja, hogy milyen mértékben sikerült bármilyen előrehaladást elérni az Egyezmény rendelkezéseinek maradéktalan alkalmazása tekintetében.

10. cikk

A jelen Egyezmény I. Részének rendelkezései Indiára a jelen cikkelyben foglalt módosítások fenntartásával nyerne alkalmazást:

(a) a szóban forgó rendelkezések mindazon területekre alkalmazást nyernek, ahol a rendelkezések végrehajtása az indiai jogrendszer hatáskörébe tartozik

(b) iparvállalatnak tekintendők:

(i) gyárak, a gyárakra vonatkozó indiai törvények értelmében,

(ii) bányák, a bányákra vonatkozó indiai törvények értelmében,

(iii) vasutak,

(iv) mindazok a foglalkoztatások, melyek a gyermekek foglalkoztatásáról szóló 1938. évi törvény hatálya alá esnek;

(c) a 2. és a 3. cikkely rendelkezései gyermekekre és a 16. év alatti fiatalokra vonatkoznak;

(d) a 4. cikkelyben a tizenkilenc év szavak helyébe a huszonegy év szavak lépnek;

(e) a 6. cikkely 1. és 2. bekezdése Indiára nem nyer alkalmazást;

2. A jelen cikkely 1. bekezdésének rendelkezései az alábbi eljárás szerint módosítandók:

(a) a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia minden olyan ülésén, amelyen a kérdés napirendre van tűzve, kétharmados többséggel elfogadhat a jelen cikkely 1. bekezdésére vonatkozó módosító javaslatokat;

(b) az ilyen módosító javaslatot a Konferencia ülésének kezdésétől számított egy éven belül, rendkívüli körülmények esetén tizenhét hónapon belül Indiá-

ban az illetékes hatóság vagy hatóságok elé kell terjeszteni a módosító javaslatok törvényerőre emelése, vagy egyéb intézkedések céljából;

(c) ha India elnyeri az illetékes hatóság vagy hatóságok hozzájárulását, a módosító javaslatok hivatalos ratifikációját közölni fogja a nemzetközi Munkaügyi Hivatal Főigazgatójával;

(d) bármely ilyen módosító javaslat a jelen Egyezmény módosításaként nyer hatályt, mihamar India azt megerősítette.

III. Rész

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

11. cikk

A jelen Egyezmény egyetlen rendelkezése sem érinti azokat a jogszabályokat, bírósági határozatokat, gyakorlatokat, valamint munkaadók és munkavállalók közötti megállapodásokat, amelyek a jelen Egyezményben megállapított feltételeknél kedvezőbb feltételeket biztosítanak.

12. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvánításba vétel céljából.

13. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

14. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételt követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkelyben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkelyben előírt feltételek szerint.

15. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás, illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

16. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkelyek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikkelye értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtítkárnak.

17. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

18. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 14. cikkely rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

19. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § A törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1957. június hó 8. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi L. törvény

a gyermekek és fiatalkorúak nem-ipari munkára való alkalmasságát megállapító orvosi vizsgálatról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1946. évi 29. ülészakán elfogadott 78. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a gyermekek és fiatalkorúak nem-ipari munkára való alkalmasságát megállapító orvosi vizsgálatról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1946. évi 29. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Népköztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1956. június hó 8. napján megtörtént. Az Egyezmény 1957. évi június hó 8. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„78. számú Egyezmény

a gyermekek és fiatalkorúak nem-ipari munkára való alkalmasságát megállapító orvosi vizsgálat tárgyában

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Montrealban, és amely 1946. szeptember 19-én huszonkilencedik ülészakára ült össze, és

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

miután úgy határozott, hogy elfogad a gyermekek és fiatalok nem-ipari munkára való alkalmasságát megállapító orvosi vizsgálatra vonatkozó különböző javaslatokat, — amely kérdés az ülésnap napirendjének harmadik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzeti Egyezmény formájában adja közre, a mai napon, 1946. október 9-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a fiatalok orvosi vizsgálatáról (nem-ipari foglalkozások) szóló 1946. évi Egyezmény” néven idézhető:

I. Rész

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

1. A jelen Egyezmény alkalmazást nyer a nem-ipari foglalkozásokban munkabéért, illetve közvetlen vagy közvetett módon juttatásért dolgozó gyermekekre és fiatalok számára.

2. A jelen Egyezmény alkalmazása szempontjából „nem ipari munkának” kell tekinteni minden olyan munkát, ami kívül esik az illetékes hatóság által ipari, mezőgazdasági vagy tengerészeti munkának elismert munkák körén.

3. Az illetékes hatóság állapítja meg a határvonalat egyrészt a nem-ipari munkák, másrészt az ipari munkák, mezőgazdasági munkák és tengerészeti munkák között.

4. A nemzeti jogalkotás kizárhatja a jelen Egyezménynek a családi vállalatokra való alkalmazását, ha ezekben a vállalatokban csak a szülők és gyermekeik vagy gyámoltjaik végeznek olyan munkát, amely elismerten nem veszélyezteti a gyermekek és fiatalok egészségét.

2. cikk

1. Gyermekek és tizennyolc éven aluli fiatalok kizárólag akkor alkalmazhatók nem ipari munkára, illetőleg csak akkor dolgozhatnak ilyen munkakörben, ha alapos orvosi vizsgálat alapján munkára alkalmasnak találta őket.

2. A munkaköri alkalmasságot megállapító orvosi vizsgálatot az illetékes hatóság által elismert, képezett orvosnak kell végeznie, és a vizsgálat eredményét orvosi bizonyítvánnyal, vagy a munkavállalási engedélyre vagy a munkakönyvbe bevezetett záradékkal kell tanúsítani.

3. A munkaköri alkalmasságot tanúsító okmány:

(a) meghatározott munkafeltételek esetén bocsátható ki;

(b) kiállítható egy meghatározott munkakörre vagy több olyan munkakörre, illetőleg foglalkozási csoportra, amelyek az egészség szempontjából hasonló kockázattal járnak, feltéve, hogy ezeket a foglalkozásokat, illetőleg foglalkozási csoportokat az a hatóság állapította meg, amelynek hatáskörébe

a munkakörre való alkalmasságot megállapító orvosi vizsgálatról szóló jogszabályok végrehajtása tartozik.

4. A nemzeti jogalkotás határozza meg a munkaköri alkalmasságot tanúsító okmány kiállítására illetékes hatóságot és szabályozza a szóban forgó okmány kiállításának és kiadásának feltételeit.

3. cikk

1. A gyermekeknek és fiataloknak az általuk végzett munkára való alkalmasságát tizennyolc éves korukig orvosi szempontból ellenőrizni kell.

2. A gyermek vagy fiatal további foglalkoztatására csak egy évnél nem hosszabb időszakonként megismételt orvosi vizsgálat alapján kerülhet sor.

3. A nemzeti jogalkotásnak

(a) szabályozni kell azokat a különleges körülményeket, amikor az orvosi vizsgálatot az évi vizsgálaton felül vagy annál rövidebb időszakonként meg kell ismételni annak érdekében, hogy az orvosi ellenőrzés hatékonysága biztosítva legyen, figyelembe véve a munkával járó kockázatot, illetőleg a gyermeknek vagy fiatalnak az előző vizsgálatok alkalmával észlelt egészségi állapotát; vagy

(b) fel kell hatalmazni az illetékes hatóságot arra, hogy kivételes esetekben újabb orvosi vizsgálatot rendelhessen el.

4. cikk

1. Olyan munkák esetén, amelyek az egészség szempontjából fokozott kockázattal járnak, a munkakörre való alkalmasságot megállapító orvosi vizsgálatot és az újabb időszaki orvosi vizsgálatokat legalább huszonegy éves korig meg kell követelni.

2. A nemzeti jogalkotásban, vagy meg kell határozni azokat a foglalkozásokat, illetőleg foglalkozási csoportokat, amelyekre nézve az alkalmasságot megállapító orvosi vizsgálat és az újabb időszaki orvosi vizsgálatok legalább huszonegy éves korig kötelezők, vagy egy megfelelő hatóságot kell felhatalmazni az ilyen foglalkozások, illetőleg foglalkozási csoportok meghatározására.

5. cikk

Az előző cikkekben megkövetelt orvosi vizsgálatok semmilyen költséggel nem járhatnak a gyermek, illetve a fiatal vagy szülei terhére.

6. cikk

1. Az illetékes hatóságnak megfelelő intézkedéseket kell fogantatnia az olyan gyermekek és fiatalok

más pályára való irányítása, illetőleg fizikai és szakmai rehabilitációjának biztosítása érdekében, akiknél az orvosi vizsgálat bizonyos típusú munkára való alkalmatlanságot, testi fogyatékoságot vagy korlátozottságot állapított meg.

2. Az illetékes hatóság határozza meg a fenti intézkedések jellegét és kiterjedését. E céllal együttműködést kell kialakítani, és hatékony kapcsolatot kell fenntartani a munkaügyi, egészségügyi, oktatásügyi és népjóléti szervek között, hogy a kérdéses rendszabályok végrehajtása biztosítható legyen.

3. A nemzeti jogalkotás előírhatja, hogy az olyan gyermekeknek és fiatalokéknak, akiknek a kérdéses munkakörre való alkalmasságát nem ismerték el kétséget kizáró módon:

(a) ideiglenes, korlátozott időtartamra érvényes munkavállalási engedélyt vagy orvosi bizonyítványt adjanak, amelynek lejártakor a fiatal munkavállaló köteles újabb vizsgálatnak alávetni magát;

(b) olyan engedélyt vagy bizonyítványt adjanak ki, amely különleges munkafeltételeket ír elő.

7. cikk

1. A munkaadó köteles a munkakörre való alkalmasságot tanúsító orvosi bizonyítványt, illetőleg a munkavállalási engedélyt vagy munkakönyvet, amely azt bizonyítja, hogy a kérdéses munkakörrel szemben nem áll fenn orvosi ellenjavallat, megőrizni és a munkaügyi felügyeleti szervek rendelkezésére bocsátani úgy, ahogy azt az ország törvényei és rendeletei előírják.

2. A nemzeti jogalkotás határozza meg:

(a) azokat az azonosító intézkedéseket, amelyeket el kell fogadni az olyan gyermekek és fiatalokéknak alkalmasságát megállapító orvosi vizsgálati rendszer alkalmazásának biztosítására, akik saját számlájukra vagy szüleik számlájára vándorkereskedést, vagy közutakon illetőleg nyilvános helyeken gyakorolt bármely foglalkozást űznek;

(b) az egyéb felügyeleti módszereket, melyeket az Egyezmény szigorú végrehajtásának biztosítására el kell fogadni.

II. Rész

BIZONYOS ORSZÁGOKRA VONATKOZÓ KÜLÖNLEGES RENDELKEZÉSEK

8. cikk

1. Ha valamely tagállam területe nagy kiterjedésű olyan vidékeket foglal magában, ahol az alacsony népsűrűség vagy a fejlettség szintje miatt a jelen Egyezmény rendelkezései az illetékes hatóság megítélése szerint nem alkalmazhatók, a hatóság kizárhatja az Egyezmény alkalmazását az említett vidékekre, éspedig akár általánosságban, akár

olyan kivételekkel, amelyeket bizonyos vállalatokra vagy bizonyos foglalkozásokra indokoltnak tart.

2. Minden tagállam köteles a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 22. cikke értelmében a jelen Egyezmény végrehajtásáról előterjesztendő első éves jelentésében megjelölni mindazokat a vidékeket, amelyekre alkalmazni kívánja a jelen cikk rendelkezéseit. Azontúl egy tagállam sem veheti igénybe a jelen cikk rendelkezéseit más vidékekre nézve, mint amelyeket ily módon bejelentett.

3. Minden tagállam, amely a jelen cikk rendelkezéseit alkalmazza, köteles későbbi éves jelentéseiben megjelölni azokat a vidékeket, amelyekre nézve lemond arról a jogáról, hogy a szóban forgó rendelkezéseket igénybe vegye.

9. cikk

1. Minden tagállam, amely a jelen Egyezmény ratifikálásáról intézkedő törvény vagy rendelet meghozatala előtt még nem alkotott jogszabályt a gyermekek és fiatalokéknak ipari munkára való alkalmasságát megállapító orvosi vizsgálatról, a ratifikáláshoz csatolt nyilatkozattal a 2. és 3. cikkben előírt tizenhét éves életkor helyett tizennégy évnél alacsonyabb, de tizenhat évnél semmi esetre sem alacsonyabb életkort, a 4. cikkben előírt huszonegy éves életkor helyett pedig huszonegy évnél alacsonyabb, de tizenkilenc évnél semmi esetre sem alacsonyabb életkort írhat elő.

2. Minden tagállam, amely ilyen nyilatkozatot tett, azt újabb nyilatkozattal bármikor hatályon kívül helyezheti.

3. Minden tagállam, amelyre nézve a jelen cikk 1. bekezdése alapján tett nyilatkozat van hatályban, a jelen Egyezmény végrehajtására vonatkozó jelentésében minden évben közölni fogja, hogy milyen mértékben sikerült bármilyen előrehaladást elérni az Egyezmény rendelkezéseinek maradéktalan alkalmazása tekintetében.

III. Rész

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

10. cikk

A jelen Egyezmény egyetlen rendelkezése sem érinti azokat a törvényeket, ítéleteket, jogszokásokat, valamint munkaadók és munkavállalók közötti megállapodásokat, amelyek a jelen Egyezményben megállapított feltételeknél kedvezőbb feltételeket biztosítanak.

11. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilván-
tartásba vétel céljából.

12. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

13. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejárta utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

14. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás, illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

15. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárának.

16. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

17. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 13. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

18. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § A törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1957. június hó 8. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LI. törvény

az iparban és a kereskedelemben történő munkaügyi ellenőrzésről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1947. évi 30. ülészakán elfogadott 81. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés az iparban és a kereskedelemben történő munkaügyi ellenőrzésről szóló, a Nemzetközi

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

Munkaügyi Konferencia 1947. évi 30. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Köztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1994. január hó 4. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1995. január hó 4. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

**„81. számú Egyezmény
a munkaügyi ellenőrzésről az iparban és a
kereskedelemben**

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1947. június 19-én harmincadik ülészakára ült össze, és

miután úgy határozott, hogy elfogad az ipar és a kereskedelem területén működő munkaügyi ellenőrzés szervezetére vonatkozó különböző javaslatokat, — amely kérdés az ülészak napirendjének negyedik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1947. június 11-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1947. évi Egyezmény” néven idézhető:

I. Rész

MUNKAÜGYI ELLENŐRZÉS AZ IPARBAN

1. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden egyes tagállama, amelyre a jelen Egyezmény hatálya kiterjed, köteles munkaügyi ellenőrzési rendszert fenntartani az ipari munkahelyek körében.

2. cikk

1. A munkaügyi ellenőrzés rendszere terjedjen ki az ipari munkahelyek körében az összes olyan munkahelyre, amelyeknél munkaügyi felügyelők útján érvényre juttathatók a munkafeltételekre és a munkát végző munkavállalók védelmére vonatkozó törvényes rendelkezések.

2. A nemzeti jogalkotás a jelen Egyezmény alkalmazása alól kivonhatja a bányászati és a közlekedési vállalatokat, illetve az ilyen vállalatok egyes részeit.

3. cikk

1. A munkaügyi felügyeleti rendszer feladatai a következők:

(a) biztosítani azoknak a törvényes rendelkezéseknek az érvényre juttatását, amelyek a munkafeltételekre és a munkát végző munkavállalók védelmére vonatkoznak; ilyenek a munkaidőre, a bérekre, a biztonságra, az egészségügyi és szociális ellátásra, a gyermekek és a fiatalok foglalkoztatására és az ezzel összefüggő ügyekre vonatkozó rendelkezések, amennyiben az ilyen rendelkezések munkaügyi felügyelők útján érvényre juttathatók;

(b) technikai információt és tanácsadást nyújtani a munkáltatóknak és a munkavállalóknak a törvényes rendelkezések betartásának leghatékonyabb módozatairól;

(c) az illetékes hatóság tudomására hozni az olyan hiányosságokat és visszaéléseket, amelyekre a hatályos törvényes rendelkezések kifejezetten nem terjednek ki.

2. Minden további feladat, amellyel a munkaügyi felügyelőket esetleg megbízzák, olyan legyen, hogy elsődleges feladataik hatékony végrehajtását ne akadályozza, és semmilyen módon se befolyásolja hátrányosan azt a tekintélyt és tárgyilagosságot, amire a munkaügyi felügyelőknek szükségük van a munkáltatókhoz és a munkavállalóhoz fűződő kapcsolataikban.

4. cikk

1. Amennyiben a tagállam közigazgatási gyakorlatával összeegyeztethető, a munkaügyi felügyeletet valamely központi hatóság irányítása és ellenőrzése alá kell rendelni.

2. Szövetségi állam esetében a „központi hatóság” jelentheti valamelyik szövetségi hatóságot, vagy a szövetséget alkotó valamely egység központi hatóságát.

5. cikk

Az illetékes hatóság tegyen megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy előmozdítsa

(a) a hatékony együttműködést a munkaügyi felügyeleti szolgálat és más kormányzervek, valamint az olyan köz- és magánintézmények között, amelyek hasonló tevékenységet folytatnak; továbbá

(b) az együttműködést a munkaügyi felügyelet tisztviselői, a munkáltatók és a munkavállalók, illetve ezek szervezetei között.

6. cikk

A munkaügyi felügyelet személyzetét olyan közszolgálatban foglalkoztatottakból kell kialakítani, akiknek a státusa és szolgálati feltételei biztosítják foglalkoztatásuk állandóságát, függetlenül a kormányváltásoktól és a kedvezőtlen külső befolyásoktól.

7. cikk

1. Azoknak a közszolgálat utánpótlására vonatkozó feladatoknak a fenntartásával, amelyeket a nemzeti jogalkotás esetleg előír, a munkaügyi felügyelőket kizárólag a feladatok teljesítésére való alkalmasság figyelembevételével kell kiválasztani.

2. Az ilyen alkalmasságról való meggyőződés módozatait az illetékes hatóságnak kell megállapítania.

3. A munkaügyi felügyelőket megfelelően ki kell képezni feladataik ellátására.

8. cikk

Férfiak és nők egyaránt felvehetők a munkaügyi felügyelet személyi állományába; ahol szükség esetén speciális feladatok jelölhetők ki a férfi és a női felügyelők számára.

9. cikk

Minden tagállam köteles megtenni a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a felügyelet munkájába kellően képzett műszaki szakértőket és szakembereket, ideértve az orvosi, a mérnöki, az elektromossági és a kémiai ismeretekben jártas szakembereket vonjanak be olyan módon, ahogy az a nemzeti sajátosságok mellett a legmegfelelőbbnek látszik, abból a célból, hogy biztosítsák a munkát végző munkavállalók egészségének és biztonságának védelmére vonatkozó törvényes rendelkezések érvényre juttatását, és tanulmányozzák a munkafolyamatoknak, az anyagoknak és a munkamódszereknek a munkavállalók egészségére és biztonságára gyakorolt hatását.

10. cikk

A munkaügyi felügyelők létszáma legyen elegendő a munkaügyi felügyelet feladatainak hatékony ellátásához. A létszám meghatározása során kellő tekintettel kell lenni:

(a) azoknak a feladatoknak a fontosságára, amelyeket a felügyelőknek el kell látniuk, különösen

(i) a felügyelet alá tartozó munkahelyek számára, jellegére, nagyságára és helyzetére,

(ii) az ilyen munkahelyeken foglalkoztatott munkavállalók létszámára és kategóriáira, és

(iii) az érvényre juttatandó törvényes rendelkezések számára és bonyolultságára;

(b) a felügyelők rendelkezésére bocsátott anyagi eszközökre; valamint

(c) azokra a gyakorlati feltételekre, amelyek mellett a felügyeleti szemléket le kell folytatni úgy, hogy azok hatékonyak legyenek.

11. cikk

1. Az illetékes hatóság tegye meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a munkaügyi felügyelőket ellássa

(a) megfelelő, a szolgálat követelményeivel összehangoltan felszerelt és minden érintett személy számára jól megközelíthető helyi irodákkal;

(b) a feladataik teljesítéséhez szükséges közlekedési lehetőséggel olyan esetekben, ahol megfelelő nyilvános közlekedési lehetőség nincs.

2. Az illetékes hatóság köteles megtenni minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy a munkaügyi felügyelőknek bármilyen utazási vagy más költségét, ami feladataik teljesítéséhez szükségessé válhat, megtérítsenek.

12. cikk

1. A megfelelő megbízólevéllel ellátott munkaügyi felügyelőket fel kell hatalmazni, hogy

(a) nappal vagy az éjszaka bármely órájában, szabadon és előzetes értesítés nélkül beléphessenek a felügyelet alá rendelt bármely munkahelyre;

(b) nappal beléphessenek bármely helyiségbe, amelyről alapos okuk van feltételezni, hogy a felügyelet alá tartoznak; és

(c) lefolytassanak bármely szemlé, nyomozást vagy vizsgálatot, amelyet szükségesnek tartanak, hogy meggyőződjenek a törvényes rendelkezések szigorú betartásáról és különösen, hogy

(i) egymagukban vagy tanúk jelenlétében kérdéseket tegyenek fel a munkáltatónak, illetve a vállalat személyi állományának a törvényes rendelkezések betartásával kapcsolatos bármely tárgyban,

(ii) megköveteljék bármely üzleti könyv, nyilvántartás, vagy egyéb bizonylat bemutatását, amelyek vezetését a munkafeltételekre vonatkozó nemzeti törvények és rendeletek előírják, annak megállapítása céljából, hogy összhangban vannak-e a törvényes rendelkezésekkel, továbbá, hogy az ilyen bizonylatokat lemásolják, vagy kivonatokat készítsenek belőlük,

(iii) kieszközölgék a törvényes rendelkezések által megkövetelt értesítések és tájékoztatások közzétételét,

(iv) elemzés céljára anyagmintákat vegyenek, és a használt vagy kezelt anyagokat elvigyék, azzal a kikötéssel, hogy a munkáltatót vagy annak képviselőjét értesítik az ilyen célra történt bármilyen anyagminta-vételről, illetve anyagok elviteléről.

2. Felügyeleti szemle alkalmával a felügyelők megjelenésükről értesíteni kötelesek a munkáltatót vagy képviselőjét, kivéve, ha úgy vélik, hogy az ilyen értesítés hátrányosan befolyásolhatja feladataik teljesítését.

13. cikk

1. A munkaügyi felügyelőket fel kell hatalmazni, hogy intézkedéseket tegyenek az üzemben, a tervezési vagy munkamódszerekben megfigyelt hibák helyrehozására, ha ésszerű okoknál fogva arra a meggyőződésre jutnak, hogy ezek fenyegetik a munkavállalók egészségét vagy biztonságát.

2. Annak érdekében, hogy a felügyelők képesek legyenek az ilyen intézkedések meghozatalára, a törvény által biztosított, bírói vagy közigazgatási hatósághoz való fellebbezés jogának a fenntartásával, a felügyelőket fel kell hatalmazni olyan rendelkezések kiadására vagy kiadatására, amelyek megkövetelik

(a) a meghatározott határidőn belül végrehajtható olyan változtatásokat a műszaki berendezésben vagy az üzemben, amelyek szükségesek lehetnek a munkavállalók egészségére, illetve biztonságára vonatkozó törvényes rendelkezések végrehajtásának biztosítására, illetve;

(b) az azonnal végrehajtható intézkedéseket a munkavállalók egészségét vagy biztonságát fenyegető veszély esetén.

3. Ahol a 2. szakaszban előírt eljárás nem egyeztethető össze a tagállam közigazgatási vagy igazságszolgáltatási gyakorlatával, a felügyelőknek álljon jogukban az illetékes hatósághoz fordulni rendelkezések kibocsátása, vagy azonnal végrehajtható intézkedések kezdeményezése végett.

14. cikk

A munkaügyi felügyeletet értesíteni kell a munkabalesetekről és a foglalkozási megbetegedések előfordulásairól azokban az esetekben és olyan módon, ahogyan azt a nemzeti törvények és rendeletek előírják.

15. cikk

Az ország jogalkotásában előírt kivételektől eltekintve a munkaügyi felügyelőket:

(a) el kell tiltani attól, hogy bármilyen közvetlen vagy közvetett érdekeltségük legyen az általuk felügyelt vállalatokban;

(b) megfelelő büntetések, illetve fegyelmi intézkedések terhe mellett kötelezni kell, hogy ne fedjenek fel, még a szolgálatból való kiválásuk után sem, semmiféle gyártási vagy üzleti titkot, munkamódszert, amely feladatuk teljesítése során tudomásukra jutott; valamint

(c) kötelezni kell, hogy kezeljenek bizalmasan minden bejelentést, amelyből tudomásukra jutott a törvényes rendelkezések hiányossága vagy megszegése, és, hogy semmilyen módon ne utaljanak a munkáltatónak vagy képviselőjének arra, hogy a felügyeleti szemle ilyen bejelentés nyomán történt.

16. cikk

A munkahelyeken olyan gyakran és olyan részletességgel kell felügyeleti szemlét tartani, amennyire az a vonatkozó törvényes rendelkezések hatékony alkalmazásának biztosítása érdekében szükséges.

17. cikk

1. Azokat a személyeket, akik a munkaügyi felügyelők útján érvényre juttatható törvényes rendelkezéseket megszegik, vagy ezek figyelembevételét elhanyagolják, előzetes figyelmeztetés nélkül, közvetlen törvényes eljárás útján felelősségre kell vonni. Azonban a nemzeti jogalkotás kivételeket tehet olyan esetekben, amikor előzetes értesítést kell adni a helyreigazító vagy megelőző intézkedések végrehajtásáról.

2. A munkaügyi felügyelők megítélésére kell bízni, hogy figyelmeztetést alkalmazzanak, vagy tanácsot adjanak a bírósági eljárás megindítása, vagy ajánlása helyett.

18. cikk

Megfelelő büntetésekről kell gondoskodni nemzeti törvények és szabályozások útján a munkaügyi felügyelők által érvényesíthető törvényes rendelkezések megszegése, és a munkaügyi felügyelőknek a hivatalos feladataik teljesítésében való akadályozása miatt, és ezeket hatékonyan érvényre kell juttatni.

19. cikk

1. A munkaügyi felügyelőktől, illetve a helyi felügyeleti hivataloktól a körülményektől függően meg kell követelni, hogy a központi felügyeleti hatóságoknak időszakonként jelentéseket tegyenek felügyeleti tevékenységük eredményeiről.

2. Ezeket a jelentéseket úgy kell összeállítani, és ezekben olyan témákkal kell foglalkozni, amelyeket a központi felügyeleti hatóság időről-időre előír; legalább olyan gyakran kell elkészíteni, ahogyan azt az illető hatóság előírja, de semmilyen esetben sem ritkábban, mint évente egyszer.

20. cikk

1. A központi felügyeleti hatóságnak évente általános jelentést kell kiadnia az ellenőrzése alatt álló felügyeleti szolgálat munkájáról.

2. Az ilyen éves jelentést ésszerű időn belül ki kell adni annak az évről, amelyre vonatkozik, de mindenképpen tizenkét hónapon belül.

3. Az éves jelentések másolatait el kell juttatni a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Főigazgatójához, a közzétételét követő ésszerű időn belül, de mindenképpen három hónapon belül.

21. cikk

A központi felügyeleti hatóság által kiadott éves jelentésben foglalkozni kell a következő, és más egyéb jelentős témákkal, feltéve, hogy azok az említett hatóság ellenőrzése alá esnek:

- (a) törvények és rendeletek a felügyeleti szolgálat munkájára vonatkozóan;
- (b) a munkaügyi felügyeleti szolgálat létszáma;
- (c) a felügyelet alá tartozó munkahelyek statisztikája és a foglalkoztatott munkavállalók létszáma;
- (d) a felügyeleti szemlék statisztikája;
- (e) a törvényszegések és a kiszabott büntetések statisztikája;
- (f) az ipari balesetek statisztikája;
- (g) a foglalkozási megbetegedések statisztikája.

II. Rész

MUNKAÜGYI FELÜGYELET A KERESKEDELEMBEN

22. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden tagállama, amelyre a jelen Egyezménynek ez a része hatályban van, köteles munkaügyi felügyeleti rendszert fenntartani a kereskedelmi munkahelyek körében.

23. cikk

A munkaügyi felügyeleti rendszere terjedjen ki a kereskedelmi munkahelyek körében azokra a munkahelyekre, amelyek tekintetében munkaügyi felügyelők útján érvényre juttathatók a munkafeltételekre és a munkában foglalkoztatott munkavállalók védelmére vonatkozó törvényes rendelkezések.

24. cikk

A munkaügyi felügyeleti rendszer a kereskedelmi munkahelyek körében feleljen meg a jelen Egyezmény 3—21. cikkeiben előírt követelményeknek, amennyiben azokra alkalmazhatók.

III. Rész

VEGYES RENDELKEZÉSEK

25. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet bármelyik tagállama, amely a jelen Egyezményt ratifikálja, a ratifikáló okirathoz függelékként mellékelt nyilatkozattal a II. Rész kizárhatja az Egyezmény elfogadásából.

2. Bármely tagállam, amely ilyen nyilatkozatot tett, későbbi nyilatkozatával bármikor érvénytelenítheti ezt a nyilatkozatot.

3. Minden tagállam, amelyre nézve a jelen cikk 1. szakasza alapján tett nyilatkozat hatályban van, a jelen Egyezmény alkalmazásáról szóló éves jelentésében minden évben köteles bemutatni jogrendszerének és joggyakorlatának helyzetét a jelen Egyezmény II. részének rendelkezései tekintetében, és az említett rendelkezések hatálybaléptetésének tényleges vagy javasolt mértékét.

26. cikk

Minden olyan esetben, mikor kétséges, hogy egy vállalat, valamely vállalat részlege vagy szolgáltató egysége, vagy valamely munkahely olyan vállalat, olyan részleg, olyan szolgáltatóegység vagy munkahely-e, amelyre jelen Egyezmény vonatkozik, a kérdést az illetékes hatóságnak kell eldöntenie.

27. cikk

Jelen Egyezményben a „törvényes rendelkezések” kifejezés magában foglalja a jogalkotáson túlmenően az olyan választott bírósági döntéseket és kollektív szerződéseket, amelyeket törvényerővel ruháztak fel, és amelyek munkaügyi felügyelők útján érvényre juttathatók.

28. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmánya 22. cikke alapján beküldendő éves jelentésekben teljes körű tájékoztatást kell adni mindazokról a törvényekről és rendeletekről, amelyekkel hatályba léptetik a jelen Egyezmény rendelkezéseit.

29. cikk

1. Ha valamely tagállam területe olyan nagy kiterjedésű vidékeket foglal magában, ahol az alacsony népsűrűség, vagy a fejlettség alacsony szintje miatt a jelen Egyezmény rendelkezései az illetékes hatóság megítélése szerint nem

alkalmazhatók, a hatóság kizárhatja az Egyezmény alkalmazhatóságát az említett vidékekre akár teljeskörűen, akár olyan kivételekkel, amelyeket bizonyos vállalatokra vagy bizonyos foglalkozásokra indokoltnak tart.

2. Minden tagállam tartozik jelezni a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 22. cikke alapján a jelen Egyezmény alkalmazásáról szóló elsőéves jelentésében mindazokat a térségeket, amelyek tekintetében a jelen cikk rendelkezéseinek alkalmazását javasolja, és köteles közölni az okokat, amiért javasolja, hogy éljen ezzel a lehetőséggel; az elsőéves jelentést követően egyetlen tagállam se éljen a jelen cikk rendelkezései által nyújtott lehetőséggel fenti módon jelzett térségeken kívül.

3. Minden egyes tagállam, amely a jelen cikk rendelkezései által nyújtott lehetőséggel élt, a következő éves jelentésében köteles feltüntetni minden olyan térséget, amelynek tekintetében lemond a jelen cikk rendelkezéseinek alkalmazásáról.

30. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának Módosító Okiratával 1946-ban módosított Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmánya 35. cikkében szereplő területek vonatkozásában, az említett módosított cikk 4. és 5. bekezdésében szereplő területektől eltérő területek tekintetében, a Szervezet jelen Egyezményt ratifikáló tagállamai a ratifikálást követően a lehető leghamarabb juttassanak el a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójához egy olyan nyilatkozatot, melyben megjelölik azokat

(a) a területeket, melyek vonatkozásában vállalják, hogy az Egyezmény előírásai módosítás nélkül érvényesek;

(b) a területeket, melyek vonatkozásában vállalják, hogy az Egyezmény előírásai módosításokkal, valamint a módosítás részleteivel érvényesek;

(c) a területeket, melyek vonatkozásában az Egyezmény nem alkalmazható, és ezekben az esetekben ennek okait;

(d) a területeket, melyek vonatkozásában fenntartják döntésüket.

2. A jelen cikk 1. bekezdésének (a) és (b) pontjában szereplő vállalások a ratifikálás szerves részének tekintendők, és a ratifikálás erejével bírnak.

3. Egy utólagos nyilatkozattal bármely tagállam, részben vagy egészben, törölheti az eredeti nyilatkozatában tett, a jelen cikk 1. bekezdésének (b), (c) és (d) pontjaiból eredő bármely kikötést.

4. Bármely olyan időpontban, amikor a 34. cikk rendelkezéseivel összhangban az Egyezmény felmondható, bármely tagállam nyilatkozatot közölhet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója felé, melyben bármely szempontból módosíthatja bármely más korábbi nyilatkozat feltételeit, és közölheti érvényes álláspontját a különböző területek vonatkozásában.

31. cikk

1. Ahol a jelen Egyezmény tárgya bármely tengerentúli terület önkormányzati hatáskörébe tartozik, az adott terület nemzetközi kapcsolataiért felelős tagállam, a terület kormányzatával egyetértésben egy nyilatkozatot juttasson el a Nemzetközi Hivatal főigazgatójához, melyben a terület nevében elfogadja a jelen Egyezmény kötelezettségeit.

2. A jelen Egyezmény kötelezettségeit elfogadó nyilatkozat az alábbi módokon juttatható el a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet főigazgatójához:

(a) a Szervezet két vagy több olyan tagállama által, egy terület vonatkozásában, mely fölött közös fennhatóságot gyakorolnak; vagy

(b) bármely nemzetközi hatóság által bármely olyan terület vonatkozásában, melynek igazgatásáért az ENSZ Alapokmánya értelmében vagy más módon felelős.

3. A jelen cikk előző bekezdései értelmében a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójához eljuttatott nyilatkozatok tartalmazzák, hogy az Egyezmény előírásai az érintett területen módosítás nélkül vagy módosításokkal érvényesek; amennyiben a nyilatkozat szerint az Egyezmény előírásai módosításokkal lesznek érvényesek, azokat részletezni kell.

4. Az érintett tagállam, tagállamok vagy nemzetközi hatóság egy utólagos nyilatkozattal bármikor, egészében vagy részben, lemondhat bármely korábbi nyilatkozat szerinti módosításra vonatkozó jogáról.

5. Bármely olyan időpontban, amikor a 34. cikk előírásaival összhangban az Egyezmény felmondható, az érintett tagállam, tagállamok vagy nemzetközi hatóság eljuttathatnak a főigazgatóhoz egy olyan nyilatkozatot, mely bármely más vonatkozásban módosítja bármely más korábbi nyilatkozat feltételeit, és közölheti az Egyezmény alkalmazására vonatkozó érvényes álláspontját.

IV. Rész

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

32. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilván tartásba vétel céljából.

33. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

34. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

35. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás, illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

36. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárának.

37. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

38. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 34. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

39. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.’’

3. § A törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1995. január hó 4. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LII. törvény

az egyesülési szabadság és a szervezkedési jog védelméről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1948. évi 31. ülészakán elfogadott 87. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés az egyesülési szabadság és a szervezkedési jog védelméről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1948. évi 31. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Népköztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1957. június hó 6. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1958. június hó 6. napján hatályba lépett.)

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

**„87. számú Egyezmény
az egyesülési szabadság és a szervezkedési jog védelme
tárgyában**

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze San Francisco-ban, és amely 1948. június 17-én harmincegyedik ülészakára ült össze, és

miután úgy határozott, hogy egy Egyezmény formájában elfogad az egyesülési szabadságra és a szervezkedési jog védelmére vonatkozó különböző javaslatokat, amely kérdés az ülészak napirendjének hetedik pontjaként szerepelt,

tekintettel arra, hogy a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának bevezetője kijelenti, hogy „az egyesülési szabadság elvének elismerése a munkakörülmények javításának és a béke megteremtésének egyik eszköze”,

tekintettel arra, hogy a Philadelphiai Nyilatkozat ismételt hangsúlyozza, hogy „a szólás- és az egyesülési szabadság döntő fontosságú a tartós haladás érdekében”,

tekintettel arra, hogy a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia harmincadik ülészakán egyhangúlag elfogadta azon elveket, melyek nemzetközi szabályozás alapját kell, hogy képezzék,

tekintettel arra, hogy az Egyesült Nemzetek Közgyűlése második ülészakán támogatta ezeket az elveket, és felkérte a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetet, hogy továbbra is kövessen el mindent annak érdekében, hogy lehetővé váljék egy vagy több Nemzetközi Egyezmény elfogadása,

a mai napon, 1948. július 9-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „az egyesülési szabadságról és a szervezkedési jog védelméről szóló 1948. évi Egyezmény” néven idézhető:

I. Rész

EGYESÜLÉSI SZABADSÁG

1. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden tagállama, amely vonatkozásában a jelen Egyezmény hatályban van, vállalja, hogy érvényt szerez az alábbi rendelkezéseknek:

2. cikk

Munkavállalók és munkáltatók mindennemű megkülönböztetés nélkül jogosultak szervezetek létrehozására, valamint, kizárólag az érintett szervezet szabályaitól függően, jogosultak csatlakozni a maguk választotta szervezethez, előzetes jóváhagyás nélkül.

3. cikk

1. A munkavállalók és a munkáltatók szervezeteinek jogában áll alapszabályaik és szabályaik kidolgozása, képviselőik szabad megválasztása, szervezetük irányításának, illetve tevékenységük megszervezése, valamint programjaik megfogalmazása.

2. Az állami hatóságok kötelesek tartózkodni minden beavatkozástól, ami ezt a jogot korlátozná, vagy annak törvényes gyakorlását gátolná.

4. cikk

Munkavállalók és munkáltatók szervezeteinek feloszlatása vagy felfüggesztése közigazgatási hatáskörben nem rendelhető el.

5. cikk

A munkavállalók és munkáltatók szervezetei jogosultak szövetségeket vagy szövetkezőket létesíteni, vagy ilyenekhez csatlakozni, és minden ilyen szervezetnek, szövetségnek vagy szövetkezésnek joga van munkavállalók és a munkáltatók nemzetközi szervezeteihez csatlakozni.

6. cikk

A jelen Egyezmény 2., 3. és 4. cikkének rendelkezései a munkavállalók és a munkáltatók szervezeteinek szövetségeire és szövetkezéseire is vonatkoznak.

7. cikk

A munkavállalók és a munkáltatók szervezetei, szövetségei és szövetkezései számára a jogi személyiség megszerzése nem függhet olyan feltételektől, amelyek a 2., 3. és 4. cikk rendelkezéseinek korlátozását jelentenék.

8. cikk

1. A jelen Egyezményben lefektetett jogok gyakorlása során a munkavállalók és a munkáltatók, valamint szervezeteik, éppen úgy, mint más személyek és szervezett közösségek, tartásukban tiszteletben az ország törvényeit.

2. Jelen Egyezményben biztosított jogosítványokat sem a nemzeti jogalkotás, sem a jogalkalmazás módja nem korlátozhatja.

9. cikk

1. A nemzeti jogalkotás határozza meg, hogy a jelen Egyezményben lefektetett biztosítékokat milyen mértékben alkalmazzák a fegyveres erőkre és a rendőrségre.

2. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmánya 19. cikkének 8. bekezdésében kifejtett elvnek megfelelően a jelen Egyezmény bármely tagállam által történő ratifikálása nem tekinthető úgy, mint ami érint valamely hatályos törvényt, döntést, szokást vagy megállapodást, amelynek alapján a fegyveres erők vagy a rendőrség tagjai bármilyen, a jelen Egyezményben szavatolt jogot élveznek.

10. cikk

A jelen Egyezményben a „szervezet” kifejezés jelenti a munkavállalóknak vagy a munkáltatóknak minden olyan szervezetét, amelynek célja a munkavállalók vagy a munkáltatók érdekeinek előmozdítása és megvédése.

II. Rész

A SZERVEZKEDÉSI JOG VÉDELME

11. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden tagállama, amely vonatkozásában a jelen Egyezmény hatályban van, vállalja minden szükséges és megfelelő intézkedés megtételét annak biztosítására, hogy a munkavállalók a munkáltatók szabadon gyakorolhassák szervezkedési jogukat.

III. Rész

VEGYES RENDELKEZÉSEK

12. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának Módosító Okiratával 1946-ban módosított Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmánya 35. cikkében szereplő területek vonatkozásában, az említett módosított cikk 4. és 5. bekezdésében szereplő területektől eltérő területek tekintetében, a Szervezet jelen Egyezményt ratifikáló tagállamai a ratifikálást követően a lehető leghamarabb juttassanak el a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójához egy olyan nyilatkozatot, melyben megjelölik azokat

(a) a területeket, melyek vonatkozásában vállalják, hogy az Egyezmény előírásai módosítás nélkül érvényesek;

(b) a területeket, melyek vonatkozásában vállalják, hogy az Egyezmény előírásai módosításokkal, valamint a módosítás részleteivel érvényesek;

(c) a területeket, melyek vonatkozásában az Egyezmény nem alkalmazható, és ezekben az esetekben ennek okait;

(d) a területeket, melyek vonatkozásában fenntartják döntésüket.

2. A jelen cikk 1. bekezdésének (a) és (b) pontjában szereplő vállalások a ratifikálás szerves részének tekintendők, és a ratifikálás erejével bírnak.

3. Egy utólagos nyilatkozattal bármely tagállam, részben vagy egészben, törölheti az eredeti nyilatkozatában tett, a jelen cikk 1. bekezdésének (b), (c) és (d) pontjaiból eredő bármely kikötést.

4. Bármely olyan időpontban, amikor a 16. cikk rendelkezéseivel összhangban az Egyezmény felmondható, bármely tagállam nyilatkozatot közölhet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója felé, melyben bármely szempontból módosíthatja bármely más korábbi nyilatkozat feltételeit, és közölheti érvényes álláspontját a különböző területek vonatkozásában.

13. cikk

1. Ahol a jelen Egyezmény tárgya bármely tengerentúli terület önkormányzati hatáskörébe tartozik, az adott terület nemzetközi kapcsolataiért felelős tagállam, a terület kormányzatával egyetértésben egy nyilatkozatot juttasson el a Nemzetközi Hivatal főigazgatójához, melyben a terület nevében elfogadja a jelen Egyezmény kötelezettségeit.

2. A jelen Egyezmény kötelezettségeit elfogadó nyilatkozat az alábbi módokon juttatható el a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet főigazgatójához:

(a) a Szervezet két vagy több olyan tagállama által, egy terület vonatkozásában, mely fölött közös fennhatóságot gyakorolnak; vagy

(b) bármely nemzetközi hatóság által bármely olyan terület vonatkozásában, melynek igazgatásáért az ENSZ Alapokmánya értelmében, vagy más módon felelős.

3. A jelen cikk előző bekezdései értelmében a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójához eljuttatott nyilatkozatok tartalmazzák, hogy az Egyezmény előírásai az érintett területen módosítás nélkül vagy módosításokkal érvényesek; amennyiben a nyilatkozat szerint az Egyezmény előírásai módosításokkal lesznek érvényesek, azokat részletezni kell.

4. Az érintett tagállam, tagállamok vagy nemzetközi hatóság egy utólagos nyilatkozattal bármikor, egészében vagy részben, lemondhat bármely korábbi nyilatkozat szerinti módosításra vonatkozó jogáról.

5. Bármely olyan időpontban, amikor a 16. cikk előírásaival összhangban az Egyezmény felmondható, az érintett tagállam, tagállamok vagy nemzetközi hatóság eljuttathatnak a főigazgatóhoz egy olyan nyilatkozatot, mely bármely más vonatkozásban módosítja bármely más korábbi nyilatkozat feltételeit, és közölheti az Egyezmény alkalmazására vonatkozó érvényes álláspontját.

IV. Rész

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

14. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

15. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

16. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

17. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás, illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

18. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárának.

19. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

20. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 16. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

21. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1958. június hó 6. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LIII. törvény

a munkaerőpiaci szolgáltatás szervezetéről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1948. évi 31. ülészakán elfogadott 88. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a munkaerőpiaci szolgáltatás szervezetéről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1948. évi 31. ülészakán, 1948. július 9-én elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Köztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1994. január 4. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1995. január 4. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„88. számú Egyezmény a munkaerőpiaci szolgáltatás szervezetéről

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze San Francisco-ban, és amely 1948. június 17-én harmincegyedik ülészakára ült össze, és

miután úgy határozott, hogy elfogad a munkaerőpiaci szolgáltatás szervezetéről szóló különböző javaslatokat, amely kérdés az ülészak napirendjének negyedik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1948. július 9-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a munkaerőpiaci szolgáltatásról szóló 1948. évi Egyezmény” néven idézhető:

1. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállama, amelyre vonatkozóan a jelen Egyezmény hatályban van, köteles ingyenes, nyilvános munkaerőpiaci szervezetet fenntartani, vagy annak fenntartását biztosítani.

2. A teljes foglalkoztatottság elérésére és fenntartására, valamint a produktív erőforrások fejlesztésére és használatára irányuló nemzeti program szerves részeként a munkaerőpiaci szervezet alapvető feladata a munkaerőpiac lehető legjobb megszervezésének biztosítása; ha szükséges, más érintett állami vagy magán szervezetekkel való együttműködés révén.

2. cikk

A munkaerőpiaci szervezet országos hatóság irányítása alatt álló munkaügyi hivatalok országos rendszeréből áll.

3. cikk

1. A rendszer helyi, valamint szükség esetén regionális hivatalok hálózatát foglalja magába. A meglévő irodák száma elegendő kell, hogy legyen az ország valamennyi földrajzi körzetének ellátásához, és elhelyezkedésük megfelelő kell, hogy legyen mind a munkaadók, mind a munkavállalók számára.

2. A hálózat szervezetét

(a) felül kell vizsgálni,

(i) ha a gazdasági tevékenység vagy az aktív népesség megoszlásában jelentős változás áll be, és

(ii) ha a kísérleti működési időszak alatt szerzett tapasztalatok értékelése szempontjából az illetékes hatóság a felülvizsgálatot kívánatosnak tartja; és

(b) módosítani kell, ha a felülvizsgálat eredménye indokolja a módosítást.

4. cikk

1. Tanácsadó bizottságok révén megfelelő intézkedéseket kell tenni, hogy a munkaadók és a munkavállalók képviselőinek együttműködése a munkaerőpiaci szolgáltatás szervezetében, működésében és politikája kialakításában biztosított legyen.

2. Ezen intézkedéseknek rendelkezniük kell egy vagy több nemzeti tanácsadó bizottság és, a szükségletektől függően regionális és helyi bizottságok felállításáról.

3. A bizottságokban részt vevő munkaadói és munkavállalói képviselőket a munkaadók és munkavállalók reprezentatív szervezeteivel folytatott konzultáció után, — feltéve, hogy ilyen szervezetek léteznek — egyenlő számban kell kinevezni.

5. cikk

A munkaerőpiaci szolgáltatás általános politikáját a munkavállalók betöltetlen állásokra való kiközvetítésének vonatkozásában a munkaadók és munkavállalók képviselőivel folytatott konzultáció után a 4. cikkelyben előirt tanácsadó bizottságok kötelesek kidolgozni.

6. cikk

A munkaerőpiaci szolgáltatást úgy kell megszervezni, hogy biztosítsa a hatékony munkaerő-felvételt és elhelyezést. E célból a szolgálat

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

(a) köteles segíteni a munkavállalókat a megfelelő álláshoz jutásban, a munkaadókat pedig a megfelelő munkavállalók felkutatásában, továbbá ezen belül, összhangban a nemzeti alapokon kidolgozott szabályokkal

(i) köteles nyilvántartani az álláskeresőket, feljegyezni szakmai képzettségüket, gyakorlatukat és kívánságaikat, velük felvételi beszélgetést folytatni, és ha szükséges, értékelni fizikai és szakmai képességeiket; továbbá a lehetőségek függvényében szakmai tanácsadáshoz, illetve szakképzési vagy átképzési lehetőséghez segíteni őket,

(ii) köteles pontos információt szerezni a munkáltatóktól az általuk a szolgálat felé jelentett megüresedett állásokról, valamint az általuk keresett munkavállalókkal szemben támasztott követelményekről,

(iii) köteles a megfelelő szaktudással és fizikai képességekkel rendelkező jelentkezőket a rendelkezésre álló állásokba kiközvetíteni,

(iv) az egyes munkaügyi kirendeltségek kötelesek a többi felé közvetíteni azon jelentkezőket és állásokat, melyeket nem tud megfelelően elhelyezni, illetve betölteni, illetve minden más esetben, ha a körülmények indokolják ezt az eljárást;

(b) köteles megfelelő intézkedéseket tenni

(i) a szakmai mobilitás megkönnyítésére a munkaerő-kínálat és a különböző foglalkozási ágakban jelentkező foglalkoztatási lehetőségek összehangolása érdekében,

(ii) a földrajzi mobilitás megkönnyítésére a munkavállalók olyan területekre való vándorlásának támogatására érdekében, ahol megfelelőek a munkalehetőségek,

(iii) a munkavállalók egyik területről a másikra történő ideiglenes átcsoportosításának megkönnyítésére a munkaerő-kínálat vagy kereslet ideiglenes helyi kielégíthetlenségét megszüntető eszközként,

(iv) a munkavállalók egyik országból a másikba való vándorlásának megkönnyítésére, melyet adott esetben az érintett kormányok külön is jóváhagytak;

(c) szükség szerint más hatóságokkal, munkáltatókkal és szakszervezetekkel együttműködve köteles a rendelkezésre álló legteljesebb körű adatokat beszerezni és elemezni a munkaerőpiac helyzetére, és annak valószínű alakulására vonatkozóan mind az ország általános munkaerőpiaci helyzete, mind pedig az egyes iparágak, foglalkozási ágak és területek tekintetében; továbbá köteles ezen adatokat rendszeresen és időben az érintett államigazgatási szervek, munkaadói és munkavállalói szervezetek, valamint a nyilvánosság tudomására hozni;

(d) köteles együttműködni a munkanélküliségi biztosításnak és a segélyezésnek a jogosultakhoz való eljuttatásában, valamint a munkanélküliek helyzetének enyhítésére vonatkozó egyéb intézkedések ügyében; és

(e) szükség esetén köteles segíteni más társadalmi és gazdasági tervezéssel foglalkozó állami és magánszervezetek munkáját a kedvező foglalkoztatási helyzet biztosítása érdekében.

7. cikk

Intézkedéseket kell tenni

(a) a különböző munkaügyi hivatalokon belül a foglalkozási és ágazati specializáció, például a mezőgazdasági és bármely más tevékenység szerinti specializáció megkönnyítésére, amennyiben az ilyen specializáció hasznos lehet;

(b) a jelentkezők különleges kategóriáinak, például a mozgássérültek, foglalkoztatásra vonatkozó igényének megfelelő kielégítésére.

8. cikk

A munkaerőpiaci szervezeten és a pályaválasztási tanácsadók keretén belül speciális intézkedéseket kell kezdeményezni és kidolgozni a fiatalok számára

9. cikk

1. A munkaerőpiaci szervezet személyzetét olyan közszolgálatban foglalkoztatottakból kell összeállítani, akiknek a státusa és szolgálati feltételei biztosítják munkaviszonyuk állandóságát, függetlenek a kormányváltozásoktól és a helytelen külső befolyásoktól.

2. Az egyes nemzeti jogalkotásban a közszolgálatba való felvételre előírt feltételek betartása mellett a munkaerőpiaci szervezet alkalmazottait kizárólag a feladat teljesítésére való alkalmasság figyelembevételével kell kiválasztani.

3. Az alkalmasságról való meggyőződés lehetséges módjait az illetékes hatóság köteles meghatározni.

4. A munkaerőpiaci szervezet személyzetét megfelelően ki kell képezni feladataik ellátására.

10. cikk

A munkaerőpiaci szervezet, és szükség szerint más állami hatóságok, a munkavállalók és munkaadók szervezeteivel, valamint más érintett testületekkel együttműködve kötelesek megtenni minden lehetséges intézkedést a munkaerőpiaci szervezet lehetőségeinek teljes, önkéntes alapon történő kihasználásának támogatására mind a munkaadók, mind pedig a munkavállalók körében.

11. cikk

Az illetékes hatóságok kötelesek meghozni az összes szükséges intézkedést az állami munkaerőpiaci szolgáltatás és a non-profit alapon működő magán munkaközvetítő irodák közötti hatékony együttműködés biztosítására.

12. cikk

1. Ha valamely tagállam olyan nagy kiterjedésű területeket foglal magában, ahol az alacsony népsűrűség, vagy a fejlettség szintje miatt a jelen Egyezmény rendelkezései az illetékes hatóság megítélése szerint nem alkalmazhatók, a hatóság kizárhatja az Egyezmény alkalmazását az említett területekre, és pedig akár teljeskörűen, akár olyan kivételekkel, amelyeket bizonyos vállalatokra vagy bizonyos foglalkozásokra indokoltnak tart.

2. Minden tagállam köteles a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 22. cikkelye értelmében a jelen Egyezmény végrehajtásáról előterjesztendő elsőéves jelentésében megjelölni mindazokat a területeket, amelyekre nézve alkalmazni kívánja a jelen cikkely rendelkezéseit. Azontúl egy tagállam sem veheti igénybe a jelen cikkely rendelkezéseit más vidékekre nézve, mint amelyeket ily módon bejelentett.

3. Minden tagállam, amely a jelen cikkely rendelkezéseit alkalmazza, köteles későbbi éves jelentéseiben megjelölni azokat a vidékeket, amelyekre nézve lemond arról a jogáról, hogy a szóban forgó rendelkezéseket igénybe vegye.

13. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának Módosító Okiratával 1946-ban módosított Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmánya 35. cikkelyében szereplő területek vonatkozásában, az említett módosított cikkely 4. és 5. bekezdésében szereplő területektől eltérő területek tekintetében, a Szervezet jelen Egyezményt ratifikáló tagállamai a ratifikálást követően a lehető leghamarabb juttassanak el a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójához egy olyan nyilatkozatot, melyben megjelölik azokat

(a) a területeket, melyek vonatkozásában vállalják, hogy az Egyezmény előírásai módosítás nélkül érvényesek;

(b) a területeket, melyek vonatkozásában vállalják, hogy az Egyezmény előírásai módosításokkal, valamint a módosítás részleteivel érvényesek;

(c) a területeket, melyek vonatkozásában az Egyezmény nem alkalmazható, és ezekben az esetekben ennek okait;

(d) a területeket, melyek vonatkozásában fenntartják döntésüket.

2. A jelen cikkely 1. bekezdésének (a) és (b) pontjában szereplő vállalások a ratifikálás szerves részének tekintendők, és a ratifikálás erejével bírnak.

3. Egy utólagos nyilatkozattal bármely tagállam, részben, vagy egészben, törölheti az eredeti nyilatkozatában tett, a jelen cikkely 1. bekezdésének (b), (c) és (d) pontjaiból eredő bármely kikötést.

4. Bármely olyan időpontban, amikor a 17. cikkely rendelkezéseivel összhangban az Egyezmény felmondható, bármely tagállam nyilatkozatot közölhet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója felé, melyben bármely szempontból módosíthatja bármely más korábbi nyilatkozat feltételeit, és közölheti érvényes álláspontját a különböző területek vonatkozásában.

14. cikk

1. Ahol a jelen Egyezmény tárgya bármely tengerentúli terület önkormányzati hatáskörébe tartozik, az adott terület nemzetközi kapcsolataiért felelős tagállam, a terület kormányzatával egyetértésben egy nyilatkozatot juttasson el a Nemzetközi Hivatal főigazgatójához, melyben a terület nevében elfogadja a jelen Egyezmény kötelezettségeit.

2. A jelen Egyezmény kötelezettségeit elfogadó nyilatkozat az alábbi módokon juttatható el a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet főigazgatójához:

(a) a Szervezet két vagy több olyan tagállama által, egy terület vonatkozásában, mely fölött közös fennhatóságot gyakorolnak; vagy

(b) bármely nemzetközi hatóság által bármely olyan terület vonatkozásában, melynek igazgatásáért az ENSZ Alapokmánya értelmében vagy más módon felelős.

3. A jelen cikkely előző bekezdései értelmében a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójához eljuttatott nyilatkozatok tartalmazzák, hogy az Egyezmény előírásai az érintett területen módosítás nélkül vagy módosításokkal érvényesek; amennyiben a nyilatkozat szerint az Egyezmény előírásai módosításokkal lesznek érvényesek, azokat részletezni kell.

4. Az érintett tagállam, tagállamok vagy nemzetközi hatóság egy utólagos nyilatkozattal bármikor, egészében vagy részben, lemondhat bármely korábbi nyilatkozat szerinti módosításra vonatkozó jogáról.

5. Bármely olyan időpontban, amikor a 17. cikkely előírásaival összhangban az Egyezmény felmondható, az érintett tagállam, tagállamok vagy nemzetközi hatóság eljuttathatnak a főigazgatóhoz egy olyan nyilatkozatot, mely bármely más vonatkozásban módosítja bármely más korábbi nyilatkozat feltételeit, és közölheti az Egyezmény alkalmazására vonatkozó érvényes álláspontját.

15. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilván- tartásba vétel céljából.

16. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

17. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkelyben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkelyben előírt feltételek szerint.

18. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás, illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

19. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkelyek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikkelye értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárnak.

20. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

21. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 17. cikkely rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

22. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.’’

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1995. január hó 4. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LIV. törvény

a munkabér védelméről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1949. évi 32. ülészakán elfogadott 95. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a munkabér védelméről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1949. évi 32. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Népköztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójára)

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

nál 1956. június hó 8. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1957. június hó 8. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

**„95. számú Egyezmény
a munkabér védelme tárgyában**

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1949. június 8-án harminckettedik ülészakára ült össze, és

miután úgy határozott, hogy elfogad a munkabér védelmére vonatkozó különböző javaslatokat, amely kérdés az ülészak napirendjének hetedik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1949. július 1-jén, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a munkabér védelméről szóló 1949. évi Egyezmény” néven idézhető:

1. cikk

A jelen Egyezmény szempontjából a „munkabér” szó jelenti a kölcsönös megállapodásban vagy az ország törvényeiben és rendeleteiben meghatározott olyan javadalmazást vagy keresetet, bármilyen névvel illessék, és bármilyen módszerrel számolják is azt, amely pénzben kifejezhető, és amelyet írott vagy szóbeli munkaszerződés alapján a munkaadó tartozik fizetni a munkavállalónak, akár egy elvégzett vagy elvégzendő munkáért, akár már teljesített vagy teljesítendő szolgálatokért.

2. cikk

1. A jelen Egyezmény minden személyre vonatkozik, akinek munkabért fizetnek, vagy akit munkabér illet.

2. Az illetékes hatóság, a munkaadók és munkavállalók a kérdésben közvetlenül érdekelt szervezeteivel folytatott konzultáció után — ahol ilyen szervezetek léteznek —, kizárhatja a jelen Egyezmény egészének vagy bizonyos rendelkezéseinek alkalmazását az olyan csoportokba tartozó személyekre nézve, akik olyan körülmények és munkavállalási feltételek mellett dolgoznak, hogy az Egyezmény egészének vagy bizonyos rendelkezéseinek alkalmazása nem volna célravezető, és akiket nem fizikai munkára alkalmaznak, vagy akik házimunkában vagy ezekhez hasonlóan vannak foglalkoztatva.

3. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden tagállama köteles a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 22. cikkelye értelmében a jelen Egyezmény végrehajtásáról előterjesztendő elsőéves jelentésében megjelölni mindazokat a csoportokat, amelyekre nézve az előző bekezdés rendelkezései értelmében ki akarja zárni a jelen Egyezmény egészének vagy valamely rendelkezésének alkalmazását. Azon túl egy tagállam sem tehet az így bejelentett csoportok körén túlmenő kivételeket.

4. Minden tagállam, amely elsőéves jelentésében megjelöli azokat a csoportokat, amelyekre nézve ki akarja zárni a jelen Egyezmény egészének vagy valamely rendelkezésének alkalmazását, köteles későbbi jelentéseiben megjelölni azokat a csoportokat, amelyekre vonatkozólag lemond arról a jogáról, hogy a jelen cikkely 2. bekezdésének rendelkezéseire hivatkozzék, továbbá köteles beszámolni arról az előhaladásról, ami a jelen Egyezménynek az említett csoportokra való alkalmazása vonalán esetleg elérhető volt.

3. cikk

1. A pénzben járó munkabéreket kizárólag törvényes fizetőszökkel szabad kifizetni. Ígervények, utalványok (bonok), szelvények formájában vagy a fizetőszök helyettesítésére hivatott bármilyen más formában való fizetés tilos.

2. Az illetékes hatóság engedélyezheti vagy előírhatja a munkabérnek banki csekkel, postacsekkel vagy postautalvánnyal való fizetését, ha ez a fizetési mód a gyakorlatban szokásos vagy különleges körülmények folytán szükséges, illetőleg, ha kollektív szerződés vagy választott bírói ítélet így rendelkezik, vagy ilyen rendelkezések hiányában, az érintett munkavállaló beleegyezésével.

4. cikk

1. A nemzeti jogalkotás, a kollektív szerződések vagy a választott bírói ítéletek megengedhetik, hogy természetben fizessék a munkabér egy részét azokban az iparágakban vagy szakmákban, ahol ez a fizetési mód a gyakorlatban elterjedt, vagy ahol az a kérdéses iparág vagy szakma természete folytán kívánatos. A munkabérnek szesz italok vagy ártalmas szerek formájában való fizetése semmi esetben sem engedhető meg.

2. Ha a munkabér egy részének természetben való fizetését engedélyezték, megfelelő rendszabályokat kell fogadtatni annak érdekében, hogy

(a) a természetbeni szolgáltatások alkalmasak a munkavállaló és családja személyes használatára és érdekeiknek megfeleljenek,

(b) a szóban forgó szolgáltatások értéke igazságosan és méltányosan legyen megállapítva.

5. cikk

A munkabért közvetlenül az érintett munkavállalónak kell kifizetni, kivéve, ha a nemzeti jogalkotás, kollektív szerződés vagy választott bírói ítélet másként rendelkezik, vagy az érintett munkavállaló más eljárásmodot fogad el.

6. cikk

Tilos a munkaadónak bármilyen módon korlátozni a munkavállalónak a munkabér fölötti szabad rendelkezési jogát.

7. cikk

1. Ha valamely vállalat üzletet vagy szervezetenként hozzá tartozó szolgáltató egységet létesít, azzal hogy az előbbi árukat adjon el, az utóbbi pedig szolgáltatásokat nyújtson a munkavállalóknak, semmiféle kényszerrel nem lehet alkalmazni az érintett munkavállalókkal szemben annak érdekében, hogy ezen üzletet vagy szolgáltató egységet igénybe vegyék.

2. Ha más üzleteket vagy szolgáltató egységeket nem lehet megközelíteni, az illetékes hatóság megfelelő rendszabályokat fogantat az érdekében, hogy az áruk eladása és a szolgáltatások nyújtása igazságos és méltányos áron történjen, hogy a munkaadó által létesített üzletek vagy szolgáltató egységek ne nyereszkeresési céllal, hanem az érintett munkavállalók érdekében működjenek.

8. cikk

1. A munkabérből való levonások csak az ország jogalkotásában előírt, avagy kollektív szerződéssel vagy választott bírói ítélettel megállapított feltételek mellett és korlátok között engedhetők meg.

2. A munkavállalókat — az illetékes hatóság megítélése szerint legalkalmasabb módon — tájékoztatni kell azokról a feltételekről és korlátokról, amelyekben belül a munkabérből való levonás megengedhető.

9. cikk

Tilos a munkabérből való minden olyan levonás, amelynek az a rendeltetése, hogy közvetlen vagy közvetett fizetést biztosítson a munkavállaló részéről a munkaadónak, a munkaadó képviselőjének vagy bármilyen közvetítőnek (például emberi erőforrást közvetítő alvállalkozónak, vagy munkaerő toborzó ügynöknek) azért, hogy a munkavállaló állást kapjon vagy állását megtarthassa.

10. cikk

1. A munkabért csak az ország jogalkotásában előírt módon és korlátok között lehet átengedni, vagy végrehajtás alá vonni.

2. A munkabért olyan mértékben kell az átengedés vagy végrehajtás alól mentesíteni, amilyen mértékben az a munkavállaló és családja eltartásának biztosításához szükségesnek látszik.

11. cikk

1. A vállalat csődje vagy felszámolása esetén az ott foglalkoztatott munkavállalók az előre sorolt hitelezők jogállásával bírnak az olyan munkabérek tekintetében, amelyek a csődöt vagy a felszámolást megelőző és az ország törvényeiben vagy rendeleteiben meghatározandó időszak folyamán teljesített szolgáltatások alapján illeti meg őket, vagy amelyek az jogalkotásában megszabott összeget nem haladják meg.

2. Az előre sorolt követelésnek minősülő munkabért teljes egészében ki kell fizetni, mielőtt a többi hitelező a rájuk eső eszköz hányadra igényt formálhatna.

3. Az előre sorolt követelésnek minősülő munkabér és más előre sorolt követelések egymás közötti rangsorát az ország jogalkotása állapítja meg.

12. cikk

1. A munkabért szabályos időközönként kell fizetni. A munkabér szabályos időközönként való fizetését biztosító más megállapodások hiányában a nemzeti jogalkotás írja elő, vagy kollektív szerződés vagy választott bírói ítélet állapítja meg a bérfizetési időszakokat.

2. A munkaszerződés lejártakor a munkavállalót megillető teljes munkabért a nemzeti jogalkotás, a kollektív szerződés vagy a választott bírói ítélet értelmében, vagy — megfelelő jogszabály, kollektív szerződés vagy ítélet hiányában — határidőn belül kell végérvényesen rendezni, figyelembe véve a szerződés rendelkezéseit.

13. cikk

1. A munkabér készpénzben történő kifizetése esetén a kifizetést kizárólag munkanapokon és a munkahelyen, vagy annak közelében lehet teljesíteni, feltéve, ha az adott nemzet jogalkotása, kollektív szerződés vagy döntőbírói ítélet másként nem rendelkezik, továbbá, valamely más, az érintett munkavállalók által ismert megoldás nem minősül ennél megfelelőbbnek.

2. A munkabér kifizetése — az ott alkalmazásban álló személyzet kivételével — nem megengedett italmérésekben vagy más hasonló helyen, valamint, ha a visszaélések megelőzése érdekében szükséges, a kiskereskedelmi forgalmat lebonyolító boltokban, illetve üzletekben, továbbá szórakozóhelyen.

14. cikk

Szükség esetén hatékony rendszabályokat kell fogantatni a munkavállalók alkalmas és könnyen érthető módon való tájékoztatására:

(a) a rájuk vonatkozó munkabér-feltételekről, mégpedig mielőtt valamilyen munkakörben alkalmazást nyernek, illetőleg valahányszor a feltételek megváltoznak;

(b) minden bérfizetés alkalmával a vonatkozó bérfizetési időszakra járó bér kiszámításának részleteiről, amennyiben ezek a részletek változó jellegűek.

15. cikk

A jelen Egyezmény rendelkezéseit hatályba léptető törvények és rendeletek:

(a) álljanak az érintettek rendelkezésére;

(b) határozzák meg a végrehajtásuk biztosításával megbízott személyeket;

(c) a szabályok megsértése esetén megfelelő büntető vagy egyéb, jogorvoslatot célzó rendelkezéseket írjanak elő;

(d) gondoskodjanak minden megfelelő esetben nyilvántartások vezetéséről jóváhagyott formában és módszer szerint.

16. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet alapszabálya 22. cikkelye alapján beküldendő éves jelentésekben teljes körű tájékoztatást kell adni mindazokról a jogszabályokról, amelyekkel hatályba léptetik a jelen Egyezmény rendelkezéseit.

17. cikk

1. Ha valamely tagállam területe nagy kiterjedésű olyan területet foglal magában, ahol az alacsony népsűrűség vagy a (fejlődés körülményei) fejlettség szintje miatt a jelen Egyezmény rendelkezései az illetékes hatóság megítélése szerint nem alkalmazhatók, a hatóság kizárhatja az Egyezmény alkalmazását az említett vidékekre a munkaadók és munkavállalók szervezeteivel folytatott konzultáció után, ahol ilyen szervezetek léteznek, éspedig akár általánosságban, akár olyan kivételekkel, amelyeket bizonyos vállalatokra vagy bizonyos foglalkozásokra indokoltnak tart.

2. Minden tagállam köteles a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 22. cikkelye értelmében a jelen Egyezmény végrehajtásáról előterjesztendő első éves jelentésében megjelölni mindazokat a vidékeket, amelyekre nézve igénybe kívánja venni a jelen cikkely rendelkezéseit, és köteles közölni azokat az okokat, amelyek miatt a szóban forgó rendelkezéseket igénybe kívánja venni. Azon túl egy tagállam sem veheti igénybe a jelen cikkely rendelkezéseit más vidékekre nézve, mint amelyeket ily módon bejelentett.

3. Minden tagállam, amely a jelen cikkely rendelkezéseit alkalmazza, köteles legfeljebb hároméves időszakonként, — az érintett munkaadók és munkavállalók szervezeteivel folytatott konzultációt követően, ahol ilyen szervezetek léteznek, — újabb megfontolás tárgyává tenni, hogy nem lehet-e a jelen Egyezmény alkalmazását az 1. bekezdés alapján kizárt vidékekre kiterjeszteni.

4. Minden tagállam, amely a jelen cikkely rendelkezéseit alkalmazza, köteles későbbi éves jelentéseiben megjelölni azokat a vidékeket, amelyekre nézve lemond arról a jogáról, hogy a szóban forgó rendelkezéseket igénybe vegye, és köteles beszámolni arról az előrehaladásról, ami a jelen Egyezménynek az ilyen vidékeken való fokozatos alkalmazása területén esetleg tett.

18. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

19. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

20. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 35. cikkely 2. bekezdése értelmében a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójához eljuttatott nyilatkozat jelölje meg azokat

(a) a területeket, melyek vonatkozásában vállalják, hogy az Egyezmény előírásai módosítás nélkül érvényesek;

(b) a területeket, melyek vonatkozásában vállalják, hogy az Egyezmény előírásai módosításokkal, valamint a módosítás részleteivel érvényesek;

(c) a területeket, melyek vonatkozásában az Egyezmény nem alkalmazható, és ezekben az esetekben ennek okait;

(d) a területeket, melyek vonatkozásában fenntartják döntésüket.

2. A jelen cikkely 1. bekezdésének (a) és (b) pontjában szereplő vállalások a ratifikálás szerves részének tekintendők, és a ratifikálás erejével bírnak.

3. Egy utólagos nyilatkozattal bármely tagállam, részben vagy egészben, törölheti az eredeti nyilatkozatában tett, a jelen cikkely 1. bekezdésének (b), (c) és (d) pontjaiból eredő bármely kikötést.

4. Bármely olyan időpontban, amikor a 22. cikkely rendelkezéseivel összhangban az Egyezmény felmondható, bármely tagállam nyilatkozatot közölhet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója felé, melyben bármely szempontból módosíthatja bármely más korábbi nyilatkozat feltételeit, és közölheti érvényes álláspontját a különböző területek vonatkozásában.

21. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 35. cikkely 4. vagy 5. bekezdései értelmében a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójához eljuttatott nyilatkozat tartalmazza, hogy az Egyezmény előírásai az érintett területen módosítás nélkül vagy módosításokkal érvényesek; amennyiben a nyilatkozat szerint az Egyezmény előírásai módosításokkal lesznek érvényesek, azokat részletezni kell.

2. Az érintett tagállam, tagállamok vagy nemzetközi hatóság egy utólagos nyilatkozattal bármikor, egészében vagy részben, lemondhat bármely korábbi nyilatkozat szerinti módosításra vonatkozó jogáról.

3. Bármely olyan időpontban, amikor a 22. cikkely előírásaival összhangban az Egyezmény felmondható, az érintett tagállam, tagállamok vagy nemzetközi hatóság eljuttathatnak a főigazgatóhoz egy olyan nyilatkozatot, mely bármely más vonatkozásban módosítja bármely más korábbi nyilatkozat feltételeit és közölheti az Egyezmény alkalmazására vonatkozó érvényes álláspontját.

22. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az

Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkelyben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkelyben előírt feltételek szerint.

23. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás, illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

24. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkelyek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikkelye értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárának.

25. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

26. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történt ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 22. cikkely rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

27. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1957. június hó 8. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LV. törvény

a szervezkedési jog és a kollektív tárgyalási jog elveinek alkalmazásáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1949. évi 32. ülészakán elfogadott 98. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a szervezkedési jog és a kollektív tárgyalási jog elveinek alkalmazásáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1949. évi 32. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Népköztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1957. június hó 6. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1958. június hó 6. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„98. számú Egyezmény a szervezkedési jog és a kollektív tárgyalási jog elveinek alkalmazásáról

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1949. június 8-án harminckettedik ülészakára ült össze, és

miután úgy határozott, hogy elfogad a szervezkedési jog és a kollektív tárgyalási jog elveinek alkalmazására vonatkozó különböző javaslatokat, amely kérdés az ülészak napirendjének negyedik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre, a mai napon, 1949. július 1-jén, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a szervezkedési és a kollektív tárgyalási jogról szóló 1949. évi Egyezmény” néven idézhető:

1. cikk

1. A munkavállalók, foglalkoztatásukkal kapcsolatban, részesüljenek a szervezkedési szabadság megsértésére irányuló megkülönböztetés elleni megfelelő védelemben.

2. E védelemnek különösen olyan cselekedetekkel szemben kell érvényesülnie, melyek célja:

(a) valamely munkavállaló foglalkoztatását azon feltételtől tegyék függővé, hogy nem lép be valamely szakszervezetbe vagy abból kilép;

(b) a munkavállaló elbocsátása vagy bármilyen más módon történő megkárosítása, szakszervezeti hovatartozása vagy szakszervezeti tevékenysége miatt, melyet a munkaidőn kívül, vagy a munkaadó hozzájárulásával a munkaidőn belül fejtett ki.

2. cikk

1. A munkavállalók és a munkaadók szervezeteinek megfelelő védelemben kell részesülniük egymás ellenében tett minden beavatkozás ellen, ami megalakulásukat, tevékenységüket és igazgatásukat illeti, történjék az akár közvetlenül, akár képviselőik akár tagjaik útján.

2. Jelen cikkely szempontjából beavatkozásnak tekintendő különösen minden olyan intézkedés, melynek célja munkaadók vagy munkaadói szervezetek ellenőrzése alatt álló munkavállalói szervezetek létesítésének elősegítése, vagy munkavállalói szervezetek pénzügyi, illetve egyéb eszközökkel történő támogatása azzal a szándékkal, hogy e szervezeteket a munkaadók vagy munkaadói szervezetek ellenőrzése alá helyezze.

3. cikk

Amennyiben szükséges, a nemzeti feltételeknek megfelelő eljárásokat kell létesíteni az előző cikkelyekben meghatározott szervezkedési jog tiszteletben tartásának biztosítására.

4. cikk

Amennyiben szükséges, a nemzeti feltételeknek megfelelő intézkedéseket kell fogantatosítani a munkaadók és

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

munkaadói szervezetek, valamint a munkavállalók szervezetei közötti önkéntes tárgyalási eljárások teljes körű fejlesztésének és kihasználásának bátorítására és elősegítésére, a foglalkoztatási és munkafeltételek kollektív szerződések által történő szabályozása céljából.

5. cikk

1. A nemzeti jogalkotás határozza meg, hogy a jelen Egyezményben lefektetett biztosítékok milyen mértékben vonatkoznak a fegyveres erőkre és a rendőrségre.

2. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmánya 19. cikkelyének 8. bekezdésében lefektetett elveknek megfelelően, ennek az Egyezménynek valamely tagállam által történő ratifikálását nem lehet úgy tekintetni, mint ami érintené bármely már meglévő törvény, döntés, szokás vagy megállapodás hatályát, ami által a fegyveres erők és a rendőrség tagjai bármely, a jelen Egyezményben szavatolt biztosítékokat élveznének.

6. cikk

Jelen Egyezmény a közszolgálatban foglalkoztatottak helyzetére nem tér ki, és semmiképpen sem értelmezhető úgy, mint amely jogaikat, illetve jogállásukat érintené.

7. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilván tartásba vétel céljából.

8. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

9. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 35. cikkely 2. bekezdése értelmében a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójához eljuttatott nyilatkozat jelölje meg azokat

(a) a területeket, melyek vonatkozásában vállalják, hogy az Egyezmény előírásai módosítás nélkül érvényesek;

(b) a területeket, melyek vonatkozásában vállalják, hogy az Egyezmény előírásai módosításokkal, valamint a módosítás részleteivel érvényesek;

(c) a területeket, melyek vonatkozásában az Egyezmény nem alkalmazható, és ezekben az esetekben ennek okait;

(d) a területeket, melyek vonatkozásában fenntartják döntésüket.

2. A jelen cikkely 1. bekezdésének (a) és (b) pontjában szereplő vállalások a ratifikálás szerves részének tekintendők, és a ratifikálás erejével bírnak.

3. Egy utólagos nyilatkozattal bármely tagállam, részben vagy egészben, törölheti az eredeti nyilatkozatában tett, a jelen cikkely 1. bekezdésének (b), (c) és (d) pontjaiból eredő bármely kikötést.

4. Bármely olyan időpontban, amikor a 11. cikkely rendelkezéseivel összhangban az Egyezmény felmondható, bármely tagállam nyilatkozatot közölhet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója felé, melyben bármely szempontból módosíthatja, bármely más korábbi nyilatkozat feltételeit, és közölheti érvényes álláspontját a különböző területek vonatkozásában.

10. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 35. cikkely 4. vagy 5. bekezdései értelmében a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójához eljuttatott nyilatkozat tartalmazzák, hogy az Egyezmény előírásai az érintett területen módosítás nélkül vagy módosításokkal érvényesek; amennyiben a nyilatkozat szerint az Egyezmény előírásai módosításokkal lesznek érvényesek, azokat részletezni kell.

2. Az érintett tagállam, tagállamok vagy nemzetközi hatóság egy utólagos nyilatkozattal bármikor, egészében vagy részben, lemondhat bármely korábbi nyilatkozat szerinti módosításra vonatkozó jogáról.

3. Bármely olyan időpontban, amikor a 11. cikkely előírásaival összhangban az Egyezmény felmondható, az érintett tagállam, tagállamok vagy nemzetközi hatóság eljuttathatnak a főigazgatóhoz egy olyan nyilatkozatot, mely bármely más vonatkozásban módosítja bármely más korábbi nyilatkozat feltételeit és közölheti az Egyezmény alkalmazására vonatkozó érvényes álláspontját.

11. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az

Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkelyben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkelyben előírt feltételek szerint.

12. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás, illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

13. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkelyek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikkelye értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtítkárnak.

14. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

15. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 11. cikkely rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

16. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.’’

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1958. június hó 6. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LVI. törvény

**a mezőgazdasági minimálbérek megállapításáról szóló,
a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1951. évi
34. ülészakán elfogadott 99. számú Egyezmény
kihirdetéséről***

1. § Az Országgyűlés a mezőgazdasági minimálbérek megállapításáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1951. évi 34. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Népköztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1969. június 18. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1970. június 18. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„99. számú Egyezmény a mezőgazdasági minimálbérek megállapításáról

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1951. június 6-án harmincnegyedik ülészakára ült össze, és

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

miután úgy határozott, hogy elfogad a mezőgazdasági minimálbérek megállapításáról szóló különböző javaslatokat, amely kérdés az ülésszak napirendjének nyolcadik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre, a mai napon, 1951. június 28-án, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a mezőgazdasági minimálbérek megállapításáról szóló 1951. évi Egyezmény” néven idézhető:

1. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden tagállama, amely ratifikálja a jelen Egyezményt, kötelezi magát arra, hogy megfelelő eljárásokat vezet be vagy tart fenn, amelyek lehetővé teszik, hogy minimális bértételeket állapíthassanak meg a mezőgazdasági üzemek és rokon tevékenységek munkavállalói részére.

2. Minden olyan tagállamnak, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, jogában áll, hogy meghatározza az érintett legrepresentatívabb munkaadói és munkavállalói szervezetekkel folytatott konzultáció után, amennyiben ilyenek léteznek, azon vállalkozások, foglalkozások és személyek körét, amelyekre alkalmazni kell az előző bekezdésben említett minimálbér megállapítási eljárást.

3. Az illetékes hatóság kizárhatja a jelen Egyezmény egészének vagy bizonyos rendelkezéseinek alkalmazását az olyan csoportokba tartozó személyekre nézve, akikre ezeket a rendelkezéseket foglalkoztatási feltételeik folytán nem lehet alkalmazni, mint például a vállalkozás tulajdonosa által foglalkoztatott családtagja.

2. cikk

1. A nemzeti jogalkotás, kollektív szerződések vagy választott bírói ítéletek lehetővé tehetik a minimálbérek egy részének természetbeni juttatások formájában való kifizetését abban az esetben, ha ez a fizetési mód szokásos vagy kívánatos.

2. Abban az esetben, ha a minimálbérek egy részének természetbeni juttatások formájában való kifizetését jóváhagyják, megfelelő intézkedésekkel szavatolni kell, hogy

(a) az ilyen természetbeni juttatások a munkavállaló és családja személyes céljaira alkalmasak és megfelelően hasznosak legyenek;

(b) az ilyen juttatások értéke igazságos és méltányos legyen.

3. cikk

1. Minden olyan tagállamnak, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, jogában áll, hogy a következő bekezdé-

sekben feltüntetett feltételek határain belül szabadon állapítsa meg a minimális bérmegállapítás rendszerének természetét és kereteit, illetve e rendszer működtetésének módszerét.

2. Mielőtt ebben a kérdésben döntés történne, teljes körű előzetes konzultációt kell tartani a legrepresentatívabb munkaadói és munkavállalói szervezetekkel, amennyiben ilyenek léteznek, valamint az illetékes szerv elbírálása alapján más, szakmájuk vagy tevékenységük folytán erre különösen alkalmas személyekkel.

3. Az érintett munkaadóknak és munkavállalóknak részt kell venniük a minimálbér meghatározó rendszer működtetésében, vagy ennek során ki kell kérni véleményüket, illetve biztosítani kell részükre a véleményezési jogot, éspedig oly módon és olyan mértékben, ahogyan azt a nemzeti törvényhozás előírja, minden esetre azonban a teljes egyenjogúság alapján.

4. A megállapított minimális bértételek kötelező erővel bírnak a munkaadók és munkavállalók tekintetében, azokat nem lehet csökkenteni.

5. Az illetékes hatóság szükség esetén egyes kivételeket engedélyezhet a minimális bértételek alól annak érdekében, hogy megakadályozza a foglalkoztatási lehetőségek csökkenését a testi vagy szellemi értelemben csökkent munkaképességűnek minősülők tekintetében.

4. cikk

1. Minden olyan tagállam, amely ratifikálta a jelen Egyezményt, köteles megfelelő intézkedéseket tenni annak érdekében, hogy biztosítsa az érintett munkaadók és munkavállalók tájékoztatását az érvényes minimális bértételekről, és, hogy a ténylegesen kifizetett bérek az alkalmazható esetekben ne legyenek alacsonyabbak, mint a hatályban lévő minimális bértételek. Ezeknek a rendszabályoknak tartalmazniuk kell az adott ország mezőgazdasági viszonyainak legjobban megfelelő ellenőrzési, felügyeleti és büntető rendszabályokat is.

2. Minden olyan munkavállaló, aki a minimális bértétel hatálya alá tartozik, azonban ennél alacsonyabb bérben részesül, jogosult arra, hogy jogi vagy más megfelelő eljárás útján a belföldi törvényhozás által megszabott határidőn belül megkapja a neki járó bérkülönbözetet.

5. cikk

Minden tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, köteles a Nemzetközi Munkaügyi Hivatalnak évente általános tájékoztatást adni arról, hogy milyen módszerekkel alkalmazza a bérmegállapító rendszert, és, hogy az eljárás milyen eredményekkel járt. E tájékoztatás összegezve jelezze azoknak a munkavállalóknak a foglalkozását és kö-

zelítő számát, akikre ez a szabályozás kiterjed, adatokat a megállapított minimális bértételekről és adott esetben az egyéb, a minimálbér szempontjából különösen fontos körülményekről.

6. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

7. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

8. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 35. cikkely 2. bekezdése értelmében a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójához eljuttatott nyilatkozat jelölje meg azokat

(a) a területeket, melyek vonatkozásában vállalják, hogy az Egyezmény előírásai módosítás nélkül érvényesek;

(b) a területeket, melyek vonatkozásában vállalják, hogy az Egyezmény előírásai módosításokkal, valamint a módosítás részleteivel érvényesek;

(c) a területeket, melyek vonatkozásában az Egyezmény nem alkalmazható, és ezekben az esetekben ennek okait;

(d) a területeket, melyek vonatkozásában fenntartják döntésüket.

2. A jelen cikkely 1. bekezdésének (a) és (b) pontjában szereplő vállalások a ratifikálás szerves részének tekintendők, és a ratifikálás erejével bírnak.

3. Egy utólagos nyilatkozattal bármely tagállam, részben vagy egészben, törölheti az eredeti nyilatkozatában tett, a jelen cikkely 1. bekezdésének (b), (c) és (d) pontjaiból eredő bármely kikötést.

4. Bármely olyan időpontban, amikor a 10. cikkely rendelkezéseivel összhangban az Egyezmény felmondható, bármely tagállam nyilatkozatot közölhet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója felé, melyben bármely

szempontból módosíthatja bármely más korábbi nyilatkozat feltételeit, és közölheti érvényes álláspontját a különböző területek vonatkozásában.

9. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 35. cikkely 4. vagy 5. bekezdései értelmében a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójához eljuttatott nyilatkozatok tartalmazzák, hogy az Egyezmény előírásai az érintett területen módosítás nélkül vagy módosításokkal érvényesek; amennyiben a nyilatkozat szerint az Egyezmény előírásai módosításokkal lesznek érvényesek, azokat részletezni kell.

2. Az érintett tagállam, tagállamok vagy nemzetközi hatóság egy utólagos nyilatkozattal bármikor, egészében vagy részben, lemondhat bármely korábbi nyilatkozat szerinti módosításra vonatkozó jogáról.

3. Bármely olyan időpontban, amikor a 10. cikkely előírásaival összhangban az Egyezmény felmondható, az érintett tagállam, tagállamok vagy nemzetközi hatóság eljuttathatnak a főigazgatóhoz egy olyan nyilatkozatot, mely bármely más vonatkozásban módosítja bármely más korábbi nyilatkozat feltételeit és közölheti az Egyezmény alkalmazására vonatkozó érvényes álláspontját.

10. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatályba lépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tíz éves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkelyben biztosított felmondási jogával, újabb tíz éves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkelyben előírt feltételek szerint.

11. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatályba lépésének időpontjára is.

12. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkelyek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikkelye értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtítkárnak.

13. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

14. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 10. cikkely rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

15. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1970. június hó 18. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LVII. törvény

a férfi és a női munkaerőnek egyenlő értékű munka esetén járó egyenlő díjazásáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1951. évi 34. ülészakán elfogadott 100. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a férfi és a női munkaerőnek egyenlő értékű munka esetén járó egyenlő díjazásáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1951. évi 34. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Népköztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1956. június hó 8. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1957. június hó 8. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

**„100. számú Egyezmény
a férfi és a női munkaerőnek egyenlő értékű munka esetén járó egyenlő díjazása tárgyában**

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1951. június 6-án harmincnegyedik ülészakára ült össze, és

miután úgy határozott, hogy elfogad a férfi és a női munkaerőnek egyenlő értékű munka esetén járó egyenlő díjazásáról szóló különböző javaslatokat, — amely kérdés az ülészak napirendjének hetedik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1951. június 29-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „az egyenlő díjazásról szóló 1951. évi Egyezmény” néven idézhető:

1. cikk

A jelen Egyezmény szempontjából:

(a) a „díjazás” kifejezés vonatkozik a rendes-, az alap- vagy a minimálbérre vagy fizetésre és minden egyéb pénzbeli vagy természetbeni díjazásra, amit a munkaadó a munkavállaló alkalmazásából következően az utóbbinak közvetlenül vagy közvetve fizetni tartozik;

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

(b) „a férfi és a női munkaerőnek egyenlő értékű munka esetén járó egyenlő díjazása”; kifejezés a díjazás azon tételeire vonatkozik, amelyeket a férfi és a női munkaerő közötti megkülönböztetés nélkül írtak elő.

2. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden tagállama köteles a hatályban lévő bér megállapítási módszereknek megfelelő eszközökkel előmozdítani, és ha ez a hatályban lévő bér megállapítási módszerekkel összeegyeztethető, biztosítani, hogy a férfi és a női munkaerőt egyenlő értékű munka esetén megillető egyenlő díjazás elve minden munkavállalóra alkalmazást nyerjen.

2. Ezt az elvet:

- (a) nemzeti jogalkotás,
- (b) törvényesen előírt vagy elismert bármilyen bérmegállapító rendszer,
- (c) munkaadók és munkavállalók között kötött kollektív szerződések vagy
- (d) a felsorolt különböző módszerek együttes alkalmazása útján lehet érvényesíteni.

3. cikk

1. Elő kell mozdítani a foglalkozásoknak az elvégzendő munka alapján történő tárgyilagos értékelését, amennyiben ez a jelen Egyezmény rendelkezéseinek alkalmazását megkönnyíti.

2. Az ilyen értékelés során alkalmazandó módszerek felől a munkabértételek megállapítására illetékes hatóságok, vagy ahol a munkabértételeket kollektív szerződések határozzák meg, a kollektív szerződéseket megkötő felek határoznak.

3. A munkabértételek közötti olyan különbségek, amelyek nem a nemek szerinti megkülönböztetésen, hanem az elvégzendő munka kapcsán az említett tárgyilagos értékelés útján megállapított különbözőségén alapulnak, nem tekinthetők olyanoknak, amelyek a férfi és a női munkaerőnek egyenlő értékű munka esetén járó egyenlő díjazásának elvét sértik.

4. cikk

A jelen Egyezmény rendelkezéseinek érvényesítése érdekében minden tagállam megfelelő módon együttműködik az érintett munkaadói és munkavállalói szervezetekkel.

5. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

6. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

7. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 35. cikk 2. bekezdése értelmében a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójához eljuttatott nyilatkozat jelölje meg azokat

(a) a területeket, melyek vonatkozásában vállalják, hogy az Egyezmény előírásai módosítás nélkül érvényesek;

(b) a területeket, melyek vonatkozásában vállalják, hogy az Egyezmény előírásai módosításokkal, valamint a módosítás részleteivel érvényesek;

(c) a területeket, melyek vonatkozásában az Egyezmény nem alkalmazható, és ezekben az esetekben ennek okait;

(d) a területeket, melyek vonatkozásában fenntartják döntésüket.

2. A jelen cikk 1. bekezdésének (a) és (b) pontjában szereplő vállalások a ratifikálás szerves részének tekintendők, és a ratifikálás erejével bírnak.

3. Egy utólagos nyilatkozattal bármely tagállam, részben vagy egészben törölheti az eredeti nyilatkozatában tett, a jelen cikk 1. bekezdésének (b), (c) és (d) pontjaiból eredő bármely kikötést.

4. Bármely olyan időpontban, amikor a 9. cikk rendelkezéseivel összhangban az Egyezmény felmondható, bármely tagállam nyilatkozatot közölhet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója felé, melyben bármely szempontból módosíthatja bármely más korábbi nyilatkozat feltételeit, és közölheti érvényes álláspontját a különböző területek vonatkozásában.

8. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 35. cikk 4. vagy 5. bekezdései értelmében a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójához eljuttatott nyilatkozat tartalmazza, hogy az Egyezmény előírásai az érintett területen módosítás nélkül, vagy módosításokkal érvényesek; amennyiben a nyilatkozat szerint az Egyezmény előírásai módosításokkal lesznek érvényesek, azokat részletezni kell.

2. Az érintett tagállam, tagállamok vagy nemzetközi hatóság egy utólagos nyilatkozattal bármikor, egészében vagy részben, lemondhat bármely korábbi nyilatkozat szerinti módosításra vonatkozó jogáról.

3. Bármely olyan időpontban, amikor a 9. cikk előírásaival összhangban az Egyezmény felmondható, az érintett tagállam, tagállamok vagy nemzetközi hatóság eljuttathatnak a főigazgatóhoz egy olyan nyilatkozatot, mely bármely más vonatkozásban módosítja bármely más korábbi nyilatkozat feltételeit és közölheti az Egyezmény alkalmazására vonatkozó érvényes álláspontját.

9. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

10. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

11. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkáranak.

12. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

13. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 9. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

14. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1957. június hó 8. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LVIII. törvény

az anyaság védelméről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1952. évi 35. ülészakán elfogadott 103. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés az anyaság védelméről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1952. évi 35. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Népköztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójának 1956. június hó 8. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1957. június hó 8. napján hatályba lépett).

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„103. számú Egyezmény az anyaság védelméről (módosított)

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1952. június 4-én harmincötödik ülészakára ült össze, és

miután úgy határozott, hogy elfogad az anyaság védelmére vonatkozó különböző javaslatokat, — amely kérdés az ülészak napirendjének hetedik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1952. június 28-án, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „az anyaság védelméről szóló 1952. évi (módosított) Egyezmény” néven idézhető:

1. cikk

1. A jelen Egyezmény alkalmazást nyer mind az iparvállalatokban, mind a nem ipari, illetve mezőgazdasági foglalkozásokban foglalkoztatott nőkre, ideértve az otthon bérért dolgozó nőket is.

2. A jelen Egyezmény szempontjából az „iparvállalatok” kifejezés vonatkozik az állami és magánvállalatokra és azok részlegeire, és magában foglalja többek között:

(a) a bányákat, kőbányákat, és a föld ásványkincseinek kitermelésére szolgáló egyéb vállalatokat;

(b) azokat a vállalatokat, amelyekben termékeket készítenek, átalakítanak, tisztítanak, javítanak, díszítenek, dolgoznak fel vagy eladásra tesznek alkalmassá, illetve bontanak le vagy, semmisítenek meg, továbbá az olyan

vállalatokat amelyekben anyagokat alakítanak át; beleértve a hajóépítő vállalatokat, valamint az elektromos áram vagy bármilyen más hajtóerő előállításával, átalakításával és továbbításával foglalkoznak;

(c) az építkezési és kultúrmérnöki munkálatokkal foglalkozó vállalatokat, ideértve az építési, tatarozási, karbantartási, átalakítási és bontási munkálatokat;

(d) a közúti, vasúti, tengeri, folyami és légi személy- vagy áruszállítással foglalkozó vállalatokat, ideértve az áruknak kikötőkben, rakpartokon, lerakodóhelyeken, raktárakban vagy légi kikötőkben való kezelésével foglalkozó vállalatokat is.

3. A jelen Egyezmény szempontjából a „nem-ipari foglalkozások” kifejezés vonatkozik az alább felsorolt állami vagy magánvállalatokban és intézményekben végzett, illetőleg azok működésével kapcsolatos minden munkára:

(a) kereskedelmi vállalatok;

(b) postai és távközlési intézmények;

(c) azok az intézmények és igazgatási szervek, amelyeknek személyzetét túlnyomóan irodai munkával foglalkoztatják;

(d) a sajtóvállalatok;

(e) a szállodák, panziók, éttermek, klubok, kávéházak és más olyan intézmények, ahol fogyasztási cikkeket szolgáltatnak fel;

(f) a betegek, rokkantak, rászorulóknak és árvák kezelésére és gondozására rendelt intézmények;

(g) a színházak és nyilvános szórakozóhelyek;

(h) a magánháztartásban bér fejében végzett házimunka; valamint minden más nem-ipari munka, amelyre az illetékes hatóság a jelen Egyezmény rendelkezéseinek alkalmazását döntése alapján kiterjeszti.

4. A jelen Egyezmény szempontjából a „mezőgazdasági foglalkozások” kifejezés vonatkozik a mezőgazdasági vállalatokban végzett minden munkára, ideértve az ültetvényeket és az iparosított mezőgazdasági nagyüzemeket is.

5. Minden esetben, amikor kétséges, hogy a jelen Egyezmény vonatkozik-e valamely vállalatra, részlegre, vagy foglalkozásra, a kérdést az illetékes hatóságnak kell eldönteni, az érintett munkaadók és munkavállalók képviselői szervezeteivel folytatott konzultáció után, ha vannak ilyen szervezetek.

6. Az ország jogalkotása kizárhatja a jelen Egyezmény alkalmazását azokra a vállalatokra, amelyekben csak a munkaadó családtagjai dolgoznak. Az ország jogalkotása határozza meg, hogy kit kell ebből a szempontból családtagnak tekinteni.

2. cikk

A jelen Egyezmény szempontjából a „nő” kifejezés vonatkozik minden nőnemű személyre, akár férjezett, akár nem, korra, állampolgárságra, fajra, vallási meggyőződésre

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

való tekintet nélkül; „gyermeknek” kell tekinteni mind a házasságban, mind a házasságon kívül született gyermekeket.

3. cikk

1. Minden nő, akire a jelen Egyezmény vonatkozik, a szülésének várható időpontját feltüntető orvosi bizonyítvány bemutatása esetén szülési szabadságra jogosult.

2. A szülési szabadság tartama legalább 12 hét; a szabadság egy részét a szülés után kell igénybe venni.

3. Az ország jogalkotása határozza meg a szülés utáni kötelező szabadság időtartamát, de ez semmi esetre sem lehet hat hétnél rövidebb; a teljes szülési szabadság fennmaradó részét vagy a szülés várható időpontja előtt, vagy a kötelező szabadság lejártja után, vagy pedig részben a szülés várható időpontja előtt, és részben a kötelező szabadság lejártja után lehet igénybe venni, úgy, ahogy azt az ország jogalkotása előírja.

4. Ha a szülés a feltételezett időpontnál később következik be, a szülés előtti szabadságidő minden esetben meghosszabbodik a szülés tényleges időpontjáig, szülés utáni kötelező szabadság tartama azonban emiatt nem csökkenthető.

5. Olyan betegség esetére, amelyet orvosi bizonyítvány a terhesség következményeként jelöl meg, az ország törvényeiben és rendeleteiben szülés előtt pótszabadságot kell biztosítani, amelynek leghosszabb tartamát az illetékes hatóság szabhatja meg.

6. Olyan betegség esetén, amelyet orvosi bizonyítvány a szülés következményeként jelöl meg, a nőnek joga van a szülés utáni szabadság meghosszabbítására; e szabadság leghosszabb tartamát az illetékes hatóság szabhatja meg.

4. cikk

1. Ha a nő a fenti 3. cikk rendelkezései alapján hagyja abba a munkáját, pénzügyi és egészségügyi szolgáltatásokra tarthat igényt.

2. A pénzügyi szolgáltatások összegeit az ország jogalkotása szabja meg oly módon, hogy az elegendő legyen a nőnek és gyermekének jó egészségügyi viszonyok között, megfelelő életszínvonalon való teljes ellátására.

3. Az egészségügyi szolgáltatások magukban foglalják a szülés előtti, a szülés alatti és a szülés utáni okleveles szülésznő vagy gyakorlott egészségügyi szakember általi kezelést, valamint szükség esetén a kórházi ellátást; a szabad orvosválasztást, és a kórház vagy magánygyógyintézet közötti szabad választást biztosítani kell.

4. A pénzügyi és egészségügyi szolgáltatásokat vagy kötelező biztosítási rendszer keretében vagy állami pénzekből kell nyújtani, és pedig mindkét esetben oly módon, hogy az említett szolgáltatások általános jogosultságként illeszenek meg minden nőt, aki megfelel az előírt feltételeknek.

5. Azok a nők, akik nem támaszthatnak igényt ezekre a szolgáltatásokra, szociális segély formájában részesülnek a kellő szolgáltatásokban, ha rászorultsági alapon az őket egyébként megilleti.

6. Ha a kötelező társadalombiztosítási rendszer keretében nyújtott pénzügyi járadék az előzőleg élvezett kereset alapján van meghatározva, ezek összege nem lehet kisebb, mint a nő járadékszámításkor alapul vett korábbi keresetének kétharmada.

7. Minden, a kötelező társadalombiztosítási rendszer keretében fizetendő járulékot, mely anyasági járadékot biztosít, és minden adót, amely az említett járadékok céljaira, a kifizetett bérek alapján fizetendő, az érintett vállalatoknál foglalkoztatott férfiak és nők teljes létszáma után, nemre való tekintet nélkül kell befizetni, tekintet nélkül arra, hogy a munkaadó és a munkavállaló együttesen, vagy a munkavállaló egyedül fizeti ezeket.

8. A munkaadó nem visel személyes felelősséget az alkalmazásában álló nőket megillető járadékok költségeiért.

5. cikk

1. Ha a nő maga szoptatja gyermekét, joga van munkáját e célból egy vagy több alkalommal félbeszakítani; a szoptatási munkamegszakítás időtartamát az ország jogalkotása határozza meg.

2. A szoptatási munkamegszakítást munkaidőként kell számításba venni és díjazni abban az esetben, ha a kérdés az ország jogalkotása szerint, vagy azokkal összhangban így van szabályozva; amennyiben a kérdést kollektív szerződés szabályozza, a továbbiakban ez tekintendő irányadónak.

6. cikk

Ha valamely nő a jelen Egyezmény 3. cikkének rendelkezései alapján hagyja el a munkáját, munkaadója nem mondhat fel neki jogszerűen sem távolléte alatt, sem olyan időpontra, hogy a felmondási idő az említett távollét tartama alatt járjon le.

7. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden tagállama, amely a jelen Egyezményt ratifikálja, a ratifikáláshoz csatolt nyilatkozattal kizárhatja az Egyezmény alkalmazását;

(a) bizonyos nem-ipari foglalkozásokra;

(b) a mezőgazdasági vállalatokban végzett foglalkozásokra, kivéve az ültetvényeket;

(c) a magánháztartásban bér fejében végzett házimunkára;

(d) a bér fejében otthoni munkát végző nőkre;

(e) a tengeri személy- és áruszállító vállalatokra.

2. Az Egyezményratifikálásához csatolt nyilatkozatban meg kell jelölni azokat a foglalkozás-, illetve vállalatfípusokat, amelyekre vonatkozólag a tagállam a jelen cikk 1. bekezdésének rendelkezéseit igénybe veszi.

3. Minden tagállam, amely ilyen nyilatkozatot tett, újabb nyilatkozattal bármikor teljesen vagy részben hatálytalaníthatja korábbi nyilatkozatát.

4. Minden tagállam, amelyre nézve a jelen cikk 1. bekezdése alapján tett nyilatkozat van hatályban, a jelen Egyezmény végrehajtására vonatkozó éves jelentésében minden évben közölje, hogy mi a törvény és a gyakorlat az olyan foglalkozások és vállalatok tekintetében, amelyekre az említett nyilatkozat értelmében a jelen Egyezmény 1. bekezdése vonatkozik, illetve közölje, hogy milyen mértékben alkalmazta vagy tervezi alkalmazni a jelen Egyezményt a szóban forgó foglalkozásokra és vállalatokra.

5. A jelen Egyezmény hatálybalépésének kezdetétől számított ötévi időtartam elteltével a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa külön jelentést terjeszt az Konferencia elé a szóban forgó korlátozások alkalmazásáról, s egyszersmind javaslatokat tesz olyan intézkedésekre, amelyeket e tekintetben célszerűnek tart.

8. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilván tartásba vétel céljából.

9. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

10. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 35. cikk 2. bekezdése értelmében a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójához eljuttatott nyilatkozat jelölje meg azokat

(a) a területeket, melyek vonatkozásában vállalják, hogy az Egyezmény előírásai módosítás nélkül érvényesek;

(b) a területeket, melyek vonatkozásában vállalják, hogy az Egyezmény előírásai módosításokkal, valamint a módosítás részleteivel érvényesek;

(c) a területeket, melyek vonatkozásában az Egyezmény nem alkalmazható, és ezekben az esetekben ennek okait;

(d) a területeket, melyek vonatkozásában fenntartják döntésüket.

2. A jelen cikk 1. bekezdésének (a) és (b) pontjában szereplő vállalások a ratifikálás szerves részének tekintendők, és a ratifikálás erejével bírnak.

3. Egy utólagos nyilatkozattal bármely tagállam, részben vagy egészben törölheti az eredeti nyilatkozatában tett, a jelen cikk 1. bekezdésének (b), (c) és (d) pontjaiból eredő bármely kikötést.

4. Bármely olyan időpontban, amikor a 12. cikk rendelkezéseivel összhangban az Egyezmény felmondható, bármely tagállam nyilatkozatot közölhet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója felé, melyben bármely szempontból módosíthatja bármely más korábbi nyilatkozat feltételeit, és közölheti érvényes álláspontját a különböző területek vonatkozásában.

11. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 35. cikk 4. vagy 5. bekezdései értelmében a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójához eljuttatott nyilatkozat tartalmazzák, hogy az Egyezmény előírásai az érintett területen módosítás nélkül, vagy módosításokkal érvényesek; amennyiben a nyilatkozat szerint az Egyezmény előírásai módosításokkal lesznek érvényesek, azokat részletezni kell.

2. Az érintett tagállam, tagállamok vagy nemzetközi hatóság egy utólagos nyilatkozattal bármikor, egészében vagy részben lemondhat bármely korábbi nyilatkozat szerinti módosításra vonatkozó jogáról.

3. Bármely olyan időpontban, amikor a 12. cikk előírásaival összhangban az Egyezmény felmondható, az érintett tagállam, tagállamok vagy nemzetközi hatóság eljuttathatnak a főigazgatóhoz egy olyan nyilatkozatot, mely bármely más vonatkozásban módosítja bármely más korábbi nyilatkozat feltételeit és közölheti az Egyezmény alkalmazására vonatkozó érvényes álláspontját.

12. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba

vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatályba lépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tíz éves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tíz éves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

13. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

14. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkáranak.

15. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

16. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történt ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 12. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény

azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

17. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1957. június hó 8. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LIX. törvény

a kényszermunka felszámolásáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1957. évi 40. ülészakán elfogadott 105. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a kényszermunka felszámolásáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1957. évi 40. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Köztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1994. január hó 4. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1995. január hó 4. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„105. számú Egyezmény a kényszermunka felszámolásáról

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1957. június 5-én negyvenedik ülészakára ült össze, és

miután megvizsgálta a kényszermunka kérdését, amely az ülészak napirendjének negyedik pontját képezte,

miután tudomásul vette a kényszermunkáról szóló 1930. évi Egyezmény rendelkezéseit,

miután tudomásul vette, hogy a rabszolgaságról szóló 1926. évi Egyezmény olyan hasznos intézkedéseket tartalmaz, amelyekkel el lehet kerülni azt, hogy a kényszermunka vagy kötelező munka ne vezethessen a rabszolgasághoz hasonló feltételekhez és, hogy a rabszolgaság, a rabszolga-kereskedelem, valamint a rabszolgasághoz hasonló intézmények és gyakorlatok eltörléséről az adósszolgaság és a jobbágyság teljes eltörléséről szóló 1956. évi kiegészítő Egyezmény rendelkezik,

miután tudomásul vette, hogy a munkabér védelméről szóló 1949. évi Egyezmény kimondja, hogy a béreket rendszeresen kell fizetni és megtiltja az olyan fizetési módozatokat, amelyek megfosztják a munkavállalókat munkaviszonyuk megszüntetésének minden reális lehetőségétől;

miután úgy határozott, hogy további javaslatokat fogad el az Egyesült Nemzetek Alapokmányában említett és az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában közzé tett emberi jogok megsértésének fogalmát kimerítő kényszermunka és kötelező munka egyes fajtáinak eltörlésével kapcsolatban, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1957. június 25-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a kényszermunka eltörléséről szóló 1957. évi Egyezmény” néven idézhető:

1. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden tagállama, amely ratifikálja a jelen Egyezményt, kötelezettséget vállal arra, hogy felszámolja a kényszer- vagy kötelező munkát és azt semmilyen formában nem alkalmazza

(a) politikai kényszer vagy nevelés, illetőleg büntetés eszközeként olyan személyekkel szemben, akiknek meghatározott politikai meggyőződésük van, vagy ilyet kifejezésre juttatnak, vagy akik hangoztatják ideológiai szembőlásukat a fennálló politikai, társadalmi vagy gazdasági rendszerrel;

(b) munkaerő felhasználásának vagy alkalmazásának eszközeként a gazdasági fejlődés céljából;

(c) a munkafegyelmi szabályként;

(d) a sztrájkban való részvétel büntetése gyanánt;

(e) faji, társadalmi, nemzeti vagy vallási megkülönböztetés eszközeként.

2. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden tagállama, amely ratifikálta a jelen Egyezményt, kötelezi magát arra, hogy hatékony intézkedéseket foganatosít a jelen Egyezmény 1. cikkében megjelölt kényszer- és kötelező munka azonnali és teljes felszámolására.

3. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvánításba vétel céljából.

4. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

5. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatályba lépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tíz éves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tíz éves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

6. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás, illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezményhatálybalépésének időpontjára is.

7. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárának.

8. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

9. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 5. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatályba lépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

10. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § E törvény a kihirdetést követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1995. január hó 4. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LX. törvény

a foglalkoztatásból és a foglalkozásból eredő hátrányos megkülönböztetésről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1958. évi 42. ülészakán elfogadott 111. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a foglalkoztatásból és a foglalkozásból eredő hátrányos megkülönböztetésről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1958. évi 42. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Népköztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1961. június hó 20. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1962. június hó 20. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

**„111. számú Egyezmény
a foglalkoztatásból és a foglalkozásból eredő hátrányos megkülönböztetésről**

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1958. június 4-én negyvenkettedik ülészakára ült össze, és

miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a foglalkoztatás és foglalkozás vonatkozásában fennálló megkülönböztetés tárgyában, — amely kérdés az ülészak napirendjének negyedik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

figyelembe véve, hogy a Philadelphiai Nyilatkozat megerősíti, hogy minden emberi fajra, felekezetre és nemre való tekintet nélkül jogosult anyagi jólétének és szellemi fejlődésének kiteljesítésére a szabadság és méltóság, a gazdasági biztonság és az esélyegyenlőség feltételei közepette,

miután mérlegelte tovább azt, hogy a megkülönböztetés sérti az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában kinyilvánított emberi jogokat,

a mai napon, 1958. június 25-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a megkülönböztetésről (munka és foglalkozás) szóló 1958. évi Egyezmény” néven idézhető:

1. cikk

1. Jelen Egyezmény szempontjából hátrányos megkülönböztetésnek minősül:

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

(a) minden olyan különbség, kizárás, vagy előnyben részesítés, amely faji, bőrszín, nem, vallási meggyőződés, politikai vélemény, nemzeti eredet vagy társadalmi származás alapján történik, és az esélyek és a bánásmód egyenlőségének megszűnését vagy korlátozódását eredményezi a foglalkoztatás és a foglalkozás területén;

(b) minden olyan más különbség, kizárás vagy előnyben részesítés, amely az esélyek és a bánásmód egyenlőségének megszűnését vagy korlátozódását eredményezi a foglalkoztatás és a foglalkozás területén, és amelyet az illető tagállam a reprezentatív munkaadó és munkavállaló szervezetekkel, amennyiben ilyenek léteznek, valamint más, e célra elfogadott testületekkel való konzultáció után határoz meg.

2. Olyan különbség, kizárás vagy előnyben részesítés, amely meghatározott munkakör tekintetében annak követelményei alapján indokolt, nem minősül megkülönböztetésnek.

3. Jelen Egyezményben szereplő fogalmak a „foglalkoztatás” és a „foglalkozás” kifejezések magukban foglalják a szakmai képzéshez való jogot, a foglalkoztatáshoz és az egyes foglalkozásokhoz való jogot valamint a foglalkoztatás feltételeit.

2. cikk

Minden tagállam, amelyre ezen Egyezmény vonatkozik, kötelezi magát arra, hogy országán belül olyan politikát állapít meg és követ, amelynek az a célja, hogy az ország belső viszonyainak és szokásainak megfelelő módszerekkel elősegíti az esélyek és a bánásmód egyenlőségét a foglalkoztatás és a szakmák vonatkozásában, annak érdekében, hogy megszüntessen minden megkülönböztetést ezen a téren.

3. cikk

Minden tagállam, amelyre ezen Egyezmény vonatkozik, kötelezi magát arra, hogy az ország belső körülményeinek és szokásainak megfelelő módszerekkel

(a) elősegítse az együttműködést a munkaadói és munkavállalói szervezetekkel, valamint más, e célra elfogadott testületekkel, hogy ezzel előmozdítsa ennek a politikának az elfogadását és követését;

(b) olyan törvényeket hoz és olyan nevelési programokat támogat, amelyek alkalmasak ezen politika elfogadásának és követésének biztosítására;

(c) hatályon kívül helyezi mindazokat a törvényi rendelkezéseket, megváltoztatja mindazokat a közigazgatási szabályokat és gyakorlatot, amelyek nem állnak összhangban ezzel a politikával;

(d) minden olyan foglalkoztatás tekintetében, amelyek felett az állami hatóságok közvetlen felügyeletet gyakorolnak, szintén alkalmazza ezt a politikát;

(e) gondoskodik arról, hogy ez a politika érvényesüljön azon szervek tevékenységében, amelyek állami felügyelet alatt állnak és pályaválasztási tanácsadással, szakmai képzéssel és munkaközvetítéssel foglalkoznak;

(f) nyilvánosságra hozza évi jelentéseiben az Egyezmény végrehajtásával kapcsolatosan ennek a politikának érdekében tett intézkedéseit és az elért eredményeket.

4. cikk

Egy olyan személy ellen foganatosított intézkedések, akivel szemben fennáll az állam elleni tevékenység alapos gyanúja, vagy aki ilyen tevékenységet valóban kifejt, nem minősülnek megkülönböztetésnek, feltéve, hogy az illető személy számára biztosítják a fellebbezés jogát valamilyen, az ország szokásainak megfelelően létrehozott illetékes szervhez.

5. cikk

1. A különleges védő- vagy segítő rendszabályok, amelyek a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia egyéb Egyezményeiben vagy Ajánlásaiban szerepelnek, nem minősülnek hátrányos megkülönböztetésnek.

2. Minden tagállam a munkaadók és munkavállalók képviselői szervezeteivel való konzultáció után, amennyiben ilyen szervezetek léteznek, eldöntheti, hogy más különleges rendszabályok nem minősülnek hátrányos megkülönböztetésnek, amennyiben ezek olyan személyek különleges szükségleteinek figyelembevételére irányulnak, akik nemüknél, koruknál, csökkent munkaképességükönél, családi kötelezettségükönél, társadalmi, vagy kulturális helyzetükönél fogva elismerten különös védelemre, illetve segítségre szorulnak.

6. cikk

Minden tagállam, amely ratifikálta ezt az Egyezményt, kötelezi magát arra, hogy azt a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmánya rendelkezéseinek megfelelően saját tengeren túli területein is alkalmazza.

7. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvánváltásba vétel céljából.

8. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

9. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

10. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

11. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárnak.

12. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

13. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 9. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

14. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.’’

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1962. június hó 20. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LXI. törvény

a munkavállalók ionizáló sugárzás elleni védelméről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1960. évi 44. ülészakán elfogadott 115. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a munkavállalók ionizáló sugárzás elleni védelméről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1960. évi 44. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Népköztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1968. június hó 8. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1969. június hó 8. napján hatályba lépett.)

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

**„115. számú Egyezmény
a munkavállalók ionizáló sugárzás elleni védelméről**

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1960. június 1-jén negyvennegyedik ülészakára ült össze, és

miután úgy határozott, hogy elfogad a munkavállalók sugárzások elleni védelmére vonatkozó különböző javaslatokat, amely kérdés az ülészak napirendjének harmadik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre, a mai napon, 1960. június 22-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a sugárzás elleni védelemről szóló 1960. évi Egyezmény” néven idézhető:

I. Rész

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden tagállama, amely ratifikálja a jelen Egyezményt, kötelezi magát arra, hogy ennek érvényt szerez törvények, rendeletek, végrehajtási szabályok vagy egyéb szükséges eszközök segítségével. Az illetékes hatóság az Egyezmény rendelkezéseinek alkalmazása során konzultációt folytat a munkaadók és a munkavállalók képviselőivel.

2. cikk

1. A jelen Egyezményt alkalmazni kell minden olyan tevékenységnél, ahol a munkavállalók munkájuk során ionizáló sugárzás hatásának vannak kitéve.

2. Jelen Egyezmény nem vonatkozik az olyan lezárt, vagy le nem zárt radioaktív anyagokra és ionizáló sugárzást kibocsátó készülékekre, amely anyagok vagy készülékek az ionizáló sugárzás korlátozott dózisa miatt kivethetők az Egyezmény alkalmazása alól az 1. cikkben előírt módszerek valamelyikével.

3. cikk

1. Jelenleg ismereteink szerinti minden olyan rendszabályt foganatosítani kell, amely alkalmas a munkavállalók hatékony védelmére az ionizáló sugárhatások ellen, egészségük és biztonságuk szempontjából.

2. Ebből a célból a szükséges jogszabályokat és intézkedéseket kell foganatosítani és a hatásos védelem biztosításához szükséges tájékoztatásokat rendelkezésre kell bocsátani.

3. Az ilyen hatásos védelem érdekében:

(a) egy tagállam által az Egyezmény ratifikálása után a munkavállalóknak az ionizáló sugárzások elleni védelem tárgyában hozott rendszabályai legyenek összhangban az Egyezmény rendelkezéseivel;

(b) a szóban forgó tagállam köteles módosítani a lehető leg sürögősebben az általa az Egyezmény ratifikálása előtt elfogadott rendszabályokat, annak érdekében, hogy azokat összhangba hozza az Egyezmény rendelkezéseivel és ösztönözni hasonló értelemben az összes egyéb rendszabályok módosítását, amelyek a ratifikálás előtti időből származnak;

(c) a szóban forgó tagállam nyilatkozatban köteles közölni a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával az Egyezmény ratifikálása után, hogy mily módon és a munkavállalók milyen kategóriáira vonatkoznak az Egyezmény rendelkezései és köteles tájékoztatást adni az Egyezményről adott jelentéseiben minden e téren elért haladásról;

(d) jelen Egyezmény első hatálybalépésétől számított 3 éves időszak lejártával, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa külön jelentést tesz a Konferenciához jelen bekezdés (b) albekezdése rendelkezéseinek alkalmazásáról, és olyan javaslatokat tesz, amelyeket az e téren szükséges rendszabályok tekintetében szükségesnek lát.

II. Rész

VÉDŐ RENDSZABÁLYOK

4. cikk

A 2. cikkben feltüntetett tevékenységet oly módon kell megszervezni és végrehajtani, hogy az biztosítsa az Egyezmény jelen Részében feltüntetett védelmet.

5. cikk

Minden erőfeszítést meg kell tenni annak érdekében, hogy a lehető legalacsonyabb mértékre csökkentsék az ionizáló sugárzásoknak a munkavállalókra gyakorolt hatását, és el kell kerülni azt, hogy e sugárzásoknak az érintett felek szükségtelenül kitégyék magukat.

6. cikk

1. A külső vagy belső forrásból a szervezetbe kerülő ionizáló sugárzások maximális megengedhető dózisait, valamint a szervezetbe bevihető radioaktív anyagok maximális megengedett mennyiségét jelen Egyezmény I. Részének megfelelő módon kell megállapítani a munkavállalók különböző kategóriái tekintetében.

2. Ezeket a megengedhető legmagasabb dóziszokat és mennyiségeket a bővülő ismereteink tükrében állandóan felül kell vizsgálni.

7. cikk

1. Az elfogadható sugárzási szinteket a 6. cikk rendelkezéseinek megfelelő módon kell megállapítani azon munkavállalók vonatkozásában, akik munkájuk folytán közvetlenül ki vannak téve sugárzásnak, illetve akik:

- (a) 18 évesek, vagy ennél idősebbek;
- (b) illetve, akik 18 évesnél fiatalabbak.

2. Egyetlen 16 évesnél fiatalabb munkavállalót sem szabad ionizáló sugárzásokat tartalmazó munkálatoknál foglalkoztatni.

8. cikk

Az elfogadható szinteket a 6. cikknek megfelelően kell megállapítani azon munkavállalók számára, akik nincsenek közvetlenül kitéve sugárzásoknak a munkájuknál, de akik olyan helyeken tartózkodnak, vagy olyan helyeken haladnak át, ahol ki lehetnek téve ionizáló sugárzásoknak vagy radioaktív anyagoknak.

9. cikk

1. Megfelelő veszélyjelzést kell alkalmazni, hogy figyelemztessenek az ionizáló sugárzásból származó kockázatokra. A munkavállalóknak meg kell adni az összes felvilágosítást, amely ebben a tárgyban szükséges.

2. Az összes munkavállalót, akik munkájuk folytán közvetlenül ki vannak téve sugárzásnak, alkalmazásuk előtt és annak során, megfelelően ki kell oktatni a biztonságuk érdekében szükséges óvintézkedésekről, egészségük védelméről, valamint azon okokról, amelyek ezeket indokolják.

10. cikk

Törvények és szabályok írják elő a megjelölés tényét és módját azon munkák kapcsán, amelyeknél a munkavállalók ionizáló sugárzásoknak vannak kitéve.

11. cikk

A munkavállalókat és a munkahelyeket megfelelő módon meg kell figyelni annak érdekében, hogy felmérjék, mennyire vannak a munkavállalók kitéve ionizáló sugárzásoknak és radioaktív anyagoknak, annak érdekében, hogy ezáltal ismertté váljon, hogy a megállapított szinteket betartják-e.

12. cikk

Az összes munkavállalót, aki sugárzásoknak közvetlenül kitett munkákat végez, megfelelő orvosi vizsgálatnak kell alávetni az ilyen munkába állás előtt, vagy röviddel azután, és később is, megfelelő időközönként további orvosi vizsgálatoknak alá kell vetni.

13. cikk

Az Egyezmény 1. cikkében szereplő valamelyik alkalmazási módszer útján meg kell határozni azon körülményeket, amelyek között a sugárzásnak való kitettség természete, vagy foka miatt az alábbi rendszabályokat kell gyorsan foganatosítani:

(a) a munkavállalót megfelelő orvosi vizsgálatnak kell alávetni;

(b) a munkaadó köteles az illetékes hatóságot értesíteni a hatóság által megszabott követelményeknek megfelelően;

(c) a sugárzások elleni védekezés tárgyában illetékes személyek kötelesek tanulmányozni a feltételeket, amelyek között a munkavállaló munkáját végzi;

(d) a munkaadó köteles megtenni az összes szükséges intézkedéseket a technikai jellegű megállapítások és az orvosi tanácsok alapján.

14. cikk

Egyetlen munkavállalót sem szabad szakavatott orvosi tanács ellenére foglalkoztatni, vagy tovább foglalkoztatni egy olyan munkán, amelyben ionizáló sugárzásoknak lehet kitéve.

15. cikk

Minden tagállam, amely ratifikálja a jelen Egyezményt, kötelezi magát arra, hogy megfelelő felügyeleti rendszert működtet, amely alkalmas arra, hogy felügyelje a rendelkezések betartását vagy, hogy meggyőződik arról, hogy a megfelelő felügyeletet végrehajtják.

III. Rész

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

16. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilván-
tartsásba vétel céljából.

17. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

18. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított öt év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett ötéves időszak lejártá után egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb ötéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden öt év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

19. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

20. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkáranak.

21. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az

Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

22. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 18. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatályba lépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

23. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1969. június hó 8. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LXII. törvény

a foglalkoztatáspolitikáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1964. évi 48. ülészakán elfogadott 122. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a foglalkoztatáspolitikáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1964. évi 48. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Népköztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1969. június 18. napján megtörtént. Magyarországra nézve az egyezmény az 1970. június hó 18. napján hatályba lépett.)

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

**„122. számú Egyezmény
a foglalkoztatáspolitikáról**

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1964. június 17-én negyvennyolcadik ülészakára ült össze, és

figyelembe véve, hogy a Philadelphiai Nyilatkozat elismeri a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet azon alapvető kötelességét, hogy a világ nemzetei között olyan programokat segítsen elő, amelyek megvalósítják a teljes foglalkoztatottságot és az életszínvonal növelését, valamint, hogy a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának Preambuluma előírja a munkanélküliség megelőzését és az olyan bér biztosítását, amely megfelelő életkörülményeket teremt, és

figyelembe véve továbbá, hogy a Philadelphiai Nyilatkozat értelmében a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet felelősségi körébe tartozik a gazdaság- és pénzügypolitika foglalkoztatáspolitikára gyakorolt hatásának vizsgálata és megítélése annak az alapvető célkitűzésnek fényében, miszerint „minden emberi lénynek, tekintet nélkül fajára, vallására vagy nemére, joga van törekedni mind az anyagi jólétre, mind a szellemi fejlődésére a szabadság és méltóság, gazdasági biztonság és egyenlő esélyek feltételei között”, és

figyelembe véve, hogy az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata előírja, hogy „minden embernek joga van a munkához, a munka szabad megválasztásához, az igazságos és kedvező munkafeltételekhez és a munkanélküliség elleni védelemhez”, és

hivatkozva a foglalkoztatáspolitikával kapcsolatos, hatályos nemzetközi munkaügyi Egyezményekre és Ajánlásokra, különösen a munkaerőpiaci szolgáltatás szervezetéről szóló 1948. évi Egyezményre és Ajánlásra, a pályaválasztási tanácsadásról szóló 1949. évi Ajánlásra, a szakképzésről szóló 1962. évi Ajánlásra, és a megkülönböztetésről (foglalkoztatás és foglalkozás) szóló 1958. évi Egyezményre és Ajánlásra, és

figyelembe véve, hogy ezeket az eszközöket a teljes, produktív és szabadon választott foglalkoztatáson alapuló gazdasági növekedés nemzetközi programjának szélesebb keretei közé kell illeszteni, és

miután úgy határozott, hogy elfogad a foglalkoztatáspolitikával foglalkozó egyes javaslatokat, amely kérdés az ülészak napirendjének nyolcadik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1964. október 9-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a foglalkoztatáspolitikáról szóló 1964. évi Egyezmény” néven idézhető:

1. cikk

1. A gazdasági növekedés és fejlődés ösztönzése, az életszínvonal emelése, a munkaerő szükségletek kielégítése, a munkanélküliség és az alulfoglalkoztatottság leküzdése érdekében minden tagállam fő célkitűzésésként olyan aktív politikát alakítson ki és hajtson végre, amelynek célja a teljes, produktív és szabadon választott foglalkoztatottság megvalósítása.

2. Az említett politika célja annak biztosítása legyen, hogy

(a) minden munkára képes és állást kereső személy számára legyen munkaalkalom;

(b) ez a munka a lehető legtermelékenyebb legyen;

(c) lehetőség nyíljon a munka szabad megválasztására, és minden munkavállalónak a lehető legteljesebb lehetősége legyen az olyan munkára történő jelentkezésre, illetve az olyan munka során megvalósuló képzésre, képzettségének és adottságainak felhasználására, amely munka számára megfelelő, tekintet nélkül fajára, színére, nemére, vallására, politikai meggyőződésére, nemzeti vagy társadalmi származására.

3. Az említett politika kellőképpen vegye figyelembe a gazdasági fejlettség szintjét és állapotát, valamint a foglalkoztatási célkitűzések és az egyéb gazdasági és szociális célkitűzések közötti kölcsönös kapcsolatot, és ezt a politikát olyan módszerekkel kell megvalósítani, amelyek megfelelnek a nemzeti feltételeknek és gyakorlatnak.

2. cikk

Minden tagállam, a nemzeti feltételeknek megfelelő módszerekkel és mértékben

(a) összehangolt gazdasági és szociális politika keretében határozza meg, és rendszeresen vizsgálja felül az 1. cikkben rögzített célkitűzések megvalósítása érdekében hozandó intézkedéseket;

(b) tegye meg a szükséges lépéseket ezen intézkedések megvalósítása érdekében, ideértve szükség esetén programok kidolgozását is.

3. cikk

Jelen Egyezmény végrehajtása során a foglalkoztatáspolitikával kapcsolatban tanácskozni kell a tervezett intézkedések által érintettek képviselőivel, különösen a munkaadók és a munkavállalók képviselőivel, azzal a céllal, hogy teljes mértékben figyelembe vegyék tapasztalataikat és véleményüket, biztosítsák teljes együttműködésüket az ilyen politika kidolgozásában és megnyerjék hozzá a támogatásukat.

4. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

5. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

6. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

7. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

8. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárának.

9. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

10. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történt ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 6. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezményratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

11. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1970. június hó 18. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LXIII. törvény

**a föld alatti bányamunkában foglalkoztatott
fiatalkorúak orvosi alkalmassági vizsgálatáról szóló,
a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1965. évi
49. ülészakán elfogadott 124. számú Egyezmény
kihirdetéséről***

1. § Az Országgyűlés a föld alatti bányamunkában foglalkoztatott fiatalkorúak orvosi alkalmassági vizsgálatáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1965. évi 49. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihir-

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

deti. (A Magyar Népköztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1968. június hó 8. napján megtörtént. Magyarországra tekintettel az Egyezmény 1969. június hó 8. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

**„124. számú Egyezmény
a föld alatti bányamunkában foglalkoztatott
fiatalkorúak orvosi alkalmassági vizsgálatáról**

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1965. június 2-án negyvenkilencedik ülészakára ült össze, és

miután úgy határozott, hogy elfogad a fiatalkorúaknak a földalatti munkán bányákban történő foglalkoztatása céljából végzendő orvosi alkalmassági vizsgálatáról szóló egyes javaslatokat, amely kérdés az ülészak napirendjének negyedik pontjaként szerepelt, és

hivatkozva arra, hogy a fiatalkorúak orvosi vizsgálatáról (ipar) szóló 1946. évi Egyezmény, amely a bányákban való foglalkoztatásra is vonatkozik, kimondja, hogy a 18. évnél fiatalabb személyeket és gyermekeket ipari vállalat kizárólag akkor foglalkoztathat, ha őket alapos orvosi vizsgálat a tervezett szakmában való foglalkoztatásra alkalmasnak találja, illetve, hogy gyermek vagy 18. évén aluli személy foglalkoztatását csak akkor lehet folytatni, ha az orvosi vizsgálatot egy évet meg nem haladó időközökben megismétlik és, hogy a nemzeti jogalkotásnak rendelkezéseket kell tartalmaznia a további orvosi vizsgálatokról, és

hivatkozva arra, hogy az Egyezmény továbbá előírja, miszerint olyan munkák tekintetében, amelyek fokozott mértékben veszélyeztetik az egészséget, a foglalkoztatásra való orvosi alkalmassági vizsgálatot és annak időszakos megismétlését legalább 21 éves korig kell megkövetelni és, hogy a nemzeti jogalkotásnak vagy meg kell határoznia azon foglalkozásokat vagy foglalkozástípusokat, amelyek tekintetében ez a kötelezettség fennáll vagy megbízni egy megfelelő hatóságot azzal, hogy ezeket meghatározza, és

hivatkozva arra, hogy azok a veszélyek, amelyek a föld alatti munkánál a bányákban az egészséget fenyegetik, indokoltá teszik, hogy nemzetközi normákat fogadjanak el, amelyek orvosi alkalmassági vizsgálatot írnak elő a földalatti munkán való foglalkoztatás tekintetében a bányákban, valamint időszaki orvosi vizsgálatokat 21 éves korig, és amelyek meghatározzák ezeknek a vizsgálatoknak a jellegét, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1965. június 23-án, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a fiatalkorúak orvosi vizsgálatáról (föld alatti munka) szóló 1965. évi Egyezmény” néven idézhető:

1. cikk

1. A jelen Egyezmény szempontjából a „bánya” kifejezés felölel minden olyan állami vagy magánvállalatot, amelynek célja föld alatti anyagok kitermelése, személyek földalatti foglalkoztatásának igénybevitelével.

2. A jelen Egyezménynek a föld alatti alkalmazásra vagy munkára vonatkozó rendelkezései vonatkoznak a kőfejtőben végzett föld alatti munkára történő foglalkoztatásra és munkára is.

2. cikk

1. Alapos orvosi alkalmassági vizsgálatnak kell alávetni a 21 évnél fiatalabb személyeket bányában történő föld alatti alkalmazásuk és munkájuk előtt, amely orvosi vizsgálatot később 12 hónaponál nem hosszabb időszakonként meg kell ismételni.

2. A 18 és 21 év közti fiatalkorúak orvosi felügyelete tekintetében más rendszabályok foganatosítása is megengedhető, ha az illetékes hatóság orvosi vélemény alapján úgy véli, hogy ezek a rendszabályok egyenértékűek az 1. bekezdésben szereplőkkel, vagy azoknál hatékonyabbak, és, ha kikérte az érintett legrepresentatívabb munkaadói és munkavállalói szervezetek véleményét és megkapta egyetértésüket.

3. cikk

1. A 2. cikkben előírt orvosi vizsgálatokat:
(a) az illetékes szerv által feljogosított szakképzett orvos felügyelete és felelőssége mellett kell elvégezni;
(b) megfelelő módon igazolni kell.

2. Ha ez orvosi szempontból szükségesnek látszik, röntgenfelvételt kell készíteni a tüdőről az első orvosi alkalmassági vizsgálat alkalmával és a későbbi utóvizsgálatoknál.

3. A jelen Egyezményben megkövetelt orvosi vizsgálatok semmilyen költséggel sem járhatnak a fiatalkorúaknak, szüleiknek vagy gyámjaiknak.

4. cikk

1. Minden intézkedést, beleértve a megfelelő szankciók elfogadását is, foganatosítaniuk kell az illetékes hatóságoknak annak érdekében, hogy biztosítsák a jelen Egyezmény rendelkezéseinek hatékony alkalmazását.

2. Minden tagállam, amely ratifikálja a jelen Egyezményt, kötelezi magát arra, hogy megfelelő ellenőrző rendszert működtet, amely alkalmas arra, hogy felügyelje a rendelkezések betartását, vagy meggyőződik arról, hogy egy ilyen ellenőrző rendszer megfelelően működik.

3. A nemzeti jogalkotásnak meg kell határoznia azokat a személyeket, akik meg vannak bízva a jelen Egyezmény rendelkezései végrehajtásának biztosításával.

4. A munkaadók nyilvántartásokat kötelesek vezetni, amelyek a felügyelők rendelkezésére állnak, és amelyek kimutatják minden 21 évnél fiatalabb és föld alatti munkán foglalkoztatott vagy dolgozó személy tekintetében:

(a) a születés időpontját, a lehetőséghez képest megfelelően igazolva;

(b) tevékenységük jellegét;

(c) bizonyítványt, amely igazolja a foglalkozásra való alkalmasságot, azonban nem tartalmaz semmilyen egészségügyi információt.

5. A munkaadó a munkavállaló képviselőinek kérésére rendelkezésre bocsátja a 4. bekezdésben jelzett felvilágosításokat.

5. cikk

Minden ország illetékes hatóságának köteles konzultálni az érintett legreprezentatívabb munkaadói és munkavállalói szervezetekkel, mielőtt meghatározná a jelen Egyezmény alkalmazásának általános politikáját, és mielőtt elfogadna annak végrehajtására szolgáló szabályzatot.

6. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

7. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

8. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számí-

tott tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

9. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

10. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkáranak.

11. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

12. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 8. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

13. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § E törvény a kihirdetést követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1969. június hó 8. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LXIV. törvény

a munkavállaló által hordozható legnagyobb megengedett teherről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1967. évi 51. ülészakán elfogadott 127. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a munkavállaló által hordozható legnagyobb megengedett teherről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1967. évi 51. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Köztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1994. január 4. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1995. január hó 4. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„127. számú Egyezmény a munkavállaló által hordozható legnagyobb megengedett teherről

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

melyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1967. június 7-én ötvenegyedik ülészakára ült össze, és

miután úgy határozott, hogy elfogad az egy munkavállaló által hordozható megengedett legnagyobb súllyal kapcsolatban egyes javaslatokat, amely kérdés az ülészak napirendjének hatodik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre, a mai napon, 1967. június 7-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a legnagyobb teherről szóló 1967. évi Egyezmény” néven idézhető:

1. cikk

A jelen Egyezmény szempontjából

(a) a „rakományok kézi szállítása” kifejezés bármely olyan szállítást jelent, amely során a rakomány súlyát teljes egészében egy munkavállaló viseli; vonatkozik a rakományok felemelésére és lerakására is;

(b) a „rakományok rendszeres kézi szállítása” kifejezés bármely olyan tevékenységet jelent, amely folyamatosan vagy főképpen a rakomány kézi szállítására irányul, vagy pedig rendes körülmények között — jóllehet szakaszosan — kiterjed a rakományok kézi szállítására;

(c) a „fiatalkorú munkavállaló” kifejezés 18 év alatti munkavállalót jelent.

2. cikk

1. Jelen Egyezmény a rakomány rendszeres kézi szállítására vonatkozik.

2. A jelen Egyezmény a gazdasági tevékenység minden olyan ágazatára vonatkozik, amelynek vonatkozásában az érintett tagállam munkaügyi felügyeleti rendszert működtet.

3. cikk

Egyetlen munkavállalótól sem követelhető meg, illetve nem engedélyezhető számára olyan rakomány kézi szállítása, amely súlyánál fogva feltehetően veszélyezteti egészségét és biztonságát.

4. cikk

A 3. cikkben rögzített elv alkalmazása során a tagállamok vegyenek figyelembe a munka végrehajtásával kapcsolatos valamennyi körülményt.

5. cikk

Minden tagállam tegye meg a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy bármely munkavállaló, akít a rakományok — kivéve a könnyű rakományokat —

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

kézi szállítására kijelölnek, a kijelölést megelőzően megfelelő képzésben vagy eligazításban részesüljön a munkamódszereket illetően, melynek célja az egészség megőrzése és a balesetek megelőzése.

6. cikk

A rakományok kézi szállításának korlátozása vagy megkönnyítése érdekében a lehető legnagyobb mértékben igénybe kell venni a megfelelő technikai eszközöket.

7. cikk

1. Korlátozni kell a nők és a fiatalok munkavállalók kijelölését a rakományok — kivéve a könnyű rakományokat — kézi szállítására.

2. Amennyiben nők és fiatal munkavállalók végzik a rakományok kézi szállítását, az ilyen terhek megengedett legnagyobb súlya lényegesen kevesebb legyen, mint a felnőtt férfi munkavállalók esetében.

8. cikk

Minden tagállam jogalkotásával vagy a nemzeti gyakorlattal és feltételekkel összhangban levő bármely egyéb módon, az érintett munkaadók és a munkavállalók reprezentatívabb érintett szervezeteivel konzultálva hozza meg az Egyezmény rendelkezéseinek érvényesítése érdekében szükséges intézkedéseket.

9. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

10. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

11. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tíz éves időszak lejárta utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tíz éves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

12. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

13. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkáranak.

14. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

15. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 11. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatályba lépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

16. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1995. január hó 4. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LXV. törvény

a mezőgazdasági munkaügyi ellenőrzésről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1969. évi 53. ülészakán elfogadott 129. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § A Országgyűlés a mezőgazdasági munkaügyi ellenőrzésről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1969. évi 53. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Köztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1994. évi január hó 4. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1995. január hó 4. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„129. számú Egyezmény a munkaügyi ellenőrzésről a mezőgazdaság területén

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

melyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1969. június 4-én ötvenharmadik ülészakára ült össze, és

hivatkozva a nemzetközi munkaügyi egyezmények munkaügyi ellenőrzésről szóló, hatályos rendelkezéseire, így a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1947. évi Egyezményre, amely az iparra és a kereskedelemre vonatkozik, és az ültetvényekről szóló 1958. évi Egyezményre, amely a mezőgazdasági vállalkozások egy korlátozott csoportjára terjed ki, és

figyelembe véve, hogy általában kívánatos nemzetközi normákat megadni a munkaügyi felügyeletre a mezőgazdaság területén, és

miután úgy határozott, hogy elfogad a mezőgazdaság területén a munkaügyi ellenőrzésre vonatkozó egyes javaslatokat, amely kérdés az ülészak napirendjének negyedik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1969. június 27-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a munkaügyi ellenőrzésről (mezőgazdaság) szóló 1969. évi Egyezmény” néven idézhető:

1. cikk

1. Jelen Egyezményben szempontjából a „mezőgazdasági vállalkozás” olyan vállalatokat, és ilyen vállalatok részegységeit jelent, amelyek földműveléssel, állattenyésztéssel — ideértve az állatállomány szaporítását és gondozását —, erdőgazdasággal, kertgazdasággal, mezőgazdasági termékeknek a birtok kezelője által való elsődleges feldolgozásával, vagy a mezőgazdasági tevékenység bármely más formájával foglalkoznak.

2. Ahol arra szükség van, az illetékes hatóságoknak az érintett munkáltatók és munkavállalók legrepresentatívabb szervezeteivel folytatott konzultáció után — amennyiben ilyenek vannak — meg kell határozniuk azt a határvonalat, amely a mezőgazdaságot az ipartól és a kereskedelemtől elválasztja, olyan módon, hogy a munkaügyi ellenőrzés országos rendszeréből egyetlen mezőgazdasági vállalkozást se zárjanak ki.

3. Bármely olyan esetben, amikor kétséges, hogy egy vállalkozás vagy vállalati részegység a jelen Egyezmény hatálya alá tartozik-e, a kérdést az illetékes hatóságnak kell eldöntenie.

2. cikk

A jelen Egyezményben a „törvényi rendelkezések” kifejezés magában foglalja a törvényeken és rendeleteken túlmenően az olyan választott bírói ítéleteket és a kollektív szerződéseket, amelyeket törvényerővel ruháztak fel, és amelyek munkaügyi ellenőrök útján érvényre juttathatók.

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

3. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden egyes tagállama, amelyre a jelen Egyezmény hatálya kiterjed, köteles a munkaügyi felügyeleti rendszert fenntartani a mezőgazdaság területén.

4. cikk

A munkaügyi ellenőrzés rendszere a mezőgazdaság területén terjedjen ki azokra a mezőgazdasági vállalkozásokra, ahol foglalkoztatottak és szakmát tanulók dolgoznak, bármilyen formában bérezik is őket és bármilyen is legyen a szerződésük típusa, formája vagy időtartama.

5. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló bármely tagállam a ratifikáló okirathoz csatolt nyilatkozatban vállalhatja, hogy a munkaügyi ellenőrzést kiterjeszti a mezőgazdasági vállalkozásokban dolgozó személyeknek az alábbiak közül egy vagy több kategóriájára:

(a) külső segítséget, részes aratókat és ehhez hasonló kategóriába tartozó mezőgazdasági munkavállalókat nem foglalkoztató földhasznóbérlők,

(b) valamely kollektív gazdasági vállalkozásban résztvevő személyek, pl. termelősövetkezeti tagok,

(c) a vállalkozás üzemeltetőjének családtagjai, ahogyan a nemzeti törvények és rendeletek meghatározzák.

2. Minden tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, ezt követően nyilatkozatot adhat a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójának, amelyben vállalja, hogy kiterjeszti az Egyezmény hatályát az előző szakaszban említett személyek egy vagy több olyan kategóriájára, amelyre az a korábbi nyilatkozata alapján még nem terjed ki.

3. Minden tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 22. cikke alapján készítendő jelentéseiben köteles jelezni, milyen mértékben léptette hatályba, illetve javasolták hatályba léptetni az Egyezmény rendelkezéseit a jelen cikk 1. bekezdésében említett személyek olyan kategóriáira, amelyekre az a nyilatkozattétel alapján még nem terjedt ki.

6. cikk

1. A munkaügyi ellenőrzési rendszer funkciói a mezőgazdaság területén a következők legyenek:

(a) biztosítsa a munkafeltételekre és a munkát végző munkavállalók védelmére vonatkozó törvényes rendelkezések érvényre juttatását, pl. a munkaidőre, a bérekre, a heti pihenő- és szabadnapokra, a biztonságra, az egészségügyi és szociális ellátásra, a nők, gyermekek és fiatalok

foglalkoztatására, és az ezekkel összefüggő ügyekre vonatkozó rendelkezések érvényre juttatását, amennyiben az ilyen rendelkezések munkaügyi felügyelők útján kikényszeríthetők;

(b) technikai információ nyújtása és tanácsadás a munkáltatók és a munkavállalók részére a törvényes rendelkezések megtartásának leghatékonyabb módzatairól;

(c) az illetékes hatóság tudomására hozni azokat a hiányosságokat és visszaéléseket, amelyekre a meglévő törvényes rendelkezések nem terjednek ki, és javaslatokat tenni a törvények és szabályok tökéletesítése érdekében.

2. A nemzeti jogalkotás a munkaügyi felügyelőket a mezőgazdaság területén feljogosíthatja tanácsadói tevékenységre, és a munkavállalók és családtagjaik életkörülményeire vonatkozó törvényes rendelkezések érvényének kikényszerítésére.

3. Minden további feladat, amivel a munkaügyi felügyelőket a mezőgazdaság területén megbízzák, olyan legyen, amely elsődleges feladataik hatékony végrehajtását nem akadályozza, és semmilyen módon sem befolyásolja hátrányosan azt a tekintélyt és tárgyilagosságot, amire a munkaügyi felügyelőknek szükségük van a munkavállalókhoz és a munkavállalókhoz fűződő kapcsolataik során.

7. cikk

1. Amennyiben a tagállam közigazgatási gyakorlatával összeegyeztethető, a mezőgazdasági munkaügyi ellenőrzést valamely központi testület irányítása és ellenőrzése alá kell vonni.

2. Szövetségi állam esetében a „központi testület” értelmezhető akár szövetségi szinten, akár a szövetségi állam valamelyik egységének központi hatósága szintjén.

3. Munkaügyi ellenőrzést gyakorolhat a mezőgazdaság területén például

(a) egyetlen munkaügyi ellenőrzési osztály, amely gazdasági tevékenység összes szektoráért felelős,

(b) egyetlen munkaügyi ellenőrzési osztály, amely intézkedéseket tesz a belső, funkcionális szakosítás érdekében a mezőgazdasági munkaügyi felügyelők megfelelő szakképzése útján,

(c) egyetlen munkaügyi ellenőrzési osztály, amely intézkedéseket tesz a belső, intézményes szakosítás érdekében azáltal, hogy egy szakmailag képzett szolgálatot hív életre, melynek tisztviselői a mezőgazdaság területén látják el feladataikat,

(d) szakosított mezőgazdasági ellenőrzési szolgálat, amelynek a tevékenysége fölött központi testület gyakorol főfelügyeletet, amelyet munkaügyi ellenőrzés tekintetében egyéb területekkel, így az ipar, a közlekedés és a kereskedelem, azonos előjogokkal ruháznak fel.

8. cikk

1. A munkaügyi felügyelet személyzetét olyan köztisztviselőkkel kell összeállítani, akiknek a státusa és szolgálati feltételei biztosítják munkaviszonyuk állandóságát, függetlenek a kormányváltásoktól és a helytelen külső befolyásoktól.

2. Amennyiben a nemzeti törvényekkel és szabályokkal, illetve a nemzeti joggyakorlattal összeegyeztethető, a tagállamok a mezőgazdasági munkaügyi ellenőrzés rendszerébe bevonhatnak tisztségviselőket vagy képviselőket azoktól a szakmai szervezetektől, amelyek tevékenysége kiegészítené az állami ellenőrzés személyzetének tevékenységét; a szóba jövő személyeknek biztosítani kell tisztességük tartós jellegét, és legyenek függetlenek a nemkívánatos külső befolyásoktól.

9. cikk

1. Azoknak a közszolgálat utánpótlására vonatkozó feltételeknek a fenntartásával, amelyeket a nemzeti törvények vagy szabályozások esetleg előírnak, a munkaügyi felügyelőket a mezőgazdaság területén kizárólag a feladatok teljesítésére való alkalmasság figyelembevételével kell kiválasztani.

2. Az ilyen alkalmasságról való meggyőződés módzatait az illetékes hatóság köteles meghatározni.

3. A munkaügyi felügyelőket a mezőgazdaság területén megfelelően ki kell képezni feladataik ellátására, és intézkedni kell annak érdekében, hogy foglalkoztatásuk folyamán megfelelő továbbképzésben részesüljenek.

10. cikk

Férfiak és nők egyaránt felvehetők a munkaügyi ellenőrzés személyi állományába a mezőgazdaság területén; ahol arra szükség van, speciális feladatok jelölhetők ki a férfi és a női munkaügyi felügyelők számára.

11. cikk

Minden tagállam köteles megtenni a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a mezőgazdasági munkaügyi ellenőrzés munkájába vonjanak be kellően képzett szakértőket és más szakembereket, akik segítenek a technikai tudást követelő problémák megoldásában, és pedig olyan formában, ahogy az a nemzeti adottságok mellett a lehető legmegfelelőbbnek látszik.

12. cikk

1. Az illetékes hatóság tegyen megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy előmozdítsa a hatékony együttműködést a mezőgazdasági ellenőrzési szolgálat, és a kor-

mányszervek, valamint az olyan állami és egyéb engedélyezett intézmények között, amelyek esetleg hasonló tevékenységgel foglalkoznak.

2. Ahol arra szükség van, az illetékes hatóság regionális vagy helyi szinten kiegészítő jelleggel bizonyos ellenőrzési funkciókat bízhat alkalmas kormányzati szervekre vagy intézményekre, vagy egybevonhatja ezeket a szolgálatokat, szervezeteket vagy intézményeket a szóban forgó funkciók gyakorlása során, azzal a kikötéssel, hogy ez nem befolyásolhatja hátrányosan a jelen Egyezmény elveinek az alkalmazását.

13. cikk

Az illetékes hatóság tegyen megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy előmozdítsa az együttműködést a mezőgazdasági munkaügyi ellenőrzés illetékesei, a munkáltatók és a munkavállalók, illetve szervezeteik között, ahol ilyenek léteznek.

14. cikk

A mezőgazdaságban dolgozó munkaügyi felügyelők létszáma legyen elegendő a munkaügyi felügyelet feladatainak hatékony ellátásához. A létszám meghatározása során kellő tekintettel kell lenni:

(a) azoknak a feladatoknak a fontosságára, amelyeket a felügyelőknek el kell látniuk, különösen

(i) a felügyelet alá tartozó munkahelyek számára, jellegére, nagyságára és helyzetére,

(ii) az ilyen munkahelyeken foglalkoztatott személyek létszáma és kategóriáira, és

(iii) az érvényre juttatandó törvényes rendelkezések számára és bonyolultságára;

(b) a felügyelők rendelkezésére bocsátott anyagi eszközökre; valamint

(c) azokra a gyakorlati feltételekre, amelyek mellett a felügyeleti szemléket kell lefolytatni úgy, hogy azok hatékonyak legyenek.

15. cikk

1. Az illetékes hatóság tegye meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a mezőgazdaságban dolgozó munkaügyi felügyelőket ellássa

(a) a mezőgazdasági vállalkozások földrajzi helyzetét és kommunikációs lehetőségeket figyelembe véve, a szolgálat követelményeivel összehangoltan felszerelt és minden érintett személy számára jól megközelíthető helyi irodákkal;

(b) a feladataik teljesítéséhez szükséges közlekedési lehetőséggel olyan esetekben, ahol megfelelő nyilvános közlekedési lehetőség nincs.

2. Az illetékes hatóság köteles megtenni minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy a mezőgazdaságban dolgozó munkaügyi felügyelőknek bármilyen utazási vagy más esetleges költséget, ami feladataik teljesítéséhez szükségessé válhat, megtérítsenek.

16. cikk

1. A megfelelő megbízólevéllel ellátott munkaügyi felügyelőket fel kell hatalmazni, hogy

(a) nappal vagy az éjszaka bármely órájában, szabadon és előzetes értesítés nélkül beléphessenek a felügyelet alá rendelt bármely munkahelyre;

(b) nappal beléphessenek bármely helyiségbe, amelyről alapos okuk van feltételezni, hogy a felügyelet alá tartoznak; és

(c) lefolytassanak bármely szemlét, próbát vagy nyomozást, amelyet esetleg szükségesnek tartanak, hogy meggyőződjenek a törvényes rendelkezések szigorú betartásáról és különösen, hogy

(i) egymagukban vagy tanúk jelenlétében kérdéseket tegyenek fel a munkáltatónak, illetve a vállalat személyi állományának, vagy bárki másnak a vállalkozásnál, a törvényi rendelkezések betartásával kapcsolatos bármely tárgyban,

(ii) megköveteljék, a nemzeti törvények és rendeleteknek megfelelő módon, bármely olyan üzleti könyv, nyilvánosság, vagy egyéb bizonylat bemutatását, amelyek vezetését a munka- és életfeltételekre vonatkozó nemzeti törvények és rendeletek előírják, annak megállapítása céljából, hogy összhangban vannak-e a törvényes rendelkezésekkel, továbbá, hogy az ilyen bizonylatokat lemásolják vagy kivonatokat készítsenek belőlük,

(iii) elemzés céljára anyagmintákat vegyenek, és a használt vagy kezelt anyagokat elvigyék, azzal a kikötéssel, hogy a munkáltatót vagy annak képviselőjét értesítik az ilyen célra történt bármilyen termék- vagy anyagminta-vételéről, illetve anyagok elviteléről.

2. A munkaügyi felügyelő nem léphet be a vállalkozás üzemeltetőjének személyes lakóterületére a jelen cikk 1. bekezdésének (a) vagy (b) albekezdése értelmében, kivéve, ha az üzemeltető személy ehhez hozzájárul, vagy ha az illetékes hatóság erre a célra külön engedélyt ad ki.

3. Felügyeleti szemle alkalmával a felügyelők jelenlétükről értesíteni kötelesek a munkáltatót vagy képviselőjét, és a munkavállalókat vagy azok képviselőit, kivéve, ha úgy vélik, hogy az ilyen értesítés hátrányosan befolyásolhatja feladataik teljesítését.

17. cikk

A munkaügyi ellenőrzési szolgálatot a mezőgazdaság területén be kell kapcsolni, — olyan esetekben és olyan formában, ahogyan azt az illetékes hatóság esetleg meghatározza — az új ültetvények, új anyagok, az új kezelési vagy termékelőállítási

módszerek preventív ellenőrzésébe, ha úgy tűnik, hogy azok veszélyeztethetik az egészséget vagy a biztonságot.

18. cikk

1. A mezőgazdaságban dolgozó munkaügyi felügyelőket fel kell hatalmazni, hogy intézkedéseket tegyenek a mezőgazdasági vállalkozásokban az üzemi, a tervezési vagy munkamódszerekben megfigyelt hibák helyrehozására, ideértve a veszélyes anyagok, vegyületek használatát, ha ésszerű okoknál fogva arra a meggyőződésre jutnak, hogy ezek fenyegetik a munkavállalók egészségét vagy biztonságát.

2. Hogy a felügyelőket képessé tegyék az ilyen intézkedések megtételére — valamely bírói vagy közigazgatási hatósághoz való fellebbezés jogának a fenntartásával, amelyet a törvény esetleg biztosít —, fel kell hatalmazni őket olyan rendelkezések kiadására vagy kiadatására, amelyek megkövetelik

(a) a meghatározott határidőn belül végrehajtandó olyan változtatásokat a műszaki berendezésben, az üzemben, az üzem területének bármely részén, szerszámokban vagy gépekben, melyek szükségesek lehetnek a munkavállalók egészségére, illetve biztonságára vonatkozó törvényes rendelkezések végrehajtásának biztosítására; illetve

(b) az azonnal végrehajtandó hatállyal bíró intézkedéseket a munkavállalók egészségét vagy biztonságát fenyegető veszély esetén, mely adott esetben a munka leállítását is jelentheti.

3. Ahol a 2. bekezdésben előírt eljárás nem egyeztethető össze a tagállam közigazgatási vagy igazságszolgáltatási gyakorlatával, a felügyelőknek álljon jogukban az illetékes hatósághoz fordulni rendelkezések kibocsátása végett, vagy azonnal végrehajtandó hatállyal bíró intézkedések kezdeményezése végett.

4. A valamely vállalkozásnál végzett szemle során a felügyelő által megfigyelt hibákat és azokat a rendelkezéseket, amelyeket a 2. bekezdésben foglaltak végrehajtása során kiad vagy kiadat, illetve amelyekre a 3. bekezdésben foglaltak alapján javaslatot kíván tenni, azonnal a munkáltatók és a munkavállalók képviselőinek tudomására kell hozni.

19. cikk

1. A mezőgazdaság területén működő munkaügyi felügyelőiséget értesíteni kell a mezőgazdasági szektorban előforduló, a foglalkoztatással összefüggő balesetekről és a foglalkozási megbetegedések eseteiről, olyan esetekben és olyan formában, ahogyan a nemzetközi törvények vagy rendelkezések előírják.

2. Amennyire lehetséges, a felügyelőket be kell vonni a legsúlyosabb munkabalesetek, illetve foglalkozási megbetegedések mindenféle helyszíni kivizsgálásába, különösen

akkor, amikor azok számos munkavállalót érintenek, vagy végzetes következményekkel járnak.

20. cikk

Olyan kivételek fenntartásával, amelyeket a nemzeti törvények és szabályok előírhatnak, a munkaügyi felügyelőket

(a) el kell tiltani attól, hogy bármilyen közvetlen vagy közvetett érintettségük legyen az általuk felügyelt vállalatokban;

(b) megfelelő büntetések, illetve fegyelmi intézkedések terhe mellett kötelezni kell, hogy ne fedjenek fel, még a szolgálatból való kiválásuk után sem, semmiféle gyártási vagy üzleti titkot, munkamódszert, amely feladatuk teljesítése során esetleg tudomásukra jutott; valamint

(c) kötelezni kell, hogy kezeljenek teljes bizalmassággal minden panaszforrást, melyből tudomásukra jutott valamely hiányosság — egy veszélyes pont a munkafolyamatokban, a törvényes rendelkezések megszegése —, és hogy semmilyen módon ne utaljanak a munkáltatónak vagy képviselőjének arra, hogy a felügyeleti szemle ilyen panasz nyomán történt.

21. cikk

A munkahelyeken olyan gyakran és olyan részletességgel kell felügyeleti szemlét tartani, ahogy az a vonatkozó törvényes rendelkezések hatékony alkalmazásának biztosításához szükséges.

22. cikk

1. Azokat a személyeket, akik a törvényes rendelkezéseket megszegik, vagy ezek figyelembevételét elhanyagolják, amennyiben e rendelkezések mezőgazdasági munkaügyi felügyelők útján érvényre juttathatók, előzetes figyelmeztetés nélküli jogi vagy közigazgatási eljárás útján felelősségre kell vonni azzal a feltétellel, hogy a nemzeti törvények és rendeletek esetleg kivételeket tehetnek olyan esetekben, amikor előzetes értesítést kell adni a helyreigazító vagy megelőző intézkedések végrehajtásáról.

2. A munkaügyi felügyelők megítélésére kell bízni, hogy figyelmeztetést alkalmazzanak, vagy tanácsot adjanak a bírósági eljárás megindítása vagy ajánlása helyett.

23. cikk

Ha a mezőgazdasági munkaügyi felügyelők saját maguk nem jogosultak eljárás indítására, fel kell őket hatalmazni, hogy a törvényes rendelkezések megsértéseiről jelentést

tegyenek közvetlenül az ilyen eljárások megindítására illetékes hatóságokhoz.

24. cikk

Megfelelő büntetésekről kell gondoskodni nemzeti törvények és szabályozások útján a mezőgazdasági munkaügyi felügyelők által érvényesíthető törvényes rendelkezések megszegése, és a mezőgazdasági munkaügyi felügyelőknek a hivatalos feladataik teljesítésében való akadályozása miatt, és ezeket hatékonyan érvényre kell juttatni.

25. cikk

1. A munkaügyi felügyelőktől, illetve a helyi felügyeleti hivataloktól, a körülményektől függően meg kell követelni, hogy a központi felügyeleti hatóságoknak időszakonként jelentéseket tegyenek felügyeleti tevékenységük eredményeiről.

2. Ezeket a jelentéseket úgy kell összeállítani, és ezekben olyan témákkal kell foglalkozni, amelyeket a központi felügyeleti hatóság időről időre előír; legalább olyan gyakran kell elkészíteni, ahogyan azt az illető hatóság előírja, semmilyen esetben sem ritkábban azonban, mint évente egyszer.

26. cikk

1. A központi felügyeleti hatóságnak évente jelentést kell kiadnia a mezőgazdasági felügyeleti szolgálat munkájáról vagy külön jelentés formájában vagy általános éves jelentésének részeként.

2. Az ilyen éves jelentést ésszerű időn belül ki kell adni annak az évnek a végét követően, amelyre vonatkozik, de mindenképpen tizenkét hónapon belül.

3. Azt éves jelentések másolatait közzétételüket követő három hónapon belül el kell juttatni a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójához.

27. cikk

A központi felügyeleti hatóság által kiadott éves jelentésben különösképpen a következő témákkal kell foglalkozni, amennyiben azok az említett hatóság ellenőrzése alá esnek:

(a) törvények és rendeletek a mezőgazdasági felügyeleti szolgálat munkájára vonatkozóan;

(b) a mezőgazdasági munkaügyi felügyeleti szolgálat létszáma;

- (c) a felügyelet alá tartozó mezőgazdasági vállalkozások statisztikája és a foglalkoztatott munkavállalók létszáma;
- (d) a felügyeleti szemlék statisztikája;
- (e) a törvényszegések és a kiszabott büntetések statisztikája;
- (f) a foglalkozási balesetek statisztikája, azok okaira kiterjedően;
- (g) a foglalkozási megbetegedések statisztikája, azok okaira kiterjedően.

28. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

29. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

30. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tíz éves időszak lejártá utáni egyéven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tíz éves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

31. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

32. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkáranak.

33. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

34. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 30. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

35. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § A törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1995. január hó 4. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LXVI. törvény

a fizetett éves szabadságról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1970. évi 54. ülészakán elfogadott 132. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a fizetett éves szabadságról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1970. évi 54. ülészakán elfogadott egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Köztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1998. augusztus 19. napján megtörtént. Magyarországra nézve az egyezmény 1999. augusztus hó 19. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„132. számú Egyezmény a fizetett éves szabadságról (módosított)

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1970. június 3-án ötvennegyedik ülészakára ült össze, és

miután úgy határozott, hogy elfogad a fizetett szabadságról szóló különböző javaslatokat, amely kérdés az ülészak napirendjének negyedik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1970. június 24-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a fizetett szabadságról szóló 1970. évi (módosított) Egyezmény” néven idézhető:

1. cikk

Jelen Egyezmény rendelkezéseit, amennyiben kollektív szerződések, választott bírói ítéletek, bírósági döntések, a törvényes bérmegállapítási rendszer vagy bármely más, az egyes országok sajátos körülményeinek megfelelő és az ottani gyakorlattal összhangban álló úton és módon nem jutottak érvényre, az egyes országoknak jogalkotása útján kell hatályba léptetni.

2. cikk

1. Jelen Egyezmény a tengerészek kivételével minden munkavállalóra vonatkozik.

2. Amennyiben szükséges, az illetékes hatóság vagy az adott országban kialakított megfelelő rendszer útján, az érintett munkaadói és a munkavállaló szervezetekkel folytatott konzultáció után — amennyiben ilyen szervezetek léteznek — intézkedéseket lehet tenni az Egyezmény hatálya alóli kivonásra olyan korlátozott munkavállalói kategóriák esetében, melyek tekintetében az Egyezmény alkalmazása egyedi természetű és jelentős mérvű végrehajtási vagy törvényhozási, illetve alkotmányjogi akadályokba ütközne.

3. A jelen Egyezményt ratifikáló minden tagállam köteles a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmánya 22. cikke értelmében benyújtandó első jelentésében indoklással együtt megjelölni azon kategóriákat, amelyeket a jelen cikk 2. bekezdése alapján mentesített az Egyezmény hatálya alól. Az Egyezményt ratifikáló tagállamok későbbi jelentéseikben kötelesek ismertetni a kivont kategóriákra vonatkozó jogi és gyakorlati helyzetet, megjelölve azt, hogy az Egyezmény hatálya mennyiben terjed ki, illetve a tervek szerint a jövőben mennyire fog kiterjedni a kivont kategóriákra.

3. cikk

1. Minden személy, akire a jelen Egyezmény hatálya kiterjed, jogosult a megállapított minimális időtartamú éves fizetett szabadságra.

2. A jelen Egyezményt ratifikáló minden tagállam köteles a ratifikációs okmányhoz csatolt nyilatkozatában megjelölni a szabadság időtartamát.¹

3. A szabadság időtartama semmilyen esetben sem lehet rövidebb egy szolgálati évre három munkahétnél.

4. A jelen Egyezményt ratifikáló minden tagállam a későbbiekben kiadott nyilatkozatában bármikor közölheti a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával, hogy hosszabb szabadságot állapít meg, mint amelyet a ratifikáció időpontjában megjelölt.

4. cikk

1. Minden olyan személy, akinek szolgálati ideje az adott évben rövidebb, mint a 3. cikkben szereplő teljes szabadságra való igényjogosultsághoz megjelölt szolgálati idő, az adott évre vonatkozó szolgálati ideje szerint arányosan csökkentett időtartamú fizetett szabadságra jogosult.

2. Az „év” kifejezés a jelen cikk szerint naptári évet, vagy bármely más, azonos hosszúságú időszakot jelent, amelyet az érintett ország illetékes hatósága vagy e célra elfogadott fóruma állapít meg.

¹ Magyarország kiegészítő okmányában 20 munkanapban jelölte meg az éves fizetett szabadság időtartamát.

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

5. cikk

1. A fizetett szabadságra való igényjogosultsághoz minimális szolgálati idő teljesítése követelhető meg.

2. Az adott ország illetékes hatósága vagy e célra alkalmas eljárása állapítja meg a minimális jogszerző szolgálati idő hosszát, melynek tartama azonban nem haladhatja meg a hat hónapot.

3. Az adott ország illetékes hatósága vagy e célra alkalmas eljárása állapítja meg a fizetett szabadságra való jogosultság megállapítása szempontjából alkalmazott szolgálati idő kiszámítási módot.

4. Az adott ország illetékes hatósága vagy e célra alkalmas eljárása által meghatározott feltételek mellett beszámít a szolgálati időbe az érintett személy akaratán kívüli, betegség, baleset vagy szülési szabadság által előidézett távolmaradása a munkahelyéről.

6. cikk

1. Az állami és szokásos ünnepnapokat, függetlenül attól, hogy a fizetett szabadság időszakára esnek-e vagy sem, nem lehet beszámítani a jelen Egyezmény 3. cikk 3. bekezdésében feltüntetett éves minimális fizetett szabadság időtartamába.

2. Az egyes országok illetékes hatósága vagy e célra alkalmas eljárása által megállapított feltételek mellett azokat a napokat, amelyeken a foglalkoztatott személy betegség vagy baleset miatt munkaképtelen, függetlenül attól, hogy a szóban forgó napok a fizetett éves szabadság időszakra esnek-e vagy sem, nem lehet beszámítani a jelen Egyezmény 3. cikk 3. bekezdésében szereplő fizetett éves szabadság minimális időtartamába.

7. cikk

1. Minden személy, aki a jelen Egyezmény szerint szabadságot vesz ki, az egész szabadság időtartamára jogosult szokásos vagy átlagkeresete folyósítására (beleértve a természetben fizetett bármely javadalmazás pénzbeli ellenértékét is, amennyiben ilyenben részesül, feltéve, ha nem olyan állandó jellegű juttatásról van szó, amelyet a jogosult szabadságától függetlenül is élvez), amelyet az adott ország illetékes hatósága vagy e célra alkalmas eljárása által meghatározott módon kell kiszámítani.

2. A jelen Egyezmény 1. bekezdésében szereplő összegeket — a munkavállaló és munkáltató eltérő megállapodás hiányában — az érintett munkavállaló részére a szabadság megkezdése előtt kell kifizetni.

8. cikk

1. A fizetett éves szabadság megosztását az adott ország illetékes hatósága vagy e célra alkalmas eljárása engedélyezheti.

2. Amennyiben a munkaadóra és az érintett munkavállalóra vonatkozó megállapodás eltérően nem rendelkezik, a szabadság egyik részének legalább két folyamatos munkahetet kell magába foglalnia, feltéve, hogy a szóban forgó munkavállaló szolgálati ideje alapján jogosult az ilyen időtartamú szabadságra.

9. cikk

1. A jelen Egyezmény 8. cikk 2. bekezdésében feltüntetett minimális megszakítás nélküli fizetett éves szabadságot legkésőbb a szabadságra való jogosultság keletkezésének évét követő egy éven belül ki kell venni, illetve ki kell adni, a fennmaradó részt pedig a jogosultság keletkezését követő év vége után legfeljebb 18 hónapon belül kell kivenni, illetve kiadni.

2. Az érintett munkavállaló hozzájárulásával az éves szabadságnak a meghatározott minimális időtartamon felüli részét el lehet halasztani a jelen cikk 1. bekezdésében megjelölt határidőn túl megjelölt későbbi időpontig.

3. A 2. bekezdésben szereplő minimális időtartamot és halasztási határidőt az illetékes hatóság határozza meg az érintett munkaadói és munkavállalói szervezetekkel folytatott konzultáció vagy kollektív tárgyalások útján, vagy pedig az egyes országok gyakorlatához illeszkedő, az ország sajátos feltételeinek megfelelő bármely más módon.

10. cikk

1. A szabadság kivételének konkrét idejét a munkaadó határozza meg az érintett munkavállalóval vagy képviselőjével folytatott konzultáció után, feltéve, ha a szabadság kivételének ideje nincs rendeleti úton, kollektív szerződésben, választott bírósági ítéletben vagy az ország gyakorlatának megfelelő más módon szabályozva.

2. A szabadság idejének konkrét meghatározásánál figyelembe kell venni a munka követelményeit, valamint a munkavállaló pihenési és üdülési lehetőségeit.

11. cikk

Azon munkavállalónak, aki letöltötte a jelen Egyezmény 5. cikke 1. bekezdésében feltüntetett minimális szolgálati időt, munkaviszonya megszűnése esetén biztosítani kell a letöltött szolgálati ideje után járó, de még ki nem vett

fizetett szabadságot, vagy szabadságmegváltást, illetve ezek helyett egyenértékű szabadsághitelt.

12. cikk

Az egyes országok feltételeitől függően semmis, illetve tilos minden olyan megállapodás, amely a jelen Egyezmény 3. cikk 3. bekezdésében feltüntetett minimális éves fizetett szabadságra vonatkozó jogról vagy egy ilyen szabadságról való ellenszolgáltatás vagy egyébként lemondást tartalmaz.

13. cikk

Az egyes országok illetékes hatósága vagy e célra alkalmas eljárása külön intézkedéseket állapíthat meg arra az esetre, ha a munkavállaló szabadsága alatt olyan fizetett tevékenységet folytat, amely összeegyeztethetetlen a szabadság céljával.

14. cikk

A jelen Egyezmény hatályát biztosító intézkedésekkel összhangban hatékony intézkedéseket kell foganatosítani a fizetett szabadságra vonatkozó előírások vagy rendelkezések tiszteletben tartásának biztosítására megfelelő ellenőrzés vagy egyéb eszközök útján.

15. cikk

1. A tagállamok külön-külön vállalhatják a jelen Egyezmény által előírt kötelezettségeket

(a) a mezőgazdaságtól eltérő gazdasági szektorban foglalkoztatott személyek, illetve

(b) a mezőgazdaságban foglalkoztatott személyek vonatkozásában.

2. Minden tagállam köteles ratifikációjában megjelölni, hogy a jelen Egyezmény által előírt kötelezettségeket az 1. bekezdés (a) albekezdésében, az 1. bekezdés (b) albekezdésében, vagy mindkét albekezdésben feltüntetett személyek vonatkozásában vállalja-e.²

3. Azon tagállamok, melyek a ratifikáció időpontjában a kötelezettségeket csak az 1. bekezdés (a) vagy (b) albekezdésében felsorolt személyek vonatkozásában vállalják, a későbbiek során bármikor értesíthetik a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatóját arról, hogy a kötelezettségvállalást kiterjesztik az Egyezmény által érintett összes személyre.

² Magyarország az Egyezmény rendelkezéseit alkalmazni kívánja mindkét albekezdésben feltüntetett személyek tekintetében.

16. cikk

Jelen Egyezmény az alábbi pontokon módosítja az évenkénti fizetett szabadságról szóló 1936. évi Egyezményt és a fizetett szabadságról (mezőgazdaság) szóló 1952. évi Egyezményt:

(a) jelen Egyezmény kötelezettségeinek vállalása a nem mezőgazdaságban foglalkoztatott személyek tekintetében azon tagállam részéről, mely aláírta a fizetett szabadságról szóló 1936. évi Egyezményt, ipso jure maga után vonja ez utóbbi Egyezmény azonnali felmondását;

(b) jelen Egyezmény kötelezettségeinek vállalása a mezőgazdaságban foglalkoztatott személyek tekintetében azon tagállam részéről, mely ratifikálta a fizetett szabadságról (mezőgazdaság) szóló 1952. évi Egyezményt, ipso jure magával vonja ez utóbbi Egyezmény azonnali felmondását;

(c) jelen Egyezmény hatályba lépése nem zárja ki a fizetett szabadságról (mezőgazdaság) szóló 1952. évi Egyezmény későbbi ratifikálásának a lehetőségét.

17. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvánváltásba vétel céljából.

18. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvánváltásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvánváltásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvánváltásba vették.

19. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvánváltásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvánváltásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tíz éves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tíz éves időszakra kötelezett-

ségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

20. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

21. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárának.

22. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

23. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 19. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatályba lépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

24. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1999. augusztus hó 19. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LXVII. törvény

a munkavállalók üzemi képviselőinek védelméről és kedvezményeiről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1971. évi 56. ülészakán elfogadott 135. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a munkavállalók üzemi képviselőinek védelméről és kedvezményeiről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1971. évi 56. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Népköztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1972. szeptember hó 11. napján megtörtént. Magyarországra nézve 1973. szeptember hó 11. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„135. számú Egyezmény a munkavállalók üzemi képviselőinek védelméről és kedvezményeiről

Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája, amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1971. június 2-án ötvenhatodik ülészakára ült össze, és

hivatkozva a szervezkedési és kollektív tárgyalási jogról szóló 1949. évi Egyezményre, amely védelmet nyújt a munkavállalóknak minden olyan megkülönböztetés ellen, amely a foglalkoztatás szempontjából veszélyeztethetné a szervezkedési jogokat, és

figyelembe véve, hogy kívánatos kiegészítő rendelkezéseket elfogadni a munkavállalók képviselőinek témájában, és

miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a munkavállalók üzemi képviselőinek védelméről és kedvezményeiről, amely kérdés az ülészak napirendjének ötödik pontjaként szerepelt, és

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat nemzetközi Egyezmény formájában adja közre, a mai napon, 1971. június 23-án, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a munkavállalói képviselőkről szóló 1971. évi Egyezmény” néven idézhető:

1. cikk

A munkavállalók üzemi képviselőit hatékony védelemben kell részesíteni minden hátrányos intézkedés ellen, beleértve a felmondást is, amelynek indoka az érintett munkavállaló üzemi képviselői minősége vagy ilyen jellegű tevékenysége, szakszervezeti tagsága, vagy részvétele a szakszervezet tevékenységében, feltéve, hogy tevékenységük összhangban van a hatályos jogszabályokkal, kollektív szerződésekkel vagy egyéb, együttesen kialakított megállapodásokkal.

2. cikk

1. Kedvezményeket kell biztosítani az üzemekben a munkavállalók üzemi képviselői számára annak érdekében, hogy gyorsan és hatékonyan láthassák el feladataikat.

2. E tekintetben figyelemmel kell lenni az ország munkaügyi kapcsolatainak rendszerére, valamint az érintett üzem szükségleteire, méretére és lehetőségeire.

3. Az ilyen kedvezmények biztosítása nem hátráltathatja az érintett üzem hatékony működését.

3. cikk

A jelen Egyezmény szempontjából „munkavállalók üzemi képviselői”-nek minősülnek az adott ország jogszabályai, vagy gyakorlata szerint ilyennek elismert személyek, akik

(a) szakszervezeti képviselők, azaz a szakszervezetek, vagy a szakszervezeti tagok által kinevezett, vagy megválasztott képviselők; illetve

(b) választott képviselők, azaz az üzem munkavállalói által a nemzeti jogalkotás, vagy kollektív szerződések rendelkezéseinek megfelelően szabadon választott olyan képviselők, akiknek tevékenysége nem terjed ki olyan ténykedésekre, amelyeket az adott országban a szakszervezetek kizárólagos előjogának tekintenek.

4. cikk

A nemzeti jogalkotás, a kollektív szerződések, választott bírói ítéletek, vagy bírósági határozatok határozhatják meg a munkavállalók képviselőinek azt a típusát, vagy azon típusait, akik jogosultak a jelen Egyezményben előírt védelemre és kedvezményekre.

5. cikk

Abban az esetben, ha az üzemben egyidejűleg szakszervezeti és választott képviselők is ténykednek, ha ez indokolt, megfelelő intézkedéseket kell fogantatni annak érdekében, hogy a választott képviselők jelenlétét ne lehessen felhasználni az érintett szakszervezetek, vagy ezek képviselői helyzetének a gyengítésére és, hogy előmozdítsák az együttműködést az összes kapcsolódó kérdésekben a választott képviselők és az érintett szakszervezetek, illetve ezek képviselői között.

6. cikk

Az Egyezmény rendelkezéseinek végrehajtása történhet nemzeti jogalkotás, kollektív szerződések útján, vagy bármely más, az adott ország gyakorlatának megfelelő módon.

7. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilván tartásba vétel céljából.

8. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

9. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

10. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás, illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

11. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárának.

12. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

13. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 9. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

14. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § E törvény a kihirdetése napját követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1973. szeptember hó 11. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LXVIII. törvény

a benzolártalmak elleni védekezésről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1971. évi 56. ülészakán elfogadott 136. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a benzolártalmak elleni védekezésről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1971. évi 56. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Népköztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1972. szeptember hó 11. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1973. szeptember hó 11. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„136. számú Egyezmény a benzolártalmak elleni védekezésről

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1971. június 2-án ötvenhatodik ülészakára ült össze, és

miután úgy határozott, hogy elfogad a benzolártalmak elleni védekezésről szóló különböző javaslatokat, amely kérdés az ülészak napirendjének hatodik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1971. június 23-án, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a benzolról szóló 1971. évi Egyezmény” néven idézhető:

1. cikk

Jelen Egyezmény vonatkozik minden olyan tevékenységre, amelynek során a munkavállalók ki vannak téve —

(a) a C₆H₆ vegyjelű, aromás benzol szénhidrogénnek, a továbbiakban „benzol”-nak,

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

(b) olyan termékeknek, amelyeknek benzoltartalma meghaladja az egy térfogatszázalékot, a továbbiakban „benzol tartalmú termékek”-nek.

2. cikk

1. Amennyiben ártalmatlan vagy kevésbé veszélyes anyagok állnak rendelkezésre, a benzol vagy a benzoltartalmú anyagok helyett azokat kell használni.

2. A jelen cikk (1) bekezdése nem vonatkozik:

(a) a benzol előállítására;

(b) a benzolnak szintetikus vegyi eljárásoknál történő alkalmazására;

(c) a benzolnak gépek üzemanyagaként történő felhasználására;

(d) a laboratóriumokban végzett analitikai és kutatómunkára.

3. cikk

1. Az országok illetékes hatóságai ideiglenesen eltéréseket engedélyezhetnek a jelen Egyezmény 1. cikk (b) albekezdésében ismertetett egyszázalékos aránytól, valamint a 2. cikk (1) bekezdésének megkötéseitől az érintett munkaadók és munkavállalók legrepresentatívabb szerveivel — ha ilyenek vannak — folytatott konzultációk során meghatározott feltételekkel és időtartammal.

2. Ebben az esetben a szóban forgó tagállamnak a jelen Egyezmény alkalmazására vonatkozó, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 22. cikke szerint benyújtott jelentésében ismertetni kell a részleges eltérés, valamint az Egyezmény feltételei teljes mértékű alkalmazásának irányában tett fejlődés jogi és gyakorlati helyzetét.

3. Az Egyezmény hatálybalépésének idejétől számított három év lejártával a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az Konferencia számára a jelen cikk 1. és 2. bekezdésével kapcsolatosan jelentést készít, amely olyan javaslatokat kell, hogy tartalmazzon, amelyek az ügy előremozdítása szempontjából fontosak.

4. cikk

1. A benzol és benzoltartalmú termékek felhasználását a belföldi törvényhozás által meghatározandó munkáknál meg kell tiltani.

2. Ennek a tilalomnak legalább ki kell terjednie a benzolnak és a benzoltartalmú anyagoknak hígítószerként és oldószerként történő felhasználására, kivéve akkor, ha a művelet zárt térben, vagy ezzel azonos biztonsági feltételeket nyújtó eljárásokkal végzik.

5. cikk

Műszaki és munkaegészségügyi intézkedéseket kell fogantatni annak érdekében, hogy biztosítsák a benzollal és a benzoltartalmú anyagokkal foglalkozó munkavállalók hatékony védelmét.

6. cikk

1. Azokban a helyiségekben, amelyekben benzol vagy benzol tartalmú anyagokat gyártanak, kezelnek vagy felhasználnak, minden szükséges intézkedést meg kell tenni annak érdekében, hogy megelőzzék a benzol gőzök felszabadulását a munkahely légkörében.

2. Abban az esetben, ha a munkavállalók benzolnak, vagy benzol tartalmú anyagoknak vannak kitéve, a munkaadónak intézkednie kell annak érdekében, hogy a benzol-koncentráció a munkahely légkörében ne haladhasssa meg az illetékes hatóság által meghatározott maximumot, amelynek felső értéke nem haladhatja meg a 25 milliomod részecskét (80 mg/köbméter).

3. Az illetékes hatóságnak kell meghatároznia azt a módszert, amellyel a benzol koncentráció a munkahely légkörében megállapítandó.

7. cikk

1. A benzol vagy a benzoltartalmú anyagok felhasználásával járó munkákat lehetőség szerint zárt térben kell végezni.

2. Abban az esetben, ha nem lehetséges zárt tér használata azokon a munkahelyeken, ahol benzol vagy benzoltartalmú anyagokat használnak fel, a helyiségeket megfelelő berendezéssel kell ellátni a benzol gázoknak a munkavállalók egészségvédelme érdekében szükséges mértékű eltávolításának biztosítására

8. cikk

1. Minden olyan munkavállalót, aki folyékony benzollal vagy folyékony benzoltartalmú anyaggal kerülhet érintkezésbe, megfelelő egyéni védőeszközzel kell ellátni annak érdekében, hogy megakadályozzák a bőrön keresztül történő abszorpció kockázatát.

2. Azon munkavállalókat, akik sajátos okoknál fogva a jelen Egyezmény 6. cikke 2. bekezdésében feltüntetett maximumnál magasabb koncentrációnak vannak kitéve a munkahely légkörében, megfelelő egyéni védőeszközökkel el kell látni annak érdekében, hogy megvédjék őket a benzolgáz belélegzésének a kockázatától; azt az időszakot, amelynek során ennek ki vannak téve, a lehetséges határig korlátozni kell.

9. cikk

1. Azokat a munkavállalókat, akik munkájuk során, benzolnak vagy benzoltartalmú anyagoknak vannak kitéve, alá kell vetni

(a) munkába állításuk előtt mélyreható orvosi alkalmassági vizsgálatnak, amely vérvizsgálatot is tartalmaz;

(b) későbbi időszakos vizsgálatoknak, amelyek biológiai vizsgálatokat (beleértve a vérvizsgálatot is) tartalmaznak, és amelyeket az országos törvényhozás által meghatározott időszakokban végeznek el.

2. Az adott ország illetékes hatósága, az érintett munkaadók és a munkavállalók legrepresentatívabb szervezeteivel folytatott előzetes konzultáció után, amennyiben ilyenek léteznek, a munkavállalók meghatározott kategóriái tekintetében az előző bekezdésben feltüntetett rendelkezések alól kivételeket engedélyezhet.

10. cikk

1. A jelen Egyezmény 9. cikke 1. bekezdésében feltüntetett orvosi vizsgálatokat

(a) az illetékes hatóság által erre felhatalmazott szakképzett orvos végezheti, szükség esetén az illetékes laboratóriumok segítségével;

(b) megfelelő módon igazolni kell.

2. Az orvosi vizsgálatok nem járhatnak költségekkel az érintett munkavállalók számára.

11. cikk

1. Azokat a nőket, akiknek terhességét orvosilag megállapították, és szoptató anyákat ne foglalkoztassák olyan munkákon, amelyeknél benzolnak vagy benzoltartalmú anyagoknak vannak kitéve.

2. 18 évnél fiatalabb személyeket nem szabad olyan munkákon foglalkoztatni, amelyeknél benzolnak vagy benzoltartalmú anyagoknak vannak kitéve. Ezt a tilalmat nem kell alkalmazni azokra a fiatal személyekre, akik oktatásban, vagy képzésben részesülnek, és akik megfelelő szakmai és orvosi felügyelet alatt állnak.

12. cikk

A „benzol” szót és a szükséges veszélyjelzést jól látható módon fel kell tüntetni, minden benzolt vagy benzoltartalmú anyagot tartalmazó tartályon.

13. cikk

Minden tagállam tegyen megfelelő lépéseket annak érdekében, hogy minden olyan munkavállaló, aki benzolnak

vagy benzoltartalmú anyagnak van kitéve, megfelelő kioktatásban részesüljön egészségének megóvása és a balesetek elkerülése érdekében szükséges intézkedésekről, valamint azokról az intézkedésekről, amelyeket a mérgezés tünetei esetén foganatosítani kell.

14. cikk

Minden tagállam, amely ratifikálja a jelen Egyezményt, köteles:

(a) törvényhozás útján, vagy bármilyen más, az ország gyakorlatának vagy feltételeinek megfelelő módon megtenni minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy érvényt szerezzen a jelen Egyezmény rendelkezéseinek;

(b) kijelölni, országa gyakorlatának megfelelően, azt a személyt vagy azokat a személyeket, akiknek feladata a jelen Egyezmény rendelkezései végrehajtásának a biztosítása;

(c) létrehozni a megfelelő felügyeleti szerveket a jelen Egyezmény rendelkezései alkalmazásának ellenőrzésére, vagy meggyőződni arról, hogy a megfelelő ellenőrzés biztosítva van-e.

15. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvánításba vétel céljából.

16. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

17. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejárta utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

18. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás, illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

19. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkáranak.

20. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

21. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 17. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

22. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1973. szeptember hó 11. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LXIX. törvény

a foglalkoztatás alsó korhatáráról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1973. évi 58. ülészakán elfogadott 138. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a foglalkoztatás alsó korhatáráról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1973. évi 58. ülészakán, 1973. július 26-án elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Köztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1998. május 28. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény az 1999. május hó 28. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„138. számú Egyezmény a foglalkoztatás alsó korhatáráról

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1973. június 6-án ötvennyolcadik ülészakára ült össze, és

miután úgy határozott, hogy elfogad a foglalkoztatás alsó korhatára vonatkozó különböző javaslatokat, amely kérdés az ülészak napirendjének negyedik pontjaként szerepelt, és

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

hivatkozva a foglalkoztatás alsó korhatáráról (ipar) szóló 1919. évi Egyezményre, a foglalkoztatás alsó korhatáráról (tenger) szóló 1920. évi Egyezményre, a foglalkoztatás alsó korhatáráról (mezőgazdaság) szóló 1921. évi Egyezményre, a foglalkoztatás alsó korhatáráról (szénrakodók és fűtők) szóló 1921. évi Egyezményre, a foglalkoztatás alsó korhatáráról (nem ipari foglalkoztatás) szóló 1932. évi Egyezményre, a foglalkoztatás alsó korhatáráról (tenger) szóló 1936. évi (módosított) Egyezményre, a foglalkoztatás alsó korhatáráról (ipar) szóló 1937. évi (módosított) Egyezményre, a foglalkoztatás alsó korhatáráról (nem ipari foglalkoztatás) szóló 1937. évi (módosított) Egyezményre, a foglalkoztatás alsó korhatáráról (halászkok) 1959. évi Egyezményre, és a foglalkoztatás alsó korhatáráról (föld alatti munka) szóló 1965. évi Egyezményre, valamint

figyelembe véve, hogy időszerű a tárgykörben egy általános érvényű szabályozás elfogadása, amely fokozatosan helyettesíthetné az egyes gazdasági szektorokra érvényes Egyezményeket, annak érdekében, hogy a gyermekmunkát teljes mértékben felszámolják, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat nemzetközi Egyezmény formájában adja közre, a mai napon, 1973. július 26-án, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a foglalkoztatás alsó korhatáráról szóló 1973. évi Egyezmény” néven idézhető:

1. cikk

Minden tagállam, amelyre nézve a jelen Egyezmény hatályban van, kötelezi magát arra, hogy olyan nemzeti politikát folytat, amely a gyermekmunka tényleges felszámolására irányul, és arra, hogy a foglalkoztatási jogviszony vagy bármilyen munkavégzés alsó korhatárát fokozatosan olyan szintre emelik, amely biztosítja a fiatalok teljes testi és szellemi fejlődését.

2. cikk

1. Minden tagállam, amely ratifikálja a jelen Egyezményt, köteles a ratifikációs okmányhoz csatolt nyilatkozatban megjelölni a foglalkoztatás vagy bármilyen munkaviszonyon kívüli munkavégzés tekintetében az országa területén, valamint az országa területén bejegyzett szállító eszközökön érvényes alsó korhatárt. A jelen Egyezmény 4–8. cikkében foglaltak alapján ezen kor alatt senki sem foglalkoztatható, és nem bocsátható semmilyen munkaviszonyon kívüli munkára, semmilyen foglalkozásban.¹

2. Minden tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, ezt követően a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójához intézett nyilatkozatában közölheti, hogy a korábban megállapítottnál magasabb alsó korhatárt határoz meg.

¹ Magyarország megerősítő okiratához csatolt nyilatkozatában 16 évben határozta meg a foglalkoztatás alsó korhatárát.

3. Jelen cikk 1. bekezdése alapján meghatározott alsó korhatár nem lehet alacsonyabb az iskolaköteles életkoránál és semmi esetre sem lehet kevesebb, mint 15 év.

4. Függetlenül ezen cikk 3. bekezdésének rendelkezéseitől, az olyan tagállam, amelynek gazdasága és oktatási intézményei nem érik el a szükséges fejlettségi fokot, az érintett munkaadói és munkavállalói szervezetekkel való konzultáció után, amennyiben ilyenek léteznek, kezdetben 14 éves alsó korhatárt állapíthat meg.

5. Minden tagállam, amely az előző bekezdés rendelkezéseinek értelmében 14 éves alsó korhatárt állapított meg, köteles a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmánya 22. cikke alapján esedékes, a jelen Egyezmény végrehajtásáról szóló jelentéseiben nyilatkozni,

(a) hogy ezen döntésének oka továbbra is fennáll; vagy

(b) hogy egy meghatározott időponttól kezdve lemond a szóban forgó rendelkezések alkalmazásának jogáról.

3. cikk

1. Bármely olyan foglalkoztatási jogviszonyban vagy munkavégzésben, amely jellegénél, vagy a munkavégzés körülményeinél fogva valószínűen veszélyezteti a fiatalok egészségét, biztonságát vagy erkölcsét, a foglalkoztatott alsó korhatára nem lehet kevesebb, mint 18 év.

2. A nemzeti jogalkotás vagy az illetékes hatóságok határozzák meg, az érintett munkaadói és munkavállalói szervezetekkel való konzultáció után, amennyiben ilyenek léteznek, a foglalkoztatási jogviszony vagy egyéb munkavégzés azon fajtáit, amelyekre jelen cikk 1. bekezdése vonatkozik.

3. Függetlenül jelen cikk 1. bekezdésének rendelkezéseitől, a nemzeti törvények, rendeletek vagy az illetékes hatóság az érintett munkaadói és munkavállalói szervezetekkel való konzultáció után, amennyiben ilyenek léteznek, engedélyezhetik a 16. életévtől kezdve a foglalkoztatást vagy munkaviszonyon kívüli munkavégzést, amennyiben az érintett fiatalok egészsége, biztonsága és erkölcsük megóvása teljesen biztosított, és az adott ágazatban megfelelő oktatásban vagy szakképzésben részesültek.

4. cikk

1. Amennyiben szükséges, az illetékes hatóság az érintett munkaadói és munkavállalói szervezetekkel való konzultáció után, amennyiben ilyenek léteznek, ezen Egyezmény alkalmazása alól kivonhat korlátozott mértékben bizonyos kategóriába tartozó foglalkoztatásokat és munkákat, amelyek tekintetében a foglalkoztatás során különleges és lényegi problémák merülnek fel.

2. A jelen Egyezményt ratifikáló minden tagállam köteles a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmánya 22. cikke értelmében benyújtandó első jelentésében indokolásával együtt megjelölni azon kategóriákat, amelyeket a jelen cikk 1. bekezdése alapján kivont az Egyezmény hatálya alól. Az Egyezményt ratifikáló tagállamok későbbi jelentéseikben kötelesek ismertetni a kivont kategóriákra vonatkozó jogi és gyakorlati helyzetet, megjelölve azt, hogy az Egyezmény hatálya mennyiben terjed ki, illetve a tervek szerint a jövőben mennyire fog kiterjedni a kivont kategóriákra.

3. A jelen cikk nem ad lehetőséget arra, hogy a jelen Egyezmény 3. cikke által érintett foglalkozásokat vagy munkafajtákat kivonják az Egyezmény hatálya alól.

5. cikk

1. Az a tagállam, amelynek gazdasága és közigazgatása nem eléggé fejlett, az érintett munkaadói és munkavállalói szervezetekkel való konzultáció után, amennyiben ilyenek léteznek, kezdetben korlátozhatja az Egyezmény alkalmazásának körét.

2. Minden tagállam, amely él a jelen cikk 1. bekezdése által kínált lehetőséggel, köteles a ratifikációs okmányához csatolt nyilatkozatban megjelölni azokat a gazdasági ágazatokat vagy vállalkozás típusokat, amelyekre az Egyezmény rendelkezéseit alkalmazzák.

3. Az Egyezmény rendelkezéseit legalább az alábbi területeken alkalmazni kell: bányászat és kőkitermelés; gyár-ipar; építőipar; villamosság, gáz- és vízszolgáltatás; egészségügyi szolgáltatás; szállítás, raktározás és hírközlés; ültetvények és más, főképp kereskedelmi célokra termelő mezőgazdasági vállalkozások, kivéve a családi üzemeket és az olyan kisüzemeket, amelyek a helyi piacokra termelnek, és rendszeresen nem alkalmaznak bér munkát.

4. Bármely tagállam, amely a jelen Egyezmény alkalmazási körét a jelen cikk értelmében korlátozta,

(a) köteles a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmánya 22. cikke értelmében előterjesztendő jelentéseiben ismertetni a fiatalok és gyermekek foglalkoztatását vagy bármely munkaviszonyon kívüli munkavégzését illető általános helyzetet azokban a tevékenységi ágakban, amelyeket kivontak az Egyezmény alkalmazási köre alól, valamint minden olyan előrelépést, amelynek célja a jelen Egyezmény szélesebb körű alkalmazása;

(b) kiszélesítheti az alkalmazási kört a későbbiek során bármikor a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójához intézett hivatalos nyilatkozatban.

6. cikk

Ez az Egyezmény nem terjed ki az olyan munkára, amelyet gyermekek és fiatalok általános vagy szakiskolá-

ban, továbbá szakképző-, illetve más képző intézményekben végeznek, sem a 14 éven felüli személyek által a vállalatoknál végzett munkára, amennyiben ezeket a munkákat az illetékes hatóság által előírt feltételek között végzik, melyeket az érintett munkaadói és munkavállalói szervezetekkel, amennyiben ilyenek léteznek, megtárgyalt, és amely szerves részét képezi:

(a) egy oktatási vagy képzési tanfolyamnak, amelyért a fő felelősség valamely iskolára vagy képző intézményre hárul;

(b) egy szakmai képzési programnak, amely főként vagy teljesen egy vállalatnál zajlik és az illetékes hatóság jóváhagyta; vagy

(c) egy olyan pályaválasztási tanácsadó programnak, amelynek célja, hogy egy szakma vagy képzési irány kiválasztását megkönnyítse.

7. cikk

1. A nemzeti jogalkotás lehetővé teheti a 13—15 év közötti személyek olyan könnyű munkán való foglalkoztatását, amely

(a) valószínűen nem ártalmas egészségükre vagy fejlődésükre;

(b) jellegénél fogva nem akadályozza iskoláztatásukat, részvételüket az illetékes hatóság által jóváhagyott pályaválasztási vagy oktatási programokban, vagy az oktatásban szerzett ismereteik hasznosítását.

2. A nemzeti jogalkotás engedélyezheti a 15. életévüket betöltött, de kötelező iskoláikat be nem fejezett személyek alkalmazását vagy munkaviszonyon kívüli munkáját olyan munka esetében, amely teljesíti jelen cikk 1. bekezdésének (a) és (b) albekezdésében rögzített követelményeket.

3. Az illetékes hatóság köteles meghatározni azokat a tevékenységeket, amelyekben, jelen cikk 1. és 2. bekezdése értelmében, a foglalkoztatás vagy munkaviszonyon kívüli munkavégzés megengedhető, és köteles előírni az ilyen foglalkoztatás vagy munka megengedhető óraszámát és feltételeit.

4. Függetlenül jelen cikk 1. és 2. bekezdésének rendelkezéseitől, az a tagállam, amely alkalmazza a 2. cikk 4. bekezdésének előírásait, amíg így tesz, helyettesítheti jelen cikk 1. bekezdésében a 13—15 éves életkort a 12—14 éves korról, a 2. bekezdésben pedig a 15 éves kort 14 évessel.

8. cikk

1. Az illetékes hatóság, az érintett munkaadói és munkavállalói szervezetekkel való konzultáció után, amennyiben ilyenek léteznek, egyedi kivételeket engedélyezhet a jelen Egyezmény 2. cikkében előírt foglalkoztatási és munkavégzési tilalom alól, például művészeti előadásokban való részvétel céljából.

2. Az ily módon adott engedélyeknek meg kell határozniuk a foglalkoztatási jogviszony vagy az egyéb munkavégzés óraszámát, és elő kell írniuk a feltételeket, amelyek mellett az végezhető.

9. cikk

1. Az illetékes hatóság köteles megtenni valamennyi szükséges intézkedést, ideértve a megfelelő büntetések előírását is, annak érdekében, hogy ezen Egyezmény rendelkezéseinek hatékony végrehajtását biztosítsa.

2. A nemzeti jogalkotás vagy az illetékes hatóság köteles megjelölni azokat a személyeket, akik felelősek ezen Egyezmény végrehajtásáért.

3. A nemzeti jogalkotás vagy az illetékes hatóság kötelezze a munkaadókat az illetékes szervek rendelkezésére bocsátandó nyilvántartások, vagy más okmányok vezetésére; ezek a nyilvántartások vagy okmányok a lehetőségek szerint megfelelően dokumentálva tartalmazzák a munkálatot által foglalkoztatott, vagy részére munkát végző személy nevét és korát, vagy születési adatait, valamint azokat akiknek életkora kevesebb, mint 18 év.

10. cikk

1. Jelen Egyezmény módosítja, a jelen cikk szerint, a foglalkoztatás alsó korhatáráról (ipar) szóló 1919. évi Egyezményt, a foglalkoztatás alsó korhatáráról (tenger) szóló 1920. évi Egyezményt, a foglalkoztatás alsó korhatáráról (mezőgazdaság) szóló 1921. évi Egyezményt, a foglalkoztatás alsó korhatáráról (szénmunkások és fűtők) szóló 1921. évi Egyezményt, a foglalkoztatás alsó korhatáráról (nem ipari foglalkoztatás) szóló 1932. évi Egyezményt, a foglalkoztatás alsó korhatáráról szóló (tenger) 1936. évi (módosított) Egyezményt, a foglalkoztatás alsó korhatáráról szóló (ipar) 1937. évi (módosított) Egyezményt, a foglalkoztatás alsó korhatáráról (nem ipari foglalkoztatás) szóló 1937. évi (módosított) Egyezményt, a foglalkoztatás alsó korhatáráról (halászok) szóló 1959. évi Egyezményt, és a foglalkoztatás alsó korhatáráról (föld alatti munka) szóló 1965. évi Egyezményt.

2. Jelen Egyezmény hatálybalépése nem zárja ki az alábbi Egyezmények további ratifikálását: a foglalkoztatás alsó korhatáráról szóló (tenger) 1936. évi (módosított) Egyezmény, a foglalkoztatás alsó korhatáráról szóló (ipar) 1937. évi (módosított) Egyezmény, a foglalkoztatás alsó korhatáráról szóló (nem ipari foglalkoztatás) 1937. évi (módosított) Egyezmény, a foglalkoztatás alsó korhatáráról szóló (halászok) 1959. évi Egyezmény, és a foglalkoztatás alsó korhatáráról szóló (földalatti munka) 1965. évi Egyezmény.

3. A foglalkoztatás alsó korhatáráról (ipar) szóló 1919. évi Egyezmény, a foglalkoztatás alsó korhatáráról (tenger) szóló 1920. évi Egyezmény, a foglalkoztatás alsó korhatáráról (mezőgazdaság) szóló 1921. évi Egyezmény, és a foglalkoztatás alsó korhatáráról (szénmunkások és fűtők) szóló 1921. évi Egyezmény további ratifikálása lezárul, amennyiben valamennyi részes fél a jelen Egyezmény ratifikálásával, vagy a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójához intézett nyilatkozattal ehhez hozzájárul.

4. Amikor a jelen Egyezmény kötelezettségeit elfogadja

(a) azon tagállam esetében, amely részese a foglalkoztatás alsó korhatáráról szóló (ipar) 1937. évi (módosított) Egyezménynek, és a jelen Egyezmény 2. cikke értelmében 15 évnél nem alacsonyabb alsó korhatárt állapított meg, ez ipso jure magában foglalja az előbbi Egyezmény azonnali felmondását,

(b) a nem ipari foglalkoztatás tekintetében az a tagállam, amely részese a foglalkoztatás alsó korhatáráról (nem ipari foglalkoztatás) szóló 1932. évi Egyezménynek, ez ipso jure magában foglalja az Egyezmény azonnali felmondását,

(c) a nem ipari foglalkoztatás tekintetében azon a tagállam, amely részese a foglalkoztatás alsó korhatáráról (Nem ipari foglalkoztatás) szóló 1937. évi (módosított) Egyezménynek, és a jelen Egyezmény 2. cikke értelmében 15 évnél nem alacsonyabb alsó korhatárt állapított meg, ez ipso jure magában foglalja a fenti Egyezmény azonnali felmondását,

(d) a tengeri foglalkoztatás tekintetében az a tagállam, amely részese a foglalkoztatás alsó korhatáráról (tenger) szóló 1936. évi (módosított) Egyezménynek, és a jelen Egyezmény 2. cikke értelmében 15 évnél nem alacsonyabb alsó korhatárt állapított meg, vagy bejelenti, hogy a jelen Egyezmény 3. cikke a tengerészeti foglalkoztatásra is vonatkozik, ez ipso jure magában foglalja a fenti Egyezmény azonnali felmondását,

(e) a tengeri halászatban való foglalkoztatás tekintetében az a tagállam, amely részese a foglalkoztatás alsó korhatáráról (halászok) szóló 1959. évi Egyezménynek, és a jelen Egyezmény 2. cikke értelmében 15 évnél nem alacsonyabb alsó korhatárt állapított meg, vagy bejelenti, hogy a jelen Egyezmény 3. cikke a tengeri halászatban való foglalkoztatásra is vonatkozik, ez ipso jure magában foglalja a fenti Egyezmény azonnali felmondását,

(f) az a tagállam, amely részese a foglalkoztatás alsó korhatáráról (földalatti munka) szóló 1965. évi Egyezménynek, és a jelen Egyezmény 2. cikke értelmében olyan alsó korhatárt jelöl meg, amely nem alacsonyabb, mint a fenti Egyezmény értelmében megállapított alsó korhatár, vagy bejelenti, hogy a jelen Egyezmény 3. cikke értelmében ez a kor vonatkozik a földalatti bányákban való foglalkoztatásra, ez ipso jure magában foglalja a fenti Egyezmény azonnali felmondását,

annyiban, és amikor a jelen Egyezmény hatályba lép.

5. Jelen Egyezmény kötelezettségeinek elfogadása

(a) magában foglalja a foglalkoztatás alsó korhatáráról (ipar) szóló 1919. évi Egyezmény felmondását, annak 12. cikke szerint,

(b) a mezőgazdaság vonatkozásában, magában foglalja a foglalkoztatás alsó korhatáráról (mezőgazdaság) szóló 1921. évi Egyezmény felmondását, annak 9. cikke szerint,

(c) a tengerészeti foglalkoztatás vonatkozásában, magában foglalja a foglalkoztatás alsó korhatáráról (tenger) szóló 1920. évi Egyezmény felmondását annak 10. cikke szerint, valamint a foglalkoztatás alsó korhatáráról (szénmunkások és fűtők) szóló 1921. évi Egyezmény felmondását annak 12. cikke szerint,

annyiban, és amikor jelen Egyezmény hatályba lép.

11. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

12. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

13. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt, első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

14. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás, illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

15. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkáranak.

16. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

17. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 13. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

18. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, azonban rendelkezéseit 1999. május hó 28. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LXX. törvény

**a mezőgazdasági munkavállalók szervezeteiről
és a gazdasági és társadalmi fejlődésben betöltött
szerepükről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi
Konferencia 1975. évi 60. ülészakán elfogadott
141. számú Egyezmény kihirdetéséről***

1. § Az Országgyűlés a mezőgazdasági munkavállalók szervezeteiről és a gazdasági és társadalmi fejlődésben betöltött szerepükről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1975. évi 60. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Köztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1994. január hó 4. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1995. január hó 4. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„141. számú Egyezmény

a mezőgazdasági munkavállalók szervezeteiről, és a gazdasági és társadalmi fejlődésben betöltött szerepükről

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1975. június 4-én hatvanadik ülészakára ült össze, és

felismerve a világban játszott fontosságuk miatt annak a sürgősségét, hogy a mezőgazdasági munkavállalókat bevonják a gazdasági és társadalmi fejlesztés feladataiba, annak érdekében, hogy tartósan és hatékonyan javítsák munka- és életfeltételeiket, és

hivatkozva arra, hogy a világ számos országában, különösen a fejlődő országokban a földet igen gyengén hasznosítják és igen jelentős a munkaerő alulfoglalkoztatottsága, és hogy ez a tény azt igényli, hogy a mezőgazdasági munkavállalókat arra ösztönözzék, hogy olyan szabad, életképes szervezeteket alakítsanak ki, amelyek képesek arra, hogy óvják és védjék tagállamaik érdekeit és biztosítsák hatékony részvételüket a gazdasági és társadalmi fejlődésben, és

figyelembe véve, hogy ilyen szervezetek létezése hozzájárulhat, és hozzá is kell, hogy járuljon a világ sok részét sújtó élelmiszerhiány enyhítéséhez, és

felismerve, hogy a földreform számos fejlődő országban lényeges feltétele a mezőgazdasági munkavállalók munka és életfeltételei javításának és ennek folytán ezen munkavállalók szervezeteinek aktívan együtt kell működniük és részt kell venniük ennek a reformnak a folyamatában, és

emlékezve a már meglévő nemzetközi munkaügyi Egyezmények és Ajánlások — különösen az egyesülési jogról (mezőgazdaság) szóló 1921. évi Egyezmény, az egyesülési szabadságról és a szervezkedési jog védelméről szóló 1948. évi Egyezmény, és a szervezkedési és a kollektív tárgyalási jogról szóló 1949. évi Egyezmény — azon rendelkezéseire —, amelyek megerősítik minden munkavállaló, így a mezőgazdasági munkavállalók jogát arra, hogy szabad és független szervezeteket hozzanak létre, valamint számos nemzetközi munkaügyi Egyezmény és Ajánlás azon rendelkezéseire, amelyek a mezőgazdasági munkavállalókra is vonatkoznak, és amelyek arra szólítanak fel, hogy alkalmazásukban a munkavállalók szervezetei részt vegyenek, és

hivatkozva az Egyesült Nemzetek Szervezete és annak szakosított szervezetei, különösen a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet és az Egyesült Nemzetek Élelmiszerügyi és Mezőgazdasági Szervezete a földreform és a mezőgazdaság fejlesztésével kapcsolatos törekvéseire, és

hivatkozva arra, hogy a következő normákat az Egyesült Nemzetek Élelmiszerügyi és Mezőgazdasági Szervezetével együttműködésben dolgozták ki és, hogy a párhuzamosságok elkerülése érdekében az együttműködést ezzel a szervezettel és az Egyesült Nemzetek Szervezetével folytatni fogják annak érdekében, hogy elősegítsék és biztosítsák ezen normák alkalmazását, és

miután úgy határozott, hogy elfogad a mezőgazdasági munkavállalók szervezeteire és a gazdasági és társadalmi fejlődésben betöltött szerepükre vonatkozó különböző javaslatokat, amely kérdés az ülészak napirendjének negyedik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1975. június 23-án, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a mezőgazdasági munkavállalók szervezeteiről szóló 1975. évi Egyezmény” néven idézhető:

1. cikk

A jelen Egyezmény vonatkozik a mezőgazdasági munkavállalók szervezeteinek összes típusaira, beleértve azokat is, amelyek nem korlátozódnak mezőgazdasági munkavállalókra, de képviselik őket.

2. cikk

1. A jelen Egyezmény szempontjából „mezőgazdasági munkavállaló”-nak minősül minden olyan személy, aki egy mezőgazdasági régióban mezőgazdasági, kisipari, vagy egyéb, ezekhez hasonló, vagy kapcsolódó foglalkozást űz, akár munkaviszonyban áll, akár a jelen cikk 2. bekezdésében foglaltak szerinti önálló vállalkozóról van szó, például bérlőről, részes aratóról vagy kistermelőről.

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

2. A jelen Egyezmény csak az olyan bérlőkre, részes aratóra vagy kistermelőkre vonatkozik, akiknek fő jövedelemforrásuk a mezőgazdaságból ered, és akik a földet maguk művelik, kizárólag családjuk, vagy alkalmilag foglalkoztatott harmadik személy segítségével, és akik

- (a) nem foglalkoztatnak állandó jelleggel munkásokat; vagy
- (b) nem foglalkoztatnak nagyszámú idénymunkást; vagy
- (c) nem műveltetik földjüket részes aratókkal vagy bérlőkkel.

3. cikk

1. A mezőgazdasági munkavállalók összes kategóriáinak, akár bémunkások, akár önálló vállalkozók, joguk van arra, hogy előzetes engedély nélkül, választásuk szerinti szervezeteket hozzanak létre, illetve, hogy kizárólag az adott szervezet szabályaitól függően csatlakozzanak ilyen szervezetekhez.

2. Teljes mértékben tiszteletben kell tartani az egyesülési szabadság elveit; a mezőgazdasági munkavállalók szervezeteinek függetlennek és önkéntes jellegűnek kell lenniük, és nem vethetők alá semminemű beavatkozásnak, kényszernek vagy nyomásnak.

3. A mezőgazdasági munkavállalók szervezetei jogi személyiségének megszerzését nem lehet olyan feltételeknek alárendelni, amelyek veszélyeztetik a jelen cikk előző bekezdéseiben szereplő rendelkezések érvényre jutását.

4. A jelen cikk által biztosított jogaik gyakorlása során a mezőgazdasági munkavállalók és szervezeteik, csak úgy, mint egyéb személyek vagy szervezett közösségek, kötelesek betartani az ország törvényeit.

5. A nemzeti jogalkotás és jogalkalmazás nem sértheti illetve nem alkalmazható oly módon, hogy sérthesse a jelen cikkben lefektetett biztosítékokat.

4. cikk

Az ország vidékfejlesztési politikájának egyik célját kell hogy képezze a mezőgazdasági munkavállalók erős és független szervezetei önkéntes alapon történő létesítésének és fejlesztésének megkönnyítése, amely hatékony eszköz annak biztosítására, hogy ezek a munkavállalók diszkriminációmentesen — a megkülönböztetésről (munka és foglalkozás) szóló 1958. évi Egyezmény értelmében — részt vehessenek a gazdasági és társadalmi fejlődésben és élvezhessék az ebből származó előnyöket.

5. cikk

1. Annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a mezőgazdasági munkavállalók szervezetei részére, hogy betölthessék szerepüket a gazdasági és társadalmi fejlődésben, minden tagállamnak, amely ratifikálta a jelen Egyezményt,

olyan politikát kell elfogadnia és alkalmaznia, amely ösztönzi ezeket a szervezeteket, különösen annak érdekében, hogy felszámolják a létesítésüket, fejlesztésüket és jogszerű tevékenységüket gátló akadályokat, valamint a mezőgazdasági munkavállalók szervezeteivel és tagjaikkal szemben esetleg létező törvényhozási és igazgatási jellegű megkülönböztetést.

2. Minden tagállamnak, amely ratifikálja a jelen Egyezményt, meg kell győződnie arról, hogy az országos törvények, szem előtt tartva a mezőgazdasági szektor sajátosságait, nem akadályozzák-e a mezőgazdasági munkavállalók szervezeteinek megalakítását és fejlődését.

6. cikk

Intézkedéseket kell foganatosítani annak érdekében, hogy kifejlőssék a lehető legszélesebb körű megértést a mezőgazdasági munkavállalók szervezeteinek fejlesztése iránt és azon hozzájárulás iránt, amellyel azok javíthatják a foglalkoztatási lehetőségeket, valamint az általános munka- és életfeltételeket a mezőgazdasági régiókban, valamint növelhetik a nemzeti jövedelmet és elősegíthetik annak jobb elosztását.

7. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilván tartásba vétel céljából.

8. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

9. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tíz éves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tíz éves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

10. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

11. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárának.

12. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

13. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 9. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

14. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.’’

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1995. január hó 4. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LXXI. törvény

a nemzetközi munkaügyi normák alkalmazásának előmozdítása érdekében folytatott háromoldalú tanácskozásokról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1976. évi 61. ülészakán elfogadott 144. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a nemzetközi munkaügyi normák alkalmazásának előmozdítása érdekében folytatott háromoldalú tanácskozásokról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1976. évi 61. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Köztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1994. január hó 4. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1995. január hó 4. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„144. számú Egyezmény a nemzetközi munkaügyi normák alkalmazásának előmozdítása érdekében folytatott háromoldalú tanácskozásokról

Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1976. június 2-án hatvanegyedik ülészakára ült össze, és

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

emlékezve a meglévő nemzetközi munkaügyi Egyezmények és Ajánlások, különösen az egyesülési szabadságról és a szervezkedési jog védelméről szóló 1948. évi, a szervezkedési és kollektív tárgyalási jogról szóló 1949. évi Egyezményekre és az 1960. évi konzultációs (ágazati és országos) Ajánlás azon rendelkezéseire, amelyek megerősítik a munkaadók és a munkavállalók jogát arra, hogy szabad és független szervezeteket alapítsanak, és amelyek megkövetelik, hogy intézkedéseket foganatosítsanak annak érdekében, hogy országos szinten hatékony konzultációkat folytassanak a hatóságok és a munkaadók és munkavállalók szervezetei között, valamint számos olyan nemzetközi munkaügyi Egyezményre és Ajánlásra, amelyek előírnyozzák a tanácskozásokat a munkaadók és a munkavállalók szervezetei között a foganatosítandó intézkedésekről, azok érvényesülésének érdekében, és

miután megfontolta az ülés napirendjének negyedik kérdését, amelynek címe „Háromoldalú eljárások létrehozása a nemzetközi munkaügyi normák végrehajtásának előmozdítása érdekében” és, miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a nemzetközi munkaügyi normák végrehajtásának előmozdítását szolgáló háromoldalú tanácskozások tárgyában, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1976. június 21-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a háromoldalú konzultációról (nemzetközi munkaügyi normák) szóló 1976. évi Egyezmény” néven idézhető:

1. cikk

A jelen Egyezményben az „érdekképviseleti szervezetek” kifejezés az egyesülési szabadságot élvező legreprezentatívabb munkaadói és munkavállalói szervezeteket jelenti.

2. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden olyan tagállama, amely ratifikálja a jelen Egyezményt, kötelezettséget vállal arra, hogy létrehoz olyan eljárásokat, amelyek biztosítják a hatékony konzultációkat a kormányok, a munkaadók és a munkavállalók képviselői között azokban a kérdésekben, amelyek a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek az alábbi 5. cikk 1. bekezdésében felsorolt tevékenységére vonatkoznak.

2. A jelen cikk 1. bekezdésében előírt eljárások jellegét és formáját minden országban az országos gyakorlatnak megfelelően határozzák meg az érdekképviseleti szervezetekkel folytatott konzultációk után, amennyiben ilyenek léteznek, és ha ilyen eljárásokat még nem hoztak létre.

3. cikk

1. A jelen Egyezmény által meghatározott eljárások céljára a munkaadók és a munkavállalók képviselőit ezek érdekképviseleti szervezetei szabadon választják, amennyiben ilyen szervezetek léteznek.

2. A munkaadók és a munkavállalók képviselői egyenlő arányban képviseltetik magukat minden olyan testületben, amelyben ezekre a konzultációkra sor kerül.

4. cikk

1. A jelen Egyezményben lefektetett eljárások lebonyolításának adminisztratív támogatása az illetékes hatóság kötelessége.

2. Megfelelő megállapodásokat kell létesíteni az illetékes hatóság és az érdekképviseleti szervezetek között, amennyiben ilyenek léteznek, azon személyek mindenmű szükséges oktatása költségei tekintetében, akik részt vesznek ezekben az eljárásokban.

5. cikk

1. A jelen Egyezmény által előírt eljárások tárgyát az alábbiakról folytatott konzultációk kell, hogy képezzék:

(a) a kormányok válaszai a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia napirendjére tűzött kérdésekkel kapcsolatos kérdőíveire, és a kormányok megjegyzései azokkal a szövegjavaslatokkal kapcsolatosan, amelyeket a Konferencia vitat meg;

(b) az illetékes hatósághoz, vagy illetékes hatóságokhoz előterjesztett azon javaslatok, amelyeket az Egyezmények és Ajánlások bemutatásával kapcsolatosan kell eszközölni a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmánya 19. cikkének megfelelően;

(c) a nem ratifikált Egyezmények és a végre nem hajtott Ajánlások megfelelő időközönként történő felülvizsgálata, annak érdekében, hogy előírnyozzák azokat az intézkedéseket, amelyeket foganatosítani lehetne annak érdekében, hogy elősegítsék megvalósításukat és adott esetben ratifikálásukat;

(d) azokban a kérdésekben, amelyek felmerülhetnek a Nemzetközi Munkaügyi Hivatalhoz a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmánya 22. cikke értelmében előterjesztendő jelentések kapcsán;

(e) a ratifikált Egyezmények felmondására vonatkozó javaslatok tekintetében.

2. Annak érdekében, hogy biztosítsák a jelen cikk 1. bekezdésében feltüntetett kérdések érdemi megfontolását, a konzultációkat közös megállapodásban rögzített időközönként kell megtartani, de évenként legalább egyszer.

6. cikk

Amennyiben ez kívánatosnak tűnik, az érdekképviseleti szervezetekkel folytatott konzultációk után, amennyiben ilyen szervezetek léteznek, az illetékes hatóság éves jelentést készít a jelen Egyezmény által előírt eljárások működéséről.

7. cikk

Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

8. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

9. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

10. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás, illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szer-

vezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

11. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárának.

12. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

13. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 9. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

14. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1995. január hó 4. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LXXII. törvény

a munkavállalóknak a munkahelyi levegőszennyeződés, a zaj és rezgés által okozott foglalkozási veszélyek elleni védelméről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1977. évi 63. ülészakán elfogadott 148. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a munkavállalóknak a munkahelyi levegőszennyeződés, a zaj és rezgés által okozott foglalkozási veszélyek elleni védelméről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1977. évi 63. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Köztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1994. január hó 4. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1995. január 4. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

**„148. számú Egyezmény
a munkavállalók védelméről a munkahelyen
légszennyezés, zaj és rezgés által okozott foglalkozási
veszélyek ellen**

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1977. június 1-jén hatvanharmadik ülészakára ült össze, és

hivatkozva a fennálló nemzetközi munkaügyi Egyezmények és Ajánlások vonatkozó rendelkezéseire, különösképpen a munkavállalók egészségének védelméről szóló 1953. évi Ajánlásra, a munkaegészségügyi szolgálatokról szóló 1959. évi Ajánlásra, a sugárzás elleni védekezésről szóló 1960. évi Egyezményre és Ajánlásra, a gépek védőburkolatáról szóló 1963. évi Egyezményre és Ajánlásra, a munkabalesetek esetén járó szolgáltatásokról szóló 1964. évi Egyezményre, az egészségvédelemről (a kereskedelemben és irodákban) szóló 1964. évi Egyezményre és Ajánlásra, a benzolról szóló 1971. évi Egyezményre és Ajánlásra, és

miután úgy határozott, hogy elfogadja a munkakörnyezetre, nevezetesen a légszennyezésre, a zajra és a rezgésre vonatkozó különböző javaslatokat, amely kérdés az ülészak napirendjének negyedik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1977. június 20-án, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a munkakörnyezetről (légszennyezés, zaj és rezgés) szóló 1977. évi Egyezmény” néven idézhető:

I. Rész

HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. cikk

1. A jelen Egyezmény a gazdasági tevékenység minden ágára vonatkozik.

2. Bármely tagállam, amely ezt az Egyezményt ratifikálja, az érintett munkaadók és munkavállalók érdekképviseleti szervezeteivel folytatott konzultáció után, ahol ilyenek léteznek, az Egyezmény alkalmazási köréből kizárhatja a gazdasági tevékenység olyan különleges ágazatait, amelyeknél annak alkalmazása lényeges nehézségeket okozna.

3. A jelen Egyezményt ratifikáló minden tagállam köteles a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmánya 22. cikke értelmében benyújtandó első jelentésében indokolásával együtt megjelölni azon ágazatokat, amelyeket a jelen cikk 2. bekezdése alapján kivont az Egyezmény hatálya alól. Az Egyezményt ratifikáló tagállamok későbbi jelentéseikben kötelesek ismertetni a kivont ágazatokra vonatkozó jogi és gyakorlati helyzetet, megjelölve azt, hogy az Egyezmény hatálya mennyiben terjed ki, illetve a tervek szerint a jövőben mennyire fog kiterjedni a kivont ágazatokra.

2. cikk

1. Minden tagállam, a munkaadók és munkavállalók érdekképviseleti szerveivel folytatott konzultáció után — ahol ilyenek léteznek — külön-külön is elfogadhatja a jelen Egyezményben írt kötelezettségeket

(a) a légszennyezésre,

(b) a zajra, és

(c) a rezgésre,

vonatkozóan.

2. Bármely tagállam, amely az Egyezményben írt kötelezettséget egy vagy több kockázati kategória tekintetében nem vállalja, a ratifikálásról szóló nyilatkozatokban köteles ezt külön megjelölni és a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 22. cikke értelmében benyújtandó első jelentésében, ennek indokait is megadva; az Egyezményt ratifikáló tagállamok későbbi jelentéseikben kötelesek ismertetni a kivont kockázati kategóriára vagy kategóriákra vonatkozó jogi és gyakorlati helyzetet, megjelölve azt, hogy az Egyezmény hatálya mennyiben terjed ki, illetve a tervek szerint a jövőben mennyire fog kiterjedni az ilyen kockázati kategóriákra.

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

3. Minden tagállam, mely ratifikációja során nem fogadta el az Egyezményben előírt kötelezettségeket a kockázati kategóriák mindegyike tekintetében, a későbbiekben — amennyiben megítélése szerint a körülmények megengedik, — köteles a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatóját értesíteni, hogy a korábban kivont egy vagy több kategória tekintetében az Egyezmény kötelezettségeit a továbbiakban vállalja.

3. cikk

A jelen Egyezmény szempontjából:

(a) a „légszennyezés” fogalma kiterjed az egészségre ártalmas, vagy egyébként veszélyes anyagok által szennyezett mindenfajta levegőre, azok halmazállapotától függetlenül,

(b) a „zaj” fogalma felölel minden zajt, ami a hallóképesség romlását idézheti elő, vagy ártalmas az egészségre, avagy egyébként veszélyes,

(c) a „rezgés” fogalma magában foglalja mindazon rezgéseket, amelyeket szilárd szerkezetek visznek át az emberi testre, s amelyek az egészségre ártalmasak vagy más módon veszélyesek.

II. Rész

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

4. cikk

1. A nemzeti törvényeknek vagy egyéb rendeleteknek elő kell írnia a légszennyezés, zaj és rezgés által a munkakörnyezetben fennálló foglalkozási kockázatok megelőzésére, ellenőrzésére és azok elleni védekezés céljából fogantatandó intézkedéseket.

2. Ezen rendelkezések gyakorlati végrehajtása történhet műszaki szabványok, helyes gyakorlatra vonatkozó szabályok vagy más megfelelő módszerek elfogadása útján.

5. cikk

1. Az Egyezmény rendelkezéseinek végrehajtása során az illetékes hatóság csak az érintett munkaadók és munkavállalók legrepresentatívabb szervezetei véleményének előzetes kikérése után járhat el.

2. A munkaadók és munkavállalók képviselőit be kell vonni a 4. cikk alapján előírt gyakorlati végrehajtási intézkedések kidolgozásába.

3. A jelen Egyezmény alapján előírt intézkedések végrehajtásánál a munkaadók és munkavállalók között minden szinten a lehető legszorosabb együttműködésről kell gondoskodni.

4. A munkaadó és a munkavállalók képviselőinek lehetővé kell tenni, hogy a jelen Egyezmény alapján előírt intézkedések foganatosítását ellenőrző felügyelőkhöz munkájuk végzése során csatlakozzanak, kivéve, ha a felügyelők az illetékes hatóság általános utasításainak figyelembevételével úgy vélik, hogy ez kötelességük teljesítését hátrányosan befolyásolná.

6. cikk

1. A munkaadók az előírt rendelkezések végrehajtásáért felelősséggel tartoznak.

2. Amennyiben ugyanazon munkahelyen egyidejűleg több munkaadó van jelen, kötelesek együttműködni az előírt rendelkezések végrehajtása érdekében, függetlenül az egyes munkaadó alkalmazottai egészsége és biztonsága vonatkozásában fennálló felelősségétől. Adott esetben az illetékes hatóságnak kell az együttműködésre vonatkozó általános eljárási módozatokat előírni.

7. cikk

1. A munkavállalók kötelesek betartani a légszennyezés, zaj, és rezgés által okozott, a munkahelyen fennálló foglalkozási veszélyek megelőzését, ellenőrzését és azok leküzdését célzó biztonsági előírásokat.

2. A munkavállalók vagy képviselőik részére biztosítani kell a jogot javaslatok előterjesztésére, információk megszerzésére, továbbképzésre, és hogy megfelelő szervekhez fordulhassanak a foglalkozás gyakorlásából származó munkahelyi légszennyezés, zaj és rezgés által okozott veszélyek elleni védelem biztosítása céljából.

III. Rész

MEGELŐZŐ ÉS VÉDŐ INTÉZKEDÉSEK

8. cikk

1. Az illetékes hatóság feladata megállapítani azokat az ismérveket, amelyek lehetővé teszik a munkahelyi levegőszennyezettség, a zaj és a rezgés által okozott veszély fokának meghatározását, és adott esetben ezen ismérvek alapján meg kell határozni azokat határértékeket, amelyeknek a munkavállalók ez egyes veszélyek esetében még ki lehetnek téve.

2. Az ismérvek kidolgozásánál és a veszély határértékeinek meghatározásánál az illetékes hatóságnak figyelembe kell vennie a munkaadók és munkavállalók legrepresentatívabb szervezetei által kijelölt hozzáértő szakemberek véleményét.

3. A veszély ismérveit és határértékeit a hazai és a nemzetközi ismeretek és adatok figyelembevételével rendszeres időközökben meg kell állapítani, ki kell egészíteni, és felül kell vizsgálni, lehetőleg számot vetve minden olyan növekedéssel, amely a munkahelyen a foglalkozás gyakorlatából eredő veszélyek terén abból következett be, hogy a munkavállalók egyidejűleg több ártalmas tényező hatásának voltak kitéve.

9. cikk

A levegő szennyezettsége, zaj és rezgés által okozott minden kockázatot a lehetőséghez képest ki kell küszöbölni:

(a) az új berendezéseknél vagy új eljárásoknál tervezésük vagy beszerelésük során alkalmazott műszaki intézkedésekkel, vagy már meglévő berendezéseknél vagy eljárásoknál alkalmazott műszaki kiegészítés útján; vagy ahol ez már nem lehetséges;

(b) kiegészítő szervezeti intézkedések útján.

10. cikk

Ahol a 9. cikk alapján foganatosított intézkedések a munkahelyen a levegő szennyeződését, a zajt és a rezgést a 8. cikk alapján meghatározott határértékekre nem csökkentik le, a munkaadó köteles megfelelő egyéni védőfelszerelést biztosítani, és azt karbantartani. A munkaadó nem kötelezheti munkavállalóját, hogy a jelen cikk alapján beszerzendő egyéni védőfelszerelés nélkül dolgozzék.

11. cikk

1. A munkahelyen légszennyezés, zaj vagy rezgés által okozott foglalkozási veszélynek már kitett vagy valószínűleg a jövőben kitett munkavállaló egészségi állapotát az illetékes hatóság által meghatározott módon és feltételek mellett megfelelő időközökben felül kell vizsgálni. Az ilyen vizsgálatnak magában kell foglalnia egy előzetes alkalmassági orvosi vizsgálatot és az illetékes hatóság által meghatározott időszakos vizsgálatokat.

2. A jelen cikk 1. bekezdésében meghatározott vizsgálatnak az érintett munkavállaló számára költségmentesnek kell lennie.

3. Ha a munkavállaló a légszennyezésnek, zajnak és rezgésnek kitett munkahelyen orvosi tanácsra tovább nem foglalkoztatható, a hazai gyakorlatnak és körülményeknek megfelelően minden eszközt igénybe kell venni annak érdekében, hogy más megfelelő helyre helyezték át, vagy társadalombiztosítási, vagy egyéb intézkedések révén fenntartsák jövedelmét.

4. Ezen Egyezmény végrehajtása a munkavállalóknak a társadalombiztosításból származó jogait károsan nem befolyásolhatja.

12. cikk

Az illetékes hatóság által meghatározandó azon eljárás módok, anyagok, gépek és felszerelések használatát, amelyek a munkahelyen a munkavállalót légszennyezés, zaj vagy rezgés által okozott foglalkozási kockázatnak teszik ki, az illetékes hatóságnak be kell jelenteni, és ez a hatóság a használatot az előírt feltételek mellett engedélyezheti, vagy megtilthatja.

13. cikk

Az összes érintettet kellőképpen és alkalmas módon

(a) tájékoztatni kell a munkahelyen légszennyezés, zaj és rezgés által okozott esetleges foglalkozási kockázatokról; és

(b) ki kell oktatni az ilyen kockázatok megelőzésére, ellenőrzésére és az azok elleni védekezésre rendelkezésre álló eszközökről.

14. cikk

A nemzeti viszonyok és erőforrások figyelembevételével intézkedéseket kell tenni a kutatás előmozdítására a munkahelyen légszennyezés, zaj vagy rezgés által okozott kockázatok megelőzésének és ellenőrzésének a területén.

IV. Rész

VÉGREHAJTÁSI RENDSZABÁLYOK

15. cikk

Az illetékes hatóság által meghatározott feltételek és körülmények mellett a munkaadó köteles szakértő személy kijelölésére, vagy megfelelő külső intézmény, vagy több vállalkozás közös szolgálatának igénybevételére, hogy ezen személy vagy szerv foglalkozzék a munkahelyen a légszennyezés, a zaj és a rezgés megelőzésével és ellenőrzésével kapcsolatos kérdésekkel.

16. cikk

Minden tagállam köteles

(a) törvényei vagy más szabályozás útján, illetve a nemzeti gyakorlatnak és körülményeknek megfelelő más módon lépéseket tenni a jelen Egyezmény végrehajtásához szükséges intézkedések, ideértve a megfelelő büntető rendelkezéseket is, foganatosítására;

(b) gondoskodni megfelelő felügyeleti szolgálatról a jelen Egyezményben foglalt rendelkezések végrehajtásának ellenőrzésére, vagy meggyőződni arról, hogy a megfelelő ellenőrzés biztosítva van-e.

V. Rész

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

17. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

18. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

19. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel, részben, vagy 2. cikkében hivatkozott egy vagy több kockázati kategória tekintetében, az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

20. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás, illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

21. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárának.

22. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

23. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 19. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

24. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1995. január hó 4. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LXXIII. törvény

a közszolgálatban foglalkoztatottak szervezkedési szabadságának védelméről és a foglalkoztatási feltételeik megállapításával kapcsolatos eljárásokról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1978. évi 64. ülészakán elfogadott 151. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a közszolgálatban foglalkoztatottak szervezkedési szabadságának védelméről és a foglalkoztatási feltételeik megállapításával kapcsolatos eljárásokról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1978. évi 64. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Köztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1994. január hó 4. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1995. január hó 4. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„151. számú Egyezmény

a közszolgálatban foglalkoztatottak szervezkedési szabadságának védelméről és a foglalkoztatási feltételeik megállapításával kapcsolatos eljárásokról

Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája, amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1978. június 7-én hatvannegyedik ülészakára ült össze, és

hivatkozva az egyesülési szabadságról és a szervezkedési jog védelméről szóló 1948. évi, a szervezkedési és a kollektív tárgyalási jog védelméről szóló 1949. évi Egyezményekre, valamint a munkavállalói képviselőkéről szóló 1971. évi Egyezményre és Ajánlásra, és

emlékezve arra, hogy a szervezkedési és a kollektív tárgyalási jog védelméről szóló 1949. évi Egyezmény nem terjed ki a közszolgálatban alkalmazottak bizonyos kategóriáira, és hogy a munkavállalói képviselőkéről szóló 1971. évi Egyezmény és Ajánlás csak az iparban foglalkoztatott munkavállalók képviselőire vonatkozik, és

hivatkozva arra, hogy sok országban a közszférában alkalmazottak tevékenysége jelentős mértékben kibővült, valamint annak szükségességét, hogy egészséges kapcsolatok legyenek a hatóságok és a közszférában alkalmazottak szervezetei között, és

tekintetbe véve a tagállamok között fennálló nagyfokú különbségeket a politikai, társadalmi és gazdasági rendszer és a gyakorlat vonatkozásában (pl. a központi és helyi kormányzat, a szövetségi hatóságok, a szövetségi államok és tartományok hatóságai, az állami tulajdonban lévő vállalatok és a különböző autonóm, vagy félig autonóm köztisztviselők különböző típusai között ezek funkcióit illetően, valamint a munkaviszony természete vonatkozásában), és

figyelembe véve azokat a sajátos problémákat, amelyeket egy nemzetközi okmány hatályának körülhatárolása és az okmánnyal kapcsolatos fogalmi meghatározások elfogadása okoz azoknak az eltéréseknek a következtében, amelyek sok országban az állami és a magánszektorban történő foglalkoztatás között fennállnak; ugyancsak figyelembe véve azokat az értelmezési nehézségeket, amelyek a szervezkedési és kollektív tárgyalási jog védelméről szóló 1949. évi Egyezmény fontos rendelkezéseinek a közszférában alkalmazottakra történő alkalmazása során merültek fel; figyelembe véve továbbá a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet ellenőrző szervei által számos alkalommal tett megjegyzéseket, amelyek szerint egyes kormányok oly módon alkalmazták azokat a rendelkezéseket, hogy kizárták ennek az Egyezménynek a hatálya alól a közszférában alkalmazottak széles körű csoportjait, és

miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a közszférában alkalmazottak szervezkedési szabadságának védelméről és a foglalkoztatási feltételeik megállapításával kapcsolatos eljárásokról, amely kérdés az ülészak napirendjének ötödik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1978. június 27-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a munkaügyi kapcsolatokról (közszférában alkalmazottak) szóló 1978. évi Egyezmény” néven idézhető:

I. Rész

HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. cikk

1. Jelen Egyezmény a hatóságok által foglalkoztatott valamennyi személyre vonatkozik, feltéve, hogy nem alkalmazandók rájuk más Nemzetközi Munkaügyi Egyezmények kedvezőbb rendelkezései.

2. A nemzeti jogalkotásnak kell megállapítania azt, hogy a jelen Egyezményben meghatározott jogok mennyire irányadók azon magas beosztású munkavállalókra, akik általános ügydöntő vagy vezető feladatokat látnak el, illetve azokra, akiknek feladatai szigorúan bizalmas jellegűek.

3. A nemzeti jogalkotás határozza meg, hogy mennyiben alkalmazzák a jelen Egyezmény rendelkezéseit a fegyveres erőkre és a rendőrségre.

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

2. cikk

Jelen Egyezmény szempontjából a „közszolgálatban foglalkoztatott” kifejezés minden olyan személyre vonatkozik, akire a jelen Egyezmény annak 1. cikke értelmében vonatkozik.

3. cikk

Jelen Egyezmény szempontjából a „közszolgálatban foglalkoztatottak szervezete” kifejezés minden olyan szervezetre vonatkozik — összetételüktől függetlenül — amelynek célja, hogy előmozdítsa és védje a közszolgálatban foglalkoztatottak érdekeit.

II. Rész

A SZERVEZKEDÉSI JOG VÉDELME

4. cikk

1. Megfelelő védelemben kell részesíteni a közszolgálatban foglalkoztatottat minden olyan megkülönböztető aktussal szemben, amely a foglalkoztatás terén veszélyezteti a egyesülési szabadságot.

2. A védelmet különösen az olyan cselekményekkel szemben kell biztosítani, amelyek arra irányulnak, hogy

(a) a közszolgálatban foglalkoztatott foglalkoztatását attól a feltételtől tegyék függővé, hogy ne csatlakozzék a közszférában alkalmazottak valamely szervezetéhez, vagy kilépjen az ilyen szervezetből,

(b) elbocsássák a közszolgálatban foglalkoztatottat, vagy más módon hátrányos helyzetbe hozzák amiatt, hogy tagja közszolgálatban foglalkoztatottak valamely szervezetének, vagy részt vesz egy ilyen szervezet szokásos tevékenységében.

5. cikk

1. A közszolgálatban foglalkoztatottak szervezetei a hatóságoktól teljes függetlenséget kell, hogy élvezzenek.

2. A közszolgálatban foglalkoztatottak szervezeteinek megfelelő védelmet kell élvezniük a hatóságok mindenmű beavatkozásával szemben, amely megalakulásukat, működésüket vagy vezetésüket érinti.

3. E cikk szempontjából beavatkozási cselekménynek minősülnek különösen azok, amelyek arra irányulnak, hogy előmozdítsák olyan közszolgálatban foglalkoztatottak szervezeteinek létrehozását, amelyek a hatóság befolyása alatt állnak, vagy a közszolgálatban foglalkoztatottak szervezeteiket pénz vagy egyéb eszközökkel történő támogatása, melynek célja, hogy azokat egy hatóság ellenőrzése alá helyezze.

III. Rész

A KÖZSZOLGÁLATBAN FOGLALKOZTATOTTAK SZERVEZETEINEK NYÚJTANDÓ KEDVEZMÉNYEK

6. cikk

1. Olyan kedvezményeket kell biztosítani a közszolgálatban foglalkoztatottak elismert szervezetei képviselőinek, hogy lehetővé tegyék számukra funkcióik gyors és hatékony ellátását mind a munkaidő alatt, mind azon túl.

2. Az ilyen kedvezmények nyújtása nem befolyásolhatja hátrányosan az érintett szervezet vagy szolgáltatás hatékony működését.

3. E kedvezmények jellegét és mértékét a jelen Egyezmény 7. cikkében foglalt módszerekkel, vagy más megfelelő eszközök útján kell meghatározni.

IV. Rész

ELJÁRÁSOK A FOGLALKOZTATÁSI FELTÉTELEK MEGÁLLAPÍTÁSÁRA

7. cikk

Az adott ország feltételeivel összhangban — ahol ez szükséges — intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy ösztönözzék és elősegítsék olyan tárgyalási eljárások legszélesebb körű kifejtését és felhasználását, amelyek lehetővé teszik a foglalkoztatási feltételek és kikötések megtárgyalását az érdekelt hatóságok és a közszolgálatban foglalkoztatottak szervezetei között, vagy bármilyen más módszer legszélesebb körű kifejtését és felhasználását, amely a közszolgálatban foglalkoztatottak képviselői számára lehetővé teszi, hogy részt vegyenek e feltételek meghatározásában.

V. Rész

A MUNKAÜGYI VITÁK SZABÁLYOZÁSA

8. cikk

Az adott ország feltételeivel összhangban, törekedni kell a foglalkoztatási feltételek megállapításából eredő viták rendezésére, a felek közötti tárgyalás formájában, vagy független és pártatlan eljárás, nevezetesen békéltetés, közvetítés és választott bíróság útján, mégpedig oly módon, hogy az biztosítsa az érdekelt felek bizalmát.

VI. Rész

POLGÁRI ÉS POLITIKAI JOGOK

9. cikk

A többi munkavállalóhoz hasonlóan, a közszolgálatban foglalkoztatottaknak is élvezniük kell a egyesülési szabadság rendes gyakorlásához szükséges polgári és politikai jogokat, amelyeket a státuszukból és az általuk gyakorolt funkciók jellegéből fakadó kötelezettségek korlátozhatnak.

VII. Rész

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

10. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

11. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

12. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejárta utáni egyéven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

13. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát

köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás, illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

14. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárának.

15. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

16. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 17. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezményratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

17. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1995. január hó 4. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LXXIV. törvény

**a kollektív tárgyalások előmozdításáról szóló,
a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1981. évi
67. ülészakán elfogadott 154. számú Egyezmény
kihirdetéséről***

1. § Az Országgyűlés a kollektív tárgyalások előmozdításáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1981. évi 67. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Köztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1994. január hó 4. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1995. január hó 4. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„154. számú Egyezmény a kollektív tárgyalások előmozdításáról

Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1981. június 3-án hatvanhetedik ülészakára ült össze, és

megerősítve a Philadelphiai Nyilatkozat azon rendelkezését, amely leszögezi, hogy „a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek lényeges kötelezettsége a világ nemzeti között olyan programok előmozdítása, amelyek a kollektív tárgyalási jog tényleges elismerésére fognak vezetni”, és megjegyezve, hogy ez az elv „a világ minden lakójára teljes mértékben vonatkozik”, és

tekintettel azon meglévő nemzetközi normák rendkívüli fontosságára, amelyeket az egyesülési szabadságról és a szervezkedési jog védelméről szóló 1948. évi Egyezmény, a szervezkedési és a kollektív tárgyalási jogról szóló 1949. évi Egyezmény, a kollektív szerződésekről szóló 1951. évi Ajánlás, az önkéntes békéltetői és döntőbírói eljárásról szóló 1951. évi Ajánlás, a munkaügyi kapcsolatokról (közsférában alkalmazottak) szóló 1978. évi Egyezmény és Ajánlás, valamint a munkaügyi irányításról szóló 1978. évi Egyezmény és Ajánlás tartalmaz, és

figyelembe véve, hogy kívánatos lenne fokozott erőfeszítéseket tenni ezen normákban foglalt célkitűzések, különösen a szervezkedési és a kollektív tárgyalási jogról szóló 1949. évi Egyezmény 4. cikkében, valamint a kollektív szerződésekről szóló 1951. évi Ajánlás 1. pontjában foglalt alapvető elvek megvalósítására, és

figyelembe véve ennek megfelelően, hogy ezeket a normákat célszerű lenne kiegészíteni az e normákon alapuló, a szabad és önkéntes kollektív tárgyalások előmozdítását célzó megfelelő rendelkezésekkel, és

miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a kollektív tárgyalások előmozdításáról, amely kérdés az ülészak napirendjének negyedik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1981. június 19-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a kollektív tárgyalásokról szóló 1981. évi Egyezmény” néven idézhető:

I. Rész

HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. cikk

1. Az Egyezmény a gazdasági tevékenység valamennyi ágazatára vonatkozik.

2. Azt, hogy jelen Egyezményben nyújtott rendelkezések milyen mértékben terjednek ki a fegyveres testületekre és a rendőrségre, nemzeti jogalkotás, illetőleg a nemzeti gyakorlat határozhatja meg.

3. A közszolgálat tekintetében a nemzeti jogalkotás vagy gyakorlat megállapíthatja jelen Egyezmény alkalmazásának különös szabályait.

2. cikk

Ezen Egyezmény szempontjából a „kollektív tárgyalások” kifejezés mindazon tárgyalásokra kiterjed, amelyekre egyfelől egy munkaadó, illetve a munkaadók egy csoportja, illetőleg egy vagy több munkaadói szervezet, másfelől egy vagy több munkavállalói szervezet között:

(a) a munkakörülmények és a foglalkoztatási feltételek meghatározása; és/vagy

(b) a munkaadók és a munkavállalók közötti kapcsolatok szabályozása; és/vagy

(c) a munkaadók vagy szervezeteik és a munkavállalók egy vagy több szervezete közötti kapcsolatok szabályozása céljából kerül sor.

3. cikk

1. Ahol a nemzeti jogalkotás vagy gyakorlat a munkavállalói képviselőkről szóló 1971. évi Egyezmény 3. cikkének (b) albekezdésében foglaltaknak megfelelően elismeri a munkavállalók üzemi képviselőinek létezését, a nemzeti

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

jogalkotás vagy gyakorlat azt is meghatározhatja, hogy a „kollektív tárgyalások” kifejezés a jelen Egyezmény szempontjából milyen mértékben foglalja magában az e képviselőkkel folytatandó tárgyalásokat.

2. Amennyiben az e cikk 1. bekezdésének alkalmazásával a „kollektív tárgyalások” kifejezés a munkavállalóknak az abban a bekezdésben említett üzemi képviselőivel folytatandó tárgyalásokat is magában foglalja, szükség esetén megfelelő intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy e képviselők léte ne legyen felhasználható az érintett munkavállalói szervezetek helyzetének gyengítésére.

II. Rész

ALKALMAZÁSI SZABÁLYOK

4. cikk

A jelen Egyezmény rendelkezéseit nemzeti jogalkotás útján kell hatályba léptetni, feltéve, hogy a hatálybaléptetés nem kollektív szerződésekkel, választott bírósági határozatokkal, vagy más, az adott államban kialakult gyakorlatnak megfelelően történik.

III. Rész

A KOLLEKTÍV TÁRGYALÁSOK ELŐMOZDÍTÁSA

5. cikk

1. A kollektív tárgyalások elősegítésére a nemzeti körülményeknek megfelelő intézkedéseket kell tenni.

2. A jelen cikk 1. bekezdésében jelzett intézkedéseknek az a célja, hogy

(a) a jelen Egyezmény alá tartozó tevékenységi ágakban működő valamennyi munkaadó és munkavállalói csoport lehetőséget kapjon a kollektív tárgyalások folytatására;

(b) a kollektív tárgyalások rendszere fokozatosan ki legyen terjesztve a jelen Egyezmény 2. cikkének (a), (b) és (c) albekezdésekben foglalt összes kérdésre;

(c) elősegítse a munkaadói és munkavállalói szervezetek közötti konzultáció szabályainak kialakítását;

(d) kollektív tárgyalások folytatását ne gátolhassa az alkalmazandó eljárási szabályok hiánya, vagy azok elégtelen vagy nem megfelelő volta;

(e) a munkaügyi viták rendezésére szolgáló szervek és eljárási módszerek oly módon legyenek kiépítve, hogy hozzájáruljanak a kollektív tárgyalások előmozdításához.

6. cikk

A jelen Egyezmény rendelkezései nem zárják ki olyan munkaügyi kapcsolatrendszerek működését, amelyekben

kollektív tárgyalásokra békéltető és/vagy választottbírósi szervezettek, vagy intézmények keretében, a felek önkéntes részvételével kerül sor.

7. cikk

A hatósági szervek a kollektív tárgyalások ösztönzésére és előmozdítására szolgáló intézkedéseik megtétele előtt kötelesek a munkaadói és a munkavállalói szervezetekkel előzetes tárgyalásokat folytatni, és velük — lehetőség szerint — megállapodásra jutni.

8. cikk

A kollektív tárgyalások elősegítésére szolgáló intézkedések nem hozhatók meg, vagy nem alkalmazhatók oly módon, hogy azok gátolják a kollektív tárgyalások szabadságát.

IV. Rész

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

9. cikk

Az Egyezmény nem módosít semmiféle korábbi Egyezményt vagy Ajánlást.

10. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

11. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

12. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az

Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

13. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás, illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

14. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárnak.

15. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

16. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 12. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

17. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.’’

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1995. január hó 4. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LXXV. törvény

a munkavállalók biztonságáról, egészségéről és a munkakörnyezetről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1981. évi 67. ülészakán elfogadott 155. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a munkavállalók biztonságáról, egészségéről és a munkakörnyezetről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1981. évi 67. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Köztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1994. január hó 4. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1995. január hó 4. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„155. számú Egyezmény a munkavállalók biztonságáról, egészségéről és a munkakörnyezetről

Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája, amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1981. június 3-án hatvanhetedik ülészakára ült össze, és

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a munkavállalók biztonságáról, egészségéről és a munkakörnyezetről, amely kérdés az ülés napirendjének hatodik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1981. június 22-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a munkabiztonságról és munkaegészségügyről szóló 1981. évi Egyezmény” néven idézhető:

I. Rész

HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. cikk

1. Az Egyezmény a gazdasági tevékenység valamennyi ágazatára vonatkozik.

2. Az Egyezményt ratifikáló tagállamok a munkaadói és a munkavállalói képviselői szervezetekkel a lehető legkorábbi szakaszban lefolytatott konzultáció után az Egyezmény alkalmazásából részben vagy egészben kizárhatja a gazdasági tevékenység bizonyos ágazatait, mint pl. a tengerhajózást vagy a halászatot, amelyek tekintetében az Egyezmény alkalmazását illetően érdemi jellegű, speciális problémák merülnek fel.

3. Az Egyezményt ratifikáló minden tagállam az Egyezmény alkalmazásáról a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 22. cikke alapján előterjesztendő első jelentésében tartozik megjelölni mindazokat az ágazatokat, amelyek e cikk 2. bekezdése alapján ki lettek zárva, köteles továbbá közölni e kizárások indokait, valamint azokat az intézkedéseket, amelyek a kizárásra került ágazatokban munkavállalók kielégítő védelme érdekében foganatosított, későbbi jelentéseiben pedig rá kell mutatni arra, hogy milyen előrehaladást ért el az Egyezmény szélesebb körű alkalmazása területén.

2. cikk

1. A jelen Egyezmény mindazokra a munkavállalókra alkalmazandó, akik a gazdasági tevékenységnek azokban az ágazataiban dolgoznak, amelyekre az Egyezmény kiterjed.

2. Az Egyezményt ratifikáló tagállam, a munkaadói és a munkavállalói képviselői szervezetekkel a lehető legkorábbi szakaszban lefolytatott konzultáció után, részben vagy egészben kizárhatja az Egyezmény alkalmazásából a munkavállalók bizonyos kategóriáit, akiknél sajátos problémák merülnek fel.

3. Az Egyezményt ratifikáló tagállam az Egyezmény alkalmazásáról a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 22. cikke értelmében előterjesztendő első jelentésében tartozik megjelölni a munkavállalók ama kor-

látozott kategóriáit, amelyeket jelen cikk 2. bekezdése alapján ki lettek zárva, köteles továbbá közölni az ilyen kizárás indokait, későbbi jelentéseiben pedig rá kell mutatnia arra, hogy milyen előrelépést ért el az Egyezmény szélesebb körű alkalmazása területén.

3. cikk

Jelen Egyezmény szempontjából:

(a) a „gazdasági tevékenység ágazata” kifejezés felöleli mindazokat az ágazatokat, amelyekben munkavállalókat alkalmaznak, beleértve a közhivatalokat is,

(b) a „munkavállaló” kifejezés felöleli a foglalkoztatott személyek teljes körét, beleértve a közszolgálatban foglalkoztatottakat is,

(c) a „munkahely” kifejezés felöleli mindazokat a helyeket, ahol a munkavállalóknak munkájuk miatt tartózkodniuk kell, vagy amelyeket fel kell hogy keressenek, és amelyek a munkaadók közvetlen vagy közvetett ellenőrzése alatt állnak,

(d) az „előírás” kifejezés minden olyan rendelkezést felölel, amelynek az illetékes hatóság vagy hatóságok törvényerővel ruháznak fel,

(e) az „egészség” kifejezés a munkával összefüggésben nemcsak azt jelenti, hogy a munkavállaló nem beteg, vagy gyenge, hanem magában foglalja az olyan fizikai és szellemi elemeket is, amelyek befolyásolják az egészséget, ami közvetlenül érinti a munkavállalók biztonságát és egészségét.

II. Rész

A NEMZETI POLITIKA ELVEI

4. cikk

1. Minden tagállam köteles az országos körülmények és gyakorlat tükrében, valamint a munkaadói és a munkavállalói legrepresentatívabb érdekképviselői szervezetekkel lefolytatott konzultáció után kialakítani, megvalósítani, és időközönként felülvizsgálni a munkavállalók biztonságára, egészségére és a munkakörnyezetre vonatkozó nemzeti politikáját.

2. Ennek a politikának az a célja, hogy megelőzze azokat a baleseteket és egészségi ártalmakat, amelyek a munkából erednek, a munkához kapcsolódnak, vagy a munka során következnek be, azáltal, hogy minimumra csökkenti a munkakörnyezetből eredő kockázatok okait, abban a mértékben, amelyben ez a gyakorlatban ésszerűen megvalósítható.

5. cikk

A jelen Egyezmény 4. cikkében jelzett politikának tekintettel kell lennie az alábbi fő tevékenységi körökre, amennyiben azok kihatnak a munkavállalók biztonságára, egészségére és a munkakörnyezetre:

(a) a munka anyagi összetevőinek (munkahely, munkakörnyezet, szerszámok, gépek és felszerelések, vegyi, fizikai és biológiai anyagok és reagensek, munkafolyamatok) tervezése, kikísérletezése, kiválasztása, pótlása, felszerelése, berendezése, használata és karbantartása,

(b) azok a kapcsolatok, amelyek a munka anyagi összetevői és ama személyek között állnak fenn, akik a munkát végzik vagy ellenőrzik, valamint a gépek, az anyagok, a munkaidő, a munkaszervezés és a munkafolyamatok hozzáigazítása a munkavállalók fizikai és szellemi képességeihez,

(c) azoknak a személyeknek a képzése (ideértve a továbbképzést), képzettsége, motivációja, akik különböző minőségben be vannak vonva a munkavállalók megfelelő biztonsági és egészségi színvonalára érdekében folytatott munkába,

(d) a kommunikáció és együttműködés a munkacsoport és az üzem szintjén és minden más megfelelő felső szinten, beleértve az országos szintet is,

(e) a munkavállalók és képviselőik védelme minden olyan fegyelmi intézkedéssel szemben, ami azoknak a cselekményeknek a következménye, amelyeket az ezen Egyezmény 4. cikkében foglalt politikával összhangban jogosan fejtettek ki.

6. cikk

A fenti 4. cikkben említett politikának a meghatározása során pontosan meg kell jelölni a hatóságok, a munkaadók, a munkavállalók és más érintett személyek funkcióit és felelősségét a munkavállalók biztonsága, egészsége és munkakörnyezete vonatkozásában, figyelembe véve a felelősségük kiegészítő jellegét, valamint az országos körülményeket és gyakorlatot.

7. cikk

A munkavállalók biztonságának, egészségének és a munkakörnyezetnek a helyzete megfelelő időközönként átfogó vizsgálat tárgyát kell hogy képezze, valamennyi szektorra vagy egyes szektorokra kiterjedően, hogy feltárják a nagyobb problémákat, kifejlesszék megoldásuk hatékony eszközeit és a fogantató intézkedések sorrendjét, és értékeljék az elért eredményeket.

III. Rész

ORSZÁGOS SZINTEN FOGANTÓ INTÉZKEDÉSEK

8. cikk

Minden tagállam törvények és rendelkezések útján, vagy az ország körülményeinek és gyakorlatának megfelelő bármely más módon és a munkaadók és munkavállalók szer-

vezeteivel való konzultáció után tartozik olyan intézkedéseket fogantatóítani, amelyek szükségesek lehetnek arra, hogy érvényt szerezzenek a jelen Egyezmény 4. cikkében foglaltaknak.

9. cikk

1. Megfelelő és alkalmas felügyeleti rendszerrel biztosítani kell a munkavállalók biztonságára, egészségére és munkakörnyezetére vonatkozó törvények és rendeletek végrehajtását.

2. A felügyeleti rendszernek megfelelő büntetéseket kell előírnia a törvények és előírások megsértésének esetére.

10. cikk

Intézkedéseket kell fogantatóítani, hogy tanácsokkal segítsék a munkaadókat és a munkavállalókat, hogy eleget tudjanak tenni törvényes kötelezettségeiknek.

11. cikk

A jelen Egyezmény 4. cikkében jelzett politika érvényre juttatása érdekében az illetékes hatóságnak vagy hatóságoknak biztosítaniuk kell a következő tevékenységek fokozatos kifejlesztését:

(a) ahol azt a kockázatok jellege és foka megkívánja, azoknak a feltételeknek a meghatározása, amelyek érvényesek az üzemek tervezésére, építésére és berendezésére, üzembe helyezésére, lényeges átalakítására, vagy az eredeti rendeltetésüket érintő jelentős változtatásokra, valamint a munka során alkalmazott műszaki berendezés biztonságára és az illetékes hatóságok által meghatározott eljárások alkalmazására;

(b) azoknak a munkafolyamatoknak, anyagoknak és reagenseknek a meghatározása, amelyeknek a használatát meg kell tiltani, korlátozni kell, vagy az illetékes hatóság vagy hatóságok engedélyezése vagy ellenőrzése alá kell rendelni (több anyag vagy reagens egyidejű hatása által előidézett kockázatokat figyelembe kell venni);

(c) olyan eljárások megállapítása és alkalmazása, amelyek előírják a balesetek és foglalkozási betegségek bejelentését a munkaadók által, és ha ez indokolt, a biztosítási intézetek és más közvetlenül érintett szervek és személyek által, és a balesetekre és foglalkozási betegségekre vonatkozó évi statisztikák szolgáltatása;

(d) vizsgálatok eszközzése, ha egy üzemi baleset, foglalkozási betegség, vagy egyéb egészségi ártalom, amely a munka során keletkezett, vagy azzal összefüggésben van, arra mutat, hogy súlyos veszélyhelyzet áll fenn;

(e) éves információk publikálása a 4. cikkben jelzett politika érdekében fogantatóított intézkedésekről, vala-

mint az üzemi balesetekről, foglalkozási betegségekről és egyéb egészségügyi ártalmakról, amelyek a munka során, vagy azzal kapcsolatban keletkeztek;

(f) kutatási módszerek bevezetése és fejlesztése a vegyi, fizikai és biológiai reagensek vizsgálatára a munkavállalók egészségére gyakorolt ártalmas hatásuk szempontjából, az országos körülmények és lehetőségek figyelembevételével.

12. cikk

Összhangban a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal, intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy azok a személyek, akik gépeket, felszereléseket vagy anyagokat terveznek, gyártanak, importálnak, forgalomba hoznak vagy egyéb módon átengednek:

(a) ésszerű és gyakorlatilag megvalósítható mértékben győződjenek meg arról, hogy a szóban forgó gépek, felszerelések és anyagok nem jelentenek veszélyt azon személyek biztonságára és egészségére, akik azokat szabályszerűen használják;

(b) nyújtsanak információkat a gépek és berendezések szabályos felszereléséről és használatáról, valamint az anyagok szabályszerű felhasználásáról, valamint arról a kockázatról, amit a gépek és berendezések jelentenek, és a vegyi anyagok, valamint a fizikai és biológiai termékek veszélyes sajátosságairól, végül arról, hogyan lehet az kockázatokat elkerülni;

(c) folytassanak tanulmányokat és kutatásokat, vagy bármely más módon folyamatosan tájékozódjanak a tudományos és műszaki ismeretek fejlődéséről, amelyek szükségesek ahhoz, hogy eleget tehessenek a jelen cikk (a) és (b) bekezdéseiből eredő kötelezettségeknek.

13. cikk

Az olyan munkavállalót, aki elkerül egy olyan munkahelyzetet, amelyről joggal hihette, hogy közvetlen és súlyos veszélyt jelent az életre vagy az egészségére, az országos körülményeknek és gyakorlatnak megfelelően védelmében kell részesíteni az indokolatlan következményekkel szemben.

14. cikk

Az ország viszonyainak és gyakorlatának megfelelően intézkedéseket kell tenni, hogy előmozdítsák a munkahelyi biztonság egészségügyi és a munkakörnyezet kérdéseinek az oktatási és képzési tananyagokba való felvételét minden szinten, beleértve a felsőfokú műszaki, orvosi és szakmai oktatást is, oly módon, hogy ez megfelelően valamennyi munkavállaló képzési igényeinek.

15. cikk

1. Annak érdekében, hogy biztosítsák az egységességet jelen Egyezmény 4. cikkében jelzett politika és ennek alkalmazására tett intézkedések között, minden tagállam köteles a lehető legkorábbi szakaszban a legreprezentatívabb munkaadói és munkavállalói szervezetekkel folytatott konzultációk, és indokolt esetben más megfelelő szervekkel folytatott konzultáció után, az országos viszonyoknak és gyakorlatnak megfelelő intézkedéseket tenni, amelyek a szükséges koordinációt hivatottak biztosítani a különböző, jelen Egyezmény II. és III. Részének érvényre juttatásával megbízott hatóságok és szervek között.

2. Minden esetben, amikor ezt a körülmények megkövetelik, valamint az országos körülmények és gyakorlat ezt megengedi, ezek a megegyezések foglalják magukba egy központi szerv létesítését is.

IV. Rész

INTÉZKEDÉSEK A VÁLLALATOK SZINTJÉN

16. cikk

1. A munkaadóktól meg kell követelni, hogy a munkahelyek, a gépek, a felszerelések és a munkafolyamatok, amelyek ellenőrzésük alá tartoznak, ésszerű, és a gyakorlatban megvalósítható mértékben biztonságosak legyenek, és ne képezzenek veszélyt a munkavállalók egészségére.

2. A munkaadóktól meg kell követelni, hogy az ellenőrzésük alá tartozó vegyi, fizikai és biológiai anyagok és reagensek, ha megfelelő védelmi intézkedéseket hoztak, ésszerű és a gyakorlatban megvalósítható mértékben ne jelenthessenek veszélyt az egészségre.

3. A munkaadóktól meg kell követelni, ha ez szükséges, hogy gondoskodjanak megfelelő védőruházatról és védőfelszerelésekről, hogy a balesetek veszélye és az egészségre káros hatások ésszerű és a gyakorlatban megvalósítható mértékben megelőzhetőek legyenek.

17. cikk

Minden olyan esetben, ha két, vagy több vállalat végez egyidejűleg tevékenységet ugyanazon a munkahelyen, együtt kell működniük a jelen Egyezmény rendelkezéseinek alkalmazásában.

18. cikk

A munkaadóktól meg kell követelni, hogy szükség esetén foganatosítsanak olyan intézkedéseket, amelyek lehe-

tővé teszik, hogy váratlan helyzetekben és baleset esetén úrrá legyenek a helyzeten, beleértve az elsősegélynyújtást biztosító megfelelő eszközöket is.

19. cikk

Intézkedéseket kell foganatosítani vállalati szinten, amelyek szerint:

(a) a munkavállalók munkájuk keretében működjenek közre a munkaadókra háruló kötelezettségek teljesítésében,

(b) a munkavállalók képviselői az üzemekben működjenek együtt a munkaadókkal a munkahelyi biztonság és a munkaegészségügy területén,

(c) a munkavállalók képviselői az üzemekben kapjanak elégséges információt a munkaadóktól a munkahelyi biztonság és a munkavállalók egészségének biztosítására tett intézkedésekről; kikérhetik képviselői szervezeteik véleményét ezekről az információkról, feltéve, hogy nem tárnak fel kereskedelmi titkokat,

(d) a munkavállalókat és képviselőiket az üzemben megfelelő képzésben kell részesíteni a munkavállalók biztonsága és a munkaegészségügy tekintetében,

(e) munkavállalókat vagy képviselőiket és adott esetben az érdekképviselői szervezeteket a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban fel kell hatalmazni arra, hogy megvizsgálják a munkájukhoz kapcsolódó valamennyi biztonsági és egészségügyi kérdést, és a munkaadóknak ki kell ezzel kapcsolatosan kérniük véleményüket; e célból, kölcsönös megállapodás alapján, igénybe lehet venni üzemen kívüli szakértőket is,

(f) a munkavállaló köteles azonnal jelenteni közvetlen felettesének minden olyan helyzetet, amelyről joggal vélheti, hogy az közvetlen és súlyos veszélyt jelent életére és egészségére; mindaddig, amíg a munkaadó, szükség esetén, nem foganatosított intézkedést ennek orvoslására, a munkaadó nem követelheti a munkavállalótól a munka újbóli felvételét egy olyan helyzetben, amelyben közvetlen és súlyos veszély forog fenn a munkavállaló életére és egészségére.

20. cikk

A vezetés és a munkavállalók és/vagy képviselőik közötti, üzemen belüli együttműködés lényeges elemét kell, hogy képezze a jelen Egyezmény 16—19. cikkeiben foglalt rendelkezések alapján foganatosított szervezeti és egyéb intézkedéseknek.

21. cikk

A biztonsági és munkaegészségügyi intézkedések nem járhatnak semmiféle költséggel a munkavállaló terhére.

V. Rész

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

22. cikk

A jelen Egyezmény nem jelenti semmilyen meglévő nemzetközi munkaügyi Egyezmény vagy Ajánlás módosítását.

23. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

24. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

25. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejárta utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

26. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

27. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárának.

28. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

29. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 25. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

30. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1995. január hó 4. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LXXVI. törvény

a tengerészek tengeren és kikötőben való jóléti ellátásáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1987. évi 74. ülészakán elfogadott 163. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a tengerészek tengeren és kikötőben való jóléti ellátásáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1987. évi 74. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Népköztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1989. március hó 14. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1990. március hó 14. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„163. számú Egyezmény a tengerészek jóléti ellátásáról a tengeren és a kikötőben

Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1987. szeptember 24-én hetvennegyedik ülészakára ült össze, és

emlékezve a tengerészeknek a kikötőben való jólétére vonatkozó 1936. évi Ajánlás, és a tengerészek jólétére vonatkozó 1970. évi Ajánlás határozataira, és

miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a tengerészeknek a kikötőben való jólétére vonatkozóan, amely kérdés az ülészak napirendjének második pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1987. október 8-án, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a tengerészek jóléti ellátásáról szóló 1987. évi Egyezmény” néven idézhető:

1. cikk

1. A jelen Egyezmény szempontjából

(a) a „tengerész” olyan személy, akit állami vagy magántulajdonban lévő tengeri hajón valamilyen minőségben foglalkoztatnak, kivéve a hadihajókat;

(b) a „jóléti létesítmények és szolgáltatások” kifejezés jóléti, kulturális, pihenési és információs létesítményeket és szolgáltatásokat jelent.

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

2. Minden tagállamnak nemzeti jogalkotása által kell meghatározni, a hajótulajdonosok és a tengerészek legrepresentatívabb szervezeteivel való tanácskozás után, hogy a felségterületükön lajstromozott hajók közül melyeket lehet tengerjáró hajóknak tekinteni ezen Egyezménynek a hajón biztosítandó jóléti létesítményekre és szolgáltatásokra vonatkozó rendelkezései értelmében.

3. A halászhajó tulajdonosok és a halászok legrepresentatívabb szervezeteivel folytatott tanácskozás után az illetékes hatóságnak az általa megvalósíthatónak tekintett mértékben ezen Egyezmény rendelkezéseit a kereskedelmi tengeri halászatra is alkalmaznia kell.

2. cikk

1. Minden tagállam, amelyre jelen Egyezmény hatálya kiterjed, kötelezi magát arra, hogy a tengerészek számára mind a kikötőben, mind pedig a hajón megfelelő jóléti létesítményeket és szolgáltatásokat biztosít.

2. Minden tagállamnak gondoskodnia kell a jelen Egyezmény előírásai szerint biztosított jóléti létesítmények és szolgáltatások finanszírozásához szükséges intézkedésekről.

3. cikk

1. Minden tagállam vállalja, hogy országa megfelelő kikötőiben valamennyi tengerész számára jóléti létesítményeket és szolgáltatásokat biztosít függetlenül azok állampolgárságától, fajától, bőrszínétől, nemétől, vallásától, politikai meggyőződésétől vagy társadalmi származásától, és függetlenül attól az államtól, amelyben az a hajó van lajstromozva, amelyen a tengerészek szolgálnak.

2. Minden tagállamnak, a hajótulajdonosok és a tengerészek legrepresentatívabb szervezeteivel való tanácskozás után, meg kell határozni, hogy jelen cikk értelmében melyik kikötőket kell megfelelőeknek tekinteni.

4. cikk

Minden tagállam köteles gondoskodni arról, hogy valamennyi állami, vagy magántulajdonban lévő, felségterületén lajstromozott tengeri hajón a jóléti létesítményeket és szolgáltatásokat a hajón szolgáló valamennyi tengerész számára biztosítsák.

5. cikk

A jóléti létesítményeket és szolgáltatásokat gyakran felül kell vizsgálni annak biztosítására, hogy azok a tengerészek igényeinek változásához, melyet a műszaki, üzemeltetési és a hajógyártásban bekövetkező más irányú fejlődés eredményez, igazodjanak.

6. cikk

Minden tagállam kötelezi magát arra, hogy

(a) más tagállamokkal együttműködik a jelen Egyezmény alkalmazása biztosításának érdekében; és

(b) gondoskodik arról, hogy a tengeren és a kikötőben a tengerészek jólétének biztosításában valamennyi résztvevő és érdekelt fél együttműködjék.

7. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

8. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

9. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejárta után egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

10. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás, illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

11. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárnak.

12. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

13. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészben módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 9. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

14. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1990. március hó 14. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LXXVII. törvény

**a tengerészek egészségvédelméről és orvosi ellátásáról
szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia
1987. évi 74. ülészakán elfogadott 164. számú
Egyezmény kihirdetéséről***

1. § Az Országgyűlés a tengerészek egészségvédelméről és orvosi ellátásáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1987. évi 74. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Népköztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1989. évi március hó 14. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény az 1990. évi március hó 14. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„164. számú Egyezmény a tengerészek egészségvédelméről és orvosi ellátásáról

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1987. szeptember 24-én hetvennegyedik ülészakára ült össze, és

hivatkozva a tengerészek orvosi vizsgálatáról szóló 1946. évi Egyezmény, a legénység elhelyezéséről szóló 1949. évi (módosított) Egyezmény, a tengerészek lakótereiről szóló kiegészítő rendelkezéseket tartalmazó 1970. évi Egyezmény, a hajók gyógyszereszkreányéről szóló 1958. évi Ajánlás, a tengeren való egészségügyi tanácsadásról szóló 1958. évi Ajánlás, a balesetelhárításáról (tengerészek) szóló 1970. évi Egyezmény és Ajánlás rendelkezéseire, és

hivatkozva a tengerészek képzéséről, képesítéséről és az őrszolgáltatásról szóló 1978. évi nemzetközi Egyezmény rendelkezéseire, amelyek a hajókon szükségessé váló orvosi segítséggel kapcsolatos képzésre vonatkoznak, és

hivatkozva, hogy a tengerészek egészségvédelme és orvosi ellátása területén hozott kezdeményezések sikere szempontjából fontos, hogy a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet, a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet és az Egészségügyi Világszervezet a saját területein szoros együttműködést folytasson, és

hivatkozva arra, hogy ennek következtében az alábbi normákat a Nemzetközi Tengerészeti Szervezettel és az Egészségügyi Világszervezettel együttműködve dolgozták ki, és mivel megvan a szándék, hogy az együttműködés ezen szervezetek között a normák alkalmazásánál folytatódjék, és

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a tengerészek egészségvédelméről és orvosi ellátásáról, amely kérdés az ülésszak napirendjének negyedik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat nemzeti Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1987. október 8-án, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „az egészségvédelemről és orvosi ellátásról (tengerészek) szóló 1987. évi Egyezmény” néven idézhető:

1. cikk

1. Az Egyezmény minden állami és magántulajdonban lévő, olyan tagállam területén lajstromozott hajóra vonatkozik, mely állam tekintetében az Egyezmény hatályban van, és a hajót rendes körülmények között tengeri kereskedelmi hajózásban használják.

2. A halászhajó tulajdonosok és halászok képviselői szervezeteivel folytatott konzultáció után az Egyezmény rendelkezéseit az illetékes hatóság a kereskedelmi tengeri halászatban is alkalmazza, az általa megvalósíthatónak tartott mértékig.

3. Ha kétség merül fel, hogy a hajókat úgy kell-e tekinteni, mint amelyeket az Egyezmény értelmében a tengeri kereskedelmi hajózásban, vagy a tengeri kereskedelmi halászatban foglalkoztatnak, a kérdést az illetékes hatóságnak kell eldönteni a hajótulajdonosok, a tengerészek, illetve a tengeri halászok illetékes szervezeteivel történő egyeztetést követően.

4. Az Egyezmény alkalmazása során a „tengerész” azt a személyt jelenti, akit bármilyen minőségben olyan tengerjáró hajón foglalkoztatnak, amelyre az Egyezmény vonatkozik.

2. cikk

Az Egyezményt nemzeti jogalkotással, kollektív szerződésekkel, munkaügyi előírásokkal, választott bírósági határozatokkal, bírósági döntésekkel, vagy a nemzeti viszonyoknak megfelelő egyéb eszközökkel kell hatályba léptetni.

3. cikk

A tagállamoknak a nemzeti törvények, illetve szabályok útján biztosítaniuk kell, hogy a hajótulajdonosok hajóikat megfelelő egészségügyi és higiéniai állapotban tartsák.

4. cikk

Minden tagállamnak gondoskodnia kell arról, hogy a hajón a tengerészek egészségvédelmével és orvosi ellátásával kapcsolatban olyan intézkedéseket foganatosítson, amelyek:

(a) biztosítják a tengerész foglalkozás vonatkozásában a foglalkozás-egészségügyre és orvosi ellátásra vonatkozó általános, valamint a hajón végzett munkára vonatkozó különleges rendelkezések tengerészekre történő alkalmazását;

(b) arra irányulnak, hogy lehetőleg olyan színvonalú egészségvédelem és orvosi ellátás álljon a tengerészek rendelkezésére, mint amilyenben általában a parton foglalkoztatott munkavállalók részesülnek;

(c) biztosítják a tengerészeknek azt a jogot, hogy ahol erre lehetőség van, a kikötőkben késedelem nélkül orvoshoz fordulhassanak;

(d) gondoskodnak arról, hogy a nemzeti jogalkotással összhangban, a munkaviszonyban álló tengerészek ingyenes orvosi ellátásban és egészségvédelemben részesüljenek;

(e) nem korlátozódnak a beteg vagy sérült tengerészek kezelésére, hanem magukba foglalják a megelőző jellegű intézkedéseket is, és külön figyelmet szentelnek az egészségügy fejlesztésére, valamint az egészségügyi oktatási programok fejlesztésére annak érdekében, hogy maguk a tengerészek is aktív szerepet játszanak a megbetegedések számának csökkentésében saját soraikban.

5. cikk

1. Minden hajó, amelyre az Egyezmény vonatkozik, köteles gyógyszereszkereit tartani.

2. A gyógyszereszkereit tartalmazó hajón levő egészségügyi felszerelést az illetékes hatóságnak kell előírnia, figyelembe véve a hajó típusát, a hajón tartózkodó személyek számát és a hajó útjának természetét, rendeltetését és időtartamát.

3. A gyógyszereszkereit és az egészségügyi felszerelés tartalmára vonatkozó nemzeti követelmények megállapításánál és felülvizsgálatánál az illetékes hatóságnak figyelembe kell venni az ezen a területen érvényes nemzetközi Ajánlásokat, mint például az Egészségügyi Világszervezet által kiadott Hajóknak szóló nemzetközi orvosi kézikönyv és az Alapvető gyógyszerek jegyzéke legújabb kiadását, valamint az orvosi ismeretek és a bevált kezelési eljárások fejlett változatait.

4. A gyógyszereszkereit és annak tartalmát, valamint a hajón lévő egészségügyi felszerelést megfelelő állapotban kell tartani, és az illetékes hatóság által kijelölt személyek azokat tizenkét hónapot meg nem haladó időközönként rendszeresen ellenőrizni kötelesek, akik biztosítják, hogy a gyógyszerek tárolásának feltételei és lejárata ellenőrzésre kerüljenek.

5. Az illetékes hatóságnak gondoskodnia kell arról, hogy a gyógyszereszkereit tartalmazó hajókat megvizsgálják és lássák el feliratokkal, melyek a márkaneveken kívül gyógyszerkönyvi neveket is megadják, a lejárati időt, a tárolási feltételeket, és feleljenek meg a nemzetileg használt orvosi kézikönyvnek.

6. Az illetékes hatóság gondoskodjék róla, hogy ahol a veszélyes osztályozású áru nincs felvéve Az orvosi elsősegély-kézikönyv a veszélyes árukkal kapcsolatos baleseteknél történő használatra című, a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet által közzétett kiadványban, az anyagok természetéről, az azokkal kapcsolatos kockázatokról, a szükséges személyi védőeszközökről, a megfelelő orvosi eljárásokról és sajátos ellenszerekről szóló szükséges tájékoztatást a hajóparancsnokok, a tengerészek és az egyéb érintett személyek rendelkezésére bocsássák. Veszélyes áruk szállításánál az ilyen sajátos ellenszereket és személyi védőeszközöket állandóan a hajón kell tartani.

7. Sürgős esetekben, és ha egy képesített egészségügyi személy által a tengerésznek felírt gyógyszer nincs meg a gyógyszereszekrényben, a hajótulajdonos tegye meg a szükséges lépéseket a gyógyszer mielőbbi megszerzésére.

6. cikk

1. Minden hajó, amelyre az Egyezmény vonatkozik, köteles egy, az illetékes hatóság által elfogadott hajó-egészségügyi kézikönyvet tartani.

2. Az egészségügyi kézikönyvben legyen magyarázat a gyógyszereszekrény tartalmának használatáról, és arról, hogy az orvosi képzés nélküli személyek milyen módon tudják a beteget vagy sérültet a hajón, rádióon vagy műholdon küldött orvosi tanácsadással vagy anélkül, ellátni.

3. Az adott országban használt egészségügyi kézikönyv elfogadásakor vagy felülvizsgálatakor az illetékes hatóság vegye figyelembe az idevágó nemzetközi ajánlásokat, úgy mint a Hajóknak szóló Nemzetközi Orvosi Kézikönyv és az Orvosi elsősegély-kézikönyv a veszélyes árukkal kapcsolatos baleseteknél történő használatra című könyv legújabb kiadását.

7. cikk

1. Az illetékes hatóságnak egy előre létrehozott rendszerrel biztosítania kell, hogy a tengeren tartózkodó hajóknak rádióon vagy műholdon továbbított orvosi tanácsadás, beleértve a szaktanácsadást, éjjel-nappal bármely időpontban rendelkezésre álljon.

2. Az orvosi tanácsadás, beleértve a hajó és a parton tartózkodó tanácsadók közötti orvosi üzenetek továbbítását rádióon vagy műholdon, díjmentesen álljon mind a nemzeti, mind az idegen lobogót viselő hajók rendelkezésére, függetlenül attól, hogy a hajót hol lajstromozták.

3. A rádió vagy műhold igénybevételével történő orvosi tanácsadás céljaira szolgáló létesítmények optimális felhasználásának biztosítása céljából

(a) az összes hajó, amelyre az Egyezmény vonatkozik, és rádióberendezéssel van felszerelve, köteles a hajón tartani ama rádióállomások teljes jegyzékét, amelyektől orvosi tanácsok szerezhetők be;

(b) az összes hajó, amelyre az Egyezmény vonatkozik és műholdas távközlési rendszerrel van felszerelve, köteles a hajón tartani azon parti állomások teljes jegyzékét, amelyektől orvosi tanácsok szerezhetők be;

(c) a jegyzéket naprakész állapotban kell tartani, és azok legyenek a hajó távközlési feladataiért felelős személyeknek a birtokában.

4. A rádióon vagy műholdon orvosi tanácsot kérő tengerészeket ki kell oktatni a hajó egészségügyi kézikönyvének és a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet által megjelentetett Nemzetközi kódjelzések legújabb kiadása egészségügyi részének használatáról annak érdekében, hogy a tanácsadó orvos részére szükséges tájékoztatást, valamint a kapott tanácsokat megértsék.

5. Az illetékes hatóságnak biztosítania kell, hogy az orvos, aki jelen cikkely rendelkezéseivel összhangban tanácsokat ad, megfelelő képzést kapjon, és ismerje a hajón lévő viszonyokat.

8. cikk

1. Minden hajón, amelyre az Egyezmény vonatkozik, és amelyeken száz, vagy annál több tengerész van, és rendes körülmények között három napnál hosszabb időtartamú nemzetközi utakat bonyolítanak le, a személyzet tagjaként, az orvosi ellátás biztosításáért felelős orvosnak kell utaznia.

2. A nemzeti jogalkotásban, egyebek között figyelembe véve olyan tényezőket, mint a hajó útjának időtartama, jellege és körülményei, valamint a hajón lévő tengerészek száma, kell meghatározni azokat az egyéb hajókat, amelyek a személyzet tagjaként orvosnak kell utaznia.

9. cikk

1. Minden olyan hajón, amelyre az Egyezmény vonatkozik, és nincs rajtuk orvos, a személyzet tagjaként utazzék egy vagy több olyan meghatározott személy, akinek rendes feladatai egy részét az orvosi ellátás és a gyógyszerek kezelése képezi.

2. A hajón az orvosi ellátás feladataival megbízott, orvosi képzés nélküli személyek kötelesek megfelelő módon elvégezni egy, az illetékes hatóságok által jóváhagyott elméleti és gyakorlati orvosi ismeretekből álló tanfolyamot. Ez a tanfolyam foglalja magában az alábbiakat:

(a) az 1600 bruttó tonnánál kisebb hajók vonatkozásában, amelyek rendes körülmények között nyolc órán belül képesek szakszerű orvosi ellátáshoz és egészségügyi létesítményekhez jutni, olyan alapképzést, amely lehetővé teszi, hogy az ilyen személyek hatékony, az elsősegély színvonalát meghaladó orvosi kezelést nyújtsanak, és fel tudják használni a rádióon vagy műholdon keresztül kapott orvosi tanácsokat a hajón gyakran előforduló balesetek vagy betegségek esetén;

(b) az összes többi hajó vonatkozásában bővített egészségügyi képzést, lehetőség szerint beleértve egy kórház baleseti sebészeti osztályán kapott gyakorlati képzést, valamint a az olyan életmentő technikákkal kapcsolatosan kapott képzést, mint az intravénás terápia, amely lehetővé teszi, hogy az érintett személyek hathatósan részt vegyenek a tengeri hajók számára nyújtott orvosi segítségnyújtással kapcsolatos koordinált rendszerekben, és megfelelő orvosi ellátásban részesítsék a betegeket vagy sérülteket az alatt az időszak alatt, amíg azok várhatóan a hajón tartózkodnak. Ha lehetséges, a képzést olyan orvos felügyeletével kell elvégezni, aki alaposan ismeri és érti a tengerészfoglalkozással kapcsolatos orvosi problémákat és körülményeket, ideértve a rádióon vagy műholdon keresztül történő orvosi ellátás területéhez szükséges szakismereteket.

3. A jelen cikkelyben megnevezett tanfolyamok alapjául a Hajóknak szóló Nemzetközi Orvosi Kézikönyv, az Orvosi elsősegély kézikönyv a veszélyes árukkal kapcsolatos balesetknél történő használatra, az Irányelvek okirata — A nemzetközi tengerészeti képzés kézikönyve, amelyeket a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet jelentetett meg, valamint a Nemzetközi Kódjelzések, és hasonló nemzeti kézikönyvek legújabb kiadása szolgáljanak.

4. A jelen cikkely 2. bekezdésében megjelölt személyek és az illetékes hatóság által meghatározott tengerészek ötévenként továbbképző tanfolyamokon kell, hogy részt vegyenek, hogy tudásukat szinten tudják tartani, illetve szakismereteiket növelni tudják, továbbá lépést tudjanak tartani az új fejlődési irányzatokkal.

5. Minden tengerésznek szakmai képzése során elsősegély-nyújtó ismereteket kell elsajátítani, melyre a hajón baleset vagy más sürgős orvosi ellátás esetében szükség lehet.

6. A hajón azon személyeken túl, akik orvosi ellátást kell, hogy ellássanak, a személyzet egy meghatározott tagja, vagy tagjai olyan alapképzést kell, hogy kapjanak, mely a hajón bekövetkező baleset, betegség esetén azonnali hatóság segítség nyújtására teszi őket képessé.

10. cikk

Az Egyezmény hatálya alá tartozó minden hajó köteles más hajók kérésére, a gyakorlatban kivitelezhető esetekben, minden orvosi segítséget megadni.

11. cikk

1. Azon a hajón, amely 500 vagy több bruttó tonna, és amelynek személyzete tizenöt fő tengerész, vagy annál több, és három napnál hosszabb ideig tartó utat tesz meg, külön betegszobáról kell gondoskodni. Az illetékes hatóság a partmenti hajókat mentesítheti e rendelkezés alól.

2. A 200 és 500 bruttó tonna közötti hajók és vontatmányok esetében a jelen cikkelyt olyan mértékben kell

alkalmazni, amennyiben ez ésszerű és gyakorlatilag megvalósítható.

3. Vitorláshajókra a jelen cikkely nem vonatkozik.

4. A betegszoba megfelelő helyen, könnyen megközelíthető legyen, és a betegeket kényelmesen helyezték el úgy, hogy mindenféle időjárási viszonyok között azokat kellően ápolni lehessen.

5. A betegszobát úgy kell megtervezni, hogy megkönnyítse a vizsgálatot és az orvosi elsősegélynyújtást.

6. A bejárat, az ágyak, a világítás, a szellőzés, a fűtés és a vízellátás olyan elrendezésű legyen, hogy biztosítsák a kényelmet és megkönnyítsék a betegek kezelését.

7. A betegszoba ágyainak szükséges számát az illetékes hatóságnak kell meghatároznia.

8. A betegek kizárólagos használatára WC-ről kell gondoskodni, a betegszoba részeként vagy annak közvetlen közelében.

9. A betegszoba csak orvosi célra vehető igénybe.

12. cikk

1. Az illetékes hatóság köteles a tengerészek számára szabványosított egészségügyi jelentésről nyomtatványt elfogadnia, amelyet a hajóorvosok, a parancsnokok, a hajón az egészségügyi ellátásért felelős személyek, míg a parton kórházak vagy orvosok használnak fel.

2. A nyomtatvány formája kifejezetten olyan legyen, hogy megkönnyítse az egyes tengerészekre vonatkozó egészségügyi és azzal kapcsolatos információcserét a hajó és a part között, betegség vagy sérülés esetén.

3. Az egészségügyi jelentés-nyomtatványokba foglalt információkat bizalmasan kell kezelni, és csak a tengerészek kezelését megkönnyítő célra lehet felhasználni.

13. cikk

1. Azok a tagállamok, amelyekre az Egyezmény vonatkozik, folytassanak egymással együttműködést a tengerészek egészségvédelme és a hajón részükre nyújtott orvosi ellátás javításában.

2. Az együttműködés az alábbiakra terjedjen ki:

(a) a felkutatási és mentési kísérletek kialakítására és összehangolására, valamint az azonnali orvosi segítség és evakuálás megszervezésére a tengeren, a hajón lévő komoly betegek vagy sérültek számára, olyan módon például, mint a rendszeres hajó-helyzetjelentő rendszerek, mentés-összehangoló központok, és veszélyhelyzeti helikopter-szolgálatok, a Tengeri felkutatásról és mentésről szóló 1979. évi nemzetközi Egyezmény, valamint a Kereskedelmi hajók felkutatási és mentési kézikönyve és az IMO Felkutatási és mentési kézikönyve előírásai szerint, amelyeket a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet dolgozott ki;

(b) az orvossal utazó halászhajók és a tengeri állóhajók optimális igénybevételére, amelyek kórházi és mentési lehetőségeket biztosítanak;

(c) a világszerte rendelkezésre álló orvosokra és egészséggondozó létesítményekre vonatkozó nemzetközi kimutatás összeállítására és vezetésére a tengerészek sürgős orvosi kezelése céljából;

(d) tengerészek szárazföldre juttatására sürgős kezelés végett;

(e) külföldön kórházban fekvő tengerészek mielőbbi hazaszállítására a beteget kezelő orvosnak a tengerész kívánásait és szükségleteit figyelembe vevő véleménye meghallgatásával;

(f) a hazaszállítás alatt személyes segítség biztosítására, összhangban a beteget kezelő orvosnak a tengerész kívánásait és szükségleteit figyelembe vevő egészségügyi tanácsával;

(g) a tengerészek számára szolgáló egészségügyi központ létrehozására abból a célból, hogy

(i) kutatásokat folytassanak a tengerészek egészségügyi állapotáról orvosi kezeléséről és megelőző egészségügyi kezeléséről,

(ii) az orvosi és egészségügyi személyzetet a tengerészeti orvosi ismeretekre oktassák;

(h) a tengerészek üzemi baleseteire, megbetegedéseire és halálos baleseteire vonatkozó statisztikai adatok összegyűjtése és kiértékelése, és azok beépítése és összhangba hozatala a más kategóriákba tartozó munkavállalókkal kapcsolatos munkahelyi balesetekre, megbetegedésekre és halálos balesetekre vonatkozó, meglévő nemzeti statisztikai rendszerrel;

(i) szakmai információk, tananyag és oktatószemélyzet nemzetközi cseréjének, valamint nemzetközi oktatási tanfolyamok, szemináriumok és munkacsoportok megszervezése;

(j) a tengerészek számára megfelelő megelőző egészségügyi és orvosi szolgáltatások biztosítása, a kikötőben általános egészségügyi és rehabilitációs központok biztosítása;

(k) az elhunyt tengerészek holttestének vagy hamvainak a legközelebbi hozzátartozó kívánása szerinti, lehető leg hamarabb történő hazaszállításának megszervezése.

3. A tengerészek egészségvédelme és orvosi ellátása terén a nemzetközi együttműködés alapját a tagállamok között két- vagy többoldalú megállapodások vagy konzultációk képezik.

14. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

15. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

16. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkelyben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkelyben előírt feltételek szerint.

17. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás, illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

18. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkelyek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikkelye értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárnak.

19. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

20. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 16. cikkely rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

21. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § A törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1990. március hó 14. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LXXVIII. törvény

a tengerészek szociális biztonságáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1987. évi 74. ülészakán elfogadott 165. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a tengerészek szociális biztonságáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1987. évi 74. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Köztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1989. december hó 13. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1990. december hó 13. napján hatályba lépett.)

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„165. számú Egyezmény a tengerészek szociális biztonságáról (módosított)

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1987. szeptember 24-én hetvennegyedik ülészakára ült össze, és

miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a saját hazájuktól eltérő ország felségjelzése alatt hajózó tengerészek szociális biztonságáról, amely kérdés az ülészak napirendjének harmadik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre, amely módosítja a Betegbiztosításról szóló 1936-os, és a Tengerészek Szociális Biztonságáról szóló 1946-os Egyezményt,

a mai napon, 1987. október 9-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a szociális biztonságról (tengerészek) szóló 1987. évi Egyezmény” néven idézhető:

I. Rész

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Az Egyezmény szempontjából

(a) a „tagállam” a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek azt a tagállamát jelenti, amelyre az Egyezmény kötelező;

(b) a „jogsabály” magába foglalja a szociális biztonsági előírásokat és a jogalkotást

(c) a „tengerészek” azokat a személyeket jelentik, akiket a tagállam területén lajstromozott olyan tengeri hajón bármilyen minőségben foglalkoztatnak, amely kereskedelmi célú áru-, illetve személyszállítást végez, vagy bármely más kereskedelmi célra használják, illetve tengeri vontatóhajó, azon személyek kivételével, akiket

(i) kishajókon, beleértve az alapvetően vitorlával hajtott hajókat, függetlenül attól, hogy fel vannak-e szerelve segédmotorokkal vagy sem,

(ii) úszó fűrótoronyokon és szigeteken, amikor azok nem hajóznak, foglalkoztatnak; minden tagállam illetékes hatósága dönti el a hajótulajdonosok és tengerészek legrepresentatívabb szervezeteivel folytatott konzultáció után, hogy mely hajók és berendezések tartoznak az (i) és (ii) pontok hatálya alá;

(d) az „eltartott” szó jelentését a nemzeti jogszabályok határozzák meg;

(e) a „túlélő” kifejezés azokat a személyeket jelenti, akiket a segélyeket megállapító jogszabályok annak hatá-

roznak meg, vagy ismernek el, ahol az ilyen személyeket a vonatkozó jogszabályok csak azzal a feltétellel tekintenek, vagy ismernek el eltartó nélkül maradt személynek, hogy az elhunytal közös háztartásban éltek, ez a feltétel teljesítettnek tekintendő, ha ezen személyek eltartásáról túlnyomórészt az elhunyt gondoskodott;

(f) az „illetékes tagállam” azt a tagállamot jelenti, amelytől a jogszabályai szerint az illető személy a segílyt kérheti;

(g) a „lakóhely” és „lakó” kifejezések a szokásos tartózkodásra vonatkoznak;

(h) az „ideiglenes lakóhely” az ideiglenes tartózkodási helyre vonatkozik;

(i) a „repatriálás” az arra a helyre való szállítást jelenti, ahova a tengerészek a nemzeti jogszabályok vagy a rájuk vonatkozó kollektív szerződések szerint visszatérni jogosultak;

(j) a „nem hozzájárulásokon alapuló” kifejezés azokra a segílyekre vonatkozik, amelyeknek a juttatása nem függ a biztosított személyek, vagy munkáltatójuk közvetlen pénzügyi részvételétől, illetve a keresőtevékenység meghatározott időszakától;

(k) a „menekült” jelentése az, amit a menekültek jogállásáról szóló 1951. július 28-i Egyezmény 1. cikke és a menekültek jogállásáról szóló 1967. január 31-i Jegyzőkönyv 1. cikkének 2. bekezdése meghatároz;

(l) a „hontalan személy” jelentése az, amit a hontalan személyek jogállásáról szóló 1954. szeptember 28-i Egyezmény 1. cikke meghatároz.

2. cikk

1. Az Egyezmény valamennyi tengerészre és lehetőség szerint azok eltartottjaira, illetve a tengerész halála esetén a túlélő személyekre is vonatkozik.

2. A haláshajó-tulajdonosok és a halászok érdekképviseleti szervezeteivel folytatott konzultációt követően az illetékes hatóság köteles az Egyezmény rendelkezéseinek alkalmazását a gyakorlatban megvalósítható mértékben kiterjeszteni a kereskedelmi tengeri halászatra.

3. cikk

A tagállamok kötelesek megtartani a 9. vagy a 11. cikk rendelkezéseit az alábbi társadalombiztosítási ellátások közül legalább három vonatkozásában:

- (a) orvosi ellátás;
- (b) betegség esetére járó juttatás;
- (c) munkanélküli juttatás;
- (d) öregség esetén járó juttatás;
- (e) üzemi baleset esetén járó juttatás;
- (f) családi juttatás;
- (g) anyaság esetén járó juttatás;
- (h) rokkantság esetén járó juttatás;

(i) juttatás az eltartó halála esetére, beleértve a (c), (d), (e), (h) és (i) albekezdésben megnevezett fajták közül legalább egyet.

4. cikk

Minden tagállam a ratifikálás időpontjában közli, hogy a 3. cikkben megnevezett ellátási fajták közül melyek vonatkozásában vállalja a 9. vagy 11. cikkben foglalt kötelezettségeket, és mindegyik megnevezett ellátási fajta vonatkozásában külön-külön adja meg, hogy vállalja-e a 9. cikk minimális normáinak vagy a 11. cikk magasabb normáinak az alkalmazását erre az ellátási fajtára.¹

5. cikk

Az Egyezményt ratifikáló mindegyik tagállam a későbbiek során értesítheti a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatóját arról, hogy az értesítés időpontjától kezdve vállalja az Egyezményben foglalt kötelezettségeket a 3. cikkben megnevezett ellátási fajták közül egy vagy több vonatkozásában, amelyeket a ratifikáláskor még nem tüntetett fel, külön-külön megadva ezen ellátási fajtát mindegyike vonatkozásában, hogy vállalja-e a 9. cikk minimális normáinak vagy a 11. cikk magasabb normáinak alkalmazását erre az ellátási fajtára.

6. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójának a későbbiek során küldött értesítésben bármely tagállam felcserélheti a 9. cikk rendelkezéseinek alkalmazását a 11. cikk rendelkezéseinek alkalmazására, amely az értesítés időpontjától lép hatályba, bármely vállalt fajta vonatkozásában.

II. Rész

BIZTOSÍTOTT VÉDELEM, ÁLTALÁNOS SZINTEK

7. cikk

Minden tagállam a jogszabályai hatálya alá tartozó tengerészeknek legalább olyan szociális biztonságot nyújt, mint amilyenben a szárazföldön foglalkoztatott munkavállalók részesülnek, a 3. cikkben megjelölt azon ellátási fajták tekintetében, amelyekre vonatkozóan hatályos jogszabályokkal rendelkezik.

¹ Magyarország — megerősítő okirathoz csatolt nyilatkozata értelmében — az Egyezmény 9. cikkében foglalt rendelkezéseket a 3. cikk b), d), valamint e) pontjaiban meghatározott juttatások tekintetében biztosítja.

8. cikk

Intézkedéseket kell foganatosítani azon személyek jog-szerzése folytonosságának érdekében, akik megszűntek a tagállam tengerészekre kötelező szociális biztonságának alanyai lenni, és eközben alanyaivá váltak a tagállam szárazföldön foglalkoztatott munkavállalóira vonatkozó egyenértékű szociális biztonság rendszerének, vagy fordítva.

Minimális szint

9. cikk

Ha a tagállam vállalta jelen cikk rendelkezéseinek alkalmazását a szociális biztonsági ellátási fajtákra, a tengerészeket és lehetőleg azok eltartottjait és a túlélő személyeket, akiket ezen tagállam jogszabályai védenek, fel kell jogosítani olyan szociális biztonsági juttatások igénybe vételére, amelyek legalább olyan kedvezőek a biztosítási ellátási fajták, a rendelkezésre bocsátás, a mérték és az időtartam feltételeinek vonatkozásában, mint a szociális biztonságról (minimális normák) szóló 1952. évi Egyezményben foglaltak, a kérdéses ellátási fajta vonatkozásában:

(a) *orvosi kezelésre* a 8., 10. (1), (2) és (3), 11. és 12. (1) cikkben;

(b) *betegség esetén járó juttatásra* a 14., 16. cikkben (összefüggésben a 65., vagy 66., vagy 67. cikkekben foglaltakkal), a 17. és 18. (1) cikkben;

(c) *munkánélküli juttatásra* a 20., 22. cikkben (összefüggésben a 65., vagy 66., vagy 67. cikkekkel), a 23. és 24. cikkben;

(d) *öregség esetén járó juttatásra* a 26., 28. cikkben (összefüggésben a 65., 66. vagy 67. cikkekkel), a 29. és 30. cikkben;

(e) *üzemi baleset esetén járó juttatásra* a 32., 34. (1), (2) és (4), a 35. és 36. cikkekben (összefüggésben a 65. vagy a 66. cikkekkel) és 38. cikkben;

(f) *családi juttatásra* a 40., 42., 44. cikkekben (összefüggésben a 66. cikkkel, ha lehetséges) és a 45. cikkben;

(g) *anyaság esetén járó juttatásra* a 47., 49 (1), (2) és (3), az 50. cikkben (összefüggésben a 65. vagy 66. cikkekkel), az 51. és 52. cikkekben;

(h) *rokkantság esetén járó juttatásra* az 54., 56. cikkekben (összefüggésben a 65., 66. vagy 67. cikkekkel), 57. és 58. cikkekben;

(i) *az eltartó halála esetére járó juttatásra* a 60, 62. cikkekben (összefüggésben a 65., vagy 66., vagy 67. cikkekkel), a 63. és 64. cikkekben.

10. cikk

A 9. cikk (a), (b), (c), (d) és (g) (az orvosi ellátást illetően), a (h), vagy (i) albekezdésében foglalt rendelkezések

alkalmazása érdekében a tagállam figyelembe veheti az olyan biztosítás által nyújtott védelmet akkor is, ha ez a biztosítás a nemzeti jogszabályok szerint nem kötelező biztosítás ugyan, de

(a) azt a hatóság ellenőrzi, vagy az előírt normák szerint a hajótulajdonosok és tengerészek közösen irányítják;

(b) az kiterjed azon tengerészek jelentős részére, akiknek keresete nem haladja meg egy szakképzett munkavállaló keresetét; és

(c) az egyéb biztosítási formákkal összefüggésben lehetőleg megfelel a társadalombiztosításról (minimális normák) szóló 1952. Egyezményben foglalt idevágó rendelkezéseknek.

Emelt szint

11. cikk

Ha a tagállam vállalta jelen cikk rendelkezéseinek alkalmazását a szociális biztonsági ellátási fajtákra, a tengerészeket és lehetőleg azok eltartottjait és a túlélő személyeket, akiket ezen tagállam jogszabályai védenek, fel kell jogosítani olyan szociális biztonsági juttatások igénybe vételére, amelyek legalább olyan kedvezőek a biztosítási ellátási fajták, a rendelkezésre bocsátás, a mérték és az időtartam feltételeinek vonatkozásában, mint az alábbiakban meghatározottak:

(a) *orvosi kezelésnél* az orvosi kezelésről és betegségi segélyről szóló 1969. évi Egyezmény 7. (a), 8., 9., 13., 15., 16. és 17. cikkei;

(b) *betegség esetére járó juttatásnál* az orvosi kezelésről és betegségi segélyről szóló 1969. évi Egyezmény 7. (b), 18., 21. cikkei (összefüggésben a 22. vagy 23., vagy 24. cikkekkel), a 25. és 26. (1) és (3) cikkei;

(c) *öregség esetén járó juttatásnál* a rokkantsági, az öregségi és az eltartó halála esetére járó segélyről szóló 1967. évi Egyezmény 15., 17. cikkei (összefüggésben a 26., 27. vagy a 28. cikkekkel), a 18., 19. és 29. (1) cikkei;

(d) *az üzemi baleset esetén járó juttatásnál* az üzemi baleseti segélyekről szóló 1964. évi Egyezmény 6., 9 (2) és (3) bevezető mondat, 10., 13. cikkei (összefüggésben a 19. vagy 20. cikkekkel), 14. cikke (összefüggésben a 19. vagy 20. cikkekkel), a 15. (1), 16., 17., 18. (1) és (2) (összefüggésben a 19. vagy 20. cikkekkel) és a 21. (1) cikke;

(e) *az anyaság esetén járó juttatásnál* az anyaság védelméről szóló 1952. évi módosított Egyezmény 3. és 4. cikkei;

(f) *a rokkantság esetén járó juttatásnál* a rokkantsági, az öregségi és az eltartó halála esetére járó segélyről szóló 1967. évi Egyezmény 8., 10. cikkei (összefüggésben a 26. vagy 27., vagy 28. cikkekkel), 11., 12., 13. és 29 (1) cikkei;

(g) *az eltartó halála esetére járó juttatásnál* a rokkantsági, az öregségi és az eltartó halála esetére járó segélyről szóló 1967. évi Egyezmény 21., 23. cikke (összefüggésben a 26., vagy 27., vagy 28. cikkekkel), a 24., 25. és 29. (1) cikkei;

(h) a munkanélküli juttatásnál és *családi juttatásnál* bármely más olyan jövőbeni Egyezmény, amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája hatálybalépését követően e bejegyzés szempontjából alkalmazhatónak ismert el egy, a napirendi pontokban foglalt speciális tengerjogi kérdések keretében elfogadott Jegyzőkönyvben, és amely magasabb normákat határoz meg, mint amilyeneket a 9. cikk (c) és (f) albekezdései meghatároznak.

12. cikk

A 11. cikk (a), (b), (c), (e) (egészségügyi ellátás tekintetében), (f), (g) vagy (h) (munkanélküli juttatás) albekezdéseiben foglalt rendelkezések alkalmazása érdekében a tagállam figyelembe veheti a valamely biztosítás által nyújtott védelmet akkor is, ha ez a biztosítás a nemzeti jogszabályok szerint nem kötelező biztosítás ugyan, de

(a) azt a hatóság ellenőrzi, vagy az előírt normák szerint a hajótulajdonosok és tengerészek közösen irányítják;

(b) az kiterjed azon tengerészek jelentős részére, akiknek keresete nem haladja meg a szakképzett munkavállalók keresetét; és

(c) az egyéb biztosítási formákkal összefüggésben lehetőleg megfelel a 11. cikk fenti bekezdéseiben hivatkozott Egyezmények rendelkezéseinek.

III. Rész

A HAJÓTULAJDONOS FELELŐSSÉGE

13. cikk

A hajótulajdonos kötelessége, hogy azoknak a tengerészeknek, akiknek az egészségi állapota a hajón orvosi ellátást tesz szükségessé, vagy akiket az egészségi állapotuk miatt egy olyan másik állam területén hagynak vissza, amely nem illetékes tagállam, biztosítja:

(a) a megfelelő és kielégítő orvosi ellátást a gyógyulásig vagy repatriálásig, attól függően, hogy melyik következik be előbb;

(b) az étkezést és szállást addig, amíg nem jutnak megfelelő álláshoz, illetve a repatriálásukig, attól függően, hogy melyik következik be előbb;

(c) a repatriálást.

14. cikk

Azok a tengerészek, akiket egészségi állapotuk miatt egy olyan másik állam területén hagynak, amely nem illetékes tagállam, továbbra is igényjogosultak a teljes munkabérré (a prémiumok kivételével) a kihajózás időpontjától kezdve addig, ameddig megfelelő állást nem ajánlanak fel nekik, vagy ameddig nem repatriálják őket, vagy az ezen tagállam

belső jogszabályai, vagy a kollektív szerződés által meghatározott időszak végéig, amelynek hossza nem lehet kevesebb tizenkét hétnél, attól függően, hogy melyik következik be előbb. A hajótulajdonos nem köteles a munkabér folyósítására attól az időponttól kezdve, amikor az érintett tengerészek pénzbani ellátást kapnak az adott tagállam jogszabályai szerint.

15. cikk

Azok a tengerészek, akiket egészségi állapotuk miatt repatriálnak, vagy akiket az illetékes tagállam felségterületén partra tesznek, tovább is igényjogosultak a teljes munkabérré (a prémiumok kivételével) a repatriálásuk vagy kihajózásuk időpontjától kezdve a gyógyulásukig, vagy ezen tagállam belső jogszabályai, vagy a kollektív szerződés által meghatározott időszak végéig, amelynek hossza nem lehet kevesebb tizenkét hétnél, attól függően, hogy melyik esemény következik be előtt. A hajótulajdonos nem köteles a munkabér folyósítására attól az időponttól kezdve, amikor az illető tengerészek pénzbani ellátást kapnak az illetékes tagállam jogszabályai szerint.

IV. Rész

A KÜLFÖLDI VAGY MIGRÁNS TENGERÉSZEK VÉDELME

16. cikk

Az alábbi előírásokat azokra a tengerészekre kell alkalmazni, akikre egy vagy több tagállam jogszabályai vonatkoznak, vagy vonatkoztak, valamint lehetőség szerint azok eltartottaira és a túlélő személyekre, a 3. cikkben megnevezett minden szociális biztonsági ellátási fajta vonatkozásában, amelyre bármely ilyen tagállam hatályos jogszabályai a tengerészekkel kapcsolatban rendelkeznek.

17. cikk

A jogszabályok ütközésének, és azon nem kívánatos következmények elkerülése céljából, amelyek az illető személyek számára adódhatnak a hiányos védelem, illetve a hozzájárulások vagy egyéb kötelezettségek vagy juttatások indokolatlan megkettőzése következtében, a tengerészekre alkalmazandó jogszabályokat az alábbiak figyelembe vételével kell meghatározni:

(a) a tengerészekre csak egy tagállam jogszabályai vonatkozhatnak;

(b) elvileg ezek a jogszabályok

— azon tagállam jogszabályai, amelyeknek lobogóját a hajó viseli,

— annak a tagállamnak a jogszabályai, amelynek a tengerész lakosa;

(c) a jelen cikk előző bekezdéseiben foglalt rendelkezéstől eltérően az illetékes tagállamok kölcsönös egyetértés alapján az érintett személyek érdekében a tengerészekre vonatkozó más szabályokban is megállapodhatnak.

18. cikk

Azoknak a tengerészeknek, akikre valamely tagállam jogszabályai vonatkoznak, és akik egy másik tagállam polgárai, vagy menekültként vagy hontalanként valamely tagállam területén laknak, mind a biztosítási ellátási fajták, mind a jogosultsági igény vonatkozásában e jogszabályok szerint ugyanolyan jogaik és kötelességeik vannak, mint az első tagállam polgárainak. Az első tagállam területén való lakóhelyre való tekintet nélkül, egyenlő bánásmódot élveznek, ha az első tagállam állampolgárai ilyen feltétel előírása nélkül részesülnek védelemben. Ugyanez érvényes a jogosultsági igényre vonatkozólag adott esetben a tengerészek eltartottjaira és az eltartó nélkül marad személyekre — függetlenül állampolgárságuktól.

19. cikk

A 18. cikk rendelkezéseitől függetlenül a nem hozzájárulásokon alapuló juttatások odaítélése attól a feltételtől tehető függővé, hogy a haszonélvező, illetve az eltartó halála esetére járó juttatásnál pedig az elhunyt, bizonyos ideig az illető tagállam területén lakott, amely megállapított idő nem haladhat meg

(a) hat hónapot közvetlenül az igény bejelentése előtt, munkanélküli juttatásnál és anyasági juttatásnál,

(b) az igénybejelentést, illetve a halál időpontját közvetlenül megelőző öt egymást követő évet, rokkantsági juttatásnál és az eltartó halála esetére járó juttatásnál;

(c) tíz évet a 18. életév és a nyugdíjkorhatár között, amelyből megkövetelhető, hogy öt év közvetlenül előzze meg az igénybejelentést, az öregségi juttatás esetében.

20. cikk

A tagállamnak a hajótulajdonosok kötelezettségeire vonatkozó, 13—15. cikkek szerinti, jogszabályai biztosítsák a tengerészeknek az egyenlő bánásmódot, lakóhelyüktől függetlenül.

21. cikk

Minden tagállam köteles erőfeszítéseket tenni annak érdekében, hogy minden más érintett tagállammal együtt részt vegyen a szerzett jogok megtartásának rendszereiben a szociális biztonságnak a 3. cikkben meghatározott mindegyik olyan ellátási fajtája vonatkozásában, amellyel kap-

csolatban e tagállamok közül mindegyiknek hatályos jogszabályai vannak, azon személyek javára, akikre mint tengerészekre a nevezett tagállamok jogszabályai egymást követően vagy váltakozva vonatkoznak.

22. cikk

A 21. cikkben megnevezett rendszerek a szerzett jogok megtartásával kapcsolatban, a szükséges mértékig biztosítják az illető tagállamok jogszabályai szerint elért biztosítási, foglalkoztatási vagy tartózkodási időszakok összeszámítását a jogosultság megszerzése, megtartása vagy felújítása és adott esetben a segélyek kiszámítása céljából.

23. cikk

A 21. cikkben megnevezett rendszerekben a szerzett jogok megtartásával kapcsolatban meg kell határozni a rokkantsági juttatás, öregségi juttatás és az eltartó halála esetén járó juttatás folyósítására vonatkozó eljárást, valamint amennyiben szükséges, az azzal kapcsolatos költségek felosztását.

24. cikk

Minden tagállamnak szavatolnia kell a rokkantsági, az öregségi és az eltartó halála esetén járó pénzbeni juttatás, az üzemi balesetekkel összefüggő nyugdíj és a temetkezési segély kifizetését, amelyekre jogszabályai szerint szereztek jogot, azon kedvezményezettek számára, akik valamely tagállam polgárai, vagy menekültek vagy hontalanok, függetlenül lakóhelyüktől, az e célra a tagállamok vagy az érintett államok között egyeztetett, szükség szerint megteendő intézkedéseknek megfelelően.

25. cikk

A 24. cikk rendelkezéseitől függetlenül, a nem hozzájárulásokon alapuló juttatások esetében, az érintett tagállamok kölcsönös egyetértés alapján kötelesek meghatározni azokat a feltételeket, amelyek között ezen segélyek folyósítását szavatolni kell az illetékes tagállam területén kívül lakó kedvezményezettek számára.

26. cikk

Az a tagállam, amely vállalta az egyenlő szociális biztonsági bánásmódról szóló 1962. évi Egyezmény kötelezettségeit a fenti 24. cikkben megnevezett szociális biztonsági ellátási fajták közül egy vagy több vonatkozásában, de azokat a szociális biztonsági jogok megtartásáról szóló

1982. évi Egyezmény kötelezettségei közül nem vállalta, minden olyan ellátási fajta vonatkozásában, amelyre vállalta az elsőként említett Egyezmény kötelezettségeit, eltérhet a fenti 24. cikk rendelkezéseitől, és helyettük alkalmazhatja annak az Egyezménynek az 5. cikkében meghatározott rendelkezéseket.

27. cikk

Az illető tagállamok kötelesek erőfeszítéseket tenni annak érdekében, hogy részt vegyenek a jogszabályaik szerint megszerzett jogok megtartási rendszereiben az alábbi olyan szociális biztonsági ellátási fajták vonatkozásában, amelyekre minden tagállamnak hatályos jogszabályai vannak: orvosi ellátás, betegségi juttatás, munkanélküli juttatás, az rokkantsági járadék a nyugdíjak és a temetkezési juttatás kivételével, családi támogatás, valamint anyasági juttatás. Ezekkel a rendszerekkel szavatolni kell az ilyen segélyeket azon személyek számára, akik ezen tagállamok közül, amely tagállam nem illetékes tagállamok, valamelyik területén lagnak állandó vagy ideiglenes jelleggel, az illető tagállamok között kölcsönös megegyezéssel meghatározandó feltételekkel és határokon belül.

28. cikk

Ezek a rendelkezések nem vonatkoznak a szociális és egészségügyi támogatásra.

29. cikk

Két vagy több tagállam két- vagy többoldalú dokumentumok keretében kötött megállapodással eltérhet a 16—25. és 27. cikk rendelkezéseitől azzal a feltétellel, hogy nem befolyásolják a többi tagállam jogait és kötelezettségeit, és gondoskodnak a külföldi és migráns tengerészek társadalombiztosítási jogainak a megtartásáról azok szerint a rendelkezések szerint, amelyek összességükben legalább annyira kedvezőek, mint a fenti cikkekben megkövetelték.

V. Rész

JOGI ÉS IGAZGATÁSI BIZTOSÍTÉKOK

30. cikk

Minden kérelmező számára biztosítani kell a jogot, hogy fellebbezéssel éljen, ha a juttatás iránti kérelmét elutasítják, illetve panasszal éljen annak minősége és mértéke tekintetében.

31. cikk

Ha egy, a törvényhozásnak felelős kormányzati szerv gondoskodik az orvosi ellátás igazgatásáról, a 30. cikkben előírányzott fellebbezési jog kiegészíthető azzal a joggal, hogy az orvosi ellátás elutasításával vagy a biztosított ellátás minőségével kapcsolatos panaszt az illetékes hatóság vizsgálja ki.

32. cikk

Minden tagállamnak gondoskodnia kell a hajótulajdonosnak a 13—15. cikkben előírt felelősségével kapcsolatos viták gyors és nem költséges rendezéséről.

33. cikk

Minden tagállam általános felelősséget visel az Egyezményben előírt járadék megfelelő rendelkezésre bocsátásáért, és meg kell tenniük a szükséges intézkedéseket ebből a célból.

34. cikk

Minden tagállam általános felelősséget visel az Egyezmény alkalmazása során az érintett intézmények és szolgáltatások megfelelő adminisztrációjáért.

35. cikk

Ha az igazgatást nem a hatóságok által szabályozott intézmény vagy egy, a törvényhozásnak felelős kormányzati szerv végzi, úgy

(a) a biztosított tengerészek képviselői vegyenek részt az igazgatásban, az adott ország jogszabályaiban előírt feltételekkel;

(b) az adott ország jogszabályaiban lehetőleg elő kell írni a hajótulajdonosok képviselőinek a részvételét is;

(c) a nemzeti jogszabályokban elő lehet írni a hatóságok képviselőinek a részvételét is.

VI. Rész

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

36. cikk

A jelen Egyezmény módosítja a betegbiztosításáról (tengerészek) szóló 1936. évi és társadalombiztosításáról (tengerészek) szóló 1946. évi Egyezményt.

37. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

38. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

39. cikk

Minden tagállam, mely a jelen Egyezményt ratifikálja, vállalja, hogy anyaországon kívüli területein is végrehajtja, melyek nemzetközi kapcsolataiért a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Alapokmánya rendelkezései szerint felelőséggel tartozik.

40. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tíz éves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tíz éves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

41. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás, illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szer-

vezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

42. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtákarának.

43. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

44. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 40. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

45. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1990. december hó 13. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LXXIX. törvény

**a tengerészek repatriálásáról szóló,
a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia
1987. évi 74. ülészakán elfogadott
166. számú Egyezmény
kihirdetéséről***

1. § Az Országgyűlés a tengerészek repatriálásáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1987. évi 74. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Népköztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1989. március hó 14. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1990. március hó 14. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„166. számú Egyezmény a tengerészek repatriálásáról (módosított)

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1987. szeptember 24-én hetvennegyedik ülészakára ült össze, és

hivatkozva arra, hogy a tengerészek repatriálásáról szóló 1926. évi Egyezmény és a repatriálásról (kapitányok és tanulómatrózok) szóló 1926. évi Ajánlás elfogadása óta a tengerhajózásban bekövetkezett fejlődés szükségessé tette az Egyezmény módosítását annak érdekében, hogy az magában foglalja az Ajánlás megfelelő elemeit, és

hivatkozva továbbá arra a jelentős fejlődésre, amely a tengerészek repatriálása ügyében a tengerészek repatriálásáról szóló 1926. évi Egyezmény által nem érintett különféle területeken a nemzetközi jogszabályoknak és gyakorlatoknak köszönhetően bekövetkezett, és

figyelembe véve egy, a tengerészek repatriálásának további szempontjaira vonatkozó nemzetközi okmány segítségével történő további intézkedések kívánatos voltát, figyelemmel a külföldi tengerészek tengerhajózásban széles körűen elterjedt alkalmazására, és

miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a tengerészek repatriálásáról szóló 1926. évi (módosított) Egyezmény (23. sz.) és a repatriálás (kapitányok és tanulómatrózok) Ajánlás, 1926 (27. sz.) tárgyában, amely kérdés az ülészak napirendjének ötödik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1987. október 9-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a tengerészek repatriálásáról szóló 1987. évi (módosított) Egyezmény” néven idézhető:

I. Rész

HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. cikk

1. Jelen Egyezmény minden olyan állami és magántulajdonban lévő tengeri hajóra vonatkozik, amelyet bármely olyan tagállam területén lajstromoztak, amelynek tekintetében az Egyezmény hatályba lépett, és amelyet általában a tengeri kereskedelmi hajózásban használnak, továbbá az ilyen hajók tulajdonosaira és tengerészeire.

2. Az illetékes hatóság, a halászhajók tulajdonosai és a tengeri halászok érdekképviselői szervezeteivel való konzultációt követően az Egyezmény rendelkezéseit — az általa lehetségesnek vélt mértékben — alkalmazza a tengeri kereskedelmi halászatra.

3. Amennyiben kétség merül fel abban a tekintetben, hogy egy hajót tengeri kereskedelmi hajózásban, illetve tengeri halászatban foglalkoztatottnak kell tekinteni, úgy a jelen Egyezmény céljából a kérdést az illetékes hatóságnak kell meghatározni, konzultálva az érintett hajótulajdonosok és a tengerészek és tengeri halászok szervezeteivel, amennyiben ilyenek vannak.

4. Az Egyezmény szempontjából a „tengerész” kifejezés az olyan tengeri hajón bármely minőségben alkalmazott személyt jelent, amelyre az Egyezmény vonatkozik.

II. Rész

JOGOSULTSÁG

2. cikk

1. A tengerész a következő esetekben jogosult repatriálásra:

(a) a határozott időre való foglalkoztatás vagy egy meghatározott hajóút külföldön történő lejártakor;

(b) a szerződésben vagy a tengerész munkaszerződésben foglaltak szerinti értesítési időszak lejártakor;

(c) olyan betegség vagy baleset, illetve más egyéb egészségügyi okból, amely megkívánja repatriálását, amennyiben a tengerészt orvosilag szállítható állapotúnak ítélik;

(d) hajótörés esetén;

(e) abban az esetben, ha a hajótulajdonos, mint munkaadó, a továbbiakban csődbejutása, a hajó elidegenítése, átlajstromozása okából vagy bármely más hasonló okból

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

nem tud eleget tenni jogi, illetve szerződéses kötelezettségeinek;

(f) abban az esetben, ha a hajó a tengerész hozzájárulása nélkül belső jogszabály, előírás, illetve kollektív szerződések szerint meghatározott hadicselekmények övezetébe indul;

(g) a munkaszerződésnek szakmai határozat vagy kollektív szerződés alapján, illetve bármely más okból bekövetkezett megszűnése vagy megszakítása esetén.

2. Azt a maximális időtartamot, amelyet a tengerésznek a hajó fedélzetén el kell töltenie ahhoz, hogy repatriálásra jogosult legyen, a belső törvényekben vagy rendeletekben, illetve kollektív szerződésben kell rögzíteni. Az ilyen időtartam nem lehet kevesebb, mint 12 hónap. A maximális időtartam meghatározásánál figyelembe kell venni a tengerész munkakörülményeit befolyásoló tényezőket. A technológiai változások és a fejlődés tükrében valamennyi tagállam kísérelje meg, ahol csak lehetséges, az ilyen időtartam csökkentését és számára e tekintetben irányadók lehetnek az Egyesült Tengerészeti Bizottság javaslatai.

III. Rész

A REPATRIÁLÁS HELYE

3. cikk

1. Minden tagállamnak, amelyre az Egyezmény hatálya kiterjed, belső törvényeiben, illetve rendeleteiben rögzítenie kell azokat a rendeltetési helyeket, ahová a tengerészek repatriálhatók.

2. Az ily módon meghatározott repatriálási helyeknek minden esetben magukban kell foglalniuk azt a helyet, ahol a tengerész szolgálatba lépett, a kollektív szerződésben kikötött helyet, a tengerész lakóhely szerinti országát, és bármely, az alkalmazáskor kölcsönös egyetértés alapján kiválasztott helyet. A tengerész jogosult választani az előírt repatriálási helyek közül.

IV. Rész

A REPATRIÁLÁS RENDJE

4. cikk

1. A hajótulajdonosnak felelősséget kell viselnie a repatriálás megfelelő és gyors megszervezéséért. Az utazás szokásos módja a légi közlekedés.

2. A repatriálás költségeit a hajótulajdonosnak kell viselnie.

3. Amennyiben a repatriálásra amiatt kerül sor, hogy a tengerész a belső jogszabályok vagy előírások, illetve a kollektív szerződések szerint a munkaszerződésben foglalt kötelezettségeit rendszeresen elmulasztja, az Egyezményben egyetlen pontja sem vitatja azt a jogosultságot, hogy a repatriálási költségeket a belső jogszabályoknak vagy előírásoknak, illetve a kollektív szerződéseknek megfelelően a tengerésztől teljes mértékben vagy részben visszatartsák.

4. A hajótulajdonos által viselt költségeknek magukban kell foglalniuk:

(a) a repatriálás céljára kiválasztott helyre történő utazást, a fenti 3. cikkben foglaltak szerint;

(b) szállás és étkezés költségeit attól az időponttól, amikor a tengerész a hajóról kiszáll, addig az időpontig, amíg a repatriálási helyre érkezik, amennyiben erre a belső jogszabályok vagy előírások, vagy kollektív szerződések lehetőséget adnak;

(c) fizetést és juttatásokat attól az időponttól, amikor a tengerész a hajóról kiszáll, addig az időpontig, amíg a repatriálási helyre érkezik, amennyiben erre a belső jogszabályok vagy előírások vagy kollektív szerződések lehetőséget adnak;

(d) a tengerész 30 kg személyi poggyászának a repatriálási helyre szállításának költségét;

(e) szükség esetén az orvosi kezelés költségét addig, ameddig a tengerész nem lesz olyan állapotban, hogy a kiválasztott repatriálási helyre utazzék.

5. A hajótulajdonos a tengerésztől nem követelheti, hogy munkába lépésekor előre fizesse meg a repatriálásának költségét, és a repatriálás költségét fizetéséből, illetve egyéb járandóságától, a fenti 3. bekezdésben foglaltak kivételével nem vonhatja le.

6. Nemzeti törvények, illetve előírások nem sérthetik a hajótulajdonosnak azt a jogát, hogy az általa nem szerződtetett tengerész repatriálásának költségét azok munkaadójától behajtsák.

5. cikk

1. Amennyiben a hajótulajdonos nem szervezte meg a repatriálást, illetve az erre jogosult tengerész repatriálásával összefüggő költségeket nem egyenlítette ki, akkor:

(a) annak a tagállamnak az illetékes hatósága, amelyben a hajót lajstromozták, szervezi meg az érintett tengerész repatriálását és egyenlíti ki a költségeket; amennyiben ezt elmulasztja, akkor az az állam, ahonnan a tengerészt repatriálni kell, vagy az az állam, amelynek polgára, szervezi meg a repatriálást, és a repatriálási költségeket a lajstromozó államtól követelheti;

(b) a hajótulajdonostól a repatriálás költségeit a lajstromozó állam jogosult behajtani;

(c) a repatriálással kapcsolatos költségeket, a fenti 4. cikk 3. bekezdésében foglaltak kivételével, semmilyen körülmények között nem lehet a tengerészre hárítani.

V. Rész

EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

6. cikk

A tengerészeknek jogukban áll útlevelüket, illetve személyazonosságukat igazoló okmányaikat repatriálásuk céljából magukhoz venni.

7. cikk

A repatriálásra való várakozás és a repatriálás ideje alatt úton töltött időt a tengerész által összegyűjtött évi fizetett szabadságból levonni nem lehet.

8. cikk

A tengerész akkor tekinthető kellő módon repatriált-nak, ha a fenti 3. cikk szerinti repatriálási helyére megérkezett, illetve ha a tengerész nem kéri repatriálását a belső jogszabályban vagy előírásokban vagy kollektív szerződésben meghatározott ésszerű időn belül.

9. cikk

Az Egyezmény rendelkezéseit, amennyiben azokat nem kollektív szerződéssel vagy a nemzeti sajátosságoknak megfelelő más módon alkalmazták, nemzeti törvények, illetve előírások útján kell hatályba léptetni.

10. cikk

Minden tagállam elősegíti a kikötőbe befutó vagy a felségvizein vagy parti vizein áthaladó hajókon szolgáló tengerészek repatriálását, valamint a fedélzeten történő helyettesítésüket.

11. cikk

Minden tagállam illetékes hatósága megfelelő ellenőrzés útján biztosítja, hogy a területén lajstromozott hajók tulajdonosai az Egyezmény rendelkezéseit megtartsák, és megfelelő információkat szolgáltatnak a Nemzetközi Munkaügyi Hivatalnak.

12. cikk

Az Egyezmény megfelelő nyelvű szövege minden olyan tagállamban lajstromozott hajón, amelynek tekintetében

hatályban van, a legénység valamennyi tagja számára hozzáférhető kell hogy legyen.

VI. Rész

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

13. cikk

Ez az Egyezmény módosítja a tengerészek repatriálásáról szóló 1926. évi Egyezményt.

14. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilván- tartásba vétel céljából.

15. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

16. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejárta utáni egyéven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

17. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt

valamennyi ratifikálás illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

18. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárnak.

19. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

20. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 16. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatályba lépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

21. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § A törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1990. március hó 14. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2000. évi LXXX. törvény

az építkezéssel kapcsolatos biztonsági
és egészségügyi kérdésekről szóló,
a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia
1988. évi 75. ülészakán elfogadott 167. számú
Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés az építkezéssel kapcsolatos biztonsági és egészségügyi kérdésekről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1988. évi 75. ülészakán elfogadott Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (A Magyar Népköztársaság megerősítő okirátának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójánál 1989. május hó 22. napján megtörtént. Magyarországra nézve az Egyezmény 1990. május hó 22. napján hatályba lépett.)

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„167. számú Egyezmény az építkezéssel kapcsolatos biztonsági és egészségügyi kérdésekről

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1988. június 1-jén hetvenötödik ülészakára ült össze, és

hivatkozva az idevonatkozó nemzetközi Egyezményekre és Ajánlásokra, különösen a biztonsági előírásokról (építőipar) szóló 1937. évi Egyezményre és Ajánlásra; a sugárzás elleni védelemről szóló 1960. évi Egyezményre és Ajánlásra; a gépek védőburkolatáról szóló 1963. évi Egyezményre és Ajánlásra; a legnagyobb teherről szóló 1967. évi Egyezményre és Ajánlásra; a foglalkozási eredetű rákról szóló 1974. évi Egyezményre és Ajánlásra; a munkakörnyezetről szóló (a légszennyeződés, a zaj és rezgés) 1977. évi Egyezményre és Ajánlásra; a munkabiztonságról és munkaegészségügyről szóló 1981. évi Egyezményre és Ajánlásra; a munkaegészségügyi szolgálatról szóló 1985. évi Egyezményre és Ajánlásra; az asbesztről szóló 1986. évi Egyezményre és Ajánlásra, valamint a foglalkozási betegségek 1980-ban módosított jegyzékére, amely utóbbi a munkabalesetek és foglalkozási betegségek esetében nyújtandó szolgáltatásokról 1964-ben kötött Egyezmény mellékletét képezi,

miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el az építkezéssel kapcsolatos munkavédelmi kérdésekről, amely kérdés az ülészak napirendjének negyedik pontjaként szerepelt, és

* A törvényt az Országgyűlés a 2000. június 13-i ülésnapján fogadta el.

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Nemzetközi Egyezmény formájában adja közre, mely Egyezmény módosítja a biztonsági előírásokról (építőipar) szóló 1937. évi Egyezményt

a mai napon, 1988. június 20-án, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „a munkavédelemről (építőipar) szóló 1988. évi Egyezmény” néven idézhető:

I. Rész

HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. cikk

1. Az Egyezményt alkalmazni kell minden építkezési tevékenységre, vagyis épületek építésére, egyéb építő tevékenységre, szerelési és bontási munkákra, beleértve minden eljárást, műveletet vagy szállítást az építkezési munkahelyen, a helyszín előkészítésétől kezdve a létesítmény befejezéséig.

2. Az a tagállam, amely ratifikálja az Egyezményt, az érdekelt munkáltatók és munkavállalók legrepresentatívabb szervezeteivel történő konzultációt követően, amennyiben vannak ilyenek, kizárhatja az Egyezmény, vagy egyes rendelkezéseinek alkalmazását a gazdasági aktivitás egyes ágazatai, vagy egyes vállalatok vonatkozásában, amelyekkel kapcsolatban speciális és jelentős problémák merülnek fel, azzal a feltétellel, hogy ezeknél a egészséges és biztonságos munkakörnyezetet biztosítják.

3. Az Egyezményt alkalmazni kell az önálló vállalkozókra is, amennyiben azt nemzeti törvények és rendelkezések előírják.

2. cikk

Az Egyezmény szempontjából

a) az „építkezés” kifejezés a következőket foglalja magában:

(i) az épületek építési munkáit, beleértve a földkiemelés és mindenfajta építmény és szerkezet építését, szerkezeti átalakítását, felújítását, karbantartását (beleértve a tisztítási és a festési munkákat), elbontását;

(ii) az építőmérnöki munkát, beleértve a földkiemelés és az építést, szerkezeti átalakítását, felújítását, karbantartását és elbontását, például a következőknek: repülőterek, dokkok, kikötők, belső vízi utak, gátak, vízfolyások és a tengerparti gátak műtárgyai, lavina elleni védelem műtárgyai, utak és autoutak, vasutak, hidak, alagutak, viaduktok, és a különböző szolgáltatások, úgymint kommunikáció, vízvezetés, csatornaépítés, víz- és energiaellátás nyújtásával összefüggő munkákat;

(iii) előregyártott épületek és szerkezetek felállítása és szerszerelése, valamint előregyártott elemek gyártása az építkezés helyszínén;

(b) az „építkezés helyszíne” meghatározás bármilyen helyszínt jelent, ahol az (a) albekezdésben leírt bármelyik tevékenységet vagy munkát végzik;

(c) a „munkahely” meghatározás valamennyi olyan helyszínt jelöl, ahol a munkavállalóknak tartózkodniuk kell, vagy ahová menniük kell munkájuk során, és amelyet az alábbi e) albekezdésben meghatározott munkaadó ellenőriz;

(d) a „munkavállaló” meghatározás minden olyan személyre vonatkozik, aki az építkezésben részt vesz;

(e) a „munkáltató” fogalma jelenti:

(i) minden olyan természetes vagy jogi személyt, aki egy vagy több munkavállalót foglalkoztat valamely építkezési helyszínen, és

(ii) az adott helyzetnek megfelelően, a fővállalkozót, vállalkozót vagy az alvállalkozót;

(f) a „szakember” meghatározás olyan személyt jelent, aki elegendő képzettséggel rendelkezik, vagyis megfelelő iskolai végzettséggel, ismerettel, tapasztalattal, szakértelemmel meghatározott munka biztonságos elvégzéséhez; az illetékes hatóságok megfelelő ismérveket határozhatnak meg a szóban forgó személyek kijelöléséhez és meghatározhatják a rájuk háruló köteleességeket;

(g) az „állványzat” meghatározás bármely ideiglenes, rögzített vagy függesztett vagy mozgó szerkezetet jelent, valamint az azt megtartó ácsolatot, amely munkavállalók és anyagok megtartására tartóként szolgál, vagy bármilyen szerkezet megközelítését szolgálja, ide nem értve az alábbi (i) pontban meghatározott „emelőberendezést”;

(h) az „emelőberendezés” meghatározás bármilyen helyhez kötött vagy mozgó berendezést jelent, melyet személyek vagy rakományok felemelésére és leeresztésére használnak;

(i) az „emelési tartozékok” bármilyen berendezést vagy kötelzetet jelentenek, amelyekkel a rakományt egy emelőberendezéshez lehet rögzíteni, de amely nem képezi a berendezés vagy rakomány szerves részét.

II. Rész

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

3. cikk

Az érdekelt munkáltatók és munkavállalók legrepresentatívabb szervezeteivel tanácskozni kell az Egyezmény rendelkezéseinek végrehajtásához szükséges intézkedések tárgyában.

4. cikk

Minden olyan tagállamnak, amely ratifikálja az Egyezményt, kötelezettséget kell vállalnia a munkavédelem biztonság vonatkozásában fennálló kockázatok kiértékelése

alapján arra, hogy olyan jogszabályokat fogad el és tart hatályban, amelyek biztosítják az Egyezmény rendelkezéseinek alkalmazását.

5. cikk

1. A fenti 4. cikknek megfelelően elfogadott jogszabályok előírhatják, hogy műszaki normák vagy gyakorlati irányelvek gyűjteményei útján vagy más, a nemzeti feltételeknek és gyakorlatnak megfelelő eszközök útján történjék gyakorlati alkalmazásuk.

2. A 4. cikk és a fenti 1. bekezdés rendelkezéseinek érvényesítésekor mindegyik tagállamnak kellően figyelembe kell vennie a szabványosítás területén elismert nemzetközi szervezetek által az adott témában elfogadott normákat.

6. cikk

A tagállamok hozzanak intézkedéseket annak biztosítására, hogy a nemzeti törvények vagy rendelkezések által meghatározandó módozatok szerint megteremtse az együttműködést a munkáltatók és a munkavállalók között az építkezési munkahelyek munkavédelmének előmozdítása céljából.

7. cikk

A nemzeti jogszabályoknak meg kell követelniük, hogy a munkáltatók és az önálló vállalkozók megtartsák a munkavédelem területén előírt előírásokat a munkahelyeken.

8. cikk

1. Abban az esetben, ha két vagy több munkáltató vállal egyszerre munkát egy építkezési munkahelyen:

(a) a fővállalkozó — illetve bármely más olyan személy vagy szervezet, aki illetve amely a tényleges irányítást gyakorolja, vagy az építkezési munkahelyért a fő felelősséget viseli — feladata, hogy koordinálja a munkavédelem területén előírt intézkedéseket, és hogy gondoskodjon ezen intézkedések betartásáról, amennyiben ez összhangban áll a nemzeti jogszabályokkal;

(b) amikor a fővállalkozó vagy az a személy, illetve szerv, aki illetve amely a tényleges irányítást gyakorolja, illetve viseli a fő felelősséget az építkezési munkahely összes tevékenysége fölött, nincsen jelen az építkezési munkahelyen, az adott ország törvényei vagy rendeletei szerint meghatározott módon, ki kell jelölnie egy olyan helyi szakembert vagy egy szervet, aki illetve amely rendelkezik a kellő felhatalmazással és a szükséges eszközökkel ahhoz, hogy nevében biztosítsa a fenti (a) bekezdésben foglalt intézkedések koordinálását és betartatását;

(c) a felügyelete alá helyezett munkavállalók vonatkozásában mindegyik munkaadó felelős marad az előírt intézkedések alkalmazásáért.

2. Abban az esetben, ha munkáltatók vagy önfoglalkoztatók egyidejűleg vállalnak munkát építkezési munkahelyen, kötelesek együttműködni az előírt munkavédelmi intézkedések alkalmazásában, a nemzeti jogszabályok előírásai szerint.

9. cikk

Az építési létesítmény tervezéséért és tervszerű kivitelezéséért felelős személyeknek nemzeti törvényeknek, szabályoknak és gyakorlatnak megfelelően figyelembe kell venniük az építkezés munkavállalóinak biztonságát és egészségét.

10. cikk

A nemzeti törvények vagy rendelkezések írják elő, hogy a munkavállalóknak joga és kötelessége legyen hozzájárulni a biztonság megteremtéséhez bármely olyan mértékben, amennyire ellenőrzést gyakorolnak a munkaberendezés és munkamódszerek fölött, és véleményüket kifejteni az alkalmazott munkamódszerekkel kapcsolatban, amennyiben azok érinthetik a biztonságot és az egészséget.

11. cikk

A nemzeti jogszabályoknak elő kell írniuk, hogy munkavállalók kötelesek legyenek:

(a) a lehető leghamarabban együttműködni a munkaadójukkal a munkavédelem területén előírt intézkedések alkalmazásában;

(b) ésszerűen gondoskodni saját biztonságukról és egészségükről és más olyan személyekről is, akiket az ő cselekményeik vagy munkában elkövetett mulasztásaik hátrányosan érinthetnek;

(c) a rendelkezésükre bocsátott eszközöket használni, továbbá nem helytelenül használni azt, amit részükre saját maguk és mások védelme céljából szolgáltatnak;

(d) haladéktalanul jelezni közvetlen felettesüknek és munkavállalók munkavédelmi képviselőinek, ha van ilyen, minden olyan helyzetet, ami véleményük szerint kockázatot jelent, és amivel szemben ők maguk nem képesek megfelelően helytállni;

(e) eleget kell tenniük a munkavédelem területén előírt rendelkezéseknek.

12. cikk

1. A nemzeti jogszabályoknak elő kell írniuk, hogy minden munkavállalónak joga van elhagyni a veszélyhelyzetet,

amennyiben alapos oka van annak feltételezésére, hogy biztonságát és egészségét közvetlen és súlyos veszély fenyegeti, és a munkavállaló azon kötelességét, hogy erről közvetlenül tájékoztatnia kell felettesét.

2. Közvetlen veszély esetén, amely a munkavállalók biztonságát veszélyezteti, a munkáltatónak azonnal intézkedéseket kell fogantatosítania a munka leállítása érdekében és az esettől függően a helyszín kiürítését kell végrehajtania.

III. Rész

MEGELŐZŐ ÉS VÉDŐ INTÉZKEDÉSEK

13. cikk

Biztonság a munkahelyeken

1. Minden megfelelő óvintézkedést fogantatosítani kell annak érdekében, hogy valamennyi munkahely biztonságos legyen, és a munkavállaló biztonsága és egészsége szempontjából ne képezze sérülés kockázatát.

2. A munkahelyek megközelítéséhez és onnan történő távozáshoz biztonságos eszközöket kell rendszeresíteni és fenntartani, és ezeket jelzéssel is el kell látni, ahol ez szükséges.

3. Az építkezési munkahelyen vagy annak közelében tartózkodó személyeknek minden olyan kockázattól való megóvására érdekében, amely ezen a munkahelyen előfordulhat, fogantatosítani kell az összes megfelelő óvintézkedést.

14. cikk

Állványok és létrák

1. Amikor valamely munka nem hajtható végre teljes biztonságban a talajszinten, vagy a talajszintről kiindulva, vagy pedig az épület valamelyik részéről vagy egy másik tartós műtárgy valamelyik részéről kiindulva, akkor megfelelő és biztonságos állványzatot kell létesíteni és fenntartani, vagy bármely más olyan eszközt kell szolgáltatni, amely megfelel ugyanezeknek a követelményeknek.

2. A magasban lévő munkahelyek biztonságos megközelítésére szolgáló egyéb eszközök hiányában megfelelő és jó minőségű létrákat kell szolgáltatni. Ezeket megfelelő módon rögzíteni kell, hogy minden vigyázatlanságból eredő mozgásnak ellenálljanak.

3. Minden állványzatot és minden létrát a nemzeti jogszabályoknak megfelelően kell elkészíteni és használni.

4. Az állványzatokat szakembernek kell ellenőriznie a nemzeti jogszabályokban előírt esetekben és időpontokban.

15. cikk

Emelőberendezések és emelési tartozékok

1. Minden emelőkészüléket és minden emelőtartozékot, beleértve azok alkotóelemeit, kötéseit, rögzítéseit és megtámasztásait is:

(a) jól kell megszerkeszteni és megépíteni, jó anyagból kell készíteni, továbbá felhasználásának megfelelő teherbírással kell rendelkeznie;

(b) szabályszerűen kell beüzemelni és használni;

(c) jó működési állapotban kell tartani;

(d) a berendezéseket ellenőrizni kell és szakember általi próbáknak kell alávetni, a nemzeti jogszabályokban meghatározott időközökben és esetekben, és ezeknek az ellenőrzéseknek és próbáknak eredményeit jegyzőkönyve kell foglalni;

(e) ezeket a berendezéseket csak olyan munkavállalók kezelhetik, akik a nemzeti jogszabályok szerinti megfelelő szakképzésben részesültek.

2. Emelőszerkezeten csak akkor szabad embereket felvagy leszállítani, illetve elszállítani, ha a berendezés a nemzeti jogszabályok értelmében erre a célra van tervezve, felszerelve és használva, kivételt képez olyan szűkséghelyzet leküzdése, amelyben súlyos sebesülés vagy halálos baleset fordulhat elő, amennyiben az emelőkészülék erre a célra teljes biztonsággal használható.

16. cikk

Szállítóberendezések, földmunkagépek és anyagmozgató eszközök

1. Minden járművet, földmunkagépet és anyagmozgató eszközt

(a) jól kell megszerkeszteni és megépíteni, figyelembe véve a lehetőséghez képest az ergonómia alapelveit;

(b) jó működési állapotban kell tartani;

(c) szabályszerűen kell használni;

(d) csak olyan munkavállalók kezelhetik, akik a nemzeti jogszabályok szerinti megfelelő szakképzésben részesültek.

2. Minden építkezési munkahelyen, ahol járműveket, valamint földmunkagépeket és anyagmozgató eszközöket használnak:

(a) a megfelelő biztonságos megközelítési utakat kell számukra készíteni,

(b) a közlekedést úgy kell megszervezni és ellenőrizni, hogy biztosítva legyen ezek használatának biztonsága.

17. cikk

Berendezések, gépek, felszerelések és kézi szerszámok

1. A berendezéseket, gépeket és felszereléseket, beleértve a motorral vagy motor nélkül működő kézi szerszámokat is,

(a) jól kell megszerkeszteni és megépíteni, figyelembe véve a lehetőséghez képest az ergonómia alapelveit;

(b) jó működési állapotban kell tartani;

(c) kizárólag azokhoz a munkákhoz szabad felhasználni, amelyre tervezték, kivéve, ha az eredetitől eltérő célokra történő felhasználást olyan szakember mérlegelte és értékelte ki, aki arra a következtetésre jutott, hogy ez a használat veszélytelen;

(d) olyan munkavállalóknak kell kezelniük, akik megfelelő szakképzésben részesültek.

2. A biztonságos használat szempontjából megfelelő utasításokat, a megfelelő esetekben, a gyártó cégnek vagy a munkaadónak kell szolgáltatnia a felhasználók számára érthető formában.

3. A nyomás alatt álló berendezéseket és készülékeket szakembereknek kell ellenőriznie és megvizsgálnia a nemzeti jogszabályok által előírt esetekben és időpontokban.

18. cikk

Magasban végzett munka, beleértve a tetőn végzett munkát is

1. Ahol valamilyen kockázat kiküszöbölésére ez szükséges, vagy amikor a szerkezet magassága vagy hajlásszöge túllépi a nemzeti jogszabályokban meghatározott értékeket, megelőző intézkedéseket kell foganatosítani a munkások, az eszközök és egyéb tárgyak vagy anyagok leesésének elkerülésére.

2. Ha a munkavállalóknak egy tetőn, vagy annak közelében, vagy bármilyen más törekeny anyagú felületen kell dolgozniuk, amelyen keresztül áteshetnek, megelőző intézkedéseket kell foganatosítani annak érdekében, hogy figyelmetlenségéből ne lépjenek rá a törekeny anyagú felületre, vagy ne essenek azon keresztül.

19. cikk

Gödrök, aknák, földmunkák, föld alatti munkák és alagutak

Megfelelő óvintézkedéseket kell foganatosítani egy gödörben, aknában, földmunkánál, föld alatti munka során vagy egy alagútban:

(a) megfelelő dúcolás útján vagy más módon, hogy megelőzzék a munkavállalókat — a föld, a sziklák vagy más anyagok beomlása vagy leszakadása esetén — fenyegető veszélyeket;

(b) a gödrökben, aknában, a földmunka során, a föld alatti munkánál vagy az alagútban, a valamely személy, valamilyen anyag vagy tárgy leeséséhez kapcsolódó veszélyek vagy pedig a vízbetörés megelőzésére;

(c) elegendő szellőztetés biztosítására valamennyi munkahelyen oly módon, hogy belélegezhető levegőt biztosít-

anak, és a füstöt, gázt, gőzöket, port vagy más szennyeződést olyan szinten tartásák, hogy az ne legyen veszélyes vagy ártalmas az egészségre, és hogy a nemzeti jogszabályokban meghatározott határértékek között maradjon;

(d) hogy lehetővé tegyék a munkavállalók számára azt, hogy tűz, vízbetörés vagy egyéb anyagok hirtelen beáramlása esetén biztonságos helyre vonulhassanak;

(e) hogy a munkavállalókat elkerüljék azok a kockázatok, amelyek a lehetséges földalatti veszélyekből, így főként a folyadék-keringésből vagy pedig a gázzal töltött üregek jelenlétéből származnak, mégpedig úgy, hogy megfelelő kutatásokat végeznek ezek lokalizálása céljából.

20. cikk

Zárógátak és keszonok

1. Valamennyi zárógátat és keszont:

(a) jól kell megépíteni, megfelelő és szilárd anyagokkal és mindegyiknek elég szilárdnak kell lennie;

(b) el kell látni elegendő, a munkavállalók részére szolgáló felszereléssel ahhoz, hogy vízbetörés vagy anyagbetörés esetén kimenekülhessenek.

2. Zárógát vagy keszon megépítésére, felállítására, átalakítására vagy lebontására kizárólag szakember felügyelete mellett kerülhet sor.

3. Az összes zárógátat és keszont az előírt időpontokban szakembernek kell ellenőriznie.

21. cikk

Keszon munka

1. Sűrített levegőben munkát csak a nemzeti jogszabályokban előírt rendelkezések szerint szabad végezni.

2. Sűrített levegőben kizárólag azok a munkavállalók végezhetnek munkát, akiknek e munkához való fizikai alkalmasságát orvosi vizsgálattal állapították meg, és ezenkívül csak olyan szakember jelenlétében, aki ellenőrzi a műveletek lefolyását.

22. cikk

Ácsolatok és zsaluzatok

1. Az ácsolatok, valamint az ácsolati elemek és zsaluzatok, az ideiglenes tartóelemek és dúcok kizárólag szakember felügyelete alatt szerelhetők fel.

2. Megfelelő óvintézkedést kell foganatosítani a munkavállalóknak azoktól a veszélyektől való megóvására, amelyek valamely műtárgy időleges gyengeségéből vagy instabilitásából erednek.

3. A zsaluzásokat, ideiglenes tartó alapokat és dúcolásokat úgy kell megszerkeszteni, megépíteni és fenntartani,

hogy azok kockázat nélkül legyenek képesek elviselni minden olyan terhelést, amelynek ki lehetnek téve.

23. cikk

A vízfelület fölött végzett munka

Amennyiben a munkát a vízfelület fölött vagy a vízfelület közvetlen közelében hajtják végre, akkor megfelelő intézkedéseket kell fogantatosítani:

- (a) annak megakadályozására, hogy a munkavállalók vízbe essenek;
- (b) a fuldokló munkavállalók megmentésére;
- (c) a szállítóeszközök biztonságos és kielégítő biztosítására.

24. cikk

Bontási munkák

Ha egy épület vagy egy műtárgy lebontása veszéllyel járhat a munkavállalók vagy a közönség részére:

- (a) megfelelő óvintézkedéseket, módszereket és eljárásokat kell a nemzeti jogszabályoknak megfelelően alkalmazni, beleértve a hulladékok és a maradványok eltávolítására vonatkozókat is;
- (b) ezeket a munkákat csakis szakember felügyelete alatt szabad megtervezni és elvégezni.

25. cikk

Világítás

Elegendő és megfelelő világítást kell biztosítani, ami adott esetben még hordozható fényforrásokat is magába foglal, minden munkahelyen és az építkezési munkahely összes egyéb helyén, ahova egy munkavállaló beléphet.

26. cikk

Elektromos áram

1. Minden elektromos berendezést és felszerelést szakembernek kell összeállítani, felszerelni és karbantartani, és úgy kell használni, hogy megelőzzenek minden veszélyt.

2. Az építési munkálatok megkezdése előtt és azok időtartama alatt is, megfelelő intézkedéseket kell fogantatosítani annak ellenőrzésére, hogy az építkezési munkahely alatt vagy fölött, vagy akár azon is, van-e feszültség alatt álló elektromos kábel vagy elektromos készülék, és hogy megelőzzenek minden olyan veszélyt, amit ezek jelenléte válthat ki.

3. Az építkezési munkahelyeken az elektromos kábelek lefektetésének és fenntartásának meg kell felelnie a nemzeti szinten alkalmazott műszaki szabványoknak és szabályoknak.

27. cikk

Robbanó anyagok

Robbanó anyagokat csak

- (a) a nemzeti jogszabályokban előírt feltételek között;
- (b) olyan szakember által, akinek fogantatosítania kell a szükséges intézkedéseket annak megakadályozására, hogy a munkavállalók vagy más személyek sérülés kockázatának legyenek kitéve, szabad szállítani, tárolni, kezelni vagy használni.

28. cikk

Az egészséget érintő kockázatok

1. Ha a munkavállaló olyan mértékben lehet kitéve vegyi, fizikai vagy biológiai kockázatnak, hogy ez egészséget veszélyeztetheti, megfelelő megelőző intézkedéseket kell fogantatosítani az ilyen hatás elkerülésére.

2. Az 1. bekezdésben említett hatás megelőzése érdekében:

- (a) a veszélyes anyagokat veszélytelen vagy kevésbé veszélyes anyagokkal kell helyettesíteni minden olyan esetben, amikor ez lehetséges; vagy
- (b) műszaki intézkedéseket kell alkalmazni a gépekre, felszerelésekre/berendezésekre vagy az eljárásra; vagy
- (c) amennyiben nincs lehetőség arra, hogy eleget tegyenek a fenti (a) vagy (b) albekezdésekben felsorolt rendelkezéseknek, akkor más egyéb hatékony intézkedéseket kell fogantatosítani, beleértve egyedi védőeszköz és védőruházat alkalmazását.

3. Ha a munkavállalóknak olyan zónába kell behatolniuk, amelynek légköre mérgező vagy ártalmas anyagokat tartalmazhat, illetve oxigéntartalma nem elegendő, vagy gyúlékony, akkor megfelelő intézkedéseket kell fogantatosítani minden veszély megelőzésére.

4. A hulladékokat nem szabad az építkezési munkahelyen megsemmisíteni, vagy ott más módon eltávolítani, amennyiben ez az egészségre ártalmas lehet.

29. cikk

Tűz elleni óvintézkedések

1. A munkáltatónak fogantatosítania kell minden megfelelő intézkedést, hogy

- (a) elkerüljék a tűz kockázatát;
- (b) gyorsan és hatékonyan küzdjenek le minden kialakuló tüzzel;

(c) gyorsan és biztonságosan biztosítsa a személyek el-távolítását.

2. Elegendő és megfelelő eszközt kell biztosítani a gyú-lékony folyadékok, szilárd anyagok és gázok tárolásához.

30. cikk

Egyedi védőberendezés és védőruházat

1. Ott, ahol nem lehet kielégítő módon más eszközök-kel megvédeni a munkavállalókat a baleset kockázataitól vagy egészségük károsodásától, beleértve a kedvezőtlen feltételeknek történő kitévelüket is, a munkáltatóknak — anélkül, hogy ez költséget jelentene a munkavállalók szá-mára — megfelelő védőeszközt és védőruházatot kell a munka és a kockázatok figyelembevételével szolgáltatnia, illetve fenntartania, adott esetben a nemzeti jogszabályok előírásai szerint.

2. A munkáltatónak megfelelő eszközöket kell szolgál-tatnia a munkavállalók részére, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy használják az egyedi védőeszközt, és meg kell bizonyosodnia is arról, hogy a munkavállalók azokat szabályszerűen használják.

3. A védőeszközöknek és védőruháknak meg kell felel-niük az illetékes hatóság által meghatározott szabványok-nak, lehetőség szerint figyelembe véve az ergonómia alap-elveit is.

4. A munkavállalók kötelesek megfelelően használni a rendelkezésükre bocsátott egyedi védőberendezést és a védőruhákat, és ezeket gondosan kell kezelniük.

31. cikk

Elsősegély

A munkaadó feladata, hogy meggyőződjék arról, hogy az elsősegély, beleértve az erre a célra kiképzett személyzetet is, bármikor rendelkezésre álljon. Intézkedéseket kell fo-ganatosítani annak érdekében, hogy biztosítsák a balesetet szenvedett vagy hirtelen megbetegedett munkavállalók orvosi ellátása céljára történő elszállítását.

32. cikk

Jóléti ellátás

1. Mindegyik építkezési munkahelyen vagy annak köze-lében elegendő mennyiségű ivóvizet kell szolgáltatni.

2. A munkavállalók számától és a munka időtartamától függően a következő felszereléseket kell szolgáltatni és fenntartani az építkezési munkahelyeken vagy azok köze-lében:

(a) illemhelyek és olyan felszerelések, amelyek lehetővé teszik, hogy a munkavállalók megmosakodjanak;

(b) szolgáltatások, melyek biztosítják, hogy a munkavál-lalók ruhát váltsanak, megszáriítsák ruháikat és azokat tá-rolják;

(c) olyan helyiségek, ahol a munkavállalók étkezhetnek, vagy az időjárás viszonyai miatt történő munkameg-szakítás esetén oda félrevonulhatnak.

3. Különválasztott egészségügyi berendezésekről és fürdőszobákról kell gondoskodni a férfi és a nő munkavál-lalók részére.

33. cikk

Tájékoztatás és képzés

A munkavállalókat kielégítő és megfelelő módon kell:

(a) tájékoztatni a lehetséges baleseti vagy egész-ségkárosodási kockázatokról, amelyeknek a munkahelyen ki vannak téve;

(b) ki kell oktatni, és ki kell képezni azon rendelkezésre álló intézkedésekkel kapcsolatosan, amelyek arra szolgál-nak, hogy megelőzzék, ellenőrzés alatt tartásuk, és leküzd-jék ezeket a kockázatokat.

34. cikk

A balesetek és betegségek bejelentése

A nemzeti jogszabályok rendelkezzenek arról, hogy az illetékes hatóságnak előírt határidőn belül bejelentsék a munkabaleseteket és a foglalkozási betegségeket.

IV. Rész

ALKALMAZÁS

35. cikk

Minden tagállamnak:

(a) foganatosítania kell az összes szükséges intézkedést, főként a megfelelő szankciókat és büntető intézkedéseket, hogy hatékonyan biztosítsák az Egyezmény rendelkezéseinek alkalmazását;

(b) megfelelő felügyeleti szerveket kell létrehoznia az Egyezmény rendelkezéseinek megfelelően foganatosítan-dó intézkedések alkalmazásának ellenőrzésére, és ezeket a szerveket el kell látnia a feladatuk teljesítéséhez szükséges anyagi eszközökkel, vagy pedig meg kell bizonyosodnia arról, hogy a megfelelő felügyelet megvalósult.

V. Rész

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

36. cikk

Jelen Egyezmény módosítja az építőipari biztonsági előírásokról szóló 1937. évi Egyezményt.

37. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

38. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

39. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tíz éves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tíz éves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

40. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

41. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkáranak.

42. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

43. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

(a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 39. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) az új módosító Egyezmény hatályba lépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

44. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.”

3. § A törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1990. május hó 22. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

KÖZLEMÉNY

A Magyar Hivatalos Közlönykiadó megjelenteti

AZ ÉRTELMEZETT ALKOTMÁNY

című kötetet.

Dr. Holló András és dr. Balogh Zsolt szerkesztők az Alkotmány szerkezetét követve annak rendelkezéseihez csoportosították az Alkotmánybíróság legfontosabb megállapításait, az alkotmánybírói gyakorlat összefoglalásaként jegyzetekkel segítve az olvasó tájékozódását. A kötet az öt évvel ezelőtt ugyanilyen címmel megjelenő munka folytatása. A szerkesztők átdolgozták – tárgyköreit tekintve kibővítették – a korábban megjelent könyv anyagát, és erre (a precedens határozatokra) épülve mutatják be az immár tízéves ítélkezési gyakorlat keresztmetszetét.

Az Alkotmánybíróság közjogi helyzetéből adódóan döntései kihatnak valamennyi hatalmi ág tevékenységére, az ítéletek alapjaiban határozták meg a törvénykezés kereteit éppúgy, mint – a jogszabályok alkalmazásánál irányadó alkotmányos követelmény megállapításával – a bíróságok és más jogalkalmazó szervek munkáját. A kötet alapvető segítséget nyújt a gyakorlati és elméleti szakembereknek egyaránt, de hasznosan forgathatják a most megjelenő könyvet a gazdasági élet szereplői (pl. a piacgazdaság, a vállalkozáshoz való jog, illetve a tulajdoni kérdések kapcsán) éppúgy, mint a tudományos munkát folytató egyetemi oktatók, hallgatók vagy az önkormányzati működésben részt vevők. Természetesen segítséget nyújt a gyakorlat ismerete azoknak is, akik alkotmánybírói eljárást kívánnak indítványozni.

A B/5 formátumú kiadvány 760 oldal terjedelmű.

Ára: 4592 Ft áfával.

A megrendeléseket a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) lehet feladni. Fax: 266-5099 vagy 267-2780.

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük

AZ ÉRTELMEZETT ALKOTMÁNY

című kiadványt példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

Tisztelt Előfizetők!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a kiadónk terjesztésében levő lapok raszóló előfizetésiüket folyamatosan tekintjük. Csak akkor kell változást bejelenteniük a 2000. évre vonatkozó előfizetésre, ha a példányszámot, esetleg a címlistát módosítják, vagy új lapraszeretnének előfizetni (pontos szállítási, név- és utcacím-megjelöléssel).

Azesetleges módosítás szíveskedjenek levélben vagy faxon megküldeni.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a lapszállításról kizárólag az előfizetési díj beérkezéséket követően intézkedünk. Fontos, hogy az előfizetési díjakat a megadott 10300002-20377199-70213285 sz. számlára utalják, illetve a kiadó által kiküldött készpénz-átutalási megbízáson fizessék be.

Készpénzes befizetés kizárólag a Közlönyboltban (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6.) lehetséges. (Levél cím: Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 1085 Budapest, Somogyi B. u. 6. Fax: 318-6668.)

A 2000. évi lapárak

Magyar Közlöny	42 336 Ft/év	Önkormányzatok Közlönye	2 688 Ft/év
Az Alkotmánybíróság Határozatai	8 064 Ft/év	Pénzügyi Közlöny	13 776 Ft/év
Bellügyi Közlöny	11 088 Ft/év	Pénzügyi Szemle	10 080 Ft/év
Cégek Közlöny	44 688 Ft/év	Ifjúsági és Sport Értesítő	2 016 Ft/év
Egészségügyi Közlöny	10 752 Ft/év	Statisztikai Közlöny	5 712 Ft/év
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítő	7 728 Ft/év	Turisztikai Értesítő	5 040 Ft/év
Határozatok Tára	9 744 Ft/év	Úgyészségi Közlöny	3 024 Ft/év
Hivatalos Értesítő	6 384 Ft/év	Vízügyi Értesítő	5 376 Ft/év
Igazságügyi Közlöny	7 056 Ft/év	Bányászati Közlöny	2 016 Ft/év
Ipari és Kereskedelmi Közlöny	10 416 Ft/év	Magyar Közigazgatás	4 032 Ft/év
Környezetvédelmi Értesítő	6 048 Ft/év	Élet és Tudomány	4 704 Ft/év
Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Értesítő	10 416 Ft/év	Ludové Noviny	1 008 Ft/év
Kulturális Közlöny	8 400 Ft/év	Neue Zeitung	2 016 Ft/év
Külgazdasági Értesítő	8 736 Ft/év	Természet Világa	2 688 Ft/év
Szociális és Munkaügyi Közlöny	7 728 Ft/év	Valóság	3 024 Ft/év
Oktatási Közlöny	10 416 Ft/év		
Nemzeti Kulturális Alapprogram Hírlevele	2 016 Ft/év		

Az árak a 12%-os áfát is tartalmazzák.

A **Házi Jogtanácsadó** című lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címen: Budapest VIII., Somogyi B. u. 6., 1394 Bp. 62. Pf. 357. Telefon: 266-9290/234, 235 mellék, fax: 318-6668. Éves előfizetési díja 2016 Ft áfával. A kiadó az előfizetési díj év közbeni emelésének jogát fenntartja.

CD-JOGÁSZ hatályos jogszabályok hivatalos számítógépes gyűjteménye 2000. évi éves előfizetési díjai:

Önálló változat	36 000 Ft	25 munkahelyes hálózati változat	72 000 Ft
5 munkahelyes hálózati változat	48 000 Ft	50 munkahelyes hálózati változat	84 000 Ft
10 munkahelyes hálózati változat	60 000 Ft	100 munkahelyes hálózati változat	96 000 Ft

Egyszeri belépési díj: 12 000 Ft. (Áraink az áfát nem tartalmazzák.)

Facsimile Magyar Közlöny. A hivatalos lap 1998—2000. évfolyamai jelennek meg CD-én az eredeti külalak megőrzésével, de könnyen kezelhetően.

Hatályos jogszabályok online elérése: a 3 naponta frissített adatbázis az interneten keresztül érhető el a www.mhk.huc címen. További információ kérhető a 06 (80) 200-723-as zöldszámon.

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a szerkesztőbizottság közreműködésével.

A szerkesztőbizottság elnöke: dr. Bártfai Béla, társelnöke: Nyéki József.

A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1—3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Korda Judit vezérigazgató.

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: Tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 246 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönyboltjában.

Éves előfizetési díj: 42 336 Ft. Egy példány ára: 110 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána + 8 oldalanként + 55 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbeni emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

00.1068 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.